7 ימים

ידיעות אחרונות

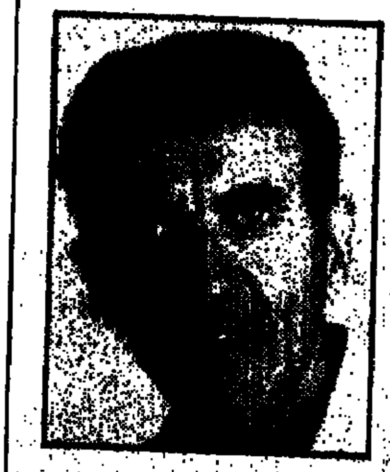
מדריך לכל השבוע

תרבות ספרות אמנות

עמודים 30 — 35

דן סרי, „ציפורי צל", ספר פרוזה חדש / אריאל הירשפלד

עמוד 31

■

ראיון עם פרופ' יוסף נימן על ישעיהו ליבוביץ ומשנתו / יונה הדרי־רמג

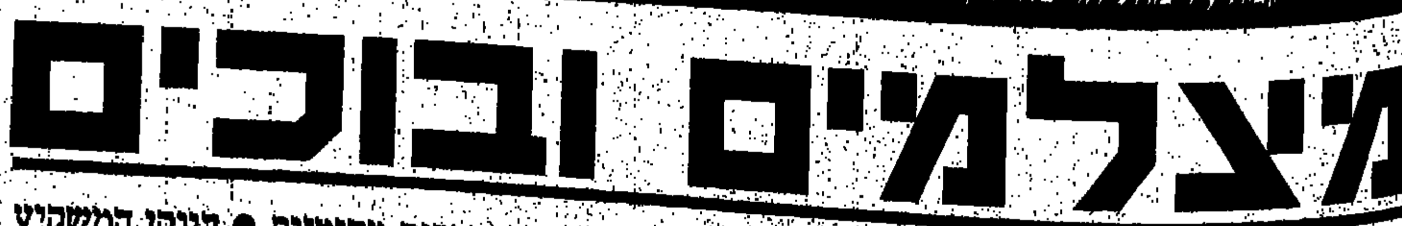
עמוד 30

■

אידיאולוגיה וסדיניות. ספרה של ביבה שכמן „החוץ והרחב" בעברית / גבי שפר

■

אלונה קמחי, דמות חדשה בקולנוע המקומי, בקרוב ב„חימו מלך ירושלים". צילום: מיכל היימן

מצלמים ובוכים

אריה אבנרי על פריחת הקולנוע המקומי – מה נראה בקרוב ● מדריך הפקות מקומיות ● דיוקן המשקיע הישראלי ● למה גולן לא משקיע ● למה הם עוברים לחו"ל ● התפקיד של מס־הכנסה ● הניסיון של עו"ד שמואל ברזל ושל מארק מושביץ ● מיקלט־מס או מוות ● הסיפור של „כפפות" ו„האינסטלטור"

טלוויזיה, רדיו, קולנוע, בידור | השבוע שלך

9.8-14.8.87

40

המשביר לצרכן

ימי מוצר לנשים

יום ששי 14.8.87	יום חמישי 13.8.87	יום רביעי 12.8.87	יום שלישי 11.8.87	יום שני 10.8.87	יום ראשון 9.8.87
כותנות לילה וחלוקים קיציים		מכנסיים ארוכים וחולצות בד		חליפות שמלות וחצאיות	

10% הנחה + 25% הנחה

כולל מוצרי היוקרה של סנט מייקל מרקס אנד ספנסר

קניית השבוע
מגבות חוף מודפסות
תוצרת ארה"ב
150×75 ס"מ
רק 18.90 ש"ח

מבחר עשיר של דיאודורנטים
20% הנחה

סט רומנטקס
6 מגבות מטבח
20% הנחה + שי חינם
מחשב כיס

שרות ללקוחות המשביר לצרכן-קניה באשראי עד 12 תשלומים באמצעות 'יציל'

שיהיה במזל מחלקת הפקה 03-337165

חתונה או בר־מצווה ארוע חד פעמי. כיצד יזכר?
כוג צעיר החלטת להנשא?! מזל טוב!!! הרשה לנו להעניק לך*
סוף שבוע זוגי
בבית מלון מפואר
מתנת שיהיה במזל
נא להתקשר לטל. 337187, 337274, 337165-03
שרות "שיהיה באפל"
אירועים באולמות יוקרתיים
ואולמות מטוארים
או שירותי קייטרינג אקסלוסיביים
* כפוף לתקנון המבצע

טקסידו חדש
אולמות ארועים יוקרתיים
03-664505

אולמי דולפיטון
אולמות יחודיים ומרפסת
עם מראה פנורמי
אל הים ואל יפו הקסומה
כשר למהדרין
דולפינריום
גן צ'רלס קלור
שד' הרברט סמואל ת"א
טל: 650786, 03-656353

קפה חרלם — ארוע יוקרתי? אך לא יקר
נותרו מס' מקומות לחודשי אוג' ספט' בריתות, בר־מצוות
להזמנות, טל: 656537, 03-656778

אצל הופמן קייטרינג גלאט כשר
הארוע חויה שלא תשכח במהרה
- אוכל ביתי יהודי טעים ומשובח.
- כל סוגי הארועים בכל חלקי הארץ.
- תפריט עשיר ומשובח.
- אירועים בבתי מלון 5 כוכבים
- השרות אדיב ומקצועי.

רח' שמשון הגיבור 7 בני־ברק
טל: 776299, 03-766161

המרפסת אולם האירועים של מצודת עלג'ל
- נותרו מספר מקומות מצומצם ביולי־אוג
- עורכים בריתות בצהריים במחירי מבצע

חוף לדוגמא בת־ים, טיילת שד' בן גוריון
טל. 03-5513100

מסעדת הוילה
חוף השרון, דרך השרון 81
ארועים ברמה אחרת
כנסים, בר־מצות, חתונה, ברית, יום הולדת וכו'.
מזנונים, ארוחות מלאות ומסיבות קוקטייל.
מיזוג אוויר + חניה צמודה.
לפרטים: טל. 052-456777

"רפיס" "תל־אביב שלנו" אירועים בסגנון שונה
מסיבות
- חתונה
- בר מצווה
- ועדי עובדים

כולל אמן ותקליטן הבית במחירי מבצע
ווירי הסירה 1, ת"א טל. 5462235, 03-424491

קסה דל סול — זה אומר הכל!
המקום האידאלי לארועים משפחתיים
casa del sol
נווה 36 כביש נהה. טל. 03-984169

מועדון הקראי ידיעות אחרונות **סילו** טלפון: 5101094/5/6

לשיר לרקוד לבלות ולהנות ב:
רומנטיקאן בפרק
בכל יום שישי משעה 22.00
במועדון **פרק** המפואר הירקון 75 ת"א
כולל יין חופשי, גבינות במנות לשניים, חטיפים, קפה ועוגה
דליה עמיהוד
עם תזמורתה כובשת את הקהל
בקצב ישראלי, ים־תיכוני ודרום־אמריקאי
תצוגת אופנה
בגדי־ים ואופנת קיץ 87
מסיבת ריקודים
של להיטים ישנים וחדישים
הזמנת מקומות ומכירת כרטיסים מוקדמת, גם בכרטיסי אשראי,
☎ 5101094 6
ובערב הארוע בפרק
☎ 651551

אירופה־בר
ערב ערב משעה 22.00 ועד השעות הקטנות
• מוסיקה לריקודים • שירה בציבור • אווירה אינטימית
בימים ב', ג', ד' — קוקטייל מיוזיק
בימים ה', ומוצ"ש — הצמד חני ודני
בימי ו' — הצמד ליוה ושלמה
מלון רמדה קונטיננטל תל־אביב
ת"א, הירקון 121, טל. 03-296444

ש"ישבת רוקדים
קולוסאום COLOSSEUM
עם 3 משקאות חינם

סרטי איכות החברה הגדולה
לחופשת הקיץ לסרטי וידאו
OVERSEAS FILM GROUP
1987
זאב רווח — האיש שבא לקהול ישראלי
אלון דלון — דרמה
סדרה מס' 3: קוראים לי ברוס? (קומדיה); המנצחים 2 (דרמה); משתוללים SHAPE UP (לכל המשפחה)
סדרה מס' 4: רעם הנינג'ה (נינג'ה); (מתח); מחלק הסמים (פעולה)

להשיג בספריות המובחרות
הפצה בלעדית: "וידאו רם"
תל־אביב, רח' אלנבי 38 טלפונים: 655503, 03-285188

פרסום רם

זה מתחיל בין הגלים וכמעט נוגע בכביש הטיילת
זה נקרא: קפה—מסעדה **בוגרחוף**

וזה מקום נפלא ויחידי על חוף הים ממש, לאכול ולבלות בו בכל שעה ביום, כי פתוח שם רצוף משמונה בבוקר ועד אחרי חצות.
שם נותנים:
★ מנוף הים המרחיב והרוח הימית חטופחת בקלילות על הפנים
★ מהמקום המרווח והמוצל (בשעות היום)
★ משירות אדיב של מלצריות חינניות המגישות ארוחות מסוגים שונים (בשרים, ממולאים, דגים, 15 סוגי סלטים ועוד)
★ מבירת צוננת ומרגיעה ישר מהחבית ומשקאות אחרים
★ ממחירים נוחים וסבירים בהחלט!
★ משירותים נקיים עם שומר צמוד
★ ואם יש הערות — יש במקום תיבת תלונות/תגובות ישירות להנהלה, המעוניינים שרק תחנו שם!

אז ככה זה מתחיל, וזה עוד לא נגמר...

בוגרחוף — כיף של מקום על החוף!!!
חוף בוגרשוב, ת"א — טל' 237822
BOGRAHOF

שישי 7.8.87

08.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
08.05 שעת כושר.
08.15 רעוב מוקסם.
09.45 חלבו: הורדן מתקרבת לקיצה (פרק 32).
10.10 [illegible]
[illegible]

17.30 שעבאן מתחת לאפס.
קומדיה בלשית, בהשראה מצרית. פקיד־ממשלה חסר כל (הקומיקאי המצרי המפורסם עדל אימאם) אינו יכול לשאת את בחירת־ליבו, בשל מצבו הפיננסי העגום. הוא מתחזה לבנו הנעדר של קרוב־משפחה רחוק שנפטר, זוכה בירושה והופך למיליונר. הצרות מתחילות כשבאים לעצור אותו באשמת רצח רקדנית־בטן. עוד משתתפים: גמיל ראטב, עיסאד יוניס ועימאד חמדי. בימאי: ברקאת. 1979. 109 דקות.

21.15 ארץ טרופות משגעת.
[illegible]

21.45 נשיא על הכוונת.
עיבוד קולנועי לרב־המכר של פרדריק פורסייט. ארגון סודי בצרפת שוכר מחסל מקצועי להתנקש בחיי הנשיא דה־גול. אדוארד פוקס (בתפקיד הראשי), אלן בדל (השר), טוני בריטון (המפקח תומס), אדריאן קיילה־לגרד (הנשיא) ואחרים. בימאי: פרד זינמן. יוניברסל. 1973. 142 דקות (ראה גם במדור „קופסה כחולה").

שבת 8.8.87

16.00 חבם השפיל (פרק 9). בילי בלו, קנון, נתקל בשני שודדים חמושים, ולפתע מגיע „רופא השיניים" ומתלבב. הרופא קושר קשר עם שני השודדים, ומנסה לסחוט כסף מבעל קנון על־ידי חטיפת בנו (ערבית).
16.30 קיצור החדשות (ערבית).

17.00 אנגליה נגד שאר העולם.
שידור־לוויין חי של משחק כדורגל אנגלי, המציין מאה שנה להיווסד הליגה האנגלית. מיבצע מיוחד של מחלקת הספורט בטלוויזיה. 105 דקות.

[illegible]

23.10 מקום שמור.
אסקימור־לימון בהשראה בריטית. גארי (פרי פנוויק) ולינדה (קסי סטוארט) יוצאים קבוע. גארי מזמין את נערתו לסופשבוע במלון. חוסר ביטחונו הופך את „הפעם הראשונה" לחוויה מתסכלת. „מקום שמור", המחזה השני לטלוויזיה של התסריטאי־מחזאי טוני מרצנט, זכה באהדת הביקורת הבריטית. מחזה פרי־עטו, „בני המזל", מועלה בימים אלה בלונדון. משתתפים: ליאו דולן, קרול הריסון, פרי בנסון, מריון בילי, קולט בקר ודונה דור. בימאי: אדריאן שרגולד. בי.בי.סי. 1985. 55 דקות.

ראשון 9.8.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 פרפר נחמה: סבתא להיות, זה קל. סבתא היא שחקנית תיאטרון. למרות עיפותה לאחר ההצגה, היא נעתרת ולוקחת את נכדתה לביקור אצל אחה (שני).
09.40 חלבו: אמא איננה כאן (פרק 33). תקוותיו של מריו, לפגוש את אמו בחקרס מתבדות. גם עקבותיו של דוד מלכו אבדו.
10.05 מתחמים (פרק 1). פרק ראשון בסדרה בת 20 פרקים. הוריו של בילי סטאנלין נספו במסע בים [illegible]
[illegible]

17.30 תחילה. „רחובות פראיים".
ג'יסי מסתבך עם כנופיית גנגסטרים מכסיקנים. השחקן ג'יזסי בורגו (גיבור הפרק) הצטרף לצוות „תחילה" בעונה חדשה. בורגו, שחקן, זמר ורקדן, יליד טקסס, הוא בוגר בית־הספר לאמנויות בלוס־אנג'לס. 50 דקות.

[illegible]

קופסה כחולה

אדוארד פוקס, המחסל. „מראהו מנוגד לחלוטין לאופי הגיבור"

יומו של התן

הערב בטלוויזיה „נשיא על הכוונת". מותחן מעולה של פרד זינמן, על־פי רב־המכר של פורסייט, על מתנקש שנשלח לחסל את דה־גול. דיוק, קצב מהיר, כמו שעון שווייצרי. להישאר בבית

מותחן מצויין מזומן לנו הערב על המסך הקטן: „נשיא על הכוונת", סרטו של הבימאי פרד זינמן. הסרט נוצר ב־73', העיבוד הקולנועי המוצלח ביותר שנעשה לספריו של פרדריק פורסייט.

לא פלא. זינמן ביים אחדים מגדולי הסרטים של הקולנוע האמריקני: „בצהרי יום", „מעתה ועד עולם", „אוקלהומה", „אדם לכל עת", „ג'וליה" ואחרים. היום הוא בן 79, אינו מביים ונח על האוסקרים ושאר זרי־דפנה שהורעפו עליו במשך השנים ביד נדיבה.

היה זה טבעי שרב־המכר של פדריק פורסייט יהפוך לסרט: הספרים שלו נקראים כתסריט מרתק. הוא סופר זריז, שכתב בפחות משנתיים שלושה ספרי־פעולה „מקצועיים": „כלבי מילחמה", על שכירי־חרב ביבשת אפריקה (נכתב בהשראת ימי הדמים שעברו עליו ככתב הבי.בי.סי. בביאפרה); „תיק אודסה", על ציידי הנאצים; ו„נשיא על הכוונת", על נסיון לרצוח את נשיא צרפת, דה־גול.

המתנקשים היו חברי מחתרת, שראו בדה־גול בוגד אחרי שהניח לאלג'יריה להישמט משליטה צרפתית. אחרי כמה ניסיונות כושלים לרצוח את דה־גול, הזמינה המחתרת רוצח מקצועי, בריטי קר מזג וחסר־רגשות, שכינויו „התן". מכאן גם שמו המקורי של הספר־סרט: „יומו של התן".

פורסייט הצליח מפני שהתחכם: התבסס על עובדות בשטח, חיבר עלילה בידיונית ונתן לה אופי של מיסמך עובדתי. השתמש בחומרי־רקע שליקט מימי עבודתו ככתב סוכנות „רויטר" בפאריז, בראשית שנות ה־60. באותם ימים סוערים, נחשפו תריסר ניסיונות להתנקש בחיי דה־גול. שלושה מהם סוקלו ממש ברגע האחרון, נחשפו לתקשורת וזכו לכותרות ראשיות.

זינמן הלך באמנות אחרי הסיגנון של פורסייט: קצב מהיר, אינפורמציה קולנועית בשיטת־המיברק, סמלים ברורים, זרם שוטף של דימויים קולחים. הכל מרוייק, מחושב, מתוכנן לפרטי פרטים, עד לשניה האחרונה, לתמונה האחרונה.

סיפר זינמן: „כבר בפגישות הראשונות עם המפיק, ג'ון וולף, תפשנו שהסרט חייב להתנהל כמו שעון שווייצרי. החלטנו, שהסרט יתקתק כמו פצצת־זמן, שהקהל ירגיש את התקתוק בכל סצינה, מכל מונטאז'. הוענו ארבעה חודשים בחדר־העריכה. מכל השנים שעברתי בקולנוע, זכור לי רק סרט אחר בעל־מיבנה דומה: 'בצהרי יום'".

זינמן נהג להמר על שחקנים לא מפורסמים וולעשות אותם לכוכבים. מונטגומרי קליפט ב„אייה בני", מרלון בראנדו ב„הנירונים לחיים", פראנק סינטרה בתפקיד הדרמאטי ב„מעתה ועד עולם" – וגם אדוארד פוקס בתפקיד המחסל.

מרגיש זינמן: „'התן' הצטייר בעיני כאנגלי בן־טובים, מנומס, אינטליגנטי ועם זאת הרפתקן, חסר כל רגש ויחס אנושי לסובבים אותו. בחרתי בפוקס כיוון שבמראהו הוא ההיפך המוחלט מאישיותו של 'התן'. הוא שחקן סימפאטי, נראה רגיש, חם, אוהב. מראהו מנוגד לחלוטין לאופיו. המתח הזה, בין מראה חיצוני לאופי האמיתי, מוסיף מימד מיוחד לאישיות 'התן'".

מול אדוארד פוקס, שנעשה לשחקן מבוקש אחרי סרט זה, ניצב השחקן הצרפתי המבריק מישל לונסדייל, בתפקיד חוקר ערמומי, המחפש את 'התן' כמחט בערימת שחת. דרק ג'קובי מופיע בתפקיד מישני, כמזכירו הנאמן. דלפין סריג, כוכבת הבימה הצרפתית, עושה תפקיד קטן של אצילה צרפתית הנופלת ברשתו של 'התן'.

זינמן ביים במיומנות מופתית. הסרט יעיל, משומן, חד כתער. נכון שהתבנית שחוקה מרוב שימוש – שירותים חשאיים מנסים למנוע התנקשות בנשיא. אלא, שזינמן יצק בתוכה חומרים קולנועיים איכותיים וחיברם יחד באורח קלאסי. הישארו, אם־כן, הערב בבית ואל תחמיצו סרט־מתח מעולה.

■ ערן אלון

סידרה חדשה

אימפריות המחזמר האבודות

מלחמת העולם הראשונה חיסלה גם אותן. „ימי המיוזיק־הולס שחלפו". סידרה נוסטאלגית, חמוץ־מתוק. החל ממוצ"ש הבאה

„ימי המיוזיק־הול שחלפו", סידרה חדשה של חברת „גרנדה" הבריטית, תוקרן על המסך הקטן החל ממוצ"ש, ה־15.8. הסידרה משחזרת את תקופת ה„מיוזיק הולס", מחזות מוסיקליים צבעוניים, שבידרו מיליוני אנגלים לפני המלחמה העולמית הראשונה. שילבו קטעי מישחק, מחול, שירה, אקרובטיקה, להטוטי קרקס ומעשי קסם.

סיפור נוסטאלגי חמוץ־מתוק, בזווית ראייה מאוד, של הסופר הבריטי ג'יי. בי. פריסטלי, על ה„מיוזיק הולס" שגוועו במקביל עם פרוץ המלחמה. ברומן שלו, שנקרא במקור „אימפריות אבודות", הוא מתאר „כל ימות אחר־הצהריים והערבים, כשיכולת לחלום בהקיץ, הסתיימו באוגוסט 1914".

„גרנדה" השקיעה בסידרה 3 מליון ליש"ט. היא צולמה באולמות המקוריים של התקופה הוויקטוריאנית והאדוארדית, בהם נהגו האנגלים להציג את ה„מיוזיק הול". הסידרה צולמה, בחלקה, באולמות ששרדו מאותם ימים, ביניהם: תיאטרון ליסיום בלונדון, התיאטרון הגדול בבלקפול והאמפייר פאלאס במנצ'סטר.

הסידרה מתרחשת בימים שקדמו למילחמה. קוסם בלהקה נודדת (ג'ון קסטל) מציל את דודו הצעיר, ריצ'ארד (קולין פירט), בן ה־20, משיעמום העיירה הצפונית באנגליה. ריצ'ארד, גיבור הסידרה, הופך שולייה במחזמר בצפון אנגליה. ריצ'ארד נשבה בקסמי הבוהמה. בחצר האחורית של בימות ה„מיוזיק הולס" הוא מגלה עולם טראגי־קומי של אהבות, בגידות והרפתקאות. ברקע, צללי המילחמה הקרבה, שתשלח אלפי אנגלים צעירים למות בשדות הקרב.

הסידרה הוקרנה באנגליה באוקטובר 86'. הביקורת יצאה מגידרה. רבים מעיתוני אנגליה הישוו אותה עם הסידרה הבריטית המצויינת „היהלום שבכתר", שהוקרנה גם אצלנו. בעיקר שיבחו את מישחקו של לורנס אוליבייה, שחקן־אורח, המגלם את דמותו הטראגי־קומית של ליצן שדעתו נטרפת עליו.

הסידרה נמכרה לאמריקנים והוקרנה כבר בטלוויזיה של בוסטון.

משתתפים: קולין פירט, כרמן דרסאותורי, בראיין גלובר, בטי אדני, ג'וליאן בוון וג'ין קסטל. עוד בתפקידי־אורח: פמלה סטפנסון, אלפרד מרקס, רחל גורני ולילה קיי. המפיק: ג'ון הוסון.

פמלה סטפנסון ואלפרד מרקס בסידרה האנגלית „ימי המיוזיק־הולס"

הרשימה השחורה של האו"ם עדיין לא הגיעה

דוברת רשות־השידור: „כשנקבל – נגיב" ● ג'וקי ארקין, אמ"י: „לא רואה פסול בהופעת אמנים ישראלים בדרא"פ"

האו"ם דורש, ב„רשימה שחורה" שלח לכל רשתות השידור בעולם, להחרים אמנים שהופיעו בדרום־אפריקה. ישראל מופיעה במקום השלישי ברשימה (10 אמנים), אחרי בריטניה (19) וארה"ב (...).

ברשימה הישראלית מוזכרים יהורם גאון, רבקה רז, ואלרי וגלינה פאנוב, להקת „בת־שבע", להקת המחול „שלום", שעה טרגולין, אליקים שפירא, יואל שר ואחרי מאיר.

שרי ביטרמן, דוברת רשות־השידור: „לא הגיעה לידינו עדיין 'רשימה שחורה' מהאו"ם. כשנקבל אותה, אם בכלל, נגיב".

ג'וקי ארקין, חבר הוועד־המנהל של אמ"י: „אמנים ישראליים מופיעים בדרום־אפריקה בפני הקהילה היהודית. אני לא מבין למה צריך להחרים אותם. הופעתי, ב־65', בכריה"מ, עם גילה אלמגור. לא החרימו אותנו אז. אני לא רואה בהופעה של אמנים ישראלים בדרום־אפריקה שום דבר פסול. אני לא חושב שרשתות שידור גדולות בעולם מתרגשות מהרשימות האלה. אנחנו בעיצומן של מבול הופעות של אמנים מחו"ל בארץ. הם מצאו לעצמם את הכרוז של המיזרח התיכון. אנחנו נרחקים לשוליים וחיים מהיד לפה. אני לא מאמין שרשתות־השידור תיענה לדרישת האו"ם".

שני 10.8.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 סוף טוב הכבה (פרק 6). הגמדים עורכים תחנה. הטרולים גילו את הרגר, והחליטו להשבית את השמחה. בתוכנו מצליח טוב־טוב להתגבר על הטרולים.
09.40 חלבו: מריו רוצה לחזור לאיטליה (פרק 34). מריו מחליט לחזור לאיטליה. בינתיים מר [illegible], איש בעל השפעה בעיר, מחליט להקים בניין תיאטרון, ולהפוך את להקת־פפינו ללהקת התיאטרון העירוני.
10.05 מתחמים (פרק 2). בילי מתחיל במסע [illegible]. מר ויסקר עוזר לבילי ויוצר קשר עם גונטר ואלמר, חבר משנהו, שעשוי לעזור.
10.50 הגורה (פרק 1).

11.20 באלט קלאסי בקובה.
סרט תיעודי של הבי.בי.סי. והטלוויזיה הקובאנית. תחת שלטון קאסטרו פורח הבאלט הקלאסי. אליסיה אלונאו, 60, עדיין הפרימה־בלרינה, הכוריאוגרפית, הבימאית והמייסדת של להקת הבאלט הלאומית של קובה. שבה מארה"ב לקובה ב־59', כדי לתמוך במהפכה. יצרה, במשך 20 שנה, סיגנון לאומי, המושפע מהמסורות הקובאניות ומהבאלט הקלאסי האמריקני. בימאי: מיכאל דיב. 60 דקות. בטלוויזיה החינוכית.

14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
[illegible]

שלישי 11.8.87

09.00 טלטקסט: עד כאן. חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 רעוב מוקסם.
09.45 חלבו: מכתב מאמא (פרק 35). בנדודיו מתקרבת ויאבלנקה. פוגש מריו את מרסל, אסתרון. מרסל טוען שהוא הכיר את ברנצסקי מללי, ופיש בידיו חדשות על אמו ושוסי.
10.10 מתחמים (פרק 3). בילי וויסקר, מגיעים למינכן, כדי לפגוש את גונטר ואלמר – ידידו של ויסקר. ואלמר יצר קשר עם אלווה גרובר, ובילי נרגש ומצפה לפגישה. 10.35 הדרות.
11.15 קשר משפחתי. הפסיכולוגית ויוית אברמסון מראיינת את משפחת חיים, ההורים ושלושה משפחת ילדיהם. גבע בן ה־12 הוא ילד ריטלקסי ואמו היא מפעילות אגוד ניגון ברדום.
13.00 אתמול במשפט הסיאנזים.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.

14.05 סיראנו דה ברז'ראק.
עיבוד למחזה המפורסם של אדמונד רוסטאן. הגיבור (חוזה פרר), לוחם ופייטן שנודע בשל חוטמו הענק, מאוהב בדודניתו היפה רוקסאן (מאלה פאוורס), אך נאלץ לסייע לידידו (ויליאם פרינס) לכבוש את ליבה. פרר זכה באוסקר ב־1950 על מישחקו בסרט. בימאי: מייקל גורדין. 1950. 95 דקות. בטלוויזיה החינוכית.

15.40 [illegible]
[illegible]

18.32 חיי קדם.
סידרה תיעודית, 4 פרקים, חברת „סנטרל", לונדון. שיחזור החיים במצרים העתיקה. סיפורו של המדען הבריטי ג'ון רומר, שחפר בחורבות העיר דיר א־מדינה, בעמק המלכים, בגדה המערבית של הנילוס. באמצעות תכשיטים וכלי־בית עתיקים הוא חושף את אורח־חייהם של האנשים שבנו את קברות הפרעונים, לפני למעלה מ־3,000 שנה. בימאי: פיטר ספרי־לברטון. 1984. 52 דקות.

רביעי 12.8.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 גברית סלסלה: שלושת הארנבים.
09.25 נחשון. סרט אנימציה.
09.30 חלב. מריו עוזב את ויה בלנקה. (פרק 36). מריו רוצה לחזור לבואנוס איירס, לאמו הנמצאת שם. לאחר שמריו עולה לרכבת, מתגלה לפניו סאנה נמצאת בעיר אחרת.
09.55 מתחמים. (פרק 4).
10.30 ריואים 6/8. בחירות בטלוויזיה החינוכית – כל מה שרצית לצפות בו ולא ידעת ממי לבקש. אורחים: מיקי ברקוביץ ור"ר קמיל פוקס. צוטים שמספים במוקדי שידור ברחבי הארץ: „כסף אותי" וכתב החירה, וכמובן פרסים יקרי ערך. מנחת קובי מירן.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 יאיר ולעניה לבד בנגר בהיר. בן קארטר נמצא בבית טבו ומשתעמם מאוד. הוא לומר מטבו שלפעמים אתה יכול ליהנות גם מחברת עצמך.
14.20 מגע 1,2,3 צבע. מרוע משנים העלים את צבעם בסתיו מה תפקיד הצבע הירוק בעלה?
14.50 האונרק בעורץ החמשת הטילה מריץ והפריבבות הגדול (פרק 35) ג'ק וקון מתחרים על התואר „הרכב הטוב ביותר". התחרות גורמת להיווצרות שני מחנות אוהדים בשגרץ ובעיירה.
15.40 ראי מרוץ, מעתיים שניות למתקצת הלול.
15.45 שעת כושר.
15.55 טוב טוב הנמר (פרק 7). טוון – גבהום של טוטי וטוב־טוב באה לבקר את טוב־טוב הצלה. הקיסורה כורעת ללדת וטוטי נחלצת לעזרה.
16.20 מיצוחר קיץ.
17.00 ערב חדש. מנחת גרשן רייכר.
17.30 [illegible]
[illegible]

22.05 הנועזים הם המנצחים.
סרט־פעולה בריטי. סוכן הסקוטלנד־יארד מושתל בקבוצת טירוריסטים, המנסה להסיר את האיום של לוחמה גרעינית. היא חושפת את הסוכן, חוטפת את רעייתו ואת ילדיו ומחזיקה בהם כבני־ערובה, לפני פעולת טירור נגד שגרירות ארה"ב. משתתפים: אדוארד וודוורד, לוונס קולינס, ג'ודי דיוויס, ריצ'ארד וידמארק ורוברט ווגנר. בימאי: יאן שארפ. 1982. 120 דקות.

חמישי 13.8.87

09.00 [illegible] – חדשות קול ישראל.

09.05 [illegible]

09.15 [illegible]

09.35 [illegible]

10.00 [illegible]

10.25 [illegible]

10.50 [illegible]

11.15 [illegible]

13.00 [illegible]

14.00 [illegible] – חדשות קול ישראל.

14.05 [illegible]

14.45 [illegible]

[illegible]

22.00 חשודות. פרק רביעי. אסירים פוליטיים ושבויי מילחמה שעברו עינויים. ולדימיר ברקובסקי מגלה איך הצליח לשרוד 10 שנים בבתי־חולים פסיכיאטריים בבריה"מ. ניק רואו, קצין אמריקני, מגלה איך הצליח לשרוד בשבי הוויטקונג. מרצה לפילוסופיה במדינה דרום־אמריקנית מגוללת קורותיה לאחר שנעצרה. מרית, עדות: "עמדתי עירומה לפני מעני. הם שילחו בגופי זרמים של שוק חשמלי. חוקרי צפו בי בהנאה. חלק מהם אוננו". עדויות מזעזעות. לא מומלץ לילדים. ביים, כתב וצילם: ניק דוני. 40 דקות.

שישי 14.8.87

09.00 [illegible] – חדשות של ישראל.

09.05 [illegible]

09.15 [illegible]

09.45 [illegible]

10.10 סוף טוב. סיפור אהבה קומי בין שכנים. ניק (ג'ון שניידר), סופר מתחיל, מבזבז מרצו בניסיונות שווא להשיב אליו את חברתו לשעבר, ורוניקה. ליסה (קתרין היקס), זמרת ומלחינה בראשית דרכה, מתקשה לחינתק מבעלה חסר־המזג, ג'ים. ליסה וניק מנסים להתגבר על אהבתם הנכזבת. בימאי: נואל בלק. 1982. 96 דקות. בטלוויזיה החינוכית.

11.45 [illegible]

13.00 [illegible]

13.30 [illegible]

[illegible]

21.15 המיגדל הלוהט. שובר־קופות של וורנר. מבוסס על שני רבי־מכר. הפקת־ענק בתקציבי ענק, של אירווין אלן ("הרפתקאה בפוסידון"). בעת חנוכת גורד־שחקים בסאן־פרנסיסקו פורצת אש בבניין ומאיימת להגיע לקומה ה־133, שבה חוגגים כל "חמי ומי". בין החוגגים: האדריכל (פול ניומן) שתיכנן את הבניין, הקבלן (וויליאם הולדן), שהשתמש בחומרי בנייה זולים, ארוסת האדריכל (פיי דאנוויי) ואחרים. מפקד הכבאים (סטיב מקווין) ואנשי צוותו מנסים לחלץ את החוגגים מהמלכודת הבוערת. עוד משתתפים: ג'ניפר ג'ונס, פרד אסטר, ריצ'ארד צ'מברליין, סוזאן בלקלי, דון גורדון. בימאי: ג'ון גילרמין. 1974. 165 דקות.

19.00 קונצרט טיילת. הסימפונית של קלן מנגנת, בשני המשכים, מיצירות פרנץ ליסט ובלה ברטוק. בחלק א': פנטסיה הונגרית לפסנתר ולתזמורת של ליסט. חלק שני – ביום ו' הבא. מנצח: הוברט סאודנט. 30 דקות. ערוץ 2.

התקשורת משחקת לידי "תיאטרון הטירור"

מחקר: שיתוף־הפעולה של המדיה מלבה פיגועי־ראווה אלימים יותר

"לטלוויזיה הישראלית מוסר כפול בסיקור פיגועי טירור בארץ ובעולם. כשהפיגוע פלשתינאי ומתרחש בארץ, היא כפופה להוראות הצנזורה הצבאית, הקובעת מה מותר ומה אסור לשדר. אולם, כשהוא מתרחש מחוץ לגבולות המדינה, מתנהגת הטלוויזיה הישראלית לפי המודל האמריקני של חופש מוחלט. מותר לשדר הכל, כולל אינפורמציה העלולה להזיק למישטרה ולסייע לטירוריסטים", טוען ד"ר גבריאל וימן, מרצה בכיר בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ומומחה לתקשורת המונים באונ' חיפה. הוא עומד להוציא לאור בקרוב, בארה"ב, יחד עם עמיתו, פרופ' קונרד ויין, מרצה בכיר בחוג למדע־המדינה באוניברסיטת אוטאווה בקנדה, ספר שיסכם מחקר מדעי מקיף על השתקפויות של מה שהוא מכנה "תיאטרון הטירור" בטלוויזיה האמריקנית ובעיתונות הבינלאומית.

המחקר נערך בשיתוף עם מכון "ראנד" לחקר איסטראטגי, השוכן בסנטה מוניקה, ליד לוס־אנג'לס. לצורך המחקר נבדקו 6,714 אירועי טרור בינלאומי מ־68' עד שלהי 86'. החוקרים בדקו השתקפויות "תיאטרון הטירור" בשלוש הרשתות הגדולות בארה"ב וב־70 עיתונים, מהחשובים בעולם.

ראשית "תיאטרון הטירור", להערכת וימן, בעת המישחקים האולימפיים במינכן 72'. שמונה טירוריסטים, חברי האירגון הפלשתינאי "ספטמבר השחור", הצליחו להעלות את אחת ההצגות הראוותניות המזוויעות של "תיאטרון" זה. "הפיקו" אירוע טירוריסטי, בעיתוי ובמיקום מושלמים. כל אמצעי התקשורת העולמיים היו שם, עם ערוצים פתוחים למאות מיליוני צופים, שחזו בשידור־חי בחטיפה וברצח הספורטאים הישראלים.

סקרים, שנערכו זמן קצר לאחר־מכן, מגלים, כי חלה עלייה דרמאטית במודעות הציבור המערבי לנושא הפלשתינאי. התוצאה: צמיחה של טירור מסוג חדש, המופנה לטלוויזיה ולעיתונות.

אחת הסיבות לכך שהטירור המודרני "גולש" אל מחוץ לאיזור הסיכסוך הוא רצון הטירוריסטים להשיג כיסוי תקשורתי מערבי.

התחרות החופשית של אמצעי התקשורת נלמדה היטב ע"י אירגוני הטירור בעולם. רבים מהם מפעילים מערכות מתוחכמות של יחסי־ציבור, נעזרים בדוברים מקצועיים ובסוכנויות ידיעות ועורכים מסיבות עיתונאים. הם קשורים לעיתונאים קבועים ומתחשבים במושגים של "שעת האפס". אירגונים בעלי "תודעת מדיה" מפותחת – כמו האירגונים הפלשתינאים השונים, הצבא האירי הרפובליקני, האירגון הארמני, הבריגאדות האדומות באיטליה, אירגון הפעולה הישירה בצרפת והצבא־האדום בגרמניה – זוכים לכיסוי תקשורתי מלא וקבוע.

מדוע משתפים אמצעי התקשורת פעולה ונוטלים חלק במופעי הראווה של "תיאטרון הטירור"? קיימים, כמובן, מיקרים של "אונס המדיה". הטירוריסטים מאלצים את התקשורת לשתף פעולה, ע"י איום בהפעלת אלימות כלפי בני־ערובה. כך היה בגרמניה, בעת חטיפת פטר לורנץ. הטלוויזיה הגרמנית התאימה את לוח המישדרים שלה לדרישות הטירוריסטים מקבוצת באאדר־מיינהוף.

דוגמה בולטת נוספת: חטיפת מטוס אמריקני לביירות ולאירן ב־85'. ב־40 ימי השבי הראשונים של בני־הערובה האמריקנים, הוציאו שלוש הרשתות בארה"ב כמיליון דולאר להחזקת צוותי שידור באיראן. שלוש הרשתות איפשרו לחומייני ולדובריו לומר כל מה שברצונם, כולל גידופים והסתה נגד הנשיא קרטר.

במרבית פיגועי הטירור "אונס" אינו דרוש. אמצעי התקשורת מתמסרים מרצון, לעיתים בהתלהבות. "למרות הפיתוי להאשים את אמצעי התקשורת בכך שהם משחקים לידי הטירוריסטים, יש להבין כי התיכנון מכוון להפיק אירועי טירור בהתאם לציפיות הקהל. בחירת קרבן מושך (פטרישה הרסט, לדוגמה) ופעולה דרמאטית (חטיפת מטוס) תוך איום של הפעלת אלימות הם ערוגה לכיסוי מובטח", אומר ד"ר וימן.

מחקר, שבדק את החיקוי של פעולות טירור לאחר חטיפות מטוסים, העלה, כי 85% מכלל החטיפות בוצעו "בהשראת" חטיפה קודמת.

"צנזורה כפויה היא כמעט בלתי־אפשרית במערכות תקשורת מערביות. האפשרות היחידה שנותרת היא, שאירגוני תקשורת יאמצו מרצונם הנחיות מגבילות לגבי דרך הכיסוי של אירועי טירור", אומר ד"ר וימן. חלק מרשתות הטלוויזיה, סוכנויות הידיעות והעיתונים פיתחו הנחיות והגבלות כאלה. אולם, מרביתם אינם מקפידים לציית להנחיות, משום שגופי תקשורת מתחרים אינם מאמצים אותן. הנחיות אלה אינן כה קשות להפעלה. הן אינן מונעות דיווח על אירועי טירור, אלא מנסות לסייג את דרך הכיסוי. למנוע "רומנטיזציה" של הטירוריסטים, להימנע מלשמש מתווכים, להימנע מהעברת מידע חיוני לטירוריסטים, להמעיט במתן פיתחון־פה לטירוריסטים, לא לשאול על "שעת אפס" ומה יקרה אם לא ימולאו הדרישות, להימנע משידור חי ולהעדיף עריכה בטרם שידור.

"נמשיך להיות עדים למופעים חוזרים של "תיאטרון הטירור" ולאלימות הולכת וגוברת. אם החברה הדמוקרטית לא תשכיל להגביל תופעה זו, הגידול במיספר האירועים, במידת האלימות המופעלת ובמיספר הקרבנות יימשך ויתעצם ויגיע לשיאים חדשים ומפחידים", מזהיר ד"ר וימן.

טלוויזיית המזה"ת: אלה סרטי השבוע

מומלצים: פארנהייט 451, סודה של אשה, פרנזי, ריו־בראבו

■ **יום ו', 15.00: "הנער על הדולפין"** (Boy on a Dolphine). 1957. סופיה לורן מגלמת צוללנית יווניה, שמגלה אוצרות חשקועים במעמקי הים. דבר הגילוי מגיע לאוזני ארכיאולוג אמריקני ואספן נטול עקרונות. ביים: ז'אן נגולסקו. עם אלן לאד וקליפטון ווב. 111 דקות.

■ **מוצ"ש, 21.00: "האם פריז בוערת?"** (Is Paris Burning?). 1965. מיקבץ סיפורים, שמתרחשים בעת שיחרור פאריז מעול הכיבוש הנאצי, ב־1944. רנה קלמנט עיבד את רב־המכר של דומיניק לאפיר ולארי קולינס, על־פי תסריט של גור וידאל וקופולה. סוללה של כוכבים מופיעה בסרט: לאסלי קארון, שארל בואייה, אורסון וולס, קירק דוגלאס, אלן דלון, איב מונטאן, ז'אן־פול בלמונדו, סימון סניורה. 165 דקות.

■ **יום א', 21.00: "מלך ההר"** (King of the Mountain). 1981. מכונאי מוסך משתולל עם חבריו. הם גומעים בירה, ועורכים מירוצי מכוניות ברחובות לוס־אנג'לס. סרט טלוויזיה, שביים נואל נוסק. משתתפים: הארי המלין, ג'וזף בוטומס ודניס הופר. 90 דקות.

■ **יום ב', 15.00: "הקנרי הצהוב"** (Yellow Canary). 1943. מלודראמת מתח. סוציאליסט נחשד באהדה לנאציזם. למעשה, הוא מרגל בריטי. ביים הרברט ווילקוקס. עם אן נייג'ל וריצ'ארד גרין. 98 דקות.

■ **יום ב', 21.00: "פארנהייט 451"** (Fahrenheit 451). 1966. שיר אהבה של הבימאי הצרפתי פרנסואה טריפו לספרים. תיאור חברה עתידנית – רודנית, שאוסרת קיומה של המילה הכתובה. ממונה על שריפת ספרים מתאהב במורדת צעירה, ומשנה את עמדותיו: הוא מגלה את קסמי הקריאה ומצטרף למחתרת, המשמרת את אמנות הספרות. מככבים: אוסקר וורנר וג'ולי כריסטי. מומלץ. 112 דקות.

■ **יום ג', 15.00: "סודה של אשה"** (A Woman's Secret). 1949. זמרת לשעבר מטפחת זמרת מתחילה, כדי שתתפוס את מקומה. בהמשך, תתחרט. ניקולאס ריי הנפלא ("מרד הנעורים") עיבד את סיפרה של ויקי באום. מככבים: מורין או'הרה, גלוריה גראהם ומלווין דאגלס. כדאי לראות. 85 דקות.

■ **יום ד', 15.00: "מאדאם X"** (Madame X). 1965. מלודראמה סוחטת דמעות. עיבוד קולנועי שלישי למחזהו של אלכסנדר ביסון. אשה נשואה ועשירה מידרדרת לאשפתות בגלל פרשיית אהבה אסורה. בערוב ימיה היא פוגשת את בנה – עורך־דין, המגן עליה במשפט, מבלי שידע את זהותה. ביים: דייוויד לואל ריץ'. לנה טרנר. 100 דקות.

■ **יום ה', 15.00: "פרנזי"** (Frenzy). 1972. גרוש מדוכא נחשד בשרשרת רציחות, שביצע פסיכופט לונדוני. סרט מתח, שביים אלפרד היצ'קוק. לא להחמיץ. עם ג'ון פינץ' ובארי פוסטר. 116 דקות.

■ **יום ה', 21.00: "ריו־בראבו"** (Rio Bravo). 1959. מערבון נהדר, שביים הווארד הוקס המהולל. שריף מתעמת עם חבורת בריונים. במאבקו הוא מסתייע בשיכור כרוני, בזמר ובזקן־פילוסוף. מככבים: ג'ון וויין, דין מרטין, ריקי נלסון, וולטר ברנן ואנג'י דיקנסון. 141 דקות.

■ **אמיר קמינר**

קופסה כחולה

זה מתבשל

ה"ליא" של הבריטים ● לקראת דילן ● לזכור אלביס ● סידרת המשך ל"בלי סודות" ● התולעים של "זה מגעיל אותי" יורדות לאמריקה

★ **גרמניה אחרת?** ב"מבט שני", 18.8, יוקרן הסרט התיעודי "מולדת גרמנית", של א.ר.ד., הטלוויזיה של צפון גרמניה. מטפל בשאלה היש זהות גרמנית 40 שנה אחרי הנאצים. אחרי הסרט יתקיים דיון באולפן, בהשתתפות פרופ' משה צימרמן מהחוג להיסטוריה של העברית. מפיק ומנחה: מיכאל קשין.

★ **מעשי חלם:** ב"מבט שני", 25.8, יוקרן סרט של הבי.בי.סי. על המטוס הבריטי "נמרוד", שהושקע בו הון־עתק, אולם הוא לא המריא מעולם. גם סיפורן של מערכות ראדאר מתוחכמות, שפותחו בבריטניה אחרי מלח"ע השניה. הממשלה השקיעה בהם מילארדי ליש"ט, אולם, עד היום הזה הן אינן פועלות. במהלך הקסדה על הסרט פשטה המישטרה ובדיקות על מישרדי בי.בי.סי. והחרימה קלטות אחרות, בחשד שהן חושפות סודות צבאיים. הפרשה עוררה ויכוח ציבורי נוקב בבריטניה.

★ **יהודי בבל:** "צמות", דראמה חדשה של הטלוויזיה החינוכית, משחזרת את המאבק הציוני של יהודי עיראק, כפי שהשתקף בחיי נערה צעירה, חברה במחתרת הציונית. מפיק ומביים: יצחק חלוצי. צוות השחקנים טרם נבחר עדיין. תוקרן בטלוויזיה החינוכית בשנת ה־40.

★ **דילן עכשיו:** ב־29 באוגוסט תקרין הטלוויזיה בערבית תוכנית־בידור מיוחדת עם הזמר בוב דילן. מפיקה: שלומית גולן. רשת ג' ב"קול ישראל" תשדר אף היא, בסוף החודש, מרתון של 6 שעות עם דילן, לקראת בואו לארץ. עורך: מנחם גרנית.

★ **מלך הרוקנרול:** "אלביס", תוכנית מיוחדת על אלביס פרסלי, במלאת 10 שנים למותו, תוקרן בטלוויזיה בערבית ב־22 באוגוסט. בתוכנית, שערכה שלומית גולן, חומר ארכיוני מהופעותיו וראיונות עם הזמר, שמכר אחרי מותו למעלה ממיליארד תקליטים (ויותר מהחיפושיות). רשת ב' ב"קול ישראל" תשדר, ב־16 באוגוסט, את להיטי אלביס, במרתון בן 12 שעות.

"המלך". תכנית מיוחדת, 22.8

★ **שנת ה־40:** הטלוויזיה החינוכית תקרין בשנת ה־40 סידרה תיעודית בת 6 פרקים, שתעסוק בהתפתחות כוחות הביטחון בארץ, עד הקמת צה"ל. מפיקה: שוש יפת.

★ **יצא לפגרה:** המגאזין למישפחה "בין הכיסאות", בהנחיית עמוס ארבל, יחזור למסך בראשית ספטמבר. נשקלת אפשרות להקרין אותו בשידור חי.

★ **החצי השני:** חני נחמיאס, אושיק לוי, חנן גולדבלט ונתן נתנזון יככבו בסידרת־ההמשך של "בלי סודות" בטלוויזיה החינוכית. הסידרה החדשה, "בסוד העניינים", תעסוק בהבנת הנקרא. היא מיועדת לתלמידי כיתות כ' וי"ג. מפיקה: שילה אקרמן. בימאי: צביקה גודל. מתוכננת לשידור ב־89'.

★ **ראש אמריקני:** האגודה האמריקנית למניעת עישון רכשה להקרנה מיסחרית בטלוויזיה בארה"ב את תשדיר־השירות של האגודה הישראלית למניעת עישון. בתשדיר האנימציה (20 שניות), שביים אייל פלד, רואים תולעים זוחלות מקופסת סיגריות ("זה מגעיל אותי").

★ **שנת הירידה:** מיכאל לביטוב מכיים לטלוויזיה את "שורשים קצרים", סרט על הירידה. בשיתוף מישרד הקליטה.

★ **סם המוות:** יוקרן "איש לא רוצה למות", סרט־תעודה של "ג'ין בלפור", חברת הפקה בריטית של ערוץ 4, המתעד פעילות רשת סמים בינלאומית, שבראשה עמד אזרח בריטי. הסרט, שצולם באסיה, באירופה ובארה"ב, משחזר את המעקב אחרי חברי הרשת ואת מעצרם.

★ **נקמה אדומה:** יוקרן "הציידים החשאיים", סרט־תעודה המביא סיפורם של צנחנים בריטים, שהוצנחו בשלהי מלחה"ע הראשונה מעבר לקווי האויב בצרפת הכבושה, נתפסו ע"י הגרמנים, עונו ונרצחו. הסרט עוסק בחבריהם, שיצאו לנקום רמם בתום המילחמה.

לא על ג'ונסון לבדו

דון ג'ונסון: "פיליפ מוצלח לא פחות ממני". אז למה הוא מקבל 250 אלף דולאר לפרק של 'מיאמי וייס' ושותפו הרבה פחות

"אני מודה, 'מיאמי וייס' זוכה להצלחה לא מעט בזכותי. אבל, חייבים לציין, כי פיליפ מייקל תומאס, שותפי לסידרה, מוצלח לא פחות ממני". אנחנו שותפים שווים בסידרה. יש פרקים, שבהם פיליפ סוחב את הסיפור. גם שאר אנשי הצוות עושים עבודה מצויינת. ההצלחה היא שלהם, בדיוק כמו שלי", אומר בראיון לסטודיו־בידור אמריקני דון ג'ונסון, הכוכב הלוהט ביותר היום בטלוויזיה האמריקנית.

שכרו המריא בשנה האחרונה מ־150 אלף דולאר לפרק ל־250 אלף. עמיתו, פיליפ, נאלץ להסתפק, בינתיים, בשכר קבוע בתחום־העבודה שלו. כמה? אין תגובה.

"רציתי להיות כוכב קולנוע גדול. חלמתי לשחק לצד מרלון בראנדו. לא רציתי לככב בסדרות טלוויזיוניות. עכשיו, כשאני כבר בפנים, אני נוכח לדעת שהשד לא נורא כל־כך. היום, עם כל הניסיון שצברתי במשך השנים, אני יכול לתת לצופה כל מה שיש בי", מודה פיליפ מייקל תומאס, המגלם את דמותו של הבלש השחור ריקארדו טאבס.

טבס היה שוטר בקולומביה, אוהיו. פיליפ הצעיר שמע על מעלליו בילדותו. "ריקארדו טאבס הוא חתול עם שבע נשמות. כדי לשרוד, בג'ונגל של העולם התחתון, הוא חייב להיות קר, מחושב, קשוח, פראי ומסוכן מאוד. אבל, ברגעים הנכונים הוא מסוגל לגלות מידה של חמימות", אומר פיליפ.

נולד באוהיו. הוריו ושבעת אחיו ואחיותיו עברו ללוס־אנג'לס בילדותו. נמשך לילד־פלא. בן ארבע כבר שיחק שר והקר בתפקידים זוטרים בסרטי קולנוע. בגיל 15 תקים להקת פופ והוציא לאור את אלבומו הראשון. ב־68', אחרי שנים לימודיו בחוגים לתיאולוגיה ולפילוסופיה באוניברסיטת קליפורניה, נשבה בקסמי המחזמר האנטי־מימסדי "שיער", גילם את ההיפי ברגר במחזמר, שהועלה על בימות סן־פרנסיסקו 18 חודשים רצופים. "לא היתה לי בעייה להופיע בעירום על הבימה. אהבתי מאד את התפקיד".

גילם שורה של תפקידים בהצגות תיאטרון על בימות ברודווי. כיכב כשחקן־אורח בסדרות טלוויזיה אמריקניות, ביניהן: "הצייר ג'ק" ו"כוח המחץ". תקופות קצרות היה מובטל. "קורה לכל שחקן", הוא אומר. עמיתו בסידרה, דון ג'ונסון, הוציא בשנה שעברה את התקליט "פעימת־לב" (סי.בי.אס). פיליפ הוא בעליה של חברת־תקליטים בלוס־אנג'לס (פי.אם.טי.)

פיליפ, רווק מבוקש, מתגורר בלוס־אנג'לס ושומר בקנאות על חיי הפרטיים. בשעות הפנאי הוא צלם, זמר, נגן וצייר. העיסוק החביב עליו: תיקון מכוניות ומכירתן לחברים.

צמד "מיאמי, מחלק מוסר" דון ופיליפ, "שותפים שווים"

הירדנית

כל שעות הבוקר תוכניות לכל המשפחה באנגלית ובערבית (רק בערוץ 1)

שישי, 7.8

15.30 כדורגל בינלאומי או מגזין ספורט עולמי.
15.30 המצלמה הנסתרת (רק בערוץ 1).
16.20 סרט עלילתי באנגלית (רק בערוץ 1).
17.30 סרט עלילתי בצרפתית.
18.00 ההיסטוריה של הנסס (רק בערוץ 1).
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 לקט שירים.
19.30 חדשות בעברית.
19.45 ההיסטוריה של הרפואה. סידרה דוקומנטרית אנגלית.
20.30 משפחת קוסבי. קומדיה אמריקנית.
21.10 פלקון קרסט. סידרה אמריקנית.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 אנסטסיה.

שבת, 8.8

15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.10 בזוקי (רק בערוץ 3).
18.00 תוכנית בצרפתית (רק בערוץ 1).
18.30 אשנב לעולם בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 מאוחרים אנו עומדים. קומדיה אנגלית.
21.30 בידור הו"ל.
22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

ראשון, 9.8

15.30 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
15.55 תן לי צ'אנס (רק בערוץ 1).
17.30 סרט עלילתי בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 לקט שירים.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 התבגרות. קומדיה אמריקנית.
21.10 קשר אינטימי.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 האנטר. סידרת מתח אמריקנית.
23.10 מישהו כמשל בק. קומדיה אנגלית.

שני, 10.8

15.30 הוכוכים. סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.30 בעיות כקי לילדים (רק בערוץ 1).
18.00 השמרת (סידרה בצרפתית).
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 מגאזין ספורט בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 טרוב. קומדיה אמריקנית על גרושה שמנהלת תחנת רדיו, בעיקר מוסיקה פופ.
21.10 כוטליני.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 ביתה. דראמה על חייו של הצייר המפורסם ונקשתו.
23.10 ספינת האהבה.

שלישי, 11.8

15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
16.30 הרכבת המדויה (לילדים רק בערוץ 1).
17.15 על טעם ועל ריח (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית בידור בצרפתית.
18.30 כדורגל בינלאומי (רק בערוץ 1).
19.00 חדשות בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 מדות מצולות. קומדיה אמריקנית על אב עם תאומה.
21.10 אחוזה. סידרת מתח אמריקנית על בלש [illegible]
22.00 חדשות באנגלית.
[illegible]

רביעי, 12.8

[illegible]

המזה"ת

שישי, 7.8

13.00 וודי וודפקר (מצוייר).
13.30 בית־חולים וסטבריק (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: הנער על הדולפין.
17.00 סופר־בוק (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 הבסטר (סידרה).
18.30 קשרי משפחה (קומית).
19.00 חדשות.
20.00 סולידאי (מעולם).
21.00 סרט (ערבית).
22.30 מעשיות משפטה (ערבית).

שבת, 8.8

13.00 מועדון הילדים.
13.30 הקוסים והכוכבים (מצוייר).
14.00 דניס השובב (מצוייר).
15.00 עולם החיות.
16.00 אירועי ספורט בעולם.
17.00 כדורגל (תורכיה–אנגליה).
19.00 ספורט. (תוכנית מיוחדת).
20.00 היאבקות.
21.00 סרט: האם פריז בוערת. עם לסלי קרון.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

ראשון, 9.8

13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 מעשיות משפחות (ערבית).
15.00 סרט (ערבית).
16.30 אי המטמון (מצוייר ערבית).
17.00 הבית המעופף (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 משפחת חלפון (סידרה).
19.00 60 דקות. (מגאזין אקטואליה).
20.00 תוכנית מיוחדת.
21.00 סרט: מלך ההר. עם הרי המלין.
22.30 מעשיות משפחות (ערבית).

שני, 10.8

13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: הקנרי הצהוב. עם אן ניגל.
16.30 ילדי הכוכבות (מצוייר).
17.00 סופר־בוק (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 ימים מאושרים (קומית).
18.30 לורן ושירלי (קומית).
19.00 חדשות.
20.00 מאגנום (בלש).
21.00 סרט: פרנהייט 451. עם ג'ולי כריסטי.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

שלישי, 11.8

13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: סודה של אשה. עם מורין או'הרה.
16.30 ילדי הכוכבות (מצוייר).
17.00 הבית המעופף (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 [illegible]
19.00 חדשות.
20.00 [illegible]
21.00 [illegible]
22.00 [illegible]
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

רביעי, 12.8

13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 [illegible]
[illegible]

שישי
7.8.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. מוצרט: סימפוניה מס' 35 סימפונית הפנר נגני מוצארט מלונדון / בלך; מוצרט: הסונטה לפסנתר ברה מז'ור ק. 576 (מנוחין בהקלטה מקונצרט פומבי שנערך במוזיאון ת"א); מוצארט: קונצ'רטו לקלרנית בלה מז'ור (אטלינגר / התז' הסיל. הישראלית / צ'ליביראקה); מוצארט: סרנדה ברה מז'ור ק. 320 סרנדת קרן הדואר (תז. קליבלנד / סל).

09.00 קונצרט בוקר. צ'ייקובסקי: סוויטה מס' 4 אופ' 61 מוצרטיאנה (תז. פילהרמוניה / טילסון תומס); צ'ייקובסקי: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר אופ' 23 בסי במול מינור (גיללס / תז' פילהרמוניה החדשה / מאזל); צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6 בסי מינור הפטטית (התז' הסימפונית הלונדונית / סטוקובסקי); צ'ייקובסקי: לקט ממפצח האגוזים (הסימפ' הלונדונית / זמרים האמברוזיים מלונדון / פרבין); צ'ייקובסקי: פרנצ'סקה דה רימיני (פילהרמוניה חדשה / בוביירולי).

11.57 פינת השיר. משירי דוד פוגל.

12.00 מן הפרטיה. לידיה מורדקוביץ, כנור; ריצ'רד לסר, קלרנית. אוליביה מסיאן: רביעייה לאחרית הימים.

13.05 בהאזנה נינוחה. באך: הסוויטה התזמורתית מס' 1 סולמה דו מז'ור (תז. באך ממינכן / ריכטר); ביזה: העלמה מאריל הסוויטה מס' 2 למחזה של אלפונס דודה (הפילהרמונית של ניו יורק / ברנשטיין); מוצארט: הקונצ'רטו לפסנתר ברה מז'ור, החכתרה (הקאמרית האנגלית / ברנבוים); שומאן: סימפוניה מס' 4 סולמה ברה מינור (הפילהרמונית מוינה / מהטה).

15.00 לקראת שבת. ויוולדי: קונצ'רטו ברה מז'ור לגיטרה ותזמורת (ויינטריך / תזמורת חברת ברקליי); היידן: שלישיית בסול מז'ור לחליל כנור וצ'לו מס' 3 בשלישיה לנודון (רמפל / סטרן / רוסטרופוביץ); אברם אמולג: מזמור לאבוב ולכלי קשת (פינטוס / הסימפ. י-ם רשה"ש / חרל"ס); קורט וייל: סויטה מתוך אופרה בגרוש (הסימפ. ווסטצ'סטר / לנדאו).

16.00 לבקשתכם. מנדלסון: שלישיה מס' 1 ברה מינור לכינור צ'לו ופסנתר אופ' 49 (וא צונג / טורטלייה / פרקין); צ'ייקובסקי: קונצ'רטו ברה מז'ור לכנור ולתזמורת; שופן: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתזמורת אופ' 11 (וייסנברג).

18.00 דור הזהב. אמנים בהקלטות היסטוריות: כנרים נשכחים. קמיל ויקס: שוסטקוביץ: ארבעה פרלודים; איזולדה מנגס: שוברט: אווה מריה; דרמגהיו: ברכת שלום; פאול קוכנסקי: ברהמס: סונטה מס' 3 ברה מינור אופ' 108; צ'ייקובסקי: (בעיבוד קרייזלר) שיר ללא מילים; קרייזלר: צועניה; סרסטה: מלגניה.

19.00 קונצרט קאמרית. באך: שישה פרלודים קטנים; שוברט: רביעיית כלי קשת מס' 15 בסול מז'ור אופ' 161 (רביעיית ג'וליארד).

20.05 מזמרת הארץ. בעריכת אבי חנני.

20.30 קונצרט ליל השבת. קורלי: קונצ'רטו גרוסו מס' 2 בסול מינור (קונצ'רטו חג המולד) (להקת קנטילנה / שפרד); ברהמס: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1 ברה מינור אופ' 15 (הסימפ' של שיקאגו / לוין); ברוקנר: סימפונית מס' 6 בלה מז'ור (הסימפ' של שיקאגו / ברנבוים); בטהובן: רביעייה מס' 11 בפה מינור אופ' 95 (רביעיית מלוס).

23.00 בריק הברוק ורטיטי רנסנס.

רשת א'

08.05 פעמי המזרח. מצעד פזמונים מזרחי.
10.05 שירוקר. מחולות ושירים משלנו.
11.05 היום השישי.
12.05 מעורב ימית־תוני. ג'ו עמר.
14.05 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.
15.00 קבלת שבת. פרשת "ואתחנן".
16.05 נושא במוקד. עם ד"ר תמר קרון: "המטפל והמטופל".
17.10 שירי ערות.
18.05 מוסף רדיו לספרות.
19.05 זמר לשבת. בעריכת חיים צור.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 כי טוב חוזמר. שירת ספרד בזמירת הערות.
23.05 להיטים מפולפלים. להיטי הזמר המזרחי של כל הזמנים.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. תוכנית לילדים בחופשה.
09.05 כל צבעי הרשת. מגאזין, עם יוסי גרבר.
12.10 שירים עבריים. בעריכת אברהם דינמן.
13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.
14.05 בת צחוק. הווי והומור.
15.05 משמים לשבת. עם יהורם גאון. עורך: יואל רפל.
16.05 עובר ושב. עם דוד מרגלית.
17.05 מאחורי הכותרות. מגזין לרדיו, לטלוויזיה ולעתונות.
18.05 השבוע שלי. עם העתונאי יוסף לפיד.
19.05 הומר השבועי.
20.05 השרשונה פורחת. רומנסות, שירים ופיוטים ממורשת יהדות ספרד.
22.05 הבה נצא במחול. ריקודי עם.
23.05 בין שישי לשבת. שיחה בשניים: יצחק לבני וח"כ מאיר שיטרית.
00.10 שיר אינו רק מנגינה. שירים עבריים בנושא אחד.

רשת ג'

08.05 להיות שם.
09.05 אגן הפסיכתיבון.
11.05 משוד משוד.
13.05 צפיות בדשא. רון כנר.
15.05 לפנת ערב. שירים עבריים.
17.05 כאן, שם ובכל מקום.
19.05 זמר שבת. שירים עבריים.
20.05 צלילי שבת. לאה ליאור.
23.05 איזה לילה. מסיבת ריקודים.

גלי צה"ל

09.05 בילוי נעים. עם מולי שפירא.
11.05 קולה של אמא. עם אלכס אנסקי.
12.05 סנדלים. שעתיים נעולות עם אברי גלעד.
14.05 עוד לא שבת. עם שלמה ארצי.
15.05 הורין. סוזן ופרן קורין אלאל וסחוי מילה.
16.05 שעה עם נגן הג'אז יאן גרברק.
18.05 בראש ציוני. עם עו"ד בנימין שלו, עולה מארה"ב.
19.05 מרחקים קרובים. על מסעות בבוליביה.
20.05 לא על חלוף לבדו. מוסיקה ומשחקי רדיו.
22.05 כותנו יעקב רוטבליט.

שבת
8.8.87

קול המוסיקה

07.11 שחרית לשבת. באך: הקונצ'רטו המשולש בלה מינור לחליל, כנור וצ'מבלו עם תזמורת; גלוק: קונצ'רטו גרוסו מס' 1 לתזמורת כלי קשת ופסנתר. שוברט: שמיניה בפה מז'ור (שמיניה הפילהרמונית של ברלין).

09.00 למי שירותו לה פה סול.

10.00 קונצרט השבת. מנצח: דוד שלון; סולן: סלכטורה אקארו. אלבן ברג: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת (לזכרו של מלאך); באך: מרבאנר מתוך פרטיטה מס' 2; ארנגנה מתוך סונטה מס' 2; מגביני: ווריאציות על ההימנון האנגלי; ברליוז: סימפוניה פנטסטית אופ. 14, עם הפסנתרן מינדרו כץ; דביסי: פרלודים ממס' 12-7 מתוך הספר הראשון; רוול: לדרונט, קיסרית הפגודות, מתוך אמא אווזה.

11.57 פינת השיר. משירי דוד פוגל.

12.00 אמן דיגול. דניאל ברנבוים, פסנתרן + מנצח.

13.05 קונצרט לצהרי שבת. בטהובן: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת (פרלמן); דבוז'אק: סימפוניה מס' 8 בסול מז'ור אופ. 88 (סל).

15.00 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.

16.00 חליל במים. מחיי קלוד דביסי: פליאס ומליסאנדה.

16.40 מאוצר המוסיקה הצרפתית.

17.00 מפגש את האמן הישראלי. אריה ורדי, פסנתר. בטהובן: ווריאציות בלה מינור; מוצארט: קונצ'רטו בלה מאז'ור (הסימפ. י-ם רשה"ש / ברתיני); בטהובן: סונטה בפה מינור.

18.00 רדיו דרמה. מתי נפגשים בנות, מאת: רון הארט. (תמי אלון, עפרה ויינגרטן, אסתר אשר וניה לנצט).

19.00 הקונצרט שלי. עם העיתונאי אמנון בירמן.

21.05 אופרה. מאהלר: 3 בני פינטו, (ג. ברתיני).

רשת א'

09.05 עולם המדע. בעריכת יוסף סרגין.
09.30 דעת־יקיר. ת"ד בעניני מדע.
10.05 מליים שמנסות לגעת. האשה שלא היתה, יוסף חיים ברנר ואשתו.
11.00 רדיו־דרמה. בית־ספר לנשים, מאת מולייר. (אריאל פורמן, גבי קרן, גדעון זינגר, שלמה בר־שביט, אברהם סלקטר, שפרה מילשטיין ואברהם אסיאו).
14.05 בראש צעיר. סינות, שירים וברכות.
15.05 שבת אחים. על הווי ופולקלור. קונצרט מוסיקה יהודית. משתתפים: וחזן נפתלי הרשטיק, בשירים ביידיש, זמרת תאלט מירה זכאי ברומנסות ספרדיות.
16.05 משגאים. על נותות בעיצוב.
17.10 פיסודריו. הירה על המים, מאת קאוואבאטא יאסונארי; מגישה: לאה פורת.
17.40 שירים עבריים.
18.05 מסביב לעולם בשעה קלה.
19.05 אנתולוגיה קטנה לשירה. משירת הונגריה בת־זמננו משירת פרנץ יוהאס ושאנדור צ'ורי, עם המשורר והמתרגם איתמר יעוד־קסט.
19.30 שידורים לעולים.
22.10 מלוות מלכה. בעריכת משה הן.
23.05 דרכי אדם. עם רחל חלפי.

רשת ב'

09.05 שאלה של טעם. עם חיים קינן.
09.55 עוזיה אלון מספר על נוף הארץ.
10.05 יומן השבוע.
11.05 אולפן קיץ. מנחה: רבקה מיכאלי: שושיק שני ואריק לביא.

13.05 שוב מול תא
הזכוכית. ד"ר צילי קרן וד"ר אריק כרמון מנסים לחזק, האם למשפט דמיאניוק תהיה השפעה על הנוער הקבע, כפי שהשפיע חם בשעתו תלמידי שמינית בעת משפט אייכמן. עורכת: אתי תולש.

14.11 חבר זמר. שירים עבריים.
15.05 דף ועוד דף. עם יעל בן־יהודה.
16.05 אריין המזרח. בעריכת תרצה אורי.
17.05 ווזה. עם בני תנרל: שמות באידיש – מקורם.
18.05 מסיק ורי. עם דלית אורמיאן.
18.30 ממגרש המשחק.
19.05 הקול קולנוע. בעריכת דן פיינרו.
20.05 כוכב הערב. עם סטיב לורנס ואידי גורמה.
21.05 יומן השבוע.
22.05 בקצה השבוע. עם יעקב אחימאיר.
00.10 הרי ארצי מולדתי. שירים עבריים.

רשת ג'

08.05 גרונים. שירים עבריים.
10.05 גלים גלים. שירים עבריים.
14.05 כוכבים. גידי גוב.
15.05 אתם זוכרים את השירים?
17.05 צליל וצבע.
19.05 זמר שבוה. שירים עבריים.
20.05 סופנהמן. מהדורת פזמונים.
23.05 רדיופק. פזמונים בשעריקצב.

גלי צה"ל

09.05 מקהלה עליזה. שירים וסיפורים לילדים.
10.05 במקום מזגן. מערכונים ושירים עם שירה גרא.
11.05 ממבט הנתוחי.
12.05 טעם של פעם. מגישה: אורלי יניב.
13.05 שאלות אישיות. יעקב אגמון ואברהם תמיר, מנכ"ל משרד רוה"מ.
14.05 פסק זמן מוסיקלי. עורך: דובי לנץ.
15.45 841 נושק צפונה צפונה. רומנדריו, מאת איתמר לוי.
16.05 מינימה שבת. תוכנית בעניני שלנוע.
17.05 קלאסי כאן. הנעשה בארץ במוסיקה הקלאסית.
18.05 קייץ צרפתי 87. עם רוני תורן.
19.05 משלנו. מצעד הפזמונים העברי.
20.05 מצעד הפזמונים הלועזי.
21.30 פזמונים עבריים.
22.05 מסורת מסורת. במוצאי יום מנוחה.
23.05 ערישים מריגות. עורך ומגיש: דודו ויין.
00.05 ציפורי לילה מאריה. קובי מירון וספן גבי.

שידורי צה"ל 2

09.05 שירים עד כאן. משירי נחום היימן.
12.05 להיט לתאובון. להיטים עכשוים.
14.05 יופי של שירים. ממיטב הזמר העברי.
17.05 באים מאהבה. שירי אהבה.

ראשון
9.8.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. דביסי: פינת הילדים (בנדטי־מיקלאנג'לי); מנדלסון: סימפוניה מס' 4 בלה מזור אופ. 90 האיטלקית (הסימפ. של שיקאגו / שולטי); דביסי: אימאז' מס' 1 (בנדטי־מיקלאנג'לי); שומאן: סימפוניה מס' 1 האביב (הפיל. הווינאית / ברנשטיין); דביסי: אימאז' מס' 2 (בנדטי־מיקלאנג'לי).

09.00 קונצרט בוקר. רוול: רביעייה בפה (רביעיית אלבאן ברג); דליב: קופליה (הפיל. חווינאית / בונינג); בריו: סינפוניה (הלאומית של צרפת / בולז); קוראי: רביעיית כלי קשת מס' 2 אופ. 10 (רביעיית קודאי).

11.57 פינת השיר. משירי דור אבידן.

12.00 אמנים באולפן. פנינה ולצמן, פסנתר; אברהם בורנשטיין, ויולה; משה מורביץ, כנור; אלתנן ברגמן, צ'לו. פורה: רביעייה מס' 2 בסול מינור אופ. 45; בן חיים: ווריאציות על שיר־עם ישראלי לפסנתר, כנור וצ'לו.

13.05 בהאזנה נינוחה. רוסיני: פתיחה למחומר השני (פילהרמוניה / שימונה); מוצארט: זוטות (הקאמ. הסקוטית / לפרד); הנדל: ארג'ז ונושא עם ווריאציות אופ. 102 (הקאמ. האנגלית / לפרד); הולסט: סוויטה סנט פול (תז. בורנמות / הרסט); צ'ייקובסקי: ווריאציות רוקוקו (רוסטרופוביץ / תז. בוסטון / אוזאווה); רימסקי־קורסקוב: סימפוניית אנטר (פילהרמונית רוטרדאם / צינמן).

15.00 מוסיקה כאן ועכשיו. מתוך קונצרט 3 + 1 של איגוד הקומפוזיטורים: נתום אמיר: רביעייה לכלי קשת מס' 3; מנחם אבידום: בכיאנה לכינור ולפסנתר; מרדכי סתר: רביעייה לכלי קשת מס' 2; הנס אולריך לאהמן: טראקטוס לחליל אבוב וקלרנית (בורק / פוקס שטאלרר).

16.00 מוסיקה ליום ראשון. גרינודיו אלגריו מיזררה (פרו מוסיקה / בראון); תומאס טאליס: קינות איכה (פרו מוסיקה אנטיקוה / בראון); הנדל: דיקסיט דומינוס: (פין איטר / מרטינפלטו / מקהלת באך ואנסמבל הבארוק של דרוטנינגהולם / אוהרלו); הנדל: מיסת דרדור התופים (בלגן / סטבנור / אנסין / סיטין מקה. סימפ. של רדיו באוויה / ברנשטיין).

18.00 למי שירותו לה פה סול.

19.00 מוסיקה קלאסית קלה.

20.05 אינטרלוד רצף מוסיקלי.

20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי. תווית בטהובן 1987. של הסינפונייטה הישראלית בבאר־שבע: שמיניה לכלי נשיפה (נשפני הסינפונייטה) שתי תמונות מתוך פידליו (אדה מוזר, סופראן); הקונצ'רטו המשולש (פיאנקה, גרינגאס, לוונטאהל); סימפוניה מס' 7 (הסינפונייטה / מ. רודן).

22.30 קונצרט קצר. בעריכת משה ליאור.

23.00 מהזורי יצירות. באך: סוויטות.

רשת א'

08.05 ושגת. עם בני הנדל.
09.05 טלרדיו. שירות מידע למאזינים.
10.05 שירוקר. מחולות ושירים משלנו.
11.05 פניני בוקר. מגישו: גדעון הוד.
12.05 מעורב ימית־תוני. תופני כהן.
14.05 בראש צעיר. מגאזין לילדים ולבני נוער.
15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהריים.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה. צרפתית למתקדמים.
16.05 רדיו־עשרה. מגזין לנוער.
17.10 שירי עמים. עורכתו רעיה הרניק.
18.06 מינחת ערב. הווי דתי ומסורת.
19.20 מריקי היום בתנ"ך.
[illegible] שידורים לעולים.
[illegible] בנוף ראשון. עם הדה בוסס.
[illegible] שירים עבריים. בעריכת עודד פנחסי.

רשת ב'

[illegible] בראש צעיר. תכנית לילדים בחופשה.
[illegible] כתב הבוקר. עם ג'ון דאסן.
[illegible] כל צבעי הרשת. מגזין יומי.
[illegible] אלף־אלף ביבית. אהוד מנור.
[illegible] בחצי היום. חדשות ופזמונים.
[illegible] בת צחוק. הווי והומור.
[illegible] רגעי קסם. בעריכת: אפרים וייל.
[illegible] תוצרת הארץ. כבקשתך לשירים עבריים.
[illegible] קוראי ספר. קוראים ממליצים.
[illegible] יומן בלכלה. עורך: גרעון ולינגר.
[illegible] על מספרים ואנשים. המשק והחברה.
[illegible] מסיבת עתונאים. מנחה: יצחק גולן.
[illegible] וזהו חזה. עורך: שלום אורן.
[illegible] עם ישראל. ענינים יהודיים בעולם.
[illegible] שלום לבן דודי. פיוט וברכה.
[illegible] "בינינו לבין עצמנו". שיחות עם מאזינים.
[illegible] להאזו בחלום. שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

[illegible] במקצב. שוש עטרי.
[illegible] מוסיקה לענין.
[illegible] משקפיים. מיכל שמואלי.
[illegible] מצעד הפזמונים הלועזיים.
[illegible] אורח עתיק.
[illegible] מסביב לחצות. יוסי סיאס.

גלי צה"ל

[illegible] פתוח. אורלי יניב ודובי לנץ מארחים.
[illegible] נבון לעכשיו. עם רפי רשף.
[illegible] אחר אחר. להיטים עבריים.
[illegible] לא לכבות את האור. ירידה מהארץ.
[illegible] יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.
[illegible] ארבע אחרי הצהריים. שירים עבריים.
[illegible] באוטן מילולי. אבשלום קור.
[illegible] ערב טוב ישראל.
[illegible] שעה קלה על כלכלה.
[illegible] משלש. עימות בענייני השעה.
[illegible] רדיו ספורט. מגאזין ספורט.
[illegible] קשים מריגות. מגיש: דודו דיין.
[illegible] אוניברסיטה משודרת. אנטולוגיה של ג'ין נקע הירדן.
[illegible] על הדבש ועל העוקץ.
[illegible] עשרים וארבע, היום שהיה. ירון ולנסקי.
[illegible] שיחת חצות. לוסטי משעור, עורך העיתון אלסינרה.
[illegible] ציפורי לילה משותחות. דודו טופז.

שידורי צה"ל 2

[illegible] רדיו רדיו. עם יואב קטנר.
[illegible] "בבבבבבית". משחקי רדיו ומוסיקה.
[illegible] מסע הקסם המיסתורי. מגיש: יואב קטנר.
[illegible] קול הג'אז וזהו. מגיש: דני קרפל.

שני
10.8.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. הנדל: קונצ'רטו גרוסו בפה מז'ור אופ. 6 מס' 2 (הקאמ. אנגלית / לפרד); באך: טריו סונטה ברו מינור מתוך המנחה המוסיקלית (גאלווי / צונג / מול / וולש); היידן: סימפוניה קונצרטית בסי במול מז'ור לכנור צ'לו, אבוב, בסון ותזמורת אופ. 84 (אקרדו / שיף / בלק / שין / הקאמ. האנגלית / אקרדו); בוקריני: רביעיית כלי קשת במי במול מז'ור אופ. 58 מס' 2 (הרביעייה האיטלקית); בטהובן: סימפוניה מס' 5 בדו מינור אופ. 67 (הפיל. הווינאית / ברנשטיין).

09.00 קונצרט בוקר. ברהמס: סונטה בפה מינור לשני פסנתרים אופ. 34 (ערן / תמיר); מטאל בריבה: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת אופ. 22 (וולפיש / הקאמ. האנגלית / סיימון); ז'ק איבר: שלישייה לכינור, צ'לו ונבל (מולייר / פידו / לסקין); פולנק: סינפונייטה (תז. פריס / פרטר); פגניני: רביעיית כלי קשת במי מז'ור (רביעיית סטיווסנט); צ'ייקובסקי: סוויטה מס' 3 בסול מז'ור אופ. 55 (הפיל. של לוס אנג'לס / טילסון תומס).

11.57 פינת השיר. משירי דור אבידן.

12.00 מן הפרטיה. מנדלסון: שירים ללא מילים לפסנתר אופ. 102 (ע.צבי); ק.פ.ע. באך: סונטה בסול מינור לאבוב ובאס קונטינואו (טורנר / חרן / ברמן); מנדלסון: רביעיית מס' 3 אופ. 3 לפסנתר ולכלי קשת (האס / נגנים מתוך הפיל. של ברלין).

13.05 בהאזנה נינוחה. מיצירות שופן מבחר וולסים; שלישייה לפסנתר, כינור וצ'לו; מבחר שירים; הסונאטה השנית בסי במול מינור לפסנתר; הקונצ'רטו מס' 2 בפה מינור לפסנתר ולתזמורת.

15.00 המבריח מוסיקלית. הנחיות הרגש.

16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. וורנר יעקב, מנצח; אנדראס יעקב, עוגב; סכלבלי: 31 מוטטים למקהלה וב.ק.; פכלבל: ריצ'רקרה לעוגב; מנדלסון: פרלוד ופוגה ברה מינור לעוגב; רגר: 4 שירי קודש למקהלה א־קפלה; ברהמס: 2 פרלודים כורליים; פויטלגרד: לישנה לבריטון ומקהלה; י. וורנר: מחות לצלב למ.ס. מנור ומקהלה.

18.00 דגש על הביצוע. על אחת כמה וכמה.

19.00 בין הזמנים. עולם מטעמי המוסיקה; מיצירות: שוסטקוביץ, גלזונוב.

20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.

20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם. התזמורת הסימפונית של רדיו בווריה; אסה פקה סלונן מנצח, מלודיה, שופן קונצ'רטו מס' 1 במי מינור לפסנתר ותזמורת, אופ. 11 (צימרמן); סיבליוס: סימפוניה במי במול מז'ור אופ. 82.

22.30 מעט ועוד. רומן האובנשטוק רמתי; סקונצות לכינור ולתזמורת. גיטליס / סימפ. של רדיו אוסטריה / הורבאס.

23.00 מחזורי יצירות. באך: סונטות.

רשת א'

08.05 ושגת. עם בני הנדל.
08.57 משטם דמיאניוק. בבנייני האומה בירושלים, עד 13.00.
13.05 שירים עבריים.
14.06 בראש צעיר. מגאזין לילדים ולבני נוער.
15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהריים: שיר וברכה למוסיקת מזרחים.
15.27 האוניברסיטה הפתוחה. הטלאי הצהוב.
15.57 משטם דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים עד 19.00.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 לכל אדם כוכב. האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. תכנית לילדים בחופשה.
09.05 כוכבת הבוקר. עם פטי פייג'.
10.05 כל צבעי הרשת. מגאזין יומי.
12.10 אלף־אלף ביבית. עם אהוד מנור.
13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.
14.06 בת צחוק. הווי והומור.
15.05 רגעי קסם. בעריכת: אפרים וייל.
16.05 תוצרת הארץ. כבקשתך לשירים עבריים.
16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.
17.05 יומן כלכלה. עורך: גרעון ולינגר.
17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.
18.06 מסיק ורי. עם דלית אורמיאן.
18.45 שירים עבריים. בעריכת דלית אורמיאן.
19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.
19.35 שירים עבריים.
20.05 סולם הזמורות. מצעד הפזמונים המסורתיים.
22.05 קפה ראשון. הידונים מגוונים.
00.15 ג'אז ועוד. עם לאה ליאור.

רשת ג'

14.05 במקצב. שוש עטרי.
16.05 מוסיקה לענין.
17.05 משקפיים. מיכל שמואלי.
18.05 היה והי... עם קובי ברקאי.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 קצת אחרת. עם אורלי מורג.
23.05 מסביב לחצות. עם יוסי סיאס.

גלי צה"ל

09.05 פתוח. שירי אהבה, עם אורלי יניב ודובי לנץ.
11.05 נבון לעכשיו. עם רפי רשף.
13.05 אחר אחר. להיטים עבריים.
13.55 לא לכבות את האור. ירידה מהארץ.
14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל מסיירים.
16.05 השעשעה בקיטריה. שלום חנוך.
16.55 באוטן מילולי. אבשלום קור.
17.00 ערב טוב ישראל.
19.05 שירי אהבה.
21.30 אוניברסיטה משודרת. מדרש ההגדה על דרכי האגדה.
22.05 מרתון שירי קנאה ואהבה. מגישים: קובי מירון וגבי דורון.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. ירון ולנסקי.
00.05 מרתון שירי קנאה ואהבה.

שידורי צה"ל 2

שלישי
יום שלישי
11.8.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. שוברט: 6 מומנטים מוסיקליים אופ. 94 (נראו לופו פסנתר); היידן: שלישיית פסנתר בלה מג'ור מס' 15 (שלישיית בוזאר); הנדל: סונטה בסול מזור לויולה ופסנתר (ר. בנימיני / לקס פסנתר); צ'ייקובסקי: אלבום לבני הנעורים אופ. 39 בעיבוד רוסטלב דובינסקי ורביעיית מיתרים (שלישיית בורדין / ולולי מלוואני (ויולה); גריג: קנטטה "הארץ" לכבוד בניתה מחדש של קתדרלת טרונדהיים שנשרפה אופ. 31 (תז. סימפ. לונדון / דרייר ומורים); דריוס מיו: קונצ'רטו לכלי הקשה ותזמורת קטנה הקלטה מקונצרט פומבי 1978 (שוורץ / כלי הקשה / התזמורת הקאמרית הישראלית / ס. בצ'קוב).

09.00 קונצרט בוקר. פרגולזי: הגברת המשרתת, אינטרמצו בשני חלקים (טרקש / גרגורי / תז. קפלה סבריה / נמת); מוצארט: ריברטימנטו במי במול מז'ור לכנור ויולה וצ'לו וקרמר / קשקשיאן / ייוריוגמא); לוטוסלבסקי: ווריאציות סימפוניות (סימפ. לאומית של רדיו פולין / לוטוסלבסקי); שוסטקוביץ': סוויטה ל־2 פסנתרים בדיה דיאז מינור אופ. 6 (פוסטניקובה / פטרוב); סיבליוס: סימפוניה מס' 6 אופ. 104 (תז. פילהרמוניה / אשכנזי).

11.57 פינת השיר. משירי דור אבידן.

12.00 מן הפרטיה. וורי אייסלר – קאסי, חליל: זאב דורמן, בסון; ימולה פאסס, מצו־סופראן; עמנואל גרובר, צ'לו; בנימין אורן, פסנתר; קרן ספיגל, פסנתר רות מעיני, נבל; פמלה ג'ונס, כלייזקיזה. סקלטס: קנטטה הבדידות למצו סופראן, חליל ופסנתר; ויולה לובוס: בכיאנס ברזיליירס מס' 6 לחליל ולבסון; ראבל: שירי מדגאסקר למצו־סופראן, חליל, צ'לו ופסנתר; פולנק: סונטה לחליל ולפסנתר; מעיני: עיבסקה לחליל ולנבל; אבני: צלליות לחליל ולכלי נקישה.

13.05 בהאזנה נינוחה. מיצירות מוצארט, יוהן סבסטיאן באך, דביסי.

15.00 מוסיקה צעירה. בעריכת חיותה רביד.

16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. פסטיבל מנטורה הכה (שוויץ) שלישיית רונגה. מוצארט: שלישייה במי במול מז'ור (קגלשטארט); ברליוז/ליסט: הרולד באיטליה בעבור לויולה ופסנתר; קולה: רומנץ לקלרנית פולה; שומאן: סטורי אגדה לקלרנית ויולה ופסנתר אופ. 132.

17.30 קולות. להקת האמנויות היפות, ביצירות מאת: מונטוורדי וסרפנטיה.

18.00 מבחר הקלטות. פולנק: מתרות שירי חיותו פולנק: טריו; פולנק: נשף המסכות (אלן / להקת נאש־אנסמבל); פ. שמיס: לוכר נבריאל פורה; פ. שמיס: רוגרו. בזולסקי (הפיל. של מתו הריין / שמולג).

19.00 פניני אופרה. בעריכת דניאלה רלס.

20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.

20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו. מקהלת הקיבוץ הארצי, בנצחו של אהרון חרל"פ. בתכנית מיצירות: ארקאלט, בנט, פרטוט, חרל"פ, סטאנר, הינדמית, קוראי, מנדלסון, אבני, פאליה ושירי עם שונים.

22.30 בין קלאסי. בעריכת שלמה ישראלי.

23.00 מחזורי יצירות. באך: סוויטות.

רשת א'

08.05 ושגת. עם בני הנדל.
08.57 עד 13.00 משפט דמיאניוק, מבנייני האומה בירושלים.
13.05 שירים עבריים.
14.06 בראש צעיר. מגזין לילדים ולבני נוער.
15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהריים: שירים יפים מבית אבא.
15.27 האוניברסיטה הפתוחה. הספרות העברית ותנועת הפועלים בארץ־ישראל.
15.57 עד 19.00 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 אחותי הלוחמת. ארבע לוחמות מספרות על קרבות בהן השתתפו.
23.05 שירים עבריים.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. תכנית לילדים בחופשה.
09.05 טובבי הבוקר. עם המשורים.
10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.
12.10 "אלף־אלף" ב"ביתי", עם אהוד מנור.
13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.
14.06 בת צחוק. הווי והומור.
15.05 רגעי קסם. בעריכה: אפרים וייל.
16.05 תוצרת הארץ. כבקשתך לשירים עבריים.
16.53 קראתי ספר. קוראים ממליצים.
17.05 יומן כלכלה. עורך: גדעון ולינגר.
17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.
18.06 אצבע על הדופק. בריאות ורפואה.
19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.
19.35 עולם חדש. הארם וסביבתו.
20.05 מריקי חוגות בבקשתך. מזמור שיר.
21.05 צריך לנצלצל פעמיים. שירים עבריים.
00.15 להאזו בחלום. שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

14.05 בטקצב. עם שוש עטרי.
16.05 מוסיקה לענין.
17.05 משקפיים. עם מיכל שמואלי.
17.05 מקום בצמרת. המצעד הישראלי.
21.05 ארוח עתיק. עם רן עוזרי.
23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאס.

גלי צה"ל

09.05 פתוח. אורלי יניב ודובי לנץ מארחים.
11.05 נבון לעכשיו. עם רפי רשף.
13.05 אחר אחר. להיטים עבריים.
13.55 לא לכבות את האור. ירידה מהארץ.
14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל מסיירים.
16.05 841 נושק צפונה צפונה. רומנדריו מאת איתמר לוי.
16.15 ארבע אחרי הצהריים. שירים עבריים.
16.54 באוטן מילולי. אבשלום קור.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 משולש. עימות בענייני השעה.
19.05 שירים עבריים.
20.05 בראש ציוני. עם עו"ד בנימין שלו, עולה מארה"ב.
20.40 שירי להקות צבאיות.
21.30 אוניברסיטה משודרת. המחשבה המדינית הנוצרית־הווסית.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. עם ירון וילנסקי.
23.55 שיחת חצות. עם המשוררת שלי אלקיים.
00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קטנר.
20.05 בבבבבבית. משחקי רדיו ומוסיקה.
22.05 מסע הקסם המיסתורי. מגיש: יואב קטנר.
23.05 קול הג'אז וזהו. מגיש דני קרפל.

רדיו כל השבוע

רביעי 12.8.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. באך: טוקטה ברה מז'ור (פיכט); מוצארט: קונצ'רטו לפסנתר ברה מינור (יוהאנסן / סימפ. רשה"ש ים / עצמון); צ'ייקובסקי: קפריצ'ו איטלקי (הסימפ. י"ם רשה"ש / הארטן); ברהמס: סימפוניה מס. 2 ברה מז'ור אופ. 73 (הפיל. של ברלין / אבאדו).

08.05 קונצרט בוקר. ג'ובני גבריאלי: הקנצונה מס. 2 במי במול מז'ור (חמישיית כלי המתכת של תז. י"ם רשה"ש); באך: הסוויטה התזמורתית השלישית ברה מז'ור (תז. ראך מינכן / ריכטר); מוצארט: סימפוניה מס. 40 בסול מינור (תז. י"ם רשה"ש / פוס); ברהמס: רביעיית כלי קשת בדו מינור אופ. 51 מס. 1 (רביעיית ת"א); בטהובן: מיסה סולמניס ברה מז'ור אופ. 123 (הרסר / הורג'סון / ליבורדוס / רייך / הסימפ. שטוטגארט / ברתיני / מקה. רדיו בוואריה / ברתיני).

11.57 פינת השיר. משירי דוד אבידן.

12.00 אמנים באולפן. חמישיית כלי הנשיפה הישראלית; אילן רכטמן, פסנתר. באך: פרלוד ופוגה ברה מינור 539 עבור מ. רכטמן; מוצארט: חמישייה לפסנתר ולכלי נשיפה ק. 452; באך: פרלוד ופוגה ברה מינור וארבעה מבואות כורליים עבור מ. רכטמן.

13.05 בהאזנה ניגוחה. גלזונוב: העונות, סוויטה מתוך הבלט; דיליוס: שיר קיץ; ויולדי: קיץ, מתוך עונות השנה; שומאן: העונות; אוטמאר שק: ליל קיץ, אינטרמצו פסטוראלי לתזמורת; הוליגר: קיץ, מתוך עונות השנה; ברליוז: לילות קיץ אופ. 7.

15.00 מוסיקה ויוח. יצירות של מלחינים ישראליים צעירים: ינעם ליף: פנטסיה כנענית (בלצן); ולדימיר שקולניק: סונטה לויולה ופסנתר (בועסון / שקולניק); משה זורמן: קנצונה (בלצן);

דניאל אופנהיים: רביעיית כלי נקישה (להקת קלימכה); דרור אלימלך: מתחת לשומן וללכד (אוליך / אלימלך); ציפי פליישר: בעצב רוח כרומטי (פוקסון היימן).

16.00 קונצרט התזמורת הסימפונית י"ם רשה"ש. מנצח: מנדי רודן; ברליוז: הפתיחה קרנבל רומאי; בטהובן: קונצ'רטו מס. 5 לפסנתר ותזמורת; ברהמס: סימפוניה מס. 4; מ. פריד, כנור; אילנה ורד, פסנתר. ברהמס: פרק סונטה; ראבל: סונטה; שופן: מזורקה, אופ. 7 מס. 1.

18.00 שעה עם ... מרטינו.

19.00 מוסיקה אהובה עליכם.

20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.

20.30 אופרה. כרוביני: מדאה.

23.00 מחזורי יצירות. באך: סוויטות.

רשת א'

08.05 :זוגת. עם בני הגדול.

08.57 עד 13.00 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.

13.05 שירים עבריים.

14.06 בראש צעיר. מגזין לילדים ולבני נוער.

15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהרים.

15.27 האוניברסיטה הפתוחה. הספרות העברית ותנועת הפועלים בארץ־ישראל.

15.57 עד 19.00 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 חבר מאותו כוכב. היכבויות רדיופוניות.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. תוכנית לילדים בחופשה.

09.05 כוכבי הבוקר. עם קוני פרנסיס.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 אלף־אלף ביבית. עם אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. כבקשתך לשירים עבריים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גרעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.

18.06 יש שאלות. מנחה: איתן אלמוג.

19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.

19.35 מוסף לענייני צבא ובטחון.

20.05 צמוקים ושקדים. מבחר שירים ביידיש.

22.05 האמת, כל האמת ורק האמת. משחק רדיו. עורך: זאב ענר.

23.05 ארי ארצי מולדתי. שירים עבריים.

00.15 ג'אז ועוד. עם לאה ליאור.

רשת ג'

14.05 בטק־גב. שוש עטרי.

16.05 מוסיקה לעניין.

17.05 משקפיים. מיכל שמואלי.

18.05 הצעקה האחרונה. יגאל רביד.

20.05 לי ולך – שיר וברכה.

21.05 פניני ג'אז. לאה ליאור.

23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאס.

גלי צה"ל

09.05 פתוח. אורלי יניב ודובי לנץ מארחים.

11.05 נכון לעכשיו. עם רפי רשף.

13.05 אחד לאחד. להיטים עבריים.

13.55 לא לכבות את האור. ירידה מהארץ.

14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.

16.05 ארבע אחרי הצהרים. שירים עבריים.

16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.05 יעד משודר. צבא ובטחון.

18.45 משולש. עימות בענייני שעה.

19.00 שירים עבריים.

20.05 שאלות אישיות. יעקב אגמון ואברהם חמיר, מנכ"ל משרד רוה"מ.

21.30 אוניברסיטה משודרת. פרקים בהרמטולוגיה: מערכת הלימפה וגידולה.

22.05 על הדבש ועל הביטאק.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. עם ירון וילנסקי.

23.55 שיחת חצות. עם המחזאי יוסף מונדי.

00.05 ציפורי לילה. עם נתן דטנר ואבי קושניר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. יואב קוטנר.

20.05 סבבבבבים. משחקי רדיו לחיילים.

22.05 מסע הקסם המסתורי. מגיש: יואב קוטנר.

23.05 קול הג'אז הזה. מגיש: רני קרפל.

נותנים צ'אנס

זמרים ולהקות בתחילת הדרך – לתשומת ליבכם

[illegible]

חמישי 13.8.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. אוברז: הפתיחה לאופרה פרה דיאבולו (תז. אקדמית סנט מרטין / מרינר); פיביך: האביב אופ. 13 (סימפ. של רדיו פרג / ורחליצקי); ליסט: פנטסיה על שירי עם הונגריים (ינדו ותז. הלאומית ההונגרית / תרגצ'קי); שומאן: סיפורי אגדה אופ. 132 (רקחו / פרידלי / תוקאי); גולדמרק: באיטליה אופ. 49 (פילה. של בודפשט / קורודי); סורינה: שיר לסביליה אופ. 37 (לורנגר / תז. שוויץ המערבית / לופסקטוס).

09.00 קונצרט בוקר. בליס: סימפוניית הצבעים (תז. אלסטר / הגרליג); דביסי: מחול קודש ומחול חול (רובלס / תז. קאמ. של אירופה / גולוויי); ברטוק: מוסיקה לכלי קשת, לצ'לסטה ולכלי הקשה (תז. פילדלפיה / אורמנדי); שמיט: אטיוד אופ. 49 פילהרמונית של מונטה קרלו / פרטר; ברנשטיין: תקופת החרדה (פוס / ברנשטיין); פורה: רקוויאם אופ. 48 (ארמסטרונג / פישר דיסקאו / מקה. פסטיבל אדינבורו / תז. פריס / ברנבוים).

11.57 פינת השיר. משירי דוד אבידן.

12.00 מן הפרטיה. ליסט: המזרקות של וילה ד' אסטה לפסנתר (וינצה); מיו: סונטה מס' 2 לויולה ופסנתר (כנימיני / לקס); ראבל: מחזור שירים דון קישוט אל דולציניאה (אריה / הפיל. הישראלית / צליוק); ס. פרנק: 4 קטעים לפסנתר (כץ); מיו: סונטינה לחליל ולפסנתר (שוהם / גרינפלד).

13.05 בהאזנה נינוחה. הנדל: המוסיקה לבלט אריורנטה (אקדמית סנט מרטין / מרינר); לאופולד מוצארט: קונצ'רטו ברה מג'ור לחצוצרה, קרנות ותזמורת כלי קשת (הקאמ. של פיאר וסולנים מתוכה); שוברט: רביעיית כלי קשת ברה מינור המוות והעלמה (הרביעייה האיטלקית); מנדלסון, סימפונית מס' 3 בלה מינור אופ. 56 הסקוטית (תז. של שיקאגו / שולטי).

15.00 מפגשים מוסיקליים. בעריכת דני אוסטרי.

16.00 אתנחתא. צ. הראל, צ'לו; מרינה מנרוסק, פסנתר. ג'מיניאני: סונטה ברה מינור אופ. 5; בטהובן: 7 וריאציות על נושא מחליל הקסם; י. סל: סוויטה לצ'לו סולו; ברהמס: סונטה בסה מינור אופ. 1/ 120; ההודף 4 שירי־עם פלמיים עתיקים.

17.30 קשת של צלילים. ווריאציות לפסנתר של צדני וכר.

18.00 פורטרט. פרנקו קורלי.

19.00 מוסיקה קלאסית קלה.

20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.

20.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית י"ם רשה"ש. מפסטיבל ישראל־ירושלים 1987. ורדי: לה טרביאטה, אופרה, מנצח: יורם דויד. משתתפים: ויולטה: פרנסס גינצבורג; אלפרדו: ג'ון פאולה; ג'רמונט: אדוארד טומג'יאן; בהשתתפות המקהלה הלאומית רינת.

22.05 מצו והלאה. בעריכת שלמה ישראלי.

23.00 דור הזהב. אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: קמיל ויקס: שוסטקוביץ': ארבעה פרלודים; איזולדה מנגס: שוברט: אווה מריה; דמברוזיו: ברכת שלום; פאול קוכנסקי: ברהמס: סונטה מס' 3 ברה מינור, אופ. 108; צ'ייקובסקי: שיר ללא מילים; קרייזלר: טעניה; פרסטה: מלגניה.

רשת א'

08.05 זוגת. עם בני הגדול.

08.57 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים. (עד 15.00).

15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהרים. שירי ערות.

15.30 האוניברסיטה הפתוחה. צרפתית למתקדמים.

16.05 ארץ לא נודעת. בעריכת אפרים אבגא.

18.05 מנחת ערב. הווי דתי ומסורת.

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 בין השורות. על דמותו של פנחס ספיר. עמוס ספיר, ההיסטוריון ד"ר מרדכי נאור והגרפולוגית רומה אביקי.

23.05 שירים עבריים. בעריכת עורד פנחסי.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. תכנית לילדים בחופשה.

09.05 כוכבי הבוקר. עם לוס פרגואיוס.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 אלף־אלף ביבית. עם אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. כבקשתך לשירים עבריים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גרעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.

18.06 זרקור. מנחה: יצחק גולן.

19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.

19.35 שירים עבריים. בעריכת אברהם זיגמן.

20.05 שורשים. פולקלור ועדות.

22.05 פגישה לילית. עם עדנה פאר.

00.15 להאחז בחלום. שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

14.05 בטק־גב. שוש עטרי.

16.05 מוסיקה לעניין.

17.05 משקפיים. מיכל שמואלי.

18.05 קליבר. שבועון פופ.

20.05 לי ולך – שיר וברכה.

21.05 מוסע רוק. נפתלי מנשה.

23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאס.

גלי צה"ל

09.05 פתוח. אורלי יניב ודובי לנץ מארחים.

11.05 נכון לעכשיו. יוסי עבאדי.

13.05 אחד אחד. להיטים עבריים.

13.55 לא לכבות את האור. ירידה מהארץ.

14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.

16.05 ארבע אחרי־הצהריים. שירים עבריים.

16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.05 שעה קלה על כלכלה.

20.05 יעד משודר. צבא ובטחון.

20.40 שירי להקות צבאיות.

21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתורת המוסר. צרק כהגינות.

22.05 על הדבש ועל הביטאק.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. עם ירון וילנסקי.

23.55 שיחת חצות. עם פרופ' ברוך מוצו, ראש המחלקה לאפידמולוגיה קלינית בבית החולים תל־השומר.

00.05 ציפורי לילה מבלות. עם אלי ישראלי.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קוטנר.

20.05 סבבבבבים. משחקי רדיו ומוסיקה.

22.05 מסע הקסם המיסתורי. מגיש: יואב קוטנר.

23.05 קול הג'אז הזה. מגיש: רני קרפל.

גלים קצרים

עדנה אדמון

גל"צ: הבניין מתמוטט

מפקד התחנה מנסה לגייס 3 מיליון דולאר למיבנה חדש

נחמן שי, מפקד גל"צ, מקים בימים אלה אגודת ידידים עותומנית, שתנסה לגייס תרומות, בארץ ובחו"ל, של למעלה מ־3 מיליון דולאר. המטרה: הקמת מיבנה חדש לתחנה הצבאית.

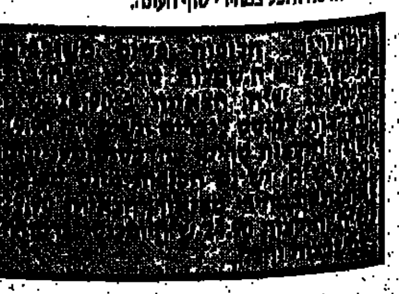
שי: "הגענו לקץ הארוס. נדרשת פעולה דחופה ומהירה, להעתיק את גל"צ מיפו. התחנה שוכנת במיבנה מיושן, המיועד כעצם למטורים. הבניין מתמוטט. לאולפן הכי "חדיש" שלנו מלאו 7 שנים. האחרים בני 15 ויותר. הם נכנו טלאים על טלאים. התקלות מרובות, השידור נעשה בלתי אפשרי. מפיקים, עורכים ומגישים מתגננים יומיים: תן לנו פינה שקטה שנוכל לעבור בה. אני לא יכול לתת להם אפילו שולחן ושלטון. אני שולח אותם לעבור במרפסת. מה הם יעשו בחורף?

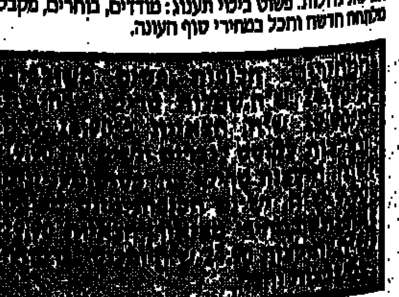
"לגל"צ מיספר רב של משודרים קטנים וחלשים, בכל הארץ. אנחנו מקבלים מאות תלונות ממאזינים, שלא קולטים אותנו. אנחנו מאבדים את המאזינים שלנו. אספנו, בכוחות עצמנו, למעלה מחצי מיליון דולאר, בארץ ובחו"ל, לחיזוק מערכת המשודרים. אני מקווה, שבכור בסתיו יוכלו לקלוט אותנו גם באשלוד, בקיסריה ובנתניה.

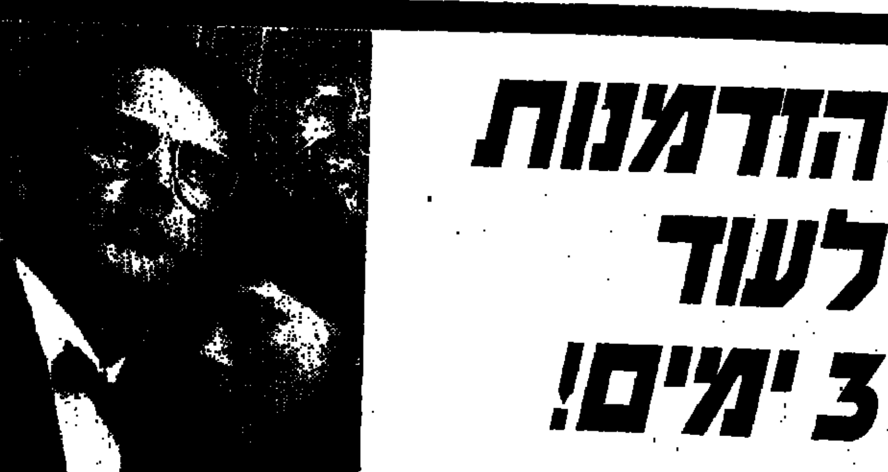
"בשבועות הקרובים תילקח מאיתנו המצר האחורית, בה תוקם מרפאה של קופ"ח לאומית. המשמעות: התחנה לא תוכל להפעיל חמשית את ניידותיה, שחונות שם. זוהי גזירת מוות עבורנו. לא יודעים אפילו אם הבניין המיושן יחזיק מעמד, כשיתחילו לחפור. הרעש יחדור לאולפנים. לא יודע אם נצליח לשדר. ניסינו לדחות את רוע הגזירה, אבל העירייה הודיעה לנו נחרצות, שהבנייה תתחיל בקרוב. אני חושב, שהעירייה לא יכולה לנתק עצמה מאחריות. צ"ה צריך לעזור לנו לפתור את הבעיה.

"בימים אלה סיימנו רישומה של אגודת ידידים. מנסים לגייס למעלה מ־3 מיליון דולאר, מישרד־הביטחון במצוקה תקציבית. לא נעים להרגיש כעני בפתח. אבל, אם לא ננסה לעזור לעצמנו, אף אחד לא יעשה את העבודה בשבילנו. בינתיים, אנחנו משקיעים כספים בגל"צ, כדי לשמור על התחנה בכושר. גם אם נצליח לגייס את הסכום, נבנה תחנה חדשה רק בעוד שלוש שנים".

בני כהן, דובר עיריית ת"א: "יחסי העירייה וגל"צ מצויינים, ואת התחנה נהדרת. אבל, אי־אפשר לשתק את הבנייה באיזור בגללה. צחות משותף, שלנו ושלהם, מנסה לאתר קרקע. אני יודע שהבניין שלהם רעוע. יש לנו רעיונות. מנסים לעזור".

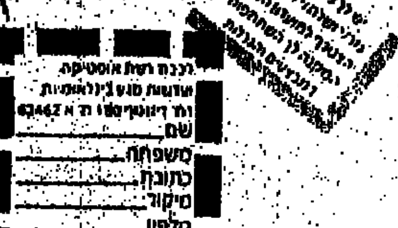

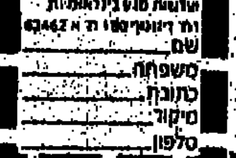

מחר יהורם גאון בפארק הירקון, בחינם ● הוא לא ראה את טינה טרנר ● לא 'מאוהב' בשדרי התקליטים בתחנות הרדיו ● מאמין בנכונות הסקר, שהציב אותו בראש רשימת זמרי ישראל ● חושב על חתונה ● מרחיב את עסקי הבידור שלו ● לא מתכוון לשנות כיוון ● המופע הבא: „נשים"

ירמי עמיר

בסקר חדש של „מודיעין אזרחי", שנערך לארמכבר, זכה יהורם גאון במקום הראשון, כזמר הפופולרי ביותר בישראל, הרבה לפני שלמה ארצי, אריק איינשטיין, חיים משה, שלום חנוך, מתי כספי ופוליקר.

– מאמין בסקרים?

„בסקר הזה – מאוד. זו איזושהי הכרה. עם קבלות".

– ההשמעות ברדיו, כך נראה, לא עומדות ביחס ישר לתוצאות הסקר הזה.

„אני לא מתרשם מההשמעות ברדיו. לא מאמין בהשלכות של תדירות ההשמעות על פופולריות של זמר. איפה אני רואה את הפופולריות? במכירת התקליטים, בהופעות. כל הופעה כזו היא סקר. האולמות מלאים. התקליט 'אלף נשיקות' נמכר עד עכשיו ב־115 אלף עותקים. 'האנשים האחרים', אני בכוונה קורא להם 'האנשים האחרים', המאוד מאוד מושמעים, מוכרים בגבולות ה־5,000".

– שלמה ארצי, לדוגמה, מכר למעלה מ־80 אלף עותקים מתקליטו האחרון.

„בוא נגיד, שיש זמרים שמוכרים בגבולות ה־5,000 והם מאוד־מאוד מושמעים".

– אז למה, לדעתך, לא משמיעים אותך מספיק?

„עורכי התוכניות ברדיו הם בחורים מאוד צעירים, שאינם ממלאים את חובתם. זכותם, במידה מסויימת, להשמיע את טעמם האישי. אבל רק במידה מסויימת. כי יש להם מכשיר, שבו הם צריכים לספק את טעמו של כלל הציבור. הם לא יודעים מי זה הציבור והתחנה איננה ביתם הפרטי. אבל זה באמת לא מזיז לי. הם לא משפיעים על כלום".

▲

יהורם גאון, 47, שנה־וחצי אחרי שסיפור הגירושין שלו ושל אורנה, 27, התפוצץ ברעש גדול. חי לבד. אפשר לומר, שסיים לאסוף את השברים. המצע נשאר.

עכשיו, אוסף חומר לתקליט חדש – „נשים". אחר־כך, תהיה גם תוכנית, באותו שם. מגיש תוכנית שבועית ברדיו. מקליט סיפורים לילדים, מספר־סיפורים שמצא אצל אבא שלו. שלוש שנים, מופיע על הבמה בתוכנית, הכוללת שירים משני תקליטיו האחרונים – „אמצע הדרך" ו„אלף נשיקות". 270 הופעות, מתוכן 32 בהיכל־התרבות. עד היום מכר למעלה מ־600 אלף תקליטים. אף זמר ישראלי לא מתקרב למיספרים אלה. מחר, יגיש גאון הופעה אחרונה של התוכנית, בפארק־הירקון בת"א. הכניסה חופשית. יהיה, כנראה, פיצוץ.

– מתרגש לפני הופעה בפארק?

„אני יודע איך זה נראה. כבר הופעתי שם. זה מהמם, הר של אנשים. מתרגש קצת יותר מאשר בהופעה רגילה".

– מה קורה לך בגוף כשאתה מתרגש?

„פעימות־לב חזקות יותר, בשיר הראשון, או בשני, זה עובר. אתה משתלט על זה. ואם לא, אתה בצרות. לא, אני לא שותה לפני הופעה".

את הדלת פתחה הילה, בת 6. אחיה, משהדוד, בן 9, בקומה למעלה, רואה טלוויזיה. אמא שלהם, אורנה, אשתו לשעבר של יהורם גאון, גרה כמה בתים מכאן. הילדים, אחרי הגירושין, נשארו אצל האמא. הם באים תכופות לאבא. הילה רוצה להישאר איתנו. יהורם לא מרשה. הילה מתעקשת, אבא עקשן יותר. שולח אותה לחדר השני, לראות סרט בווידאו. לפני זה, היא מספרת לי, איזה כיף־חיים עשתה הקיץ עם אמא ואחר־כך עם אבא. לא, היא לא רוצה להיות זמרת כשתהיה גדולה.

▲

גאון, עכשיו, ראיון מלא ראשון, לאחר הגירושין, אחרי המשבר:

„היתה רעידת אדמה. לפני־כן, היה מצב חם, נוח, נעים. מישפחה. פתאום אין. הכל קרס. אבל, זו לא טרגדיה. גם אחרי אסונות גדולים מזה, יש חיים. אין לך מצב שהבן־אדם לא מתרגל אליו. הזמן מרפא. משכיח כאבים, מצוקות ומועקות. לחיים יש דינמיקה משלהם. העניינים רצים קדימה.

„יש לי תוכניות להתחתן. עוד לא יודע עם מי. אבל אהיה יותר בררן, אפחד יותר. אתה יודע מה זה להתחיל שוב את כל הסיפור הזה?"

▲

לא מרגיש שהקאריירה שלו נפגעה כתוצאה מהפרשה. „אם זה היה בידי, הדבר לא היה מקבל פירסום כל־כך מבהיל. ציבור שרואה את הגיבורים שלו מנותצים, יש לו סיפוק. זה אנושי. ההופעות הראשונות אחרי המשבר היו רקע. ראיתי את עצמי

„אני ביישן. מלא חולשות. אני בכלל לא איש חזק"

בעיניים שמכיסות בי".

כשהמשבר בחיי הזוג היה בשיאו, הצהיר „אני אוהב את אורנה ואמשיך תמיד לאהוב אותה". היום, הוא לא מוכן לעמוד מאחורי המישפט הזה. יחד עם זאת – „עשר שנים של נישואין, אי־אפשר להעלים. זה קיים בתוכי. עם תחושות של מרירות ותיסכול. אותו בית יפה וחם, שפתאום איננו – חסר לי. מין תחושה של עצב על דבר יפה שהיה ולא יחזור יותר".

לא מוכן, עדיין, לסלוח לאורנה. פגעה בו, לדעתו. „אני גם ספרדי, ירושלמי, גאה, ועקשן".

– יש קשר ביניכם?

„יש קשר, שיהיה לדעתי תמיד, בגלל הילדים. אנחנו מתראים לפעמים, מדברים בטלפון".

הרעיון, שאורנה תגור קרוב, היה שלו, הוא „איגף את זה. בגלל הילדים. רצה שיהיו קרובים אליו.

– לא קורה, שאתם נפגשים, במיקרה, במכולת?

„אני לא הולך למכולת. אני חושב שגם היא לא".

▲

נשים, אף פעם לא היו חסרות לו. עכשיו, הוא אומר, יש לו חברה. לא מוכן להרחיב על כך את הדיבור. „החיים הפרטיים שלי, זה לא עניינו של אף אחד. לא רוצה שיתנגו את השמחות שלי ולא את המפלות שלי".

הוא מקבל הרבה מיכתבי מעריצות. הורם גבר לאחר הגירושין. לדבריו, מעולם לא נפגש עם מעריצה ששלחה לו מיכתב. אם את רוצה לפגוש את יהורם, אל תכתבי אליו.

– מי היא אשת חלומותיך?

„אין דבר כזה. אני אומר לך, אין דבר כזה. זה עניין של זמן, של היכרות. זה נוצר מעוד מבט, מעוד מלה נכונה, מעוד ויתור נכון. אשת־חלומות יש רק בסרטים".

עכשיו, הוא עסוק ב„נשים". „הייתי עושה את זה גם בלי הסיפור המישפחתי שלי. זה מעניין. יש מה לכתוב בנושא הזה. יהיה גם שיר אחד על נישואין וגירושין".

על התוכנית הוא עובד עם כמה יוצרים, בעיקר עם יהונתן גפן. מיפגש ראשון בין השניים. „אני מאוד אוהב את השנינות שלו, את דרך הכתיבה".

– אתה לא כותב?

„אין לי בטחון. אני כותב, אבל לא רוצה להוציא את זה החוצה. לא בטוח שזה מספיק טוב. יש לי חברים שכותבים. מפחיד אותי מאוד כשאני קורא מה שהם כותבים. אחר־כך, כשהם שרים את זה, אני מתחלחל".

– למה?

„כי אני לא מבין איך אפשר לכתוב שטויות כאלה, זה קישקוש".

משהדוד נכנס לחדר. יהורם: „משה, הילה לא הורשתה להיות פה, ומכאן, שגם אתה לא מורשה להיות פה". משה יוצא. יהורם: „לא האמנתי שהוא יישמע. אולי הוא לא מרגיש טוב".

נראה טוב. צעיר מגילו. פנים מלאים. שיער כוזה. לובש חולצת ג'ינס פתוחה, מיכנסי ג'ינס, נעלי „ריבוק". כשהוא לא אוכל ציפורניים, היד שלו מלטפת את החזה, מתחת לחולצה. שותה בירה. קול חם, עמוק, כמו בשירים.

איש סגור. קשה לדעת מי הוא באמת. אומרים עליו, מצד אחד, שהוא בחור טוב, לב זהב, נאיבי. מצד שני, איש־עסקים ממולח, אינטרסאנט, שהתמימות נותרה רק בשירים שלו.

„אני, בכנות? לא זה ולא זה. איש־עסקים ממולח אני בטח שלא. להיות תמים ונאיבי בעולם הזה, במקצוע הזה – אתה לא יכול. גם אם אתה כישרון גדול. אני ביישן, מלא חולשות. אני בכלל לא איש חזק". אגב, אינו יודע לבשל. „עושה חביתה נכשלת בחתיכות גדולות".

▲

יש לו מעט חברים טובים, לא מהברנז'ה, ירושלמים. גם דרוזים. לא הולך למסיבות, לא מסתובב בפאבים. מתכוון לעבור, מתישהו, לירושלים. שם, בעיר הולדתו, שבה חי 25 שנים, הוא מרגיש בבית. יש לו שם גם מיגרש.

בינתיים, הוא נשאר כאן, ברמת־השרון. בית גדול. שלוש קומות. מיפלסים. ריהוט כבד. ספה ושלוש כורסאות עם ריפוד אדום מקטיפה, שטיח פרסי, שולחן־עץ שחור. באר משקאות. חלון ענקי, דרכו נשקפת צמחיה מהחצר. בצדו השני של החדר ספה ענקית, ריפוד פרחוני. על הקיר ציורים, תקליטי־זהב, מהחדר, מדרגות לולייניות, המובילות לחדר־השינה, למעלה, ולקומת הקרקע.

חי טוב. נוהג ב„ב.מ.וו" מהודרת, קופץ מדי פעם לחו"ל. בימים אלה, הקים חברה חדשה, „חמש חמש", שתעסוק, בעיקר, בעסקים שאינם קשורים ישירות לבידור. מדובר במיסחר. גאון: „יהיה אחד שיהיה אחראי לדוגמה, על מוצרי־יופי. יש איזה שלב בחיים, שאינך רוצה להיות תלוי במיתרי־הקול, בצורתך החיצונית, בחן שיש לך או שאין לך. אני רוצה לבטח את מעמדי הכלכלי לאורך ימים". נשק, הוא מבטיח, לא ימכור.

תפקיד־מפתח בחברה ליוסי משולם, שהתפטר ברעש גדול מהפקת תוכנית הטלוויזיה „ממני". משולם יעסוק, בין השאר, בכל מה שקשור בפרסומת ברדיו, בטלוויזיה, בקולנוע.

החברה החדשה עשויה ליצור מצב חדש ביחסי גאון עם אמרגנו, אפי ניב. גאון: „לא מצאתי באפי שום פגם או פסול בשמונה השנים שעבדנו יחד. אשמח אם הוא ישתלב בחברה ויהיה ממונה על הדברים שאני אעשה, בתחום הבידור".

▲

הטענה הבסיסית כלפיו היא, שאינו משתנה, חושש לשנות כיוון, לא נוקט עמדה, פוחד להרגיז.

על הגירושין: „היתה רעידת אדמה. לפני־כן, היה מצב חם, נוח, נעים"

שכני כתוך מעגל ההצלחה. שוב אותו רפרטואר, אותו סיגנון, שמאלצי־פופולרי־סולידי. השבוע, מישהו אמר לי, שיהורם גאון הפך לדגל.

גאון: „אין לי טענות למה שאני עושה ולמה שעשיתי. לכן, אין לי צורך לשנות כיוון. אני צמוד לגוורדיה של אנשים, שכותבים לי שירים. הבחירה הזו הוכיחה את עצמה כנכונה. אם הייתי עושה שינוי, זו היתה טעות. אין חשוב או צריך. יש אוהב או לא אוהב.

„אני זמר, בדרן. אני לא יכול לשכנע אותך לשמוע את 'איפה את אהובה' ולספר לך על מילחמת לבנון. זו תובנה. המקצוע שלי ניזון מאהבת הקהל. אני מייצג את טעמו של הישראלי הממוצע. זה מזלי הגדול. אני רוצה לשיר שיר לכמה שיותר אנשים".

הוא כבר עשה הכל. הופיע בתיאטרון, בקולנוע, בטלוויזיה, ברדיו. עם הפילהרמונית. מכיר את כל האולמות בארץ. ולקהל לא נמאס. 30 שנה על הבמה. גאון מרופד כמעט מכל הכיוונים. קאריירה, כסף, תהילה. רק המשבצת של חייו האישיים ריקה. עכשיו. לפעמים נדמה, שהדראמות האמיתיות קורות לו בחיים, לא על הבמה. לא בשירים.

▲

על פוליטיקה: „צריך למצוא פתרון לבעיה הפלשתינאית, אבל אני לא יכול להתעלם מדבריו של דוד בן־גוריון, שאמר: מתי תהיה המילחמה האחרונה? כשהערבים ינצחו".

על טינה טרנר: „הזמר עצמו, השירה שלו, כל זה נעשה שולי – והדברים שהיו פעם שוליים הפכו לאטרקציה. למערכת שלמה של שואו. אני מודה, שהמוסיקה של טרנר לא אומרת לי כלום, לא מזיזה לי שום דבר. אני מקשיב למיצעדי פיזמונים, אני לא מכיר שום שיר שלה. עניין אותי לראות מה זה שואו אמריקני. לא כל־כך טינה טרנר. אבל, בסוף לא הלכתי. לא ראיתי השנה שום מופע בפארק.

„זה באמת היה שואו? אשה בת חמישים עושה תנועות של בת טיפש־עשרה. אבל, היא משגעת את כל העולם. נעשה פה אמריקה. גם בתקשורת. מיצעד הפיזמונים מאוד מזוייף. נכון שבאים אמנים מחו"ל, אבל תראה מה קורה כשזאלארס מופיע, כמה הוא פליח פה. כי הוא שייך לנו".

על החלטת האו"ם להחרים אותו, יחד עם אמנים מכל העולם, שהופיעו בדרום־אפריקה: „אפרטהייד זה דבר איום ונורא. אם היו אומרים לי אנחנו מתנגדים שתיסע, אנחנו נחרים אותך', או משטים אינטרסאנטיים, או מפחד, לא הייתי נוסע.

„דבר שני: זה אותו או"ם, שפסק שציונות זו גזענות. מחר לא ייתנו לנו להיכנס לארצות אחרות, כי אנחנו ישראלים".

על תשדיר־השירות שלו בטלוויזיה, בו הוא מכר את ירושלים: „תגובות טובות מאוד. אבל, אנשים שבסביבתך אומרים לך דברים שאתה רוצה לשמוע".

– כמה כסף קיבלת עבור התשדיר?

„נציב מס־הכנסה, יאיר רבינוביץ, גר כאן בסביבה. אתה רוצה לשאול אותו?"

גאון אמור היה לככב במחזמר „עלובי החיים". את תפקיד ז'אן ולז'אן קיבל, בסוף, דודו פישר. העניין נפל בגלל כסף.

– היום, אתה לא מצטער?

„יש לי אמונה, שמה שצריך לקרות – קורה. זה לא צריך היה להיות". הוא מבטיח שיילך לראות את ההצגה.

מאז „קובלך", לא עשה מחזמר. עם „קובלך", פרץ קדימה. היום, כך נראה, הוא זקוק לשוד „קובלך" מחומר עכשווי. אבל, הוא מתכנן להעלות מחזמר על חיי שבתאי צבי. גם על שאול המלך. בעצם, חלם פעם להיות שחקן ב'הבימה'.

„אני עדיין מאמין שאהיה שחקן בתיאטרון".

– איזה תפקיד אתה רוצה לעשות?

„לא יודע, זה מסוג השאלות, אתה יודע... אוחללר". הוא אומר „אותללר", במיבטא איטלקי. אולי יעשה מזה מחזמר.

▲

בבית, יש לו שני מיספרי טלפון. האחד מחובר למזכירה אלקטרונית, עליה מוקלטת ההודעה „אני לא יכול לענות עכשיו. לכשאתפנה, אענה". על רוב ההודעות אינו עונה. „יש עייפות. המון טלפונים. אי התשובה היא איזשהו מוצא, אולי מתחמק, כדי לא לענות: אני עסוק, אין לי זמן".

על הטלפון השני, „הסודי", עונה, בדרך־כלל, רינה, מנהלת משק־הבית.

הוא אומר שלא נוח לו מההתעניינות התמידית בכנס. „בחודש האחרון לא הלכתי למסעדה, לתיאטרון, לקולנוע. במשך השנים זה הפך לאיזשהו תסכיך. אני מאמין שלא רק שלי, של אנשים שמופיעים וערב־ערב יש להם מגע עם אלפי אנשים ובערב הפנוי שלהם הם רוצים קצת 'לא קהל'. יש העניין של המבטים. אתה מתחיל כבר להתגונן מזה.

„זה עם שאוהב לדוש במפורסמים שלו. אני יכול לבקר חבר בבית־חולים ושבוע אחר־כך מישהו ישאל אותי מה שלומי, כי יש שמועה. שלמה ניצן זו דוגמה קלאסית. הלכתי פעם לבקר חבר בבית־לוינשטיין וכל הארץ דיברה אחר־כך שאורנה היא צמח.

„באמריקה, האמן רחוק. פה, קרוב לוודאי שתפגוש בו, ואותו מעריץ ייתן לך מכה על הכתף או במפתח־הלב, עד שיירדו לך דמעות.

„אני פוחד ממחלות. הישכונדר מצוי. הדמות בקרובים קרובים ששיחקתי, זו דמות מאוד אנושית. יש לי פחדים בעיקר במקצוע כזה. ומאחר והכל הולך בעולם, גם סינטרה יש רק אחד".

– בגיל 70, תמשיך לשיר?

„לא יודע. הלוואי, זה מסוג הדברים שמעסיקים אותי ואני מודחק בהם, נוגות".

יהורם גאון, לונה־פארק עם גורי־נמרים ויד של ילד. „אני מייצג את טעמו של הישראלי הממוצע. זה מזלי הגדול".

לחם ושעשועים

מאחורי הקלעים של השבוע

פינק פלויד בפארק?

נשמע פנטסטי מכדי להאמין, אבל באירופה מאמינים שזה יהיה המסמר של מסעות הקונצרטים באביב־קיץ 88'. איחוד מחדש של ה„פינק פלויד", שמאז ההופעה היחה עם „החומה" (ואלבום האולפן „החיתוך הסופי", חדלה להתקיים.

שלושה ניסיונות קודמים לאיחוד נכשלו, בעיקר בגלל התנגדותו הנחרצת של רוג'ר ווטרס, ה„בוס" הכל־יכול של הלהקה. למרות זאת מקווים באירופה, שהשידוך בינו לבין עמיתיו להצלחות – דייויד גילמור, ניק מייסון וריצ'ארד רייט – יישא פירות.

וכיוון, שבסיור האירופי האפשרי תטפל „מאמא קונצרט" הגרמנית (טינה טרנר), אפשר שגם ישראל תצליח להשתבץ. האמרגן שמואל צמח, שהביא את טרנר ווהמקיים קשרים עם „מאמא קונצרט": „אם המופע באירופה ייצא לפועל, ננסה לעניין אותם לבוא לכאן. הם התרשמו מאוד מהאירגון של טינה טרנר".

● עמוס אורן

שווייק חוזר

החייל האמיץ שווייק חוזר. תיאטרון נווה־צדק עומד להעלות את ההצגה בסוף אוקטובר. יביים: אהרון אלמוג. החייל האמיץ: פטר גדיש.

– ראית את מאיר מרגלית בתפקיד הזה?

„לא, אבל שמעתי הקלטות. עליתי לארץ מהונגריה רק ב־73'".

– איך אתה לומד לשחק את שווייק?

„אני מנסה לחפש את התמימות בכל מצב, את ההתייחסות הישירה לדברים. שווייק תמיד מגוייס למשהו, מוכן להתנדב. צורנית, הגוף נוטה אחורה והכרס קצת קדימה".

– מה הפרשנות שלכם למחזה?

„שווייק כאילו נכנס לעולמות שונים – בית־סוהר, משטרה, חבורות. שבעה שחקנים יחליפו דמויות וישחקו כל פעם סיטואציה אחרת".

● עמית רייכר

תסריטאי בוזגלו. „מטמפונים ועד תדיראן"

חיים בוזגלו, זה השם

בשנה הקרובה יצלמו ארבעה סרטים ישראלים חדשים, שזכו לתמיכה מקרן וורנר, ומהקרן לעידוד סרטי איכות. כל הארבעה, על־פי תסריטים של חיים בוזגלו.

– מי אתה, חיים בוזגלו?

„נולדתי בירושלים. לפני 3 שנים חזרתי (מפאריז, שם למדתי ועבדתי. בארץ התפרנסתי מעשיית כמאה תשדירי־שירות, סרטי תדמית ופירסומות. מטמפונים ועד תדיראן".

בוזגלו, 35, נשוי פלוס שניים, יביים באוקטובר את סרטו הארוך הראשון: „מה אלבש לנישואים הפיקטיביים": גבר בן 40 יוצא למסע מקורי ברחבי הארץ, שבמהלכו הוא מחליף זהויות.

בדצמבר יביים רוני ניניו („אלברט פירות", „עקירה") עיבוד לתסריט של בוזגלו, „עונת הרוברבנים": פירסומאי יוצא למילואים בלבנון, בתחושה שלא יחזור משם.

יוסי וויין, צלם, יביים תסריט אחר שלו: „צלקת". קו־פרודוקציה ישראלית־צרפתית. פנטזיה על אהבה. וויין חושק באיזבל אדז'אני היפה, לתפקיד הראשי. בכוונתו להיפגש עימה בקרוב.

גילה אלמגור נתנה לבוזגלו לעבד את ספרה האוטוביוגרפי „הקיץ של אביה". ההפקה מתוכננת לאפריל 88'.

– איך אתה מסביר את ההצלחה שלך?

„תהליך ארוך. מסתובב עם הדברים הרבה זמן, מתבשל לאט־לאט. כשתהיה הפריצה, זה יהיה מעניין. יש לי במגירה 12 תסריטים".

– תוכניות לפרוץ גם לחו"ל?

„יש לי סוכנת, שמייצגת אותי בפאריז ובארה"ב".

● אמיר קמינר

טינה טרנר לקידום החינוך והבריאות

זוכרים את תשדיר־השירות, שבו טינה טרנר הרוויחה בלוטו? האינפורמציה הזאת לא כל־כך מדויקת. האמת היא, שהלוטו הרוויח טינה טרנר.

איך שבאה לארץ, פנו מהלוטו לאמרגן שלה, מרסל אברהם, יהודי, ואמרו לו: יש פה מישחק שנקרא לוטו. לא משהו מיסחרי. למען המדינה, החינוך, הבריאות. טינה, שהיא כנראה, אשה עם נפש רגישה, הסכימה שישתמשו בשמה, בקולה ובתמונותיה, חינם.

– אבי קורן, מנהל יחסי־הציבור של מפעל הפיס, למה טינה טרנר?

„פנינו להרבה כוכבים שהגיעו לכאן מחו"ל. היו כאלה שביקשו 50 אלף דולאר ויותר. „יוריתמיקס" ביקשו סכום שהיה בשמיים. טרנר הפתיעה אותנו לגמרי, כשהסכימה. כמובן, ננסה גם את הכוכבים האחרים שיגיעו".

● שלומית מרים

זמרת ירקוני. „באמת לא יודעת למה לא פנו אלי"

יפה ירקוני: חלמתי להופיע במחזמר

יפה ירקוני משתתפת במחזמר חדש, שיעלה בקרוב, „טנגו בטיילת". המחזמר, מאת עמוס אטינגר, מספר סיפורו של בית־קפה מימי ת"א הקטנה, שעומד להיסגר. במחזמר, שירים פופולריים משנות ה־20 ועד היום.

– יפה ירקוני, פעם ראשונה במחזמר?

„כן. להוציא מחזמר לילדים. תמיד חלמתי להופיע במחזמר למבוגרים. אני באמת לא יודעת למה לא פנו אלי. זק ברל ראה אותי לפני 15 שנה בהופעת־יחיד ואמר: את חייבת להיכנס למיוזיקל.

„אני חושבת, שהמחזמר נכתב בעיקבות התוכנית 'חיים שכאלה' איתי. הסיפורים לקוחים ממה שסיפרתי בתוכנית, על בית־הקפה שהיה לאמא שלי בשנות ה־40, שבו כולם נהגו לשבת ולשיר. כשנסגר, היה עצוב".

– מה עוד את עושה עכשיו?

„מופיעה כל יום רביעי בבית־ליסין ועובדת על תקליט חדש, שייצא ביום העצמאות, ובו כל שירי הישנים. אחד מהם אני שרה עם החתן שלי, מאיר טוויסה, שנשוי לבתי הקטנה, רותי. אגב, אני לא עושה את זה בגלל ששושנה דמארי מופיעה עם בועז שרעבי".

● שלומית מרים

בוב דילן: אוטובוס, אוכל כשר, שקט

ב־3 בספטמבר יגיע דילן לארץ, ייתן שתי הופעות, בפארק־הירקון ובבריכת השולטן. יופיע עם תום פטי ו„שוברי הלבבות". לפני שבוע קיבלו המארגנים, „אירגונית־אורון" ו„טלית הפקות", את ספר הדרישות שלו, עבה, עם כריכה, 300 דרישות.

גד אורון, אמרגן: „הוא מבקש לנסוע באוטובוס ולא בלימוזינה. אוטובוס כמו שהוא רוצה, יש רק אחד בארץ: טלוויזיה, ספות ישיבה, באר משקאות קלים. יסיע אותו ואת מישפחתו לכל מקום".

– איפה יגור?

„במלון מחוץ לת"א. רוצה שקט".

– מה יאכל?

„בבוקר סלטים, ביצים, טוסטים. בצהריים מרקים ובשרים. בערב בשרים. רוצה הרבה פירות. אין הדרישה לאלכוהול. העיקר שהאוכל יהיה כשר".

– עם מי יפגש?

„עם חברים שלו. יש לו הרבה בארץ. לא הסכים, בינתיים, לעשות מסיבת עיתונאים, גם לא להיפגש עם אישים. והרבה פוליטיקאים, אמנים ואנשי־רוח ביקשו להיפגש. הכל עוד פתוח".

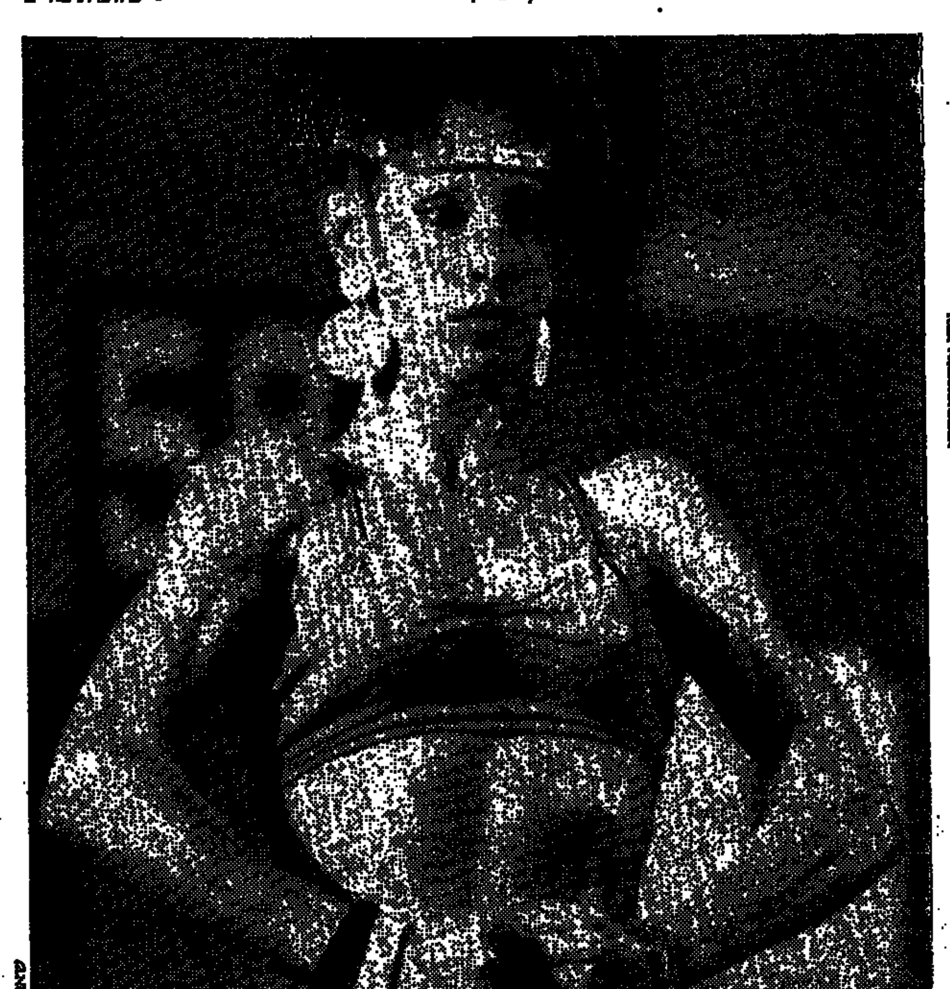
– כמה אנשים יגיעו איתו?

„אולי 100. ביניהם, אמרגנים אמריקנים ידועים, שמתעניינים בהגיגות ה־40; 4 זמרות שחורות; 3 מנהלי־חשבונות, גם צוות טלוויזיה, שיתעד ביקורו בארץ. רוב הצוות יהודים. אליהם יתוספו כ־200 עוזרים ישראלים".

– על מה הוא מתעקש?

„לא לעבור ביום שישי, כדי לא לחלל את השבת".

● דיקו דען

זריקת־עירוד פללי. „חיים בנאי לא רוצה? שיחפש לו הצגה אחרת"

אניטה פללי להצלת ההצגה

הקהל לא נוהר ל„אשתי המשוחררת". במודעות להצגה נכתב: „מי יצביע בבחירות בשביל צ'יצ'ולינה הישראלית?"

השחקנית אביבה פז, שאליה הכוונה, לא הורידה בהצגה אפילו כתפיה: „אולי חיפשו משהו סקסי יותר".

חיים (אלברט פירות) בנאי, בעלה של אביבה בהצגה: „אולי הקהל חיכה להצגת־סקס. המפיק, רני פלץ, רוצה להכניס את אניטה פללי כזריקת עידוד. אני מסרב לרדת לוולגריות. שדיים ותחת לא מעניינים אותי".

הבימאי, שמואל אמיר: „צולע, תקופה קשה. לא רק לנו לא הולך".

המפיק, רני פלץ, שהשקיע בהצגה כ־60 אלף דולאר: „עוד לא מוריד את ההצגה. אלה חודשים קשים של קיץ. קשה להתחרות עם מחזמרים, אמני יבוא ומופעי פארק. בעזרת פללי, אנסה לעשות משהו יותר מפולפל. לא עירום מלא. פיקנטי. הקהל אוהב כסף וסקס. ואם זה לא מוצא חן בעיני אהרון בנאי, שיחפש לו הצגה אחרת".

● חבצלת דמארי

חקלימט

חדש בחנויות

הקצב של מאדונה ● השלמות של קניה ● השנינות של טימבאק 3 ○ הסתמיות של דון ג'ונסון ● היופי של „ימי הרדיו"

מדונה בסרט „מי הנערה הזאת?" להיט רודף להיט

שוקן יעקובי. „אני יונתן, מנגן בלי לנגן"

ילד בן 8 בסוסי שוקולדה

בהצגה „סוסי שוקולדה", של מוטי אוורבוך, תיאטרון נווה־צדק, מופיע גם נורי יעקובי, בן 8, עולה לכיתה ג'. ההצגה עוסקת בניצולי שואה, והנסיון להשתקע בארץ.

– נורי, מה התפקיד שלך בהצגה?

„אני יונתן, הילד שמנגן באקורדיון. יש לי שתי פעמים, אחת לפני החתונה, כשהחתן רוצה: לספר לי כל מיני סודות, ואני מספר לו בחזרה את הסודות שלי. מספר לו סיפור על איש שהטביע חתולים. בשנייה, אני נכנס עם האקורדיון, מנגן בלי לנגן. זאת אומרת, יש פלייבק. אני בכלל לא יודע לנגן על אקורדיון".

– מה אתה כן יודע?

„לרקוד. אני רוקד בבת־דור, שם גילו אותי ולקחו אותי לשחק".

– איך מתייחסים אליך השחקנים המבוגרים?

„כמו ילד נחמד".

– היה לך איזשהו רגע בזמן החזרות, שהתרגשת?

„אני מתרגש רק בהצגות".

– איך אתה מסתדר עם העבודה בלילות. בגילך, לא צריך ללכת לישון מוקדם?

„אני תמיד הולך לישון ב־10 או ב־11 בלילה. עד אז אני קורא. בימים שיש הצגות, אני ישן אחר־הצהריים".

● עמית רייכר

הטלוויזיה החינוכית שומרת על המוסר

דמוקרטיה לנוער יהיה הנושא החם בחורף הקרוב בטלוויזיה החינוכית. „כללי המישחק", סידרה דרמאטית חדשה, תעסוק בעקרונות הדמוקרטיה. סטודנטים יספקו את נושאי הוויכוח, שייערכו במטבח: המקום היחיד, שהם יכולים להיפגש, בחורים ובחורות, ביחד.

למה? סידור המגורים בסידרה, לפי התסריט, קבע: הבנות יגורו בדירה אחת, הבנים בדירה שנייה. לשתי הדירות מטבח משותף.

– רותי בן־שאול, מפיקת הסידרה, למה לא יגורו בחור ובחורה בחדר משותף, כמו שקורה לפעמים, ויוכלו גם שם להתדיין?

„אנחנו טלוויזיה חינוכית ובמודע נמנענו ליצור סיטואציה כזו. התוכנית מיועדת לקהל רחב של בני־נוער, כולל דתיים. אין צורך ללכת בכוונה נגד, להעליב אותם. מה הטעם לעורר רוגז?"

– קיבלתם מגבוה רמזים לשמור על המוסר?

„לא, אבל אני משערת שהטלוויזיה לא היתה מאשרת".

דורון צפריר כתב חלק מן התסריטים לסידרה: „ראינו את המוקש מלכתחילה וחשבנו שזה עלול להיות לא מוסרי במושגים של טלוויזיה חינוכית. מה שהחלטנו היה, פשוט, כדי לקדם פני הרעה".

● רותי גרליקין

„7 לילות" ממל"ח

עבריים

■ זמירה חן – לא הפכתי את ליבי (אינדי). יש זמרות שעושות „קאמבק". רבקה זוהר, לדוגמה. ויש זמרות, שצצות פתאום מן העבר כמו קפסולת זמן. זמירה חן, לדוגמה. חן שרה שירים אנכרוניסטיים שחיברה בעצמה, כמו „שיר הודייה" או „להיות גוף אחר", המהווה הכלאה מוזרה בין רצונו של ירון גרשובסקי להיות עכשוי לבין רצונה של זמירה חן להיות אנטי־עכשווית. במיסגרת התרסה של זמירה חן נגד רוח הזמן, עלול התקליט הזה להחשב כתקליט פאנקיסטי.

■ דני בלושטיין

■ קובי ארליך – בוקר של פתיו (אינדי). לא כל מלחין, מעבד מוסיקאלי, או אחר שחושב עצמו לכזה, יכול גם לשיר. אין מה להתרגש מהלחנים, לא להתרשם מהעיבודים, בטח לא מהשירה המביכה והמבישה. ארליך צריך להתמקד בנגינה, בליווי ובאילתורי ג'אז. היומרה והמגלומניה הולידו תקליט עייף ולא מעניין. חבל על הזמן של כולנו.

■ עמוס אורן

„העתיד כה מסנוור, שאני חייב להרכיב משקפי שמש". תקליט סימפטי.

■ קניה – ריגוש ראשוני (הד־ארצי). קניה, זמרת ג'אז ברזילאית, היא מסוג הזמרות המושלמות, שאינן מפילות אותך מהכיסא, אלא מלטפות אותך ברכות. היא מעבירה את „אל תשאירי אותי בלילה" של ג'יימס טיילור בערשת זולין של ג'או רך, אך כנראה שמעבר לריגוש ראשוני, צריך יותר משלמות בקול.

■ דני בלושטיין

■ פסקול הסרט „מי הנערה הזאת?" (החברה הכללית). הבכורה העולמית של הסרט תתקיים רק הערב, אך כבודה של מאדונה המככבת בו ובאלבום (4 מתוך 9 שירים), למכור אותו מהיום. שיר הנושא הוא המשך לאטיני קיצבי וסוחף ל„לאיסלה בוניטה". „גורמת התרגשות" ו„מבט האהבה" שלה יילכו בעקבותיו. היא פשוט טובה: גם „24 שעות" של דאנקן פור, „הפוך את זה" של מייקל דוידסון ו„אל סיק לוקר" של קואטי מונדי (מ„קיד קריאול"), יעשו רעש. פסק להיטים.

■ דון ג'ונסון – פעימת־לב (סי.בי.אס). מפודנפש לאוהדי השוטר האלגנטי והלא־מגולח מסידרת־הטלוויזיה „מיאמי וייס". שום, כלום, כתם. לא תומר. אפילו פוסטר אין. אם הוא זמר, כל אחד יכול. עזוב המיקרופון ג'ונסון, חזור לאקדח.

■ פסקול הסרט „ימי הרדיו" (איסטרוניקס). לא צריך לראות את הסרט, בכדי להבין שזהו מאסטר־פיס, פיסת מזכרת אמיתית. לך תספר לילדי הקומפקט־דיסק, שהדיסקית היתה שחורה ועבה, שהסתובבה 78 פעם ברקה ושהוציאה צליל מונו, לך תספר להדור הווידאו־קליפ וטלוויזית־הכבלים, ששירים יצאו מארגז מכוסה ומרופד שנקרא רדיו. ואיזה שירים היו אז! כל אחד ביג־בנד. וודי אלן קיבץ את הגדולים באמת ואת תומורותיהם. טומי דורסי, גלן מילר, ארטי שואו, בני גודמן, דיוק אלינגטון ונאי לומבארדו, אולי ההזמנות אחרונה לשים יד על מוסיקה נפלאה מתקופה שלא תחזור משום.

■ קוסיס נרשטים – היא היתה רק בתו של בעל־המכולת (איסטרוניקס). קצת נמאס מהלבנים שמנסים ללמד את השחורים איך עושים נשמה ופאנקי. ואפילו אם זה מוצלח, כמו אצל ה„קוסיס"; מה מותר האדם מן הקוף? אלבום שנפתח („זה לא חייב להיות כך") ונסגר („ילד יפה") באיכויות ביטלסיות, אך צחית במצוקצנותו בין לבין, ריצ'רד רוברט הוא כאריזמה מכל כיוון; אבל למה לקנות חיקוי כשאפשר לקנות את השחור האמיתי?

■ עמוס אורן

לועזיים

■ מאנו דיבנגו – אפרוג'אז (פונוקול). מתהום הנשייה של תחילת שנות ה־70 עולה שוב מאנו דיבנגו. אז שילב את הסקסופון שלו בדיסקו. היום הוא חוזר עם שילוב של פאנקי, אלמנטים אפריקניים ושמץ של ג'אז, במיסגרת רקידה ומקפיצה. הלהיט – „מאקוסה 87". תקליט לקיץ בלי ערך מעבר לחורף.

■ אמנים שונים – לאהוב אותך (הד־ארצי). תקליט אוסף, שאינו מיועד למסיבות ריקודים סוערות, אלא לשלב של אחרי המסיבה, כאשר היד זוחלת אל מסתרי הירכיים. שמאלץ לא חסר כאן – „אלמאז" של רנדי קראופורד, לדוגמה. שיר אחד נפלא בולט באוסף הזה מעל ומעבר – „כל אחד צריך ללמוד מתי שהוא" של ה„קורגיס". מה שהידיים לא יעשו, יעשה השיר הזה. תקליט לחרמנים.

■ טימבאק 3 – ברכות מטימבאק 3 (סי.בי.אס). שמו המתוק של הצמד הזה – וריאציה על שם יצירה של הסופר קורט וונגוט, „בין הזמן לטימבאקטו" – מראה על הכיוון הציני והשנון של הטקסטים בתקליט. מוסיקאלית, התקליט הוא תערובת של פולק־רוק אמריקני, עם השפעות של „גל־חדש" בריטי. השיר הטוב ביותר הוא עדיין הלהיט המוכר,

מאיפה הכסף

אריה אבנרי

עושה רושם שהקולנוע הישראלי משגשג ● בין המשקיעים: מארק מושביץ, עו"ד שמואל ברזל, יוסי הראל, שלמה אליהו, משה דדש ● למה הם מוכנים גם להפסיד? בגלל „מיקלט המס" ● מס־הכנסה עולה עליהם, שואף לבטל את „מיקלט המס" ● מנחם גולן: מקלט־המס הוא נשמת העסק. לפני שנה, השקעתי 100 אלף דולאר ב„מלכת הכיתה" של צפל, צעד יוצא־דופן. אנחנו לא משקיעים בסרטים של אחרים, כדי לעשות תרגילי מס. הרווחים בסרטים ישראליים צנועים. זה לא מעניין אותנו

„לא שם זין", „בלוז לחופש הגדול" ו„בטיטו המוכסל" עושים טוב לתעשיית הקולנוע הישראלית. הסרטים מצליחים. „בטיטו" מצליח למרות הביקורת. ההצלחה מפתה אנשי־עסקים להשקיע בסרטים. האווירה בשוק זה נוחה, טובה. יש אקשן. אבל, מס־הכנסה עושה צרות. הוא עומד לבטל את „מיקלט המס". המיקלט – שיטה שאיפשרה הכנסת משקיעים לעסקי הקולנוע – איפשרה, לדעת שלטונות המס, לחמוק מתשלום מס־אמת. הנציבות 'עולה' על תעשיית הקולנוע. היא מבקשת לערוך שינויים מהותיים בנושא „מיקלט המס" (טקס שאלטר) של השקעה בסרטים.

דרושה נוסחת פלא: גם לגבות מס־אמת, גם לא להרוג את תעשיית הקולנוע. וכך: מיקלט המס לא בוטל, אבל בניגוד למיקלטים אחרים, מציצים בצוהריו אנשי־מס סקרנים.

מה עושים? מנהלים מאבק מתמשך בשלטונות המס. מאבק באמצעות שדולות, דעת קהל, ואיומים בחיסול ענף הקולנוע המקומי. איש, כולל מס־הכנסה, אינו מעוניין בחיסול הענף.

מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, יורם בליזובסקי: „המדיניות שלנו היא, שענף הקולנוע חייב להישאר 'מיקלט מס', כמקובל במדינות אחרות. המדינה אינה יכולה להשקיע בסרטים, וזו הדרך היחידה לגייס משקיעים לתעשיה זו".

אחד המשקיעים הוותיקים בסרטים, אפרים גלער, נציגן של כמה חברות אמריקניות המפיצות סרטים בארץ, אומר על כך: „העיתוי הנוכחי של חידוש המאבק לא מוצלח ביותר. רק בימים אלה הודיעה החברה האמריקנית בעלת המוניטין 'המדל', שמימנה בשעתו את הסרט 'פלאטון', על כוונתה להשקיע מיליון דולאר בסרט החדש של אורי ברבש 'החולמים', שבו אני גם משקיע כספים שהשקעתי בסרטו הקודם 'מאחורי הסורגים'. לפני זמן מה, הצלחתי לשכנע את הנהלת חברת 'ורנר', שאני מייצגה בארץ, להשקיע בסרט ישראלי אחר".

עמרי מרום, מבעלי חברת „אפריל מדיה" שהפיקה את „החולמים", הרים ידיים כבר בראשית העימות עם שלטונות מס־הכנסה, וביקש להעתיק את שדה פעילותו המקצועית לדרום־אפריקה, אחת המדינות שבהן מיקלט המס אטרקטיבי ביותר. „שפת המדינה הפסידה בשעתה כמה מיליוני דולארים בגלל ההתנכרות למפיקים זרים: חברת מ.ג.מ. רצתה להשקיע את הכסף בהפקת סרט בינלאומי בעברית ובאנגלית על חיי הקיבוץ בארץ. אחרי ששילטונות המס עשו בעיות, הוחלט להפיק בדרום אפריקה".

יצחק קול (גולן גלובוס): „הבעיה הבסיסית היא לא מיקלט המס למשקיעים מקומיים בסרטים ישראליים, אלא יצירת תשתית בריאה לסרטים זרים המופקים בארץ. בסוף החודש, עומדים להפיק בארץ סרט חדש מסידרת „רמבו", בהשקעה של 10 מיליון דולאר, וע"י כך תינתן תנופה רבה לתעשיית שירותי הסרטים בארץ.

„מוטב שהגורמים הממלכתיים יחפשו בתקופה זו דרכים שבאמצעותן ניתן יהיה לייבא לארץ מדי שנה עשרות מיליוני דולארים, כהשקעות בייצור סרטים זרים וישראליים בארץ – מאשר לעסוק בהצרת צעדיהם של משקיעים מקומיים בסרטים ישראליים".

מי משקיע בקולנוע הישראלי? בסך־הכל, המשק הפרטי משקיע. הוא מורכב מעורכי־דין, מתווכים, אנשי עסקים.

מרגע שנודע שענף הסרטים הישראלי נעשה מיקלט־מס, הגיעו אליו בעלי מקצועות חופשיים שונים ובעלי הכנסות גבוהות. המשקיעים בסרטים, שרובם מעדיפים אנונימיות, נהגו לרשום את השקעתם בסרטים בסוף שנת המס. ע"י כך זכו ליתרון כפול: השקעתם בסרטים הוכרה לצרכי ניכוי ממס, ובמקביל היו יכולים לשלם מיקדמות מוקטנות לקראת השנה החדשה.

אם הסרט הרוויח, זכו המשקיעים להחזר חלקי של ההשקעה, תוך התאמה אינפלציונית. וזאת, בתקופה בה הסתכמה האינפלציה השנתית במאות אחוזים.

מדובר בסך הכל בהימור. „מאחורי הסורגים" נחשב סרט רווחי. „זעם ותהילה", שבהפקתו הושקעו 800 אלף דולאר, צבר הפסדים.

מרק מושביץ, „עלית", למד משהו על העסק. מרק מושביץ, שהתייחס להשקעתו בסרטים ישראליים כביזנס לשמו, הרוויח ב„מאחורי הסורגים", והתפתה להשקיע ב„זעם ותהילה" (אבי נשר). אחרי ההפסד הצורב, פרש מהענף.

ברשימת אנשי העסקים, המשקיעים בסרטים בצורה מזדמנת, ניתן למנות גם את איש הביטוח שלמה אליהו, את בעל בתי הקולנוע משה דדש. וכן, חברות השקעות של בנקים וחברות פרטיות גדולות.

רוב המשקיעים הפרטיים אינם נתרתעים מהפסדים. לדוגמה: איש תעשיית הטכסטיל, אברהם ברנע; בעל בתי הקולנוע הירושלמי, יקי מזרחי.

הפקה ממוצעת של סרט ישראלי שפוי נעה סביב 300 אלף דולאר. המשקיעים מקפידים להשקיע שיעור מסויים מהוצאות ההפקה, לרוב סביב 10 אחוז. מעט משקיעים חוצים את קו 20 האחוזים.

נציב מס ההכנסה, יאיר רבינוביץ: „מאחר שחלק נכבד ממפיקי הסרטים לא מנהלים, לצערנו, כאורח קפדני ספרים, ממילא אין לנו כל חובה להכיר בהשקעות החדשות בסרטים".

לא צריך להיות מומחה גדול במיסוי כדי להבין את המשמעות המעשית של צעד זה. כל אחד מהמשקיעים בענף הסרטים הישראלי יישב על הכוונת של שלטונות־המס. שלטונות מס ההכנסה לא הולכים בשלב זה עד הסוף, ומאריכים, מדי פעם, את תקנת מיקלט־המס. המועד הנוכחי עומד להסתיים בדצמבר הקרוב.

השבוע, בעת ביקור מולדת קצר, לא היה מוכן צפל ישורון, בימאי ישראלי, להרחיב את הדיבור על פעילותו המקצועית הנוכחית בחו"ל. „אני גמרתי עם סרטים ישראליים עד להודעה חדשה".

מיכה שרפשטיין, מפיק סרטים, קרוב ל־40 סרטים ישראליים: „בגלל חוסר הוודאות שנוצרה באחרונה סביב הנושא של מיקלט־מס בסרטים, קשה כיום לגייס משקיעים. השקעה בסרטים היתה אטרקטיבית כל עוד היתה למשקיעים סוכריה מפתה".

▲

בראש רשימת המשקיעים הישראלית עומד איש העסקים יצחק (איז'ו) שני, מבעלי אולפני „ברקה פאטי האמפרייס" בגבעתיים, ובתי הקולנוע „לב" בתל־אביב. שני ירש, למעשה, את מנחם גולן. הוא מודע היטב להבדל המהותי ביניהם. גולן חי ונושם קולנוע 24 שעות ביממה. אצל שני, הקולנוע החל כתוכי והפך מאוחר יותר לעסק צדדי, השקעה לעת מצוא.

רשימת הסרטים שבהם השקיע איז'ו שני כוללת סרטים רווחיים ופחות רווחיים: „שלאגר", „גבעת חלפון אינה עונה", „חמסין", „בוא נפוצץ מיליון", „מאחורי הסורגים", „יופי של צרות", „בחינת בגרות" ו„גשר צר מאוד".

שני, בשנתיים האחרונות, הפסיד למעלה מ־700 אלף דולאר. הוא לא נשמע מודאג ביותר. גם רעייתו, נורית, המנהלת את בתי־הקולנוע של המישפחה, הצטרפה כחברת המועדון האקסקלוסיבי של מממני ההשקעות בהפקות סרטים.

איש הקשר המרכזי של איז'ו שני, בקרב בעלי המקצועות החופשיים המשקיעים בסרטים, הוא מישרד הפרקליטים „צדוק, ברזל, שטריקס", שהפך אחד המובילים בתחום זה. כמה מישרדי פרקליטים אחרים מודרגים מרחוק.

ברזל ושטריקס השקיעו בסרטים באמצעות חברה ששמה „קדליאק", שבה שותפה חברה נוספת ששמה „ברן נאמנים". בחוגי המפיקים היה ידוע, כי מי שמעוניין לגייס משקיעים, צריך לפנות למישרד פרקליטים זה.

מיכה שרפשטיין, מפיק: „בדרך־כלל, היה גיוס ההשקעות במישרד זה ללא בעיות. בפעם האחרונה, לפני כמה חודשים, היתה לי אכזבה. עורך־דין ברזל הבטיח להשקיע בסרט „גשר צר מאוד", אך לא עמד בהבטחתו".

מעורבותו של עו"ד ברזל בפרשת בנק צפון אמריקה מיעטה את פעילותו בתחום הסרטים.

כשעתו, כאשר ביקרתי במישרדו והצגתי לו שאלות על „קדליאק", ששמה השתרבב לחקירת הרשות לניירות ערך בעניין „קבוצת המאגרים" – לא היה מוכן להרחיב את הדיבור על החברה.

בפגישה שנייה, לפני זמן מה, אחרי שנחתה עליו הצרה של בנק צפון אמריקה, אמר: „קדליאק זו חברה פרטית שאין לה כל קשר לבנק או לקבוצת המאגרים. אנחנו עוסקים בהשקעות בסרטים".

לא שם זין מרוויח, בלוז לחופש ירוויח

[illegible]

...ה שרפשטיין, מפיק. שמואל ברזל היה מישרד פתוח

„הזעם והתהילה". אבי נשר, הבימאי, עובד בחו"ל

יהודה ברקן. צוחק בדרך אל הבנק

צילום: שלמה אבידן

עו"ד שמואל ברזל, משמאל, בחברת עו"ד דם כסמי. „קדליאק" השקיע

צילום: זום 77

אריק שרון, מס־הכנסה נכנס לתמונה. משרד המסחר והתעשייה הקים קרן עסקית

צילום: שלום ברזל

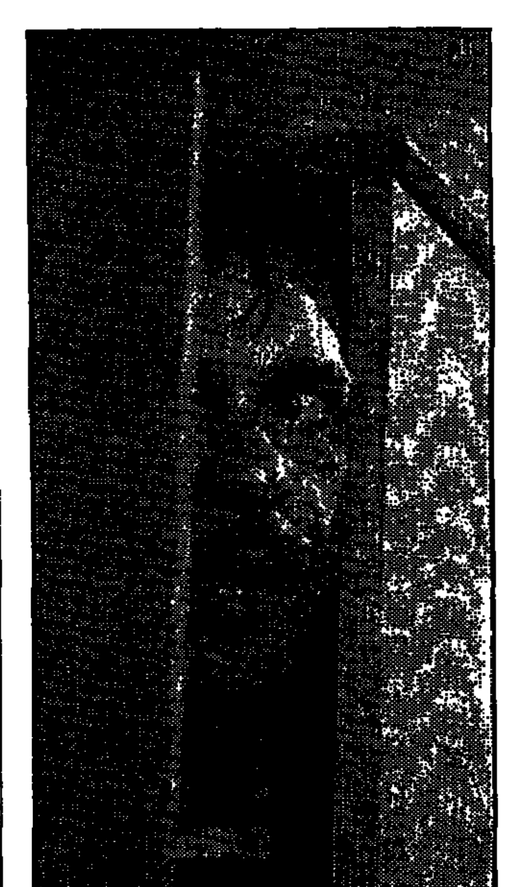
מתוך הסרט „כספות". פרסום מאסיבי לא הביא את הקהל לאולם

השחקן יהודה ברקן נעשה בשנים האחרונות מפיק מצליח: „ניפגש בסיבוב", „ניפגש בחוף", ו„המתיחה הגדולה", וסרט רביעי „אבא גנוב", הנמצא עתה בשלבי הפקה. ברקן צוחק בדרך לבנק. הביקורת בדרך־כלל הסתייגה מסרטיו.

„ההשקעה בסרט שלי נעה בסביבות 350 אלף דולאר. השיטה שלי לגיוס משקיעים מתחילה תחילה בקרב החברים הקרובים. אני קורא באוזניהם את התסריט, ואם הוא נראה להם, הם משקיעים השקעה ראשונית בשלבים המוקדמים לקראת ההפקה, ולעיתים גם בהפקה עצמה. אחר־כך, מתרחב המעגל ובאים משקיעים נוספים. איני נוהג לפרסם את שמות המשקיעים".

אפשר להרוויח בסרט ישראלי?

ברקן: „כדי שסרט ישראלי ירוויח צריך שיהיו 700־800 אלף צופים לפחות. כמה סרטים ישראליים

זאב רווח, בטיטו. למרות הביקורת

יכולים למשוך ציבור כה גדול של צופים? הפתרון הוא לעשות סרט ישראלי טוב, שאפשר יהיה להקרין אותו בחו"ל ללא בושה, וגם להרוויח. כך אני מנסה לעשות עכשיו בסרט 'ניפגש בחוף', שהוסרט גם באנגלית".

שרון הראל, מפיקת „הלהקה": „קשה להרוויח מסרטים ישראליים. היו גם סרטים, כמו 'האהבה הגנובה', שהפסדנו בהם. אני מפיקה עכשיו סרטים בארץ, בשיתוף עם משקיעים זרים".

אביה, איש העסקים יוסי הראל: „הצצתי בענף הסרטים ולא נפגעתי. השקעתי 120 אלף דולאר ב'הלהקה' והרווחתי כסף טוב. אחר־כך, אמרה לי שרון לא להשקיע יותר, וכך יצאתי יבש, ללא הפסדים".

נצחונה גלעד, רעייתו של איש הסרטים אפרים גלעד, מפיצת סרטים זרים וישראליים: „בתקופה זו יש לנו ערנה. הסרט האחרון שטיפלתי בגיוס משקיעים עבורו, „בלוז לחופש הגדול", זוכה להצלחה גדולה. אחד המשקיעים בסרט זה הוא בעלי, אפרים, המשקיע גם בסרטים אחרים. היו כמובן סרטים שהות מוצלחים, כמו „בנות", „ועם ותהילה" ועוד. מי שהולך לענף ההשקעות בסרטים רק על בסיס מיסתורי, מוטב שלא יתחיל בכלל. צריך לאהוב את הסרטים ולהאמין בענף.

„יש שני סוגי משקיעים. לראשון שייכים המשקיעים המאמינים בי וסומכים על טעמי ושיקולי בבחירות תסריטים. השני הם משקיעים המבקשים לבדוק היטב את התסריט שבו הם משקיעים את כספם. זו, כמובן, זכותם".

– מדוע המשקיעים מעדיפים להישאר אנונימיים?

„אין לי הסבר לכך. הרי תשלום מס־ההכנסה נעשה כחוק. ניתן לגלות את זהותם, ללא קושי,

באמצעות השמות המופיעים בסוף הסרט. אבל לא כל אחד שם לב לכך".

יצחק קול נועד בעבר עם שר התעשייה והמיסחר, אריק שרון, לשיחות ממושכות בארבע עיניים. כשנשאל בשעתו על מה דיבר עם שרון, נהג להשיב: „שנינו זקוקים לדייאטה רצינית. היה לנו על מה לדבר".

היום, מוכן קול לגלות: „אריק שרון מתעניין מאוד בענף הסרטים וביקש ממני עידכון מלא לגבי כל מה שמתרחש בתחום זה. באחת השיחות שלנו אמר לי: 'אני רוצה, שבכל גבעה ותחת כל עץ רענן ביהודה ושומרון תהיה כוכבנית קולנוע".

קול: „אין לי סיבות אידיאולוגיות לאהוד את שרון, אבל, אני מלא הערכה לדרך שבה הוא מבקש לדחוף את תעשיית הסרטים בארץ".

קול קשור למנחם גולן. גלובוס וגולן מחפשים מיקלטי מס. זה שם המישחק שלהם. גולן, השבוע:

„המציאות מלמדת, כי בכל מקום שבו היה מיקלט־מס למפיקי סרטים, פרחו תעשיות הסרטים המקומיות. כך היה בצרפת, בריטניה, קנדה, גרמניה, דרום־אפריקה ומדינות נוספות. היום, המדינה האטרקטיבית בתחום זה היא אוסטרליה. מדינות שהחליטו להפסיק את שיטת מיקלט־המס לסרטים, חשו היטב את המשמעות השלילית. כמה מהן חזרו בהן".

– מדוע לא משקיעה חברתך כיום בסרטים ישראליים?

גולן: „היו זמנים שבהם היינו המשקיעים הגדולים ביותר בסרטים ישראליים. אבל, הגענו למסקנה שבארץ אי אפשר להרוויח מסרטים, והעתקנו את פעילותנו לחו"ל. לפני שנה, השקעתי 100 אלף דולאר בסרט „מלכת הכיתה", של צפל, אבל זה היה צער יוצא־דופן. בעיקרון, אנחנו לא משקיעים בסרטים של אחרים, כדי לעשות תרגילי מס, אלא מפיקים סרטים בעצמנו כדי להרוויח. נראה לי שהרווחים בסרטים ישראליים צנועים, ומשום כך אינם מעניינים אותנו".

אסי דיין. השב"כ ברקע

■ הינשוף. צילומי סרטו השני של אמנון רובינשטיין (נאדיה) נערכים בימים אלה, בת"א, תחת מעטה סודיות. נאסר על השחקנים ועל אנשי הצוות לדבר עם עיתונאים. העלילה: סרט מתח־ריגול. עימות בין ראש־הממשלה לראש השב"כ, על רקע מחדלי השב"כ. שחקנים: אסי דיין, ליאורה ריבלין, גדליה בסר ועופרה וויינגרטן.

כוכבי „החולמים". עותק ראשון יהיה מוכן בסוף אוגוסט

[illegible]

רוצים להגיע למסך: גילה אלמגור, דודו טופז, דני וקסמן, עמוס קינן

[illegible]

בשלבי עריכה: הלם קרב, ילד ערבי, עיירת פיתוח

■ החולמים. הצלחת מאחורי הסורגים, איפשרה לבימאי אורי ברבש להפיק סרט אפי, בתקציב של שני מיליון דולאר. הפקה בינלאומית – חברת „בלבר" (כתריאל שחורי ולורי בוקן), בסיוע הקרן לעידוד סרטי איכות. דובר אנגלית וערבית. הסרט חזר לאחרונה מעבודת הסאונד והמיקס בחו"ל. הסרט הישראלי הראשון, שצולם בדולבי־סטריאו. כיום עובדים עליו במעבדות „ברקי", גבעתיים. עותק ראשון יהיה מוכן בסוף אוגוסט. הסרט קשור למערכת הפצה בחו"ל. ייתכן שיוצג קודם באירופה, ורק אחר־כך בישראל (ע"י המפיצה נצחונה גלעד), אולי בתקופת החגים.

הסרט התקבל לתחרות הרשמית של פסטיבל קולנוע בינלאומי יוקרתי (ששמו לא נמסר עדיין לפרסום). הפקה מורכבת, שהצריכה שיחזור תקופתי דקדקני. הסרט צולם בהרי ירושלים (מיזרחית לירם), וביפו (צילומי הפנים).

העלילה: מעין מערבון, שמתרחש בארץ־ישראל בראשית המאה. סיפורה של קבוצת צעירים יהודים אנארכיסטית. הקבוצה מתיישבת בהרי הגליל, כדי להקים קומונה אוטופית. לשנות את העולם. הסרט חושף את היחסים המורכבים בתוך הקומונה ואת המאבק עם הבדואים השכנים על אדמות־מריבה. החלוצים מתפשרים, ומשלמים מחיר כבד עבור מימוש החזון. שחקנים: הכוכבת קלי מקגיליס, ג'ון שייא, ארנון צדוק, אוהד שחר, רוברטו פולק וסיני פתר.

„החולמים" התקבל לתחרות הרשמית של פסטיבל קולנוע בינלאומי יוקרתי, ששמו לא נמסר עדיין לפירסום. תקוות גדולות

■ בחזרה לחיים. סרטו הארוך הראשון של יואל שרון, מצוי בשלבי עריכה. יהיה מוכן בסוף נובמבר. טרם נקבע המפיץ, ותאריך ההפצה. תקציב: 300 אלף דולאר. המפיק, יעוד לבנון, פרש ממעורבותו בסרט, בשל חילוקי דעות. הסרט צולם במשך חודש, באיזור ת"א ותולות פלמחים.

העלילה: חברות, הנרקמת בין שני פגועי הלם־קרב ממלחמת לבנון. השניים שוכבים בבית־חולים. בהמשך, ינסו להסתגל לחיים נורמאליים ויתקלו בקשיים. מככבים: אשר צרפתי, דן תורג'מן וענת עצמון.

■ מקום ליד הים. צילומי סרטו של רפאל רביבו (עדות מאונס), הסתיימו ביולי. הסרט מצוי בשלבי עריכה. תקציב: 300 אלף דולאר. צולם ביונ־יולי, בת"א ובחוף פלמחים. העלילה: מלודרמטית. צעיר מעיירת־פיתוח, בעל עבר פלילי, מתאהב בזונה צעירה. השניים שואפים לפתוח בית־קפה ליד הים, כדי שיוכלו להיחלץ מעולם הפשע. מככבים: אלון אבוטבול וענת צחור.

■ חשיפת בתולה. סרטו הארוך הראשון של נועם יבור (מי שביים את קאסטת הווידאו של עפרה חזה), דובר אנגלית. עם הפנים לייצוא. קו־פרודוקציה: חברת קונטסט, יבור והרסה דגני. תקציב: מיליון ו־350 אלף דולאר. מצוי בשלבי עריכה. צולם במאי־יוני, באוניברסיטת ת"א, ביפו, בים, בכפר הירוק, בקיבוץ יקום.

העלילה: סרט על מילחמה וקולנוע. שני סטודנטים לקולנוע מתבקשים לעשות סרט על חבורת חיילים, שפורצים לשטח אויב. החיילים נתקלים בילד־רועה ערבי. הם מתלבטים: האם להרוג אותו. המציאות והקולנוע מתערבבים. מככבים: ג'ון סאבג' (צייד הצבאים) ומרים סר. לצדם, שחקנים ישראלים.

קולנוע ישראלי. כמו עסק אמיתי

אמיר קמינר מציג תעשיית קולנוע מקומית פעילה ושאפתנית. סרטים מוקרנים, מתוכננים, בהפקה, לפני הקרנה ● הקולנוע חוזר לשואה, לתש"ח, לשנות ה־50. כולל קומדיות קלות, אהבים, דראמות ● לפחות על הנייר, מדובר בתעשייה

שלושה סרטים ישראלים מוקרנים כעת בבתי הקולנוע, וזוכים להצלחה קופתית: המובטל בטיטו – קומדיה של זאב רווח, בלוז לחופש הגדול של רנן שור, ולא שם זין של שמואל אימברמן. אהבה צעירה – אסקימו לימון 7, מוקרן אף הוא. בויים ע"י בימאי גרמני. במקור דובר אנגלית, מוצג עם דיבוב עברי, צולם בישראל עם שחקנים ישראלים וכוכבניות גרמניות.

■ פוטו רומן. עומד לצאת למסכים בעוד כשבועים. אלי גלפנר יפיץ את הסרט ברחבי הארץ (10 עותקים). בימאי: טל רון, שעבר עד כה כעוזר בימאי בהפקות של גולן־גלובוס. הפיקה: לביאה הן, סוכנת שחקנים. אסי דיין כתב את התסריט. תקציב: המפיקה סירבה למסור סכום מדוייק. דל תקציב. הצילומים נמשכו כארבעה שבועות, בת"א ובהרצליה. העלילה: תלמידת תיכון משתוקקת להיות סופרת. גיבורת סיפורה הקצר היא תלמידה מכוערת, שהופכת בהמשך ליפה. בתפקיד הסופרת – סמדר קילצ'ינסקי היפה (בר 51), ובתפקיד התלמידה אביטל דיקר. מהסטודיו של ניסן נתיב. לצידה: אלון אבוטבול, הכוכב העולה של הקולנוע הישראלי, טליה שפירא, דן תורן וחיים ג'ירפי.

■ חימו מלך ירושלים. יופץ החל מאוקטובר. הפצה עצמאית של מפיק הסרט, אנריקה רוטנברג. תקציב הסרט: 300 אלף דולאר. נעזר בתרומת הקרן לעידוד סרטי איכות, ובסיוע של בית צבי (ציוד וצוות). הצילומים נערכו במנזר עמק המצלבה בירושלים. הבימאי, עמוס גוטמן, נוטש את העולם האקזנטי־קאמפי של סרטיו הקודמים (נגוע, בר 51), לטובת עיבוד לספרו של יורם קניוק. העלילה מתרחשת במלחמת השחרור: אחות בבית חולים, הממוקם כמנזר, מתאהבת בחימו, פצוע קשה. מככבת אלונה קמחי (ראה תצלום שער גיליון זה) – בוגרת בית צבי, והתמלילנית של שירי הזמר אדם. נקונ, תופיע בסרטו החדש של יהודה ברקן – אבא גנוב. לצידה: עופר שקרצי השרירי כחימו, עמוס לביא, עליזה רוזן ועדה ואלרי טל, המארחת הענקית והססגונית מבר 51.

■ תווה אהבה. הסרט ערוך. נותר רק לצלם מחרות. אין עדיין מפיץ: טרם ידוע מתי ייצא למסכים, והיכן. הבימאי־מפיק דני וולמן (מיכאל שלי, חייל הלילה) לא לחוץ. הוא עשה את הסרט בשלווה – הצילומים נמתחו לאורך תקופה די ארוכה. הסרט צולם במלון דיפלומט ירושלים. תקציב: וולמן מסרב למסור נתונים. דל־דל תקציב. העלילה: סיפור אהבה. מלודראמה. קיץ בחיי בחור צעיר, שעובד כאיש תחזוקה בבריכת מלון, השוכן בהרים. תוסך כסף, כדי לממן נסיעה לדרום־אמריקה. מתפתחת עלילה רומנטית. מככבים: איקה זהר (לא שם זין), ענת עצמון, שמואל עצמון (שמגלם את אביה בסרט, כמו בחיים), חואן דהדיוט ורווית רניאל. הסרט לא מטפל במציאות ישראלית ספציפית.

■ ילדי סטאלין. סרטו של נדב לוויתן (בנות) יוצג בקולנוע „תכלת", ת"א. המפיצה: נצחונה גלעד – סרטי נחשון. הפקה: דורון ערן. תקציב: דל־דל תקציב. 150 אלף דולאר. צולם במשך חודש בקיבוץ ניר אליהו. קומדיה סאטירית אורות ההתפכחות מהערצה הפנאטית לשמש־העמים, סטאלין, בראשית שנות ה־50. הבימאי מבסס את העלילה על זכרונותיו האישיים. התקופה מובאת דרך העיניים של שלושת הסנדלרים של הקיבוץ. לסנדלרים יש שפם נוסח סטאלין. מותו של סטאלין והשילומים מגרמניה מובילים לשינוי בהלכי־הרוח. שחקנים: שמוליק שילה, יוסי קנץ, עזרא דגן, רחל חבסון והוגו ירדן.

■ יהושע, יהושע. טרם הוחלט מי יפיץ את הסרט, ומתי. קומדיה שביים אבי כהן (הקרב על הוועד), המיועדת לקהל צעיר. הפקה: דורון ערן. דל־דל תקציב. 150 אלף דולאר. הסרט צולם במשך חודש בת"א, וכפריפריות, גם בחוף שפיים. בחור צעיר, שמתפרנס מכתיבת ספרים פורנוגראפיים, מתקשה להבדיל בין מציאות לדמיון. הוא מממש את הפנטזיות שלו. מככבים שדרן הרדיו והטלוויזיה אבי גלעד ואסי הלל (שתי אצבעות מצידון).

■ תל־אביב – ברלין. סרטה של ציפי טרופה, יופץ ע"י סרטי ארז בנובמבר. טרם נחתם הסכם לגבי בית־הקולנוע. הפקה: סמדר עוזיאלי, תקציב: כ־150 אלף דולאר, סיוע הקרן לעידוד סרטי איכות. הסרט צולם במשך 24 יום בת"א. צולם ב־16 מ"מ והוגדל ל־35 מ"מ. דראמה, שהצריכה שיחזור תקופתי. העלילה: יהודי שנולד בברלין וספג לתוכו את התרבות הגרמנית (במיוחד סיפורי שטן ושדים), טורח ממחנה ריכוז. הוא מגיע לת"א ומנסה להשתקם, אך אין ביכולתו להשתחרר מהעולם של אתמול. הבחור מתחתן, ונולדה לו ילדה, אותה הוא מגדל ברוח התרבות הגרמנית. ב־1948 הוא פוגש קאפו מאושוויץ, ומתכנן נקמה – צדק אישי. הוא משתף בלבטיו ניצולת שואה, שנכנסת לחייו. שחקנים: שמואל וילוז'ני, רבקה נוימן, ענת הרפז ויוסף כרמון. הסרט התקבל לכמה פסטיבלים

אלונה קמחי. „חימו מלך ירושלים" יופץ החל מאוקטובר

בינלאומיים (מונטריאול, לוס־אנג'לס, לונדון ואחרים).

■ פלאש. סרטו של דורון ערן. יופץ ע"י אדמור הפצה (חברה צרפתית) באירופה, לפני שיוקרן בישראל. המפיץ לא ממהר, הוא התחייב להקרינו בארץ עד סוף 88'. הבימאי מעוניין להפיצו בתקופת החגים. תקציב: 150 אלף דולאר. צולם במשך חודש בקוטג' בהרצליה. דראמה סמלית, המתייחסת לשבר של מלחמת יום כיפור, ולעימות בין דור ניצולי השואה לבין דור הפלמ"ח. העלילה: בעל לשעבר (בנה של ניצולת שואה) פורץ ביום כיפור לבית גרושתו, עם ארגז תחמושת ורובה סער. הוא דורש מהבעל החדש לצאת לדו־קרב. הבעל מסרב, והאשה ההרה מנסה לפשר בין השניים. לאחר סידרת השפלות, יוצא הבעל לדו־קרב. שחקנים: זאב שמשוני, ניצה שאול ועמוס לביא.

■ אסתר. תקוע. לפרשנות היהודית של עמוס גיתאי למגילת אסתר, טרם נמצא מפיץ. הסרט שוכב כבר שנתיים במחסנים. זכה לשתי הקרנות בלבד (מוזיאון ת"א ופסטיבל הקולנוע ב־86).

■ קו־פרודוקציות

■ סקופ. סרט של בימאי ישראלי – תני גוטמן, דובר אנגלית, נעשה בעזרת כספים מגרמניה ובריטניה. הסרט הופץ בלונדון, בגרמניה, ומסוף אוגוסט בניו־יורק. כמעט ולא נעשה מאמץ להפיצו בישראל (שני מפיצים ישראלים דחו את האפשרות). הסרט צולם במשך חודש וחצי ביפו, בת"א ובחיפה. תקציב: שני מיליון דולאר. עוד סרט על עיתונאים המסקרים אזורי עימות. העלילה: עיתונאי מגיע לביירות, בניגוד לרצונו. הוא נקלע לראיון מפוברק עם כפיל של מנהיג המחבלים. ראיון שגורר הירצחו של מנהיג מחבלים. העיתונאי מנסה להשפיע על מהלך האירועים. מככבים שני שחקנים זרים: כריסטופר ווקן (צייד הצבאים) ומריטה מרשל. לצדם ארנון צדוק, עמוס לביא, משה איבגי, מוני מושונוב ושלמה בראבא.

■ השחר. קו־פרודוקציה ישראלית (ינילו־צרפתית). הבימאי ההונגרי מיקלוש יאנצ'ו עיבד את ספרו של אלי ויזל (חתן פרס נובל). המפיצה, נצחונה גלעד, לא ממהרת להפיצו. צולם בסוף 85' בישראל, ובכפר ליד מארסיי. תקציב: מיליון ושלוש מאות אלף דולאר. העלילה: 1947, ניצול שואה מצטרף למחתרת. מוטל עליו לרצוח קצין בריטי כרם קר, בנקמה על ההוצאות להורג. הניצול מתלבט. שחקנים: מייקל יורק ופיליפ לאוטר.

■ העדות. קו־פרודוקציה ישראלית (ינילו־צרפתית). דובר צרפתית. יוצג בצרפת החל מאוקטובר. המשך תלוי בתגובות. טרם נמצא מפיץ בישראל. תקציב: מיליון וחצי דולאר. צולם ב־86' בצרפת, בגרמניה ובישראל. הבימאי, פרנק קאסנטי, עיבד את ספרו של אלי ויזל. העלילה: סיפורו של המשורר היהודי פרץ מארקיש, שנוצח בעקבות משפטי הראווה של סטאלין. שחקנים: ארלנד יוזפסון ומוסטו אלקלעי.

■ אמיר קמינר

למה הם עושים קולנוע

במהדורת מיוחדת, שיום והפיק העיתון הצרפתי „ליברסיון", עורכים חברי המערכת, לואי סקוריקי וסרג' דני, מבצע־ענקים יחיד במינה: 700 בימאי קולנוע, מכל רחבי תבל, החל בארה"ב, בריטניה וצרפת וכלה בבנין, זימבבואה, קמבודיה, גם ישראל, עונים על שאלת מיליון הדולאר: למה אתה עושה סרטים?

וודי אלן: הבעיות והתמידיות, הגדולות והמסובכות, העומדות בדרכי ליצירת הסרטים, מעסיקות אותי כל־כך, עד שלא נשאר לי הרבה זמן להרהר במציאות האכזרית של החיים.

רוברט אלטמן („נשוויל"): אני תקוע עם זה. זו שאלה טיפשית. אין לי חשק לענות עליה.

ג'ון קסאווטס („אשה תחת השפעה"): תודה על מיכתבכם המקסים. לצערי, איני יכול להשיב על שאלתכם, אבל, אני מצפה בקוצר־רוח להופעת הגיליון עם התשובות.

מייקל צ'ימינו („צייד הצבאים"): אילו ידעתי למה, סביר להניח שלא הייתי עושה סרטים.

פרנסיס פורד קופולה („אפוקליפסה עכשיו"): אני עושה סרטים כדי לשלם את החובות שהצטברו מהסרטים הקודמים שעשיתי וכדי להיות מסוגל לעשות סרטים נוספים.

דניס ותאר (שחקן): היתה לי ההזדמנות.

ראול קוטאר (צלמו הקבוע של גודאר): אני מצלם, כדי לא להיות מבקר־קולנוע.

ברנרדו ברטולוצ'י („הקונפורמיסט"): כיוון שאיני יודע לשיר או לרקוד.

ז'אן־לוק גודאר („עד כלות הנשימה"): אני עושה סרטים, כדי להימנע מהשאלה 'למה?'.

מרסל קרנה („ילדי גן־העדן"): אהבת המקצוע.

מילוש פורמן („קן הקוקיה"): אני אוהב לספר סיפורים והקולנוע מכשיר כה נפלא לצורך זה.

הבימאים הישראליים מלאי עירכום נעלים וייסורי יצירה.

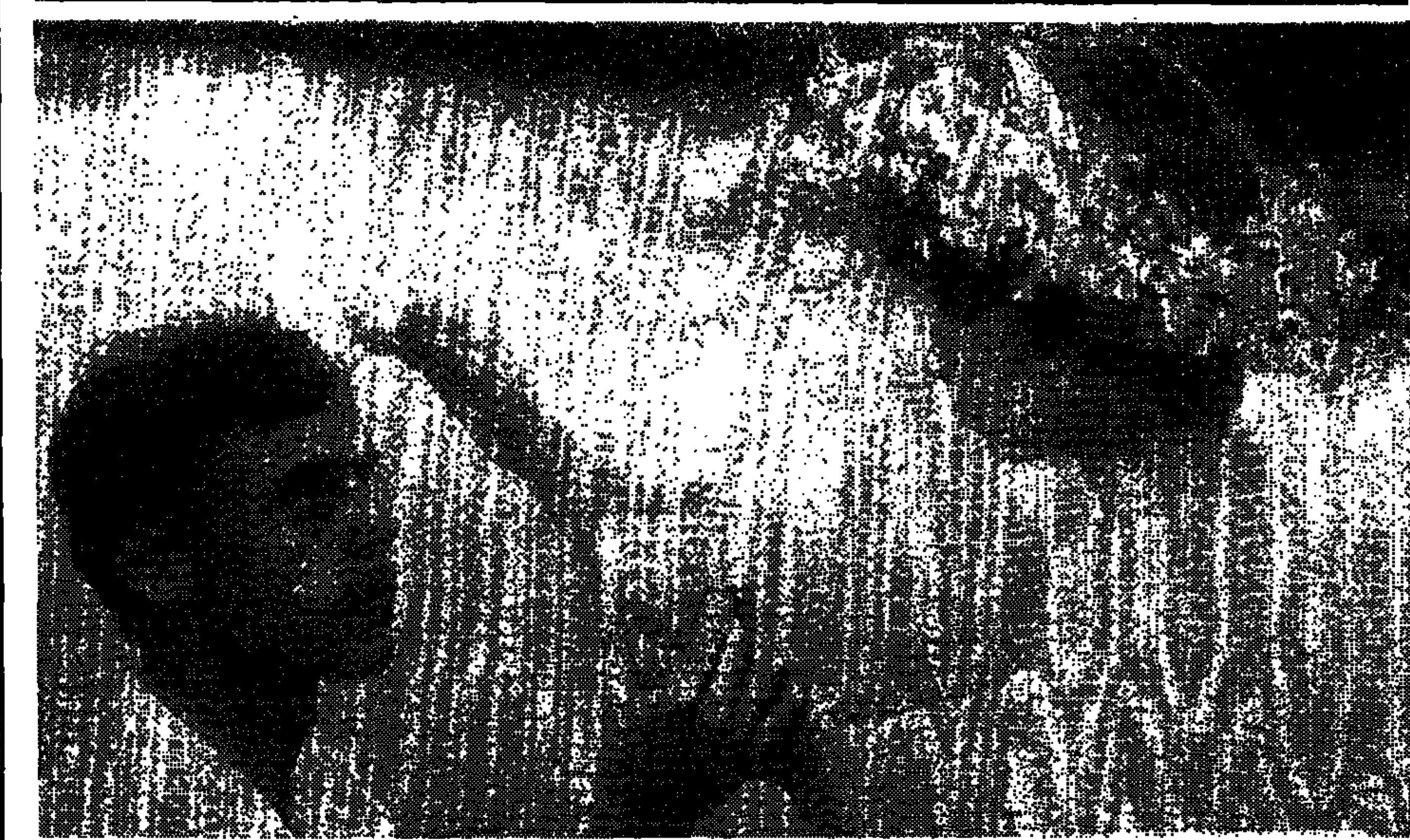
אורי ברבש („מאחורי הסורגים"): יש משהו נעלה ביצירת יחידה המורכבת ממאות אנשים ומציוד טכני יוצא־דופן, החיים יחד במשך כמה שבועות, בשלכולם מטרה משותפת לתכנן תוכניות גדולות, כדי שאני שוקט יביעו רגע של חסד. לגבי, ההפרעה היא חיפוש נואש אחר רגעי החסד.

אלי כהן („שתי אצבעות מצידון"): לעשות סרט מירושו סבל, כאב, התמוטטות עצבים, עינוי, אסון, יאוש, שיגעון, זעם, צער, סיוט, אני מעריץ את זה.

[illegible]

סיפור פשוט

סרט חדש של ויידה, בקרוב אצלנו: „יומן אהבות". נער אוהב נערה, אהבה עד מוות. אנחנו מלווים אותם בהתרגשות של מי שחשפו לעיניו חלום שחלם על עצמו פעם, מזמן, ושכח

פאולינה מלינובסקה ופיוטר ואורצינשאק ב„יומן אהבות". עדשה רכת־פוקוס מקנה לסצינות איכות מרחפת

נער אוהב נערה, הורי נערה לא אוהבים נער (יפה, אך עני), נערה מתאהבת בנער ללא תקנה. מישהו היה צריך להזהיר אותם שזה ייגמר רע? אבל הסיפור הזה, על אהבה עד מוות, אינו נגמר רע. אולי משום שהסרט כולו מסופר לנו כאילו היה אגדה, ולגיבורי האגדה אין מישקל וכובד של חיים חד־פעמיים. אנחנו מלווים אותם בהתרגשות של מי שחשפו לעיניו חלום שחלם על עצמו פעם מזמן, ושכח.

אנדז'יי ויידה הכריז על סרטו זה, יומן אהבות, הראשון שצולם בפולין מאז איש הברזל (1981), שהוא נקי מפוליטיקה. הצהרה פרובוקטיבית, כשהיא באה מפי מי שעסק במתאה פוליטית ברבים מסרטיו הקודמים, מי שאף ידע תמיד להביא – לצד המסר הפוליטי – את הטראגדיה האישית של הפרט, שנפל קורבן לתקופה ולערכים מסוימים. בסרטיו הטובים ביותר מתעניין ויידה בקורבנות ולא בתליינים, ודרך שברה של האהבה הוא רומז לנו את חוסר התכלית של המישטר הקולקטיבי, האדיש לגורל היחיד (פוניום ואסור, נוף אחרי המילחמה). בתקופות שנזעק אל דגל המאבק עשה סרטים על פוליטיקה (איש הברזל, דנטון), שיצאו, יחסית, מאולצים ושטוחים.

„יומן אהבות" מצולם כולו במזג־אוויר שטוף שמש, בנוף כפרי שהוא לעתים יפהפה ולעתים עוצר־נשימה. המצלמה מרבה להתבונן אל תוך הצל, כשברקע זוהר האור. צילום כזה מקנה להתרחשויות אפלוליות מסויימת, שבמסגרת סיפור־אהבה הופכת לאינטימיות. עדשה רכת־פוקוס מטשטשת מעט את פני הגיבורים והסצינות מקבלות איכות מרחפת, לא ריאלית. ברקע, ודווקא כשהאהבה מתעכה והגיבורים מתקרבים וכבר מילאו לרגע את המסך כולו, דוהרים שוב־ושוב פרשי הצבא הפולני, בדממה מבשרת־רע, רק כדי להזכירנו שזהו ערב המילחמה העולמית השנייה. אם בפרזבידנט של אלן רנה היו החיילים פרי סיוטיו של הגיבור המורקן והחולני, הרי שכאן הם אות לחורבן כלל־עולמי, שהגיבורים אינם מסוגלים להבין, עדיין. זהו צליל צורם, שמיידה הבימאי לעבר הצופה, כדי להעיר אותו, על־פי העיקרון הברכטיאני, בדיוק ברגע שעמד לשקוע ולהתמזג כליל ברמויות הגיבורים ובאהבתם.

התסריט נכתב על־פי נובלה של הסופר הפולני טדיאוש קונוויצקי, שגם משחק בסרט את דמות המספר היודע־כל, האיש הזר המתגלה לפעמים לגיבור כמו אוראקל יוני, חושף משהו מן העתיד, ומסתיר טפחיים. הוא גם שומר לעצמו את זכות המלה האחרונה, אחרי שהאהבה והחיים תמו ונותר רק להיפרד מתקופה שלא תשוב עוד, ומן המולדת.

ויידה משתעשע לאורך הסרט כולו בפער בין האווירה הרומאנטית, הגדולה מן החיים, לבין הדיאלוג הארצי והאירוני, החושף בחן ובחיבה את פגיעותם ואת תמימותם של הגיבורים בני־העשרה. הצופה מיטלטל, מופתע, בין העונג שמביאות האבחנות הדקות בפסיכולוגיית גיל־הנעורים לבין העונג הצפון בסיפור אגדה, הלוכד אותו כמו חלום.

■ **רונית שני**

אוהבת והורגת

„פסיכופאטית חסרת מצפון, שאינה מבחינה בין טוב לרע", אומרת תרזה ראסל על הדמות שהיא מגלמת בסרט „אלמנה שחורה". הצד האפל של הרומאנטיקה. בקרוב

היא מזווגת והורגת, היה כתוב בעלון הפירסומת לסרטה החדש של תרזה ראסל, „אלמנה שחורה". ירח הדבש מסתיים בחטף ובאופן בלתי־צפוי לגברים הנופלים ברשתה.

במציאות, היא הרבה יותר רגועה. בעל בימאי, ניקולס רוג, ושני ילדים, סטטן ג'ק ומקסים ניקולס, שמונה שנות נישואים. הדבר הקרוב ביותר לאלימות בחייה היה סחיבת איפורים ובושם זול, בגיל צעיר, מחנות כל־בו.

„היא אינה מכירה דרך אחרת, אומרת ראסל על קתרין, הדמות שהיא מגלמת בסרט. „הכסף אינו מניע עבורה. היא פסיכופאטית, חסרת מצפון, שאינה מבחינה בין טוב לרע. הכוח המדרבן אותה פנימי, חוק, אי־רציונאלי".

„היא גם אוהבת אותם, את הגברים", מוסיפה ראסל, המשתמשת בדימיונה כדי ליצור את עברה של קתרין. „אביה היה משוגע אחרי התינוקת הקטנה שלו. פינק אותה באופן חסר מעצורים כמעט, ואז, לפתע, בלי כל הכנה מוקדמת, מת. קתרין, הילדה הקטנה, חשה נטושה בחלל ריק".

„לכן היא רוצה, בכל פעם שגבר עוזב, להיות השולטת במצב. כוחה בשלמות הטוטאלית בה היא מצליחה להתאים עצמה לגברים שלה. היא נושאת אותם ואז הורגת אותם. היא יודעת שלא תוכל להישאר עימם לנצח".

תרזה ראסל, „אלמנה שחורה". בין עונג לכאב

ב„האלמנה השחורה" עוברת ראסל שלושה מעגלי זהות. כל זהות נועדה להפיל ברשתה את הבעל־הקורבן הבא. לצדה מככבת דברה ווינגר, כחוקרת האפ.בי.אי, הנחושה במאבקה להביא את הסוציופאטית היפהפיה אל בין כותלי הכלא.

ראסל תמיד גילמה את טיפוס היפהפיה המרהימה בעלת הצד האפל. דמות מיסתורית וחושנית. בגיל 18 מצאה עצמה, בוגרת בת המעמד הבינוני מסאן־פרננדו, מככבת לצד רוברט דה־נירו, בסרטו של אליה קאזאן הטייקון האחרון. הבימאי הבריטי, ניקולס רואג, שאחר־כך גם הפך לבעלה, ראה אותה בסרט, וכך החלה השותפות שיצרה את עיתוי לא נכון, את אאוריקה ואת חוסר משמעות. ראסל עבדה עם בימאים נוספים, כמו אולו גרוסברד וג'ון ביירום („על חוד התער"), אך ידועה בעיקר כשל תפקידיה בסרטי רוג, כמו הפורטרט שגילמה בעיתוי לא נכון, נערה חסרת מעצורים, המסתבכת ברשת יחסים אובססיבית ומסוכנת של תשוקה קיצונית.

סרטי רוג בכיכובה עוסקים בצד האפל של הרומנטיקה, בפיצול הבלתי־נמנע בין עונג לכאב ובדרך האירונית בה חותכים שני הרגשות זה את מסלולו של זה. אחד המבקרים הגדיר אותה: „הכוהנת הגדולה של האבדון".

סרטה הבא של ראסל, טראק 29, נכתב על־ידי דניס פוטר ויבוים אף הוא על־ידי רוג. הצילומים, באתר הסרטה בדרום־קרולינה, יחלו באביב הבא.

■ **סוזית ריבינא**

עם קרח

ג י ל ו ס ו ן

הבאר של עמירם כולל שרה'לה שרון

תחיה אדר

הכל טוב

ניצה בן־אלישר
אשת הח"כ, עומדת להיות סבתא מעם השלישית. בתה, חן, מנישואיה הקודמים, אחראית.

באבא מנסה
יחד עם שותפו, יורם איזק, לפתוח מיסעדת־דגים באילת, בנוסח „באבא" בנמל יפו.

יהושע רוטנשטרייך
החליט לפנק את המישפחה שלו. בשבוע הקרוב, יסעו כולם לווילה ששכר בשווייצריה, כדי לבלות שבוע של ביחד. יהיו שם 3 בנותיו, 6 נכדיו ושני ניניו.

שלמה ארצי
ב„קפה הבימה" עם יגאל בשן. רפי גינת, מנהל מחלקת הבידור בטלוויזיה, עם יהורם גאון. צביקה פיק – לבד.

ארז טל
ואלי ישראלי, מגישים יחד את „יום יום דג" בגלי צה"ל. השבוע, כמעט היתה הפרדת־כוחות. ארז לא היה מרוצה מאלי ולהיפך. היו שיחות פיוס, ובינתיים הם ממשיכים יחד.

בני אפרת
הגיע מהולנד לרמת־גן, לקראת חנוכה במוזיאון ר"ג החדש. המוזיאון נפתח לפני חודשים אחדים בקול תרועה. מאז הפתיחה, קרה בו מעט. בני אפרת אלי יפח את מחזור־הדם של המוזיאון.

מיכאל סגר־כהן
צייר, 15 שנים באמריקה, חוזר לארץ עם אשתו ליאורה לאור, צלמת ואם בתו.

שמעון אבישר
צייר, ואשתו, הספרית ליזה, זוג תל־אביבי ידוע – התגרשו.

מנחם (מוקי) הדר
מגיש הטלוויזיה, נפרד סופית מאשתו, חני, עורכת בטלוויזיה, וכבר מתוחתן שוב, עם נגה בקאור, בחודש האחרון להריונה.

אריק איינשטיין
כתב בתקליטו האחרון על ארצו שלרוב, שהלכה פייפן. ידוע לנצחון כתב מאמר אחר בעקבות השיר. איינשטיין לא אוהב בעצם, די נפגע. בתקליט החדש של איינשטיין, שייצא לקראת החגים, יש שיר בשם „פיתגאי קטן שלי". אגב, השלאגר בתקליט יהיה שיר יוני, ששותף בו, גם הפעם, איך לא, יהודה פוליקר.

דוד קראוס
מפכ"ל המישטרה, גם חוגג. השבוע, במיסעדת „בריוקה" בתל־אביב, יום־הולדת של אליעזר לנדאו, חבר, בעל מעבדות לקוסמטיקה.

מנחם גרנית
ב„עוד־פוס", לזמר אדם־חיים־בוקר־בריטיליין: „אתה אליל נוער". השם האריך, כלי להתבלבלו „כון", צריך היה לשמוע כדי להאמין.

„הד־ארצי"
מאבדת אחת על כל רכישה טובה. אחרי שמשכו מסי.בי.אס. את מתי כספי, מאבדים את מיכל רצאבי, אשת יחסי־הציבור של החברה ואמניה. 14 שנים היתה שם. רצאבי: „נמאס לי. אולי אעבוד רק עם עפרה חזה. פתוחה להצעות".

בנימין ג'יבלי
יו"ר מועצת המנהלים של חברת־החשמל ובעל עמדה במיפעל „ורד־הגליל", המייצר שוקולדים, הזמין את המזכירות הארצית של חברת־החשמל, 20 איש, לבקר בצפת במיפעל־השוקולד של הגליל, בשעות העבודה, כדי לטעום מהמתוק־המתוק הזה. כעבור ימים אחדים, אישרה הוועדה הארצית של החשמל לחומן לעובדי החברה, 11 אלף איש, חבילות שי לראש־השנה מאישה נכון, מ„ורד הגליל". שמעון שב„עליון" ואצל אוסנהיימר לא כל־כך אהבים את ההזמנה הזו.

אברהם רשאי־פשנל
פחות 100 אלף דולאר, ההשקעה בצילומי „ארץ טרופית משגעת", שלא שודרו בסוף בטלוויזיה – שומר על חוש הומור. ההומור הזה הגיע גם לכלי המיטבח בביתו. מכשיר אחד לטוסטים נקרא קציבייקה. מכשיר אחר, בעל ידית ושני שפיצים, נקרא שפלוחצר – ואחר נקרא סלוצקי, אבל אותו גנבו. סלוצקי, אגב, אורגן לשעבר עוכר מישרדו של פשנל. פשה מרגיש, שאין מדובר בקנטרנות.

תמי ברעמי
יום ראשון, שבע בערב סלמה בוסל־מניו־יורק, על הסף לאה נגוטיב, בקלה „גוטסקי" „העלי על מטוס והגיעי. ראיתי את הדוגמניות המקומיות ואני צריכה אותך כאן". משפחה ברעמי בהיסטריה. אין לה ויזה לארצות־הברית. למחרת בבוקר כבר היתה מצוידת בוויזה לכל החיים. ביום שני עזבה את הארץ, נחתה בניו־יורק שעה לפני התצוגה וצלחה על המסלול. בשבוע שעבר רוקה בהבל טוב, שתמי נשארת בארץ, מישהו ב„גוטסקי" התמכח כומו.

מוחמד מאקאווי
איש שירים מצרי, יד ב־22 באוגוסט מוליקספטר לתערוכה „צלומים" בגנ־יהל ערוכה בתל־אביב. „מיסתר והנימרס" הוא מוסלמי דתי, שחוס על מזון בריאות.

שעיה ירדני
הבעלים של גלריה גורדון, תל־אביב, סירב להשתתף כמרואיין בכתבת־נושא על הגלריות הישראליות, המתוכננת לאחד מכתבי־העת הספרותיים. הוא לא יכול להרשות לעצמו להופיע בחברה אחת עם כל מיני נכנכים.

גילה אלמגור
עדיין לא התפטרה, כמו שהבטיחה, מהמועצה לעידוד הסרט הישראלי. נח אלמגור: „העניינים זזים לאט. חיכיתי עד עכשיו, אחכה עוד קצת. אסור להשאיר את המועצה בידיהם". הידיים – ידי אורי דן וחבריו.

יוסי סיאס
אירח ב„מסביב לחצות" (רשת ג') את התקליטן הידוע, די.ג'יי. פרי. במהלך השיחה, החזר עיסוקו של פרי כמה פעמים. בן, אז מה סיאס משלים הכנסה, בתקליטן, אצל פרי. סיאס: „אני מארח אנשים, שעיסוקיהם מתרבים בלילה.

דיברתי איתו על הרקדה שעשה לתרשים. זאת לא פירסומת. בעצם, אסור לי לדבר איתך, תפנה לדוברת".

הדוברת, זיוה לוין: „ייתכן שזה טעם לפגם. אנחנו נמנעים מנתן פירסומת חינם ומקפידים שגם העובדים יעשו זאת". העניין בבירור אצל גדעון לביא, מנהל הרדיו.

יפה ירקוני
מככבת במופע „מנגו בקיילת". איתה, התגה מאיר פוריות, בתה, רותי, נפגשה איתו בחזרות למופע, ויצאה חרונה.

ירקוני: „בסך לא עשיתי בהפסק הזאת, אבל לפתוח רותי והחותנה. במופע אני שרה לו את „אני נושא המוסיקה בלבי אנצור", אותך חמיר אשמור, כמתיכות אחרות".

איקה זוהר
החליף אגרופים עם מנהל מלון „כפר־המכביה", יורם אייל. הקולות שהשמיעה להקת „פעמוני־השלום", שזוהר מדריך, היו גבוהים מדי בשביל אייל. זה קרה במהלך מופע בפני עסקני „מכבי". אייל ביקש להנמיך, הבנות לא שמעו את עצמן, זוהר הגביה שוב ואייל התעצבן. מהעצבים יצאו מכות, מהמכות הגיעה מישטרה. היו תלונות הדדיות, שעכשיו בוטלו. זוהר: „לא רוצה שייצא לי שם של מכה. אני מדריך בלהקה כבר שלוש שנים, מתוך טעה. זה היה בגלל הטעם. חוץ מזה, אייל התנצל".

יוני ויואב הורוביץ
הסתבכו. הלקוחות באחד מסניפי הבנק, איתו עבדו האחים, מקללים את היום בו נכנסו השניים לסניף. מאז התפוצצה הפרשה, נבדקים חשבונות הלקוחות עד אחרונת האגורות. המשרנות והקפדנות המכו כבר לסיום. אחרים, מהעלבון, עוזבו את הסניף. גם המנהלת, אגב, עזבה.

אלכס גלעדי
בעת ביקור מולדת קצרצר: „לא נכון ששום דבר לא משתנה כאן בין שנים. רק האנשים לא משתנים".

קולנוע

שבוע ראשון

■ סוד ההצלחה שלי.

קרנטר מצליח בעיר הגדולה. סאטירה רומנטית על עולם העסקים של מנהטן. מייקל ג'יי. פוקס, הלן סליטר. שחף, ת"א; הדר, גבעתיים (ערב); רון, ויוטה היכל 3, פ"ת.

חודש חודשיים

■ אהבה צעירה – אסקימו לימון מס' 7. (★★★)

יונתן סגל, צחי נוי ויפתח קצור משתובבים שביעיה, בחיפוש מתמיד אחר מנעמי החיים. וולטר בנרס ביים מתלת־מין עם קריצה לקופה. סינמה 2, ת"א.

■ אני והחבר'ה. (★★★★)

דראמה על ימי נעורים אבודים. ארבעה נערים יוצאים למסע הרפתקאות ומגלים את טיבעם האמיתי, באמריקה של שנות ה־50. מהנה ומרגש. חן 3, ת"א; גן 3, ר"ג (ערב); אור, י"ם.

■ 007 באיזור המסוכן. (★★★)

טימותי דלטון משחק את ג'יימס בונד כאחד הקפ בלי הקסם המסתורי של שון קונרי, בלי הגינוני החן האצילי של רוג'ר מור. הומור דל, מקט וחיכות והכל נראה רציני מרי, במרדף אחרי סוחרי סמים. דרייב־אין, ת"א (22.00); תל־אביב, ת"א; אדיסון, י"ם; היכל 2, פ"ת (21.30); סבוי, חולון (ערב); רון 2, ראשל"צ.

■ בית־ספר למשמר אזרחי. (★★★)

פרק רביעי בעלילות חניכי בית־הספר לשוטרים. קומדיה פרועה, עם סטיב גוטנברג. חן 5, ת"א.

■ בלוז לחופש הגדול. (★★★★)

טירונים על סף גיוס, בימי מלחמת התשה. סרט נוסטאלגי, מלבב ונוגע ללב. משחק טוב. כדאי לראות. כתב דורון נשר, ביים רנן שור. עם יואב צפיר, שחר סגל. גת, ת"א; גן 1, ר"ג (ערב); גת 1, חיפה; רון, י"ם; אסתר, אשקלון; הדר, חוצות; חוף, הודה.

■ הגוכל, האוהבת והמאהבת. (★★★★)

מו מידלר רוכבת שוב. קומדיה מבדחת לימי הקיץ. שתי שחקניות אמריקניות אוהבות מרגל אחר – וכל שירותי־הביון נסחפים למערבולת מטעשעת. חן 1, ת"א; ארמון, ר"ג.

■ לא שם זין. (★★★)

נכה צה"ל צעיר מתעמר בהוריו, באהובתו, בידידיו הטובים. סרט של שמואל אימברמן בעיקבות ספר של דן בן־אמוץ. מלודראמה. עם איקה זוהר וענת וקסמן. פאר, ת"א; מיטשל, י"ם; קולנוע שביט, חיפה; ארמון, חולון; לילי, ר"ג; פלות, פ"ת; שרון, נתניה; הוד, נהריה; ביצן, קרית; ראשון, ראשל"צ; אשל, ב"ש.

■ לבירינט. (★★★)

אגדה המבטה לתמריא כחלום, אבל לא מרחיקה הרבה. נערה תועה במבוך, בדרך לחילוץ אחיה מידי מלך השדים. הבמאי ג'ים הנסון ממשיך לחשוב שקולנוע זה רק הבובות. ילדותי. עם ג'ניפר קונלי ודייוויד בואי. פאריז, ת"א; חן, וישט אור, י"ם; אואזיס, ר"ג.

■ לוי וגוליית. (★★★)

פרשיעולה קומי עם אידישקייט צרפתי ומסורת יהודית, על רקע יהלומים קורצים באנטוורפן. סרטו של ז'ראר אורי, מי שביים את "הקרלאק הלבן" ו"רבי יעקב". לב 3, ת"א (11.30, 14.00, 20.00); רב־גת, חיפה.

■ לורי אנדרסון – בית האמיצים. (★★★★)

רוקמנטארי. לורי אנדרסון תיעדה, בימה וערכה מיצג מרתק של עצמה, מ־1985. קולנוע קיץ בגן מוזיאון ת"א.

■ מלון לצעירים. (★★★)

פארסה לבני־הנעורים. שלישיה עליזה הופכת מלון מעופש לארמון־בילויים של בני טיפש־עשרה, למורת רוחה של פקידי־עיריה מושחתים. קומדיית סלאפסטיק מהירה, עם שירים של פיל קולינס, ג'וליאן לנון וסיסטר סלדג'. ליטור, ת"א (ערב).

■ נשק קטלני. (★★★★)

מותחן אלים, עשוי היטב. שוטר עם נטיות התאבדות מפגין דביקות־יתר בחיסול פושעים נתעבים. עם הכוכב האוסטרלי מל גיבסון. אסתר, ת"א; מיגדל, חולון (ערב).

■ סופרמן 4. (★★)

ג'ין הקמן מפריע לכריסטופר ריב לנקות את העולם מנשק אטומי. כבד. זהו, ת"א עדן, י"ם; כפיר, י"ם (בוקר); היכל 1, פ"ת; עצמאות, בת־ים; רון 1, ראשל"צ.

■ ראשים מדברים – הפסיקו לחיות הגיוניים. (★★★)

תיעוד מופע של להקת "ראשים מדברים". מקצועי. בית־ליסין, ת"א (23.15).

■ שירותים אישיים. (★★★)

ביוגראפיה קולנועית מאבזבת של מראם סינטיה פיין, מלצרית שהיתה למנהלת בית־פגישות בלונדון וסיפקה שירותי־מין מפולפלים לכל דיכפין. עם ג'ולי וולטרס. ריוגנוף 2, ת"א.

■ תעלולי שטן. (★★★)

ג'ורג' ברנס קשישא מגלם בחביבות את פרצופו האפל של אלוהים, כשהוא קונה מצעיר שאפתן את נשמתו ועוזר לו לזנק לצמרת. קומדיה קלילה ליום קיץ לוהט. עם טד וואס. לב 2, ת"א.

יותר מחודשיים

■ אל תקרא לי לבן. (★★★)

קומדיה חינוכית. מיליונר רוצה שבנו ילמד להעריך מהו כסף ומסרב לשלם בעד הקולג'. הבן (תומאס הואל) חכם ממנו הוא מתחפש לכושי עני, כדי לקבל מילגה. חביב. חן 4, ת"א.

■ בטי בלו. (★★★)

דראמה צרפתית. סופר מתוסכל מאוהב בנערה תוססת, הסובלת מפרצ־זעם ומיצרי הרס עצמי. ככל ששיגעונה גובר, מתחזקת אהבתו. סרטו של ז'אן־ז'אק בייניקס, הבימאי הצעיר של "דיווה". משחק טוב. תמוז, ת"א; אילת, אילת.

■ בקצב השעון. (★★★)

קומדיה של טעויות. ג'ון קליז, מכוכבי להקת "מונטי פייטון", מגלם מנהל בי"ס דייקן, שסדר יומו משתבש לפתע. מבחר מאוד, אנגלי מאוד. לב 4, ת"א.

■ ג'יק פלאש המקפיץ. (★★★)

מותחן קומי. פקידת־בנק ניו־יורקית עוזרת למרגל בריטי הנמצא בצרה מעבר למסך הברזל. ווּפי גולדברג מצויינת. היכל־התרבות, כרמיאל.

■ הבוקר שאחרי. (★★★)

מוכבבת רדוקה מתעוררת מעלפון אלכוהולי לצד גופה מגואלת בדם. אם לא היא – מי תקע את הסכין? עם ג'יין פונדה, ג'ף ברידג'ס וראול חוליה. סידני לומט ("רשת־שידור") ביים סרט מתח פושר. אורות, ב"ש.

■ הזבוב. (★★★★)

תקלה בניסוי הופכת מדען גאון (ג'ף גולדבלום, לזבוב מסתיר. רכבת שדים של הומור שחור וזוועות מבחילות. מומלץ לשוחרי אימים. חדרה, חדרה; מתנ"ס, קרית־אונו.

■ החנות מעבר לפינה. (★★★★★)

הקרנה חוזרת לקומדיה אנושית נפלאה משנות ה־30, השומרת על רעננותה גם היום. ג'יימס סטיוארט בסירטו של ארנסט לוביץ'. אל תחמיצו! תכלת המחודש, ת"א.

■ הפרוטוקול הרביעי. (★★)

מייקל קיין נופל קורבן לתככי סוכנים חשאיים ממזרח וממערב, כאחד. מותחן ריגול מיושן וארכאי. לפי ספרו של פרדריק פורסייט ("נשיא על הכוונת"). מתנ"ס, נצרת־עילית; היכל־התרבות, כרמיאל; מלון אכדיה, הרצליה.

■ חנות קטנה ומטריפה. (★★★)

מחזמר על עציץ קטן הגדל ונעשה לצמח־מפלצת אוכל־אדם. פארודיה על המיוזיקל'ס של תחילת שנות השישים, מבויים בהגזמה מכוונת בידי פרנק אוז. פעלולים טובים. עם וינסנט גרדניה, סטיב מרטין וסביל מאריי בתפקיד אורח. חן 4, ת"א; סטודיו, נתניה; תפארת, הרצליה; גילת, ב"ש.

■ ילדים חורגים לאלוהים. (★★★★)

דראמה נוגעת ללב על מורה הקשר יחסים עם תלמידה חרשת־אילמת. מרלי מטלין קיבלה "אוסקר" לתפקיד הראשי. וויליאם הארט מצויין, כרגיל. אורלי, ת"א (ערב); היכל, הרצליה (ערב); חן, ב"ש.

■ ימי הרדיו. (★★★)

וודי אלן חוזר אל ימי ילדותו בניו־יורק של שנות ה־30 וה־40, כשהרדיו מלך בכיפה. כל שידור מזכיר לו כריות, כל מנגינה מזכירה לו מעשיה. את מקום אלן האינטלקטואל תופס וודי הרגשן, קטן ונחמד. עם ג'וש מוסטל, מיה פארו, דיאן וויסט. לב 3, ת"א (17.00, 22.00); כפיר, י"ם; אורלי, חיפה; גן 2, ר"ג (ערב); היכל־התרבות, עפולה.

■ מותו של סוכן. (★★★★)

גירסה מצולמת למחזה של ארתור מילר, שהועלתה בברודוויי ב־1984. סוכן־נוסע, בערוב ימיו, מגלה שכל חייו היו זיוף, וחוטעה מרשימות של דסטין הופמן בתפקיד הראשי. מוזיאון ת"א.

■ משהו פראי. (★★★)

"יורם" מרובע לומר לעשות חיים עם חתיכה שובבה. קומדיית־סקס פתרונית המסתיימת בקיום אלים. מסקול גרוש להיטים. עם ג'ף דניאלס ומלאני גריפית. סיון, ת"א; אורה, חיפה (ערב).

■ נרדפי התהום. (★★★★)

שלושה עלובי־חיים בורחים מן הכלא, בקומדיה זרוקה של ג'ים ג'ארמוש. סרט מקורי, מרענן, לצעירים וגם למבוגרים שנותרו צעירים בלבבם. מסוגנן, עם הופעה מכרחת של ג'ון לורי, טום ווייטס ורוברטו בניני. לב 1, ת"א; אור, י"ם.

■ סיפור מדהים. (★★★)

קומדיה פושרת על הפחד מפני זיקנה ומוות. ג'ק למון חוגג יום הולדת 60 ונבהל מגילו המתקדם, ג'ולי אנדריוז ממתינה לתוצאות בדיקת גידול בגרונה. בימוי – בלייק אדוארדס. מלון מיגדל דניאל, הרצליה.

■ פושע, מזבטל וילדה קטנה. (★★★)

ז'ראר דפארדייה הגברתן עוזר לפייר רישאר השלומיאל לחמוק מידי המשטרה. קומדיה סנטימנטלית להמונים. ריזנגוף 1, ת"א.

■ פלאטון. (★★★★)

חיילים אמריקנים בווייטנאם, מבעד לעיניו של חייל "ירוק" (צ'רלי שין). התסריטאי והבמאי אוליבר סטון, מביא מחוויותיו האישיות וממחיש היטב פחדם של החיילים מן הפגישה עם המוות. רב עוצמה. כוכב, רמת־השרון (21.30).

■ קבארט. (★★★★)

מחזמר על גרמניה המתנאצת, מבעד לעיניו של מורה לאנגלית המבלה עם זונה בברלין הדקאדנטית. על־פי ספר של כריסטופר אישרווד. בוב פוסה ביים את לייזה מינלי ומייקל יורק. תרסס. גורדון, ת"א.

■ קרוקודייל דנדי. (★★★★)

עיתונאית אמריקנית מוקסמת מצייד־תנינים אוסטרלי ומביאה אותו לניו־יורק. הצייד משתאה לנוכח מוזרויות העיר הגדולה. קומדיה אוסטרלית מצחיקה, שזכתה להצלחה קופתית כארה"ב. רקל, ת"א; אור, י"ם; גן 4, ר"ג (ערב); ספיר, ק. ביאליק; מופתרון, עפולה; עמל, כס"ס; רור, נתניה.

■ רוז. (★★★★)

החיים, האהבות, הסמים, השירים והטמפרמנט הבלתי־נדלה של אלילת־רוק המידרדרת לתהום האבדון. בט מידלר בתפקידה הקולנועי הגדול ביותר, שנתפר על־פי מירותיה של ג'ניס ג'ופלין. עם אלן בייטס כאמרגנה. עומד במיבחן הזמן. אור, י"ם.

■ שבט דוב המערות. (★★)

יתומה בת 5 נאספת ע"י שבט פרה־היסטורי ונעשית עם הזמן לציירת מעולה. דריל האנה כפמיניסטית הראשונה בעולם הקדמון. מגוחך. שניר, ק. שמונה.

■ שבלול. (★★★)

הו, הימים הטובים. אורי זוהר, אריק אינשטיין, צבי שיסל וכל החבר'ה מחוף תל־אביב, במיקבץ פראי של בדיחות, שירים ומערכונים. הקרנה חוזרת לשעשוען, שנחשב פעם וולגארי והיום הוא לא יותר ממשובת ילדים תינוקית. נוסטלגיה, מ־1970. הקולנוע, בית ציוני אמריקה ת"א.

■ שיחות מלוכלכות. (★★★★)

סרט קנדי שהיה מועמד לאוסקר כסרט הזר הטוב ביותר. 4 גברים ו־4 נשים, רובם מרצים באוניברסיטה, נאספים לסופשבוע בבית נופש. הגברים מכינים ארוחת־ערב כמיסבת, הנשים מבלות במועדון בריאות. כולם מדברים על מין. בארוחת־הערב נחשפים המיסעים המפשים של כל אחד. שנון. ריזנגוף 3, ת"א (ערב); הוד, נהריה.

■ שם הוורד. (★★★★)

מותחן על רקע מאבקי־הכוח של הכנסיה במאה ה־14. מיתות משונות במינזר איטלקי, נחקרות ע"י ארווה – האח־הבלש וויליאם מבאסקרוויל (שון קונרי) ושוליתו הנער אדסו (כריסטיאן סלייטר). יצירתו של הבימאי ז'אן ז'אק אנו עפ"י רב־המכר מאת אומברטו אקו, שהתכוון לגלויה ציורית. צילום מיזהיב. צפון המחודש, ת"א; אורות, ק. מוצקין.

■ 8 מיליון דרכים למות. (★★)

שוטר אלכוהוליסט (ג'ף ברידג'ס) משליך את הבקבוק ומחלץ זונה (רוזנה ארקט) מידי סוחרי־סמים מסוכנים. משעמם. אשדוד, אשדוד.

■ 9½ שבועות של שיכרון חושים. (★★★)

נער פוגש נערה, והשעשוע מתחיל. לפי הכללים שלו, מיקי רורק משתלט על קים בסינג'ר באמצעות מישחקי מיסתורין ומין. הרבה סקס, גם פרוורטי, קצת מתח ארוטי, אבל אולי גם זה משעמם. לימור, ת"א (14.00, 24.00).

לייזה מינלי עם השחקנאי דלטון, בתצלום של סקוואלו. השבוע אפשר לראות אותה ב"קבארט" בגורדון, ת"א

גם אוכלים שם

תיאטרון

הצגות הרצה

■ אירמה להדיום.
משה יוסף וג.מ.א. הפקות. הגברת הנ"ל, יצאנית מתוקה מפיגאל, פרצה לעולם כגיבורת מחומר צרפתי מאת בראפורט־מונו. היום, כשלושים שנה אחרי, מתכוון הבימאי צדי צרפתי להוכיח שאינה זונה מורקנת. על אתכתם של הפרוצה והסטודנט – חנה לסלאו ומשה בקר – מרכל אריק לביא בתפקיד המספר. סה"כ כשלושים משתתפים, כולל נגנים, כשגברים מופיעים כחברותיה (לעמל) של אירמה. על איירס לא מרכרים. מוצ"ש, א'־ה', היכל־התרבות ת"א.

■ אשתי המשוחררת.
פלץ הפקות. שתי מישפחות בחסכוכת קומית שכתב שמואל אמיר ובייס. חיים בנאי כטכח צבאי מיל. ושכנתו אביבה פז כלוחמת הרוחרת לכנסת. הפירסומים מנופפים בשלטי „צ'יצ'ולינה הישראלית". מה לא בסדר אצל שולמית אלוני? הערב, רינה חולון; מוצ"ש, בית־הגדודים אביחיל.

■ בית־ספר לנשים.
הבימה. קומדיה, מעשה בזקן, המגדל נערה ומועיד אותה לנישואין עימו. אצל מולייר תמיד יש „מתחת לפני השטח". תירגם אהוד מנור, ביים ההונגרי לסלו מרטון. עם ששון גבאי (הזקן), ליאת גורן (הצעירה) ושמואל וילוז'ני. מוצ"ש, א'־ה', הבימה ת"א.

■ הזמן הצהוב.
ת' יובל. גילגול שלישי לכתבה שהתרחבה לספר נתטף. דוד גרוסמן רשם שיחות מהגדה המערבית – והבימאית אלה אלתרמן עיברה לדראמה תיעודית. משחקים אורי אברהמי (העיתונאי המשוטט), אריה אליאס, חנה אזולאי ועוד. הערב, מופת עפולה; מוצ"ש, מרכז־קהילתי קיראון; כ', ה', צוותא ת"א.

■ תהונת־הדמים.
ת' קהילתי טייבה. הטראגדיה הנודעת של לורקה הועתקה למציאות ערבית רהיום. ביימה: האני אבו־זאמר ואירית הלפרין. בביצוע שחקני התיאטרון הקהילתי מטייבה, ערבית. כ' (16.00), צוותא ת"א.

■ סוסי שוקולדה.
הופק ע"י המחבר, מוטי אורבוך, שגם ביים. על ניצולי־שואה המנסים להתחיות בישראל מתנכרת של שנות ה־50. עם דליה שימקו, דני רוט, ג'שה לופה ועוד. ב', ג', נווה־צדק ת"א.

■ עלובי החיים.
הקאמרי. תאומה של ההפקה הבריטית, שנבנתה על אופרת־רוק צרפתית. בבסיס – ספרו של ויקטור הוגו על הגנב הישר ז'אן ואלז'אן ושאר רפוקים. כל המלים מושרות וכל הצלילים של הצרפתי קלוד־מישל שונברג. הרבה טכניקה, הרבה להקה (36 שחקנים ו־20 נגנים) והרבה הצגה: למעלה מ־3 שעות. עם דודו פישר, שלומית אהרון, ריקי גל, תיקי דיין, אלברט כהן, אבי טולדאנו ועוד. ביים הבריטי סטיבן פימלוט. מוצ"ש, א'־ה', הקאמרי ת"א.

עונה ראשונה

■ 4 כוסות תה וחצי כוס מים.
ת' הסימטה. שלומי מוסקוביץ ביים את רוני בליץ ודורון ליניק במחזה מאת רועי רשקס. שני עלובים מדברים ושותים 4 כוסות תה וחצי כוס מים. הרבה מים. מוצ"ש, הסימטה יפו.

■ בדרך לברודווי.
ת' הבימה. השלישי בטרילוגיה האוטוביוגראפית של המחזאי האמריקני־יהודי־פופולארי ניל סיימון. לאחר לבטי נעורים („יומן חוף ברייטון") וחוויות צבאיות („טירונות"), נראים ניצני ההצלחה. עם נתן ריטנר או אוהד שחר, ליא קניג, שלמה בר־שביט ואחרים. ביים עמית גזית. לא מזיז. ד', ה', הבימה ת"א.

■ במיטבח – אדם אינו ציפור.
ת' הקיבוץ. סודות מהמיטבח הקיבוצניקי, שבו מיקמה הבימאית רות חנן את המחזה שלה. נשים מתוסכלות בין סירים – בחברה שיוויונית. עם אורית ברגל, אירים שביט ועוד. תבעה בנות, לדעת הביקורת. הערב, מצר; מוצ"ש, עמיר.

■ האזרח העומד מעל לכל חשד.
קב' התיאטרון. נושא חם עד לוהט: אנשי־חוק כאנשים שמעל לחוק. יחידה מישטרתית מתעלמת מעקבות רצח שבוצע ע"י אחד מבכיריה. סירטו של האיטלקי אליו פטרי (הוקרן כאן ב־'71) בעיבוד אהרון אלמוג, שביים ואף מככב לחילופין עם יצחק חזקיה. בין המשתתפים גם פטר גדיש, שבתאי קונורטי וחוה אורטמן־אלקיים. מבקרנו: ממובך ומתרוגם. הערב, מוצ"ש, נווה־צדק ת"א.

■ המלך ואני.
הקאמרי. פרוייקט־ענק משותף לתיאטרון, מתנ"ס שכונת־התקווה ו„ענבל". עשרות תיקוואים במחומר של רוג'רס והמרשטיין על מיפגש־התרבויות שבין מלך סיאם ואומנת־ילדיו האנגליה. מככבים רבקה רז, יוסי גרבר ועוד. ביים יוסי אלפי. מבקרנו: הפקה נאה. מוצ"ש, אודיטוריום חיפה.

■ הפרדס.
הבימה. דראמה עצובת־מצחיקה של יוסף בר־יוסף לארבע נפשות־פועלות ופרדס, כולם קשישים. תרח זקן מפסטפ אותבת־סתיו בעזרת אחותו ואחיו, החומדים את הפרדס שלו. גם הפרדס הולך פייטן, מישה אשרוב, מרים זוהר, טובה פרדו ושלמה בר־שביט. כבה. מוצ"ש, תיאטרון חיפה.

■ הקיץ של אביה.
בית־ליסין ות' חיפה. גילה אלמגור בהצגת־יחיד עפ"י סיפרה האוטוביוגראפי. הניכת־מוסר בת 10 מגיעה לחופשת־קייץ בבית אימה, ניצולת־שואה מעורערת בנפשה. ביים איציק וינגרטן. מעולה, כך הביקורת. ג'־ה', בית־ליסין ת"א.

■ המורד ובנו.
ת' הסימטה. מסע לילי של מנקי־רחובות ערביים, אב ובנו, אל תוך עצמם. וכריה שובי ביים את מחוהו של יצחק בוטון. עם יוסי ברשושן, אריק ג'חשאן ורוני עקריש. הצגה מעניינת, לדעת מבקרנו. הערב, הסימטה יפו.

■ יתומים.
בית־ליסין וכימות־זבנים. ורקור על ברירות כרדאמה האמריקנית של לייל קסלר. עם מברם חורי, רליק וליניץ ובן לוין בבימוי אילן אלדד. זו שנכנס לעולמם העקר של שני יתומים

■ ...
מגודלים, מעניק להם עידוד – ומשנה את מסלולם. גם המחזה משווע לעידוד, שלא מתקבל מהביצוע. הערב, ג', בית־ליסין ת"א; א', תיאטרון חיפה.

■ מירהלה אפרת.
הבימה. מלודראמה יהודית שנכתבה ע"י יעקב גורדין ב־1898. ליא קניג ומרים זוהר מגלמות לסירוגין את האם שנושלה בידי בניה. גם שמואל רודנסקי, עמי וינברג ויעל פרל כדראמאטישע טרופע. עברית ובעתיד גם באידיש. מבקרנו: שמאלץ אידי מבוצע היטב. מוצ"ש, א'־ג' (א', ג' 2 הצגות), הבימה ת"א.

■ רכוש נטוש.
הקאמרי. מחזה מאת שולמית לפיד. הרירה חריפאי כאם שתלטנית המסרבת להתפנות לדירת־שיכון חדשה, שינוי לו עורגות בנותיה – רבקה גורמן וענת וקסמן. ביים אהרון אלמוג, במיסגרת במה 2. תגינת מישחק, לדעת הביקורת. מוצ"ש, צוותא ת"א.

ממשיכות לרוץ

■ החוג לדראמה.
ת' חוית. שנתיים לאחר שירדה מבימת התיאטרון לנוער, חורה ההצגה בעונה שעברה כהפקה פרטית. אותו מחזה ואותו בימוי של מוטי בהרב, המגלם מדריך שמכין עם נער־מצוקה הצגה על חייהם. הצגה מגובשת, כתב מבקרנו בסיכום הראשון שלה. א', צוותא ת"א; ב', מיצפודים.

מוסיקה

■ חגית גולדברג.
מופע ג'אז. זמרת ישראלית בתופעת מולדת. הופעתה אשתקד זכתה בביקורות חמות. ג'אז, סווינג, בלוז ובלדות. עם עידן סוחובולסקי (קלידים), עמיקם קימלמן (נשיפה), אריק וולניץ (באס), עופר ישראלי (גיטרה) ואבי אגבבה (תופים). א', בית־ליסין (מרתף עליון), ת"א.

■ נגני התזמורת הסימפונית חיפה.
רביעיית כלי־נשיפה ממתכת: אראלה בק, חצוצרה; שמואל סימונס, קרן; תיאו הרטמן, חצוצרה; צבי מרקס, טרומבון. ה', אולם אלון, מלון דן פנורמה חיפה.

■ רביעיית יאן גרברק.
נרה הפקות – אבשלום פרג'ון. ג'אז אירופאי, מהאיכותיים בעולם. גרברק, נורבגי, סקסופון; אברהארד וובר, גרמני, באס; נגה וסקונסלוס, ברזילאי, כלי־הקשה; לארס ינסון, שוודי, קלידים. ג', אמפי ואהל, פארק־הירקון ת"א; ד', אודיטוריום חיפה.

■ תימנה בראוור ולהקתה.
המון הפקות. ג'אז, חדש וישן. ישראלים כאורחים. הזמרת עם ההרכב של הקלידן אלי מאירי בסיבוב־מולדת חוזר. הקודם – בסוף '86. ערב של בית, נכתב אז. הערב, עידהוד.

מחול

■ הורה אפרוחים ירושלים.
להקת הובבים במחולות־עם ועמים. כ', תיאטרון ירושלים.

■ יין מאי.
רקדנית סינית, במופע מחול מסורתי מסין העממית. ריקודים קלאסיים מהאופרה הסינית וריקודי חצר מלכותיים. כ', ג', מוזיאון ישראל (אודיטוריום) י־ם.

בידור

■ באלדי אוליור ואורלה קמינסקי – מיפגש.
ג'יורא נאור הפקות. גיטאריסט הפלאמנקו ומתופף הג'ז עושים למיזוג גלויות. היצירות ברובן חוברו ע"י אוליור. מבקרנו: יותר הפגנת וירטואוזיות מאשר מיזוג סיגנונות. ג', צוותא ת"א.

■ ג'ינג'י רבין – ג'ורג' וג'ינג'י.
ת' בית־ליסין. בכורה. ג'ורג' הוא גרשווין, שאת שיריו מזמרת, מנגנת וגם רוקדת מי שכמעט היתה גבירתנו הנאווה (המחליפה של ריטה). תירגם אליעז רבין וביים שוקי וגנר. מוצ"ש, כ', בית־ליסין (מרתף עליון) ת"א.

■ דודו טופז – בלי חשבון.
תיאטרון לילך. בעל השלאגר „פליטת פה" בתוכניתו החדשה. מבקרנו לא יצא מגידרו, וקהל כן. הערב, חוף תרדה; מוצ"ש, תיאטרון י־ם; ב', מעלות מעלות; ג', ברעם, מרום־הגליל; ה', בית־החייל ת"א.

■ דיזיירלס.
ריסקו. זמרת צרפתית, מצליחה מאוד באירופה ובישראל בזכות הלהיט „מסע, מסע". זכור את אשר עשתה לך סמאנתה פוקס עם פלייבקים. ה', סינרמה ת"א.

■ דני סנדרסון – חכם על קטנים.
טלית הפקות. בכורה. היוצר המומר ומבודר בעקבות תקליטו האחרון. מלווים ג'יורא קנת (גיטארה), דורון פיקר (קלידים), דורי לוין (תופים), דני צוקרמן (באס), גבי תמיר ואופירה יוספי (שירה). הערב, סמיר קרית־ביאליק; ר', בית־החייל ת"א.

■ יהודית רביץ – באה מאהבה.
סדי הפקות. שירים מתקליטה האחרון ומכל התקופות של „הילדה הכי יפה בגן", שהפכה לרוקיסטית מספר אחת. מלווים ירון כהן (קלידים), ז'אן פול זימבריס (תופים), בני קנייבסקי (כלי־הקשה), ארז נץ (גיטארה) ואלון נאדל (באס). מבקרנו: הקייץ הזה הוא שלה. הערב, האון עכו; מוצ"ש, סינרמה ת"א.

■ יקורם גאון.
ארץ־ישראל לכל המישפחה. הזמר האהוב ביותר בישראל, עליסי סטי מהדיע־אמוהי. עם תזמורת הטיילת, בניצוח של דוד קריבושיי. מוצ"ש, פארק־הירקון ת"א.

■ לרליים.
משה יוסף וג.מ.א. הפקות. הרצה. להיטי־עבר (שנות החמישים והששים) בביצוע ארבעה שמאחוריהם רק עתיד. קוראים להם יואל שיג.

כדאי
דני בלושטיין

„מאמי" עכשיו

אולי מפני שארץ־ישראל היא אתר ארכיאולוגי אחד גדול, סובל חרוק הישראלי מיחס הקשה אליו כאל מוצג ארכיאולוגי. כמה אוהבים לאהוב כאן, ממרחק של זמן, להקות כמו „אחרית־הימים", „תמוז" וכיו"ב. קשה להבין למה. אולי מדובר בהיבט מוזר של המילחמה במפנייה חרותית, בהתייצבות לצידה של הארכיאולוגיה ע"י הסיפות הרוק המקומי לעתיקות־רוק.
הקדמה זו באה להתריע על הסיכתו של מחזמר הרוק „מאמי" למוצג ארכיאולוגי בימי ימנו. למה לחכות שנים כדי לגלות את גדולת „מאמי"? למה שהתקליט של „מאמי" יהפוך לנכס של אספנים הרי „מאמי" מוצגת עדיין ב„צוותא", אפילו הערב.
מי שלא ראה את מוי כהן קורעת את הבימה כמו זמרת אמיתית, מי שלא שמע את המוסיקה המצויינת של אהוד בנאי ויוסי מר־חיים, את העיבודים וההפקה המוסיקאלית של יוסי אלפנט ושמי ישו, פשוט חייב לרוץ ולראות. עוד כמה שנים, כשתגלו את שירי „מאמי" מחדש, תצטערו שהחמצתם.
„מאמי" אינה מושלמת. העלילה שרים הלל מיטלפונקט, נרושה ופלקאטית. אבל כבה זה באופרת־רוק הז'אנר מכתיב (ראה „טומי", „מופע האימים של רוקי" ועוד).
הרופא רשם לי כבר 6 פעמים ללכת לראות את „מאמי". אני חושב שאלך פעם רביעית.

ילדים

סרטים

■ דובוני יכפת לי – מהזובים באהבה מס' 2.
מצוייר אמריקני, שיגרתי. דובוני 'כפת'לי מכל העולם נאספים יחד להילחם ברוח הרשע. שימו לב: דובר אנגלית, עם תרגום לעברית. חן 3, ת"א (בוקר ויומיות); גן 2, ר"ג (בוקר ויומיות); אור, י־ם (בוקר ויומיות); מיגדל, חולון (17.00); הדר, רחובות (17.00); ספיר, ק. ביאליק (17.00); כוכב, רמת־השרון (11.00, 16.45).

■ הסיפור שאינו נגמר.
הרפתקאותיו של נער בעולם הפנטזיה, שחידלון וריקנות מכרסמים בו. אגדה סימלית, לכל הגילים. יופי של סרט. אמפי, חיפה.

■ הרפתקאותיו של סופר בלש.
הסרט המצוייר ה־26 מאולפני וולט דיסני. עכבר פיקח מחפש יוצר־צעצועים שנעלם ועולה על עקבות ארכי־פושע המאיים על שלום העולם. חביב. חן 5, ת"א ; גן 1, ר"ג. (בוקר ויומיות).

■ נווט מכוכב אחר.
מרע־בדיוני. נער בן 12 מפלורידה, יוצא למסע בחלל ובזמן. מעשיה טובת־לב לבני הנעורים. לימור, ת"א (11.00, 17.00); אורה, חיפה (יומיות).

■ עמי ותמי.
עוד גירסה לאגדה העממית, העפם מסרנת גולדגלובוס. מבדר, לא מטריד מרי, עם מסקול דובר עברית. אורלי, ת"א (17.00); דרייב־אין, ת"א (19.45); תל־אביב, ת"א (בוקר וצהריים); אדיסון, י־ם (בוקר ויומיות); רון, חיפה (בוקר); היכל 2, פ"ת (בוקר, יומיות וראשונה); רון 2, ראשל"צ (בוקר ויומיות); הדר, גבעתיים (בוקר ויומיות); סבוי, חולון (בוקר ויומיות); היכל, הרצליה (בוקר ויומיות).

■ פייבל והחלום האמריקאי.
סרט מצוייר חפל, בהפקת סטיבן שפילברג. משפחות עכברים יהודית מסוף המאה ה־19, נמלטת מפוגרום של חתולים קוזאקים – ומתיישבת באמריקה, למרגלות פסל החירות. ריונגוף 3, ת"א (בוקר ויומיות).

■ צלילי המוסיקה.
אומנת לילדי מישפחת פון־טראפ, נישאת לאבי המישפחה – וכולם נמלטים מידי הנאצים, ערב מילחמת העולם השניה. מחומר מיזהוב של רוג'רס והאמרשטיין. עם ג'ולי אנדריוז וכריסטופר פלאמר. דקל, ת"א (16.30).

■ רובין הוד.
אביזיי יער שרווד בגילגול וואלוני של אולפני וולט דיסני: שועלים, סנאים, צבים וארנבים חוברים יחד להפיל את האריה הקרייץ והמטורף. הקרנה חוזרת לאחד הסרטים המוצלחים של דיסני. מגיל 7 ומעלה. חן 2, ת"א; גן 3, ר"ג. (בוקר ויומיות).

■ שלגיה ושבעת הגמדים.
סרט מצוייר מקסים של וולט דיסני. עיבוד לאגדה המפורסמת. חן 1, ת"א (בוקר ויומיות); גן 4, ר"ג (בוקר ויומיות); אורגיל, י־ם (בוקר).

■ אופני האש.
ילדי־טוב־ירושלים מתחרה במירוץ־אופניים. פעלולים מרהיבים וביניהם, דבק רופף ונקרא „סיפור". לילדים בלבד. רויד, הרצליה סטודיו, נתניה. (יומיות).

■ אי טי, חבר מכוכב אחר.
ילד מתיידד עם יצור מכוכב אחר, שנותר בטעות על כדור־הארץ. שפילברג נפלא, לכל המישפחה. בן־יהודה, ת"א.

■ במבי.
הקרנה חוזרת לסרט מצוייר מקסים ומרגש של וולט דיסני מ־1942. עופר צעיר שהתייתם מאימו, מתבגר בחיק היער. חן 4, ת"א (בוקר ויומיות).

הצגות

■ ארץ הפלאות של עליסה.
חניתה ארועים. אסתי וראובן חיים בהצגה עם פיזמונים עפ"י ספרי לואיס קרול. מרתק, מפתיע וכובש. לגילאי 5 – 12. בגלל חורי הבינה. בובות ושחקנים. הילד חם מצליח להשכין שלום בין ענקים לגמדים. כתבו ומבצעים דניאל אדליך ושרונה ספירא. משעשע ומרתק. לגיל הרך. שבת (12.00), קאונטרי קלאב אזור; א' (18.30), מועדון ההסתדרות ר"ג.

■ בראבו מר כנפו.
תיאטרון הקיבוץ. מחומר מאת מינה איתן (תמליל) וליו מגנס (מוסיקה). ילדים חורדים לתיאטרון מיועד להריסה וממריאים על כנפי האשליה. „במקום הצגת, יצאה ריטמוי", כתוב בעיתון. לכל המישפחה. ב' (16.30), שני נחניה.

■ הרפתקאה המופלאה.
ת' בית־ליסין. הרצה. גורן אגמון כתבה על מכשפה שרוצה להיות טובה וקוסם שלא נותן לה. היא גם ביימה את חגית בן־עמי, סימה לוי ו...קליוסטרו. אז קסמים – יש. גם פיזמונים. שבת (11.30), ד' (16.30), בית־ליסין ת"א.

■ הנסיך.
ת' עכו. בהשראת „הנסיך הקטן" – ספרו של סנט־אכזופרי על הילד שיצא לכוכבים אחרים. כתב דוד מעיין וביים. מהצגות פסטיבל־חיפה '87. מבקרנו: אמקטים שאינם מצטרפים לאמירה. א', ג', ה' (10.00); ב', ד' (10.00, 11.00), המרכז לתיאטרון עכו.

■ מיץ פטל.
ת' רות וגבוכות. הרצה. סיפורה של חיה שנרגב על הארגב שהסתגר בביתו. בובות בעיצוב ליאת גורדון בשילוב שחקן „חי". עיבדה רות גולדשטיין וביימה. לגילאי הגן. שבת (12.15), העדוה־הישראלית יפו העתיקה.

■ מני־מני־טירי־לירי־לה.
שוץ הפקות. הרצה. בעקבות מופע דרום־אמריקני של שירי־מישחק לילדים. עפרה ויינגרטן בראש להק של שישה מפעילים. תירגמה אורה נאמן וביימה הלנה קורקין. ג' (18.00), מידרחוב חיפה; ד' (11.00), מוזיאון ת"א.

■ נסיך־צפרדע.
ת' הבובות של אילן. אגדת האחים גרים על הצפרדע שיהפוך לנסיך בגירסה הרשנית של הבובנאי אילן סביר. מבקרנו: חוויה עליזה, מתוכמת ואסתטית. ג', ר' (11.00), החאן י־ם.

■ פזיזון האווזון.
חניתה אירועים. תיאטרון־בובות. יצחק פקר ועדה מירסקי מפעילים אווזון שובב, שנעלם ונמצא בעזרתם של חברים. חוויה מרשימה. מומלץ לקטנים מאוד. ה' (10.30), גן פעמון־הדרור י־ם.

■ שערות הזהב.
ת' הקרון. בעיקבות אגרת האחים גרים על הנער, הנסיכה ושערות־הזהב של השר־השחור. בובות־אצבע בהפעלתה של רוני נלקן, שגם עיבדה וביימה. מבקרת „תסח ועדין" זהב של הצגה. לגיל 5 ומעלה. ד' (10.30), גן פעמון־הדרור י־ם.

■ ...
סי אהרוני, אדם וילברמן ומרית יפה. חיים קנן תרגם, יורם צדוק עיבד, מיכה לוינסון ביים – והגנגים מנגנים. ר', צוותא ת"א.

■ מאיר אריאל – שירי חג ומועד תופל.
שירי התקליט הראשון של הפיזמונאי המזמר מוסמה לקט מאלבומו השני („נגלוי עיניים"). לבו עם הגיטארה. אמן ייחודי. גורר למאמציו. פוסלן. ענוה שביעית? שמינית? – כבר לא ספרים. מוצ"ש, הסימטה יפו.

■ מאמי.
צוותא ת"א. אופרת־רוק פוליטית־חברתית. סלבנית מעיירה נידחת הופכת למוקד מדיני. כתב הלל מיטלפונקט וביים, הלחינו יוסי מר־חיים ואהוד בנאי. עם מוי כהן, אריה מוסקונה, אהוד בנאי ואחרים. מבקרינו: המוסיקה מאמי. הערב (2 הופעות), צוותא ת"א.

■ מופע האימים של רוקי.
המחומר המטורף־קארנטי, על הזוג שנקלע לטירת טרנסווסטיטים פרועה. פרנקנשטיין כלי נגיים, בלי בושה ועם הרבה הומור, תנומת ופסדיס. הכינו את הקונצרטי. 11 שחקנים ו־5 נגנים. מביא את כולם – גיורא קירשמן. הפקה מצויינת. כך מבקרנו. הערב, צמח.

■ משינה – חבל עוד אמשרי.
את' הקטן ושיריו. החמישיה במופע המיועד לאלמות קטנים, כי לא בא לה על פארקים. התוכנית מצויידת באלבום חדש (מומלץ) ומתוגברת בלהיטי הישן. יובל, מייקל, אבנר, שלומי ואיגי שבאו קטנים, יצאו גדולים. כך מבקרנו. הערב, בית־גגלר קרית־חיים; מוצ"ש, היכל־הספורט רחובות.

■ מתי כספי – ארץ טרופית משנגת.
התיאטרון העממי. הזמר־מלחין־מעבד ממשיך בסדיק הברזילאי שלו, והפעם בתוספת מאור ועוד. מגיש משלו ומשם (חדש וישן) כשהוא שקף בקרב־עם: 17 נגנים מהמכורה ועוד 6 מכאן לעזרה. 3 רקדניות וזמרת רוקדת בצבעקת פלוס 4 זמרות כחול־לבן. מבקרנו: מרהיב ומהנה. פוף. הערב, שביט גבעתיים; מוצ"ש, אמפי־תיאטרון פרדס־חנה; ג', ידי־לבנים כפר־סבא; ר', ה', תיאטרון י־ם.

איור: יואל גילינסקי

קונצרט

מדריך לגאון

[illegible]

רוח

■ אוניברסיטת ת"א.
הערב (בריכת־השחייה): וכל שכרי הבכי.

■ בית־ליסין ת"א.
מוצ"ש, כ': בעל שימושי מאוד ב' (מרתף עליון) נתגלות.

■ גן־המאור גבעתיים.
א' (10.00): החברים שלי מהשכונה.

■ גן פעמון־הדרור י־ם.
שבת (11.00, 12.00), א', ב' (10.30), ג' (16.30): סיפור הפול.

■ גני־יהושע פארק־הירקון ת"א.
שבת (11.00; 12.30): רחלי; ג' (17.00): קסמים בפארק; ה' (17.00): מעשיה ומעשה.

■ היכל־התרבות רמלה.
ה' (17.00): הלב.

■ מלון המלך שאול, אשקלון.
ה' (11.30): מסע הפלאים לכוכבים רחוקים.

■ מלון מיגדל דניאל, הרצליה.
הערב: מוטי גילעדי – שלכם בלבד.

■ מתנ"ס אור־יהודה.
ד' (10.00): מסע הפלאים לכוכבים רחוקים.

■ מתנ"ס אור־עקיבא.
א': בעל שימושי מאוד.

■ מתנ"ס אזור.
ב' (10.00): החברים שלי מהשכונה.

■ מתנ"ס ראש־העין.
ג' (10.00): מסע הפלאים לכוכבים רחוקים.

■ קולנוע שחף ת"א.
שבת (11.30): הלב.

■ שביט גבעתיים.
כ' (16.30): הלב.

■ תיאטרון חיפה.
ג': בעל שימושי מאוד.

■ תיאטרון ירושלים.
מוצ"ש: אלף אסתר והסתר; ג' (16.30): הלב.

סולו
אבישי מתיה

מאיר אריאל ב„סימטה"

לפאריס הוא לא יגיע. מאיר אריאל יחיד במינו. גם מלחין, גם זמר, קצת גיטריסט. אבל, מעל לכל, כותב יוצא־דופן בסיכותו. שלום חנוך אמר עליו, שהוא משורר. העברית שלו מרהיבה ביופייה. בלי עשן, בלי להקה, בלי יחסי־ציבור רעשניים. כבר שנים הוא מופיע בעיקר בקיבוצים. אבל תיאטרון „הסימטה" ביפו הוא נפלא.
„הסימטה" – קטן, אינטימי. יושבים על שרפרפים, או על הרצפה. שותים כוס בירה ועוד אחת. תופסים ראש. הקהל צעיר ברובו, יודע את המלים עליפה. גם אני מה שבין השירים. אווירה, עליזה, חמה, פצימחן משוחררת.
בימה קטנה, עירומה. רק הוא והגיטרה. נוקש, ציני, סאטירי, רווי הומור ובאוב. שר על נשים, על גברים, על מילחמות, על השלום והכל בארוחת. בלאדות מהוניקות ומצחיקות. על אלבגנו העיוור. אלסיירים או על ארזל האורוספי וכל הגלשימה – לילה שקט־צבר, על כוחתנו מסוארל. „שירות גולים לא זקנה לגוינע" שיר באוב. עוד. ודעד או ... אבל מולם אולי אי, מתבלל. אבל מקום לאי ... ... מאיר אריאל – ... זמן חמש ... ... „הסימטה".

רכבת אל המהפכה

בן קינגסלי כוולאדימיר איליץ' לנין ולסלי קרון כרעייתו נאדייז'דה ב"הרכבת", סידרת טלוויזיה שתעלה 10 מיליון דולאר, המצולמת בווינה. הגבות המכווצות, האגודלים בכיס החליפה, הסנטר העיקש

הרכבת, סידרת טלוויזיה מן היקרות ביותר שהופקו אי־פעם, מצולמת בימים אלה. הפקה משותפת, גרמנית־צרפתית־אוסטרית, שתעלה 10 מיליון דולאר. השחקן האנגלי בן קינגסלי ("גאנדי", "יומנו של צב) מגלם דמותו של לנין, בפרוייקט המבטיח להפוך לאחד המעניינים ביותר שצולמו למסך הקטן. לצדו מופיעה לסלי קרון כנאדייז'דה קרופסקיה, אשתו.

הסידרה, באורך ארבע שעות, מתעדת את מסע־הרכבת הדרמאטי של לנין, מציריך לתחנת הרכבת "פינלנד" בסט. פטרבורג. המסע שהביא את לנין אל לב המהפכה.

רכבת־הבית של תושבי וינה הפכה, זמנית, לצורך צילומי הסידרה, יער לפלישת וידאו. תושבי הפרברים, החוזרים הביתה עם ערב, חולפים בדרכם על־פני המון מיוזע, קמוץ אגרופים, המתגודד מול הקרונות הישנים של חברת הרכבת הגרמנית "אימפריאל". פועלים בעלי עיניים בוערות נעים קדימה בצעקות: "הקץ למילחמה, רוצים את לנין, שימו קץ למילחמה".

▲

אין זו הפעם הראשונה, שההיסטוריה של מאורעות 1917 עולה על המסך. הבימאי הרוסי הדגול סרגיי אייזנשטיין כבר העלה ב־1928 את סירטו "אוקטובר". וורן ביטי יצר את "אדומים" ב־81'.

ב"הרכבת" מפנה הפוליטיקה את הזירה לטובת דמויות גדולות מהחיים. הבימאי האיטלקי, דמיאנו דמיאני מניע את גלגלי התסריט בקצב מותחני מסחרר: קצין גרמני גבוה, יוצר קשר עם לנין, במטרה לנטרל אחת משתי החזיתות במילחמה. הוא עובר לשווייץ, ומשם מתכנן לשלוח ברכבת חתומה לרוסיה אוסף של מהפכנים וחיילים גרמנים, כדי לעצור את מכונת המילחמה של הצאר ניקולאי.

בעת ליהוק הצוות, חיפש הבימאי שחקן בעל תווי פנים "יותר מונגוליים". קינגסלי, שנבחר לבסוף, עשה לאחרונה תפקיד בסרט חדש, "ערות", בו גילם דמות המלחין הרוסי דימיטרי שוסטקוביץ'. הוא הצליח להיכנס לעורו של לנין במיומנות מרהימה.

קינגסלי, 43, רכש באופן מושלם את המחוות, שהפכו חלק בילתי־נפרד מדמותו של ולדימיר איליץ': הגבות המכווצות באלכסון, אגודלים התקועים בארוגנטיות בכיס החליפה, סנטר עיקש המתריס בגאווה כלפי העתיד.

▲

השחקן, שזכה באוסקר ב־82' על גילום דמותו של גנדי, ביקש לעשות את הדרך מאנגליה לווינה ברכבת, כדי לספוג את רוח המסע. הוא סירב לתת ראיונות עיתונאיים, כדי לא לפגוע, לדבריו, "בריכוז הדרוש לצורך התפקיד". לדמיאני אמר: "אני מקווה, שיחשבו עלי לא כשחקן גדול אלא כלנין גדול".

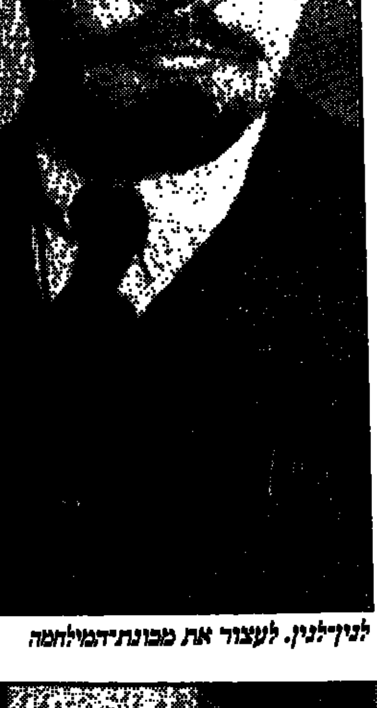
עבור לסלי קרון, הזכורה לטוב בעיקר עבור תפקידיה כנערה פאריזאית ב"אמריקני בפאריז" וב"ג'יג'י", דמותה של קרופסקיה היא שינוי מבורך. המעבר של קרון, 56, מדמות הפילגש הזוהרת בסידרת הטלוויזיה האמריקנית "פאלקון קרסט", היה בעיתוי הנכון: "הדמות שגילמתי שם הייתה שוב מין ג'יג'י בכבלים", צוחקת השחקנית הצרפתיה, "כאן אני באפור, בוערת בלהט המהפכה".

הבעיה היחידה עד כה, בה נתקלו מפיקי הסידרה, הייתה הקיץ הווינאי הלוהט. תוך־כדי שיחזור האביב הקר של 1917, התלהטו הרוחות על הסט. דמיאני הנמרץ עודד את שחקניו לאלתר בכל פעם שהתסריט לא נראה להם, והשורות הבילתי צפויות גרמו לחיכוכים. קינגסלי התיז ניצוצות לכל עבר. רק קרון, בקסם ז'ולייני אופייני, הצליחה למתן את התפרצויותיו.

▲

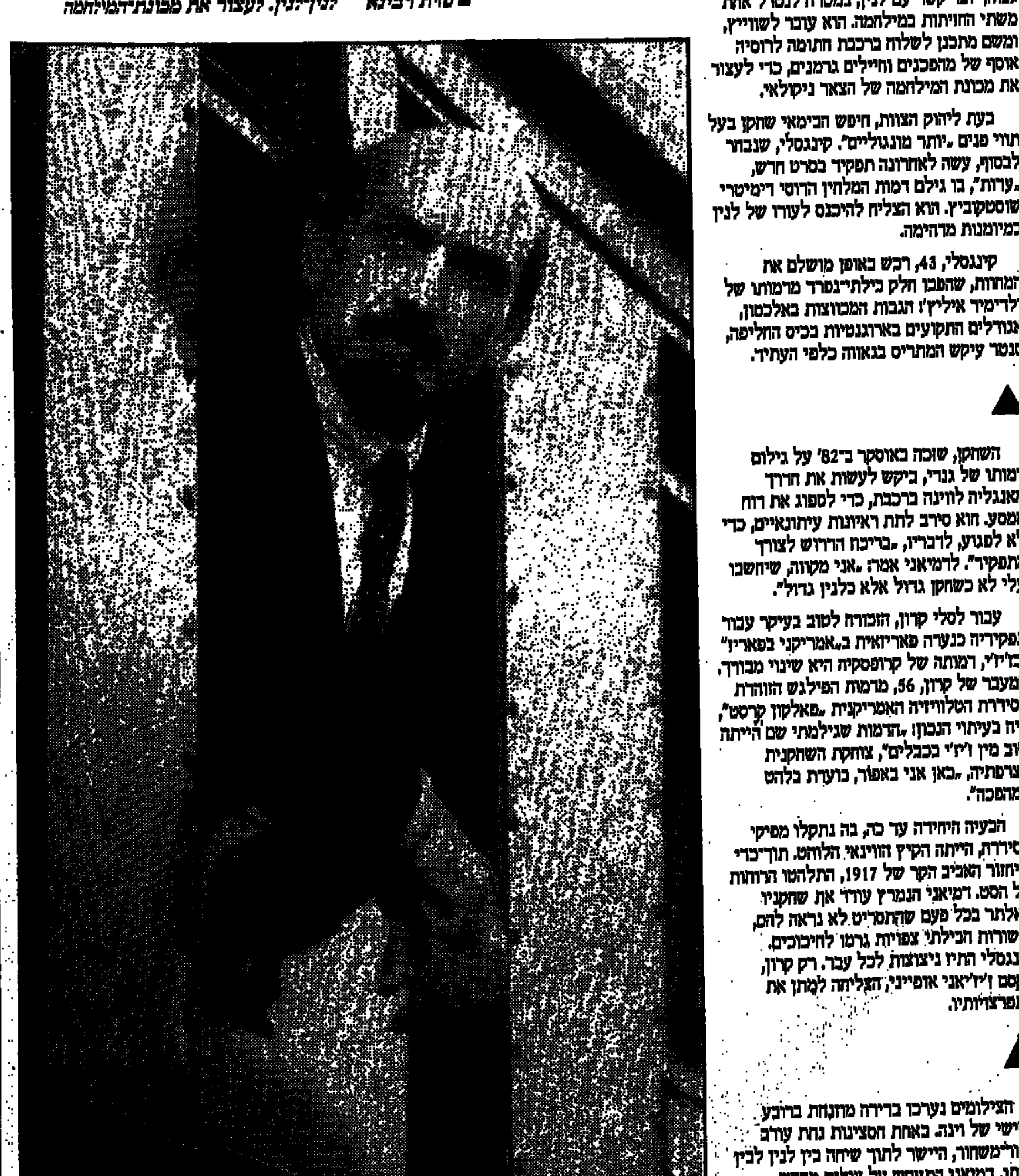
הצילומים נערכו ברידה מזנחת ברובע חשישי של וינה. באחת הסצינות נחת עורב שחור־משחור, היישר לתוך שיחה בין לנין לבין אשתו. דמיאני התעקש על צילום מחדש, בטענה שקירקורי עורבים בציריך באפריל אינם מתקבלים על הדעת. בעת הצילום מחדש נכנס העורב שוב לתמונה, מלווה ביונה חולפת. קינגסלי התפוצץ מזעם.

■ **סיוון רבינא**

לניו־לנין. לעצור את מכונת־המילחמה

קינגסלי־לנין. ביקש לעשות הדרך מאנגליה לווינה ברכבת, כדי לספוג את רוח המסע

וידאו

הדרה סתיו

אופרות של מוצארט

3 אופרות של מוצארט, שהופקו במיוחד לפסטיבל גלינדבורן המחודש, באנגליה, הועברו לוידאו באיכות גבוהה, כהפקת "לונגמאן וידאו". מחיר כל קלטת: 50 ש"ח. יבואו בין זתקליט...

■ [illegible]

מחוזרים של האריה השואג

[illegible]

חופים

מדריך חופי־רחצה

■ **ראשון־לציון, חוף ראשון.** מגבול בת־ים בצפון ועד לגדר הבסיס הצבאי בדרום. 1500 מ"ר. 900 מ"ר – החוף המוכרז. חול. מסודר, מטופל ומטופח ע"י העירייה.

הכניסה ממחלף ראשון בכביש־החוף. פונים מערבה בכביש חד־סיטרי, הנוגע לחוף. בצדדים – שביל סלול לרוכבי אופניים. אפשר להגיע לכביש גם מהמשכו המערבי של רחוב רוטשילד בראשל"צ, העובר מתחת לגשר המחלף ומתחבר לכביש הנ"ל בין קריית־ראשון לרמת־אליהו. ממרכז ת"א – בדרך־החוף ממלון המרינה בבת־ים לשכונת גני־יהודית.

5,000 מקומות־חניה. 3 ש"ח. 50% הנחה לתושבי ראשל"צ בעלי כרטיסי־תושב. חנייה ללא תשלום, רחוק מהחוף. "אגד" מפעיל הקייץ קוים מטנגרים לחוף וממנו מהתחנות המרכזיות בראשל"צ וברחובות. 3 תחנות לאורך החוף מאפשרות להגיע לחלק הצפוני. הסעות ישירות לחוף מופעלות גם מרמלה ולוד.

שירותי־חוף: ביולי־אוגוסט – 07.00־18.00. בשישי־שבת ובחג – 07.00־19.00. 16 מצילים ב־4 סוכות. גבולות תחום־הפיקות מסומנים. 20 מיקלחות מקורות ו־14 תאי שירותים ב־4 מלתחות. 3 מיקלחות פתוחות ומרוצפות על החוף.

נקודת־משטרה – שוטר אחד במשך כל השבוע ונוספים בשבת. תחנת עזרה־ראשונה – חובש, מתנדבי מד"א, טלפון למקרי־חירום. 3 טלפונים ציבוריים.

צפיפות: בימי חול (09.00־12.00, 14.00־17.00) ובשבתות.

בדרום – מיגרשי כדורסל וקט־רגל ושטח "חופית" – סככה, טניס־שולחן, מישחקי־חצר ועוד. במרכז – מרחב־שעשועים ובו טרמפולינה בתשלום, סולמות ומיגלשות. בצפון – מרכז־גלישה עירוני לחברים, לגלשני־רוח וגלים.

3 סככות ענק ו־20 שימשיות מתכת גדולות. 6 מיזנונים – ארוחות קלות, השכרת כיסאות־נוח. פיקניקים המוניים בלילות, במיוחד בשישי־שבת.

■ *ריקה ברקוביץ*

■ **הרצליה, החוף הנפרד.** לדתיים. בין הקאנטרי־קלאב בכביש־החוף לבין חוף הנכים. לגברים – א', ג', ה' (07.00־13.00), ב', ד', ו' (14.00־18.00). לנשים – ב', ד', ו' (07.00־13.00), א', ג', ה' (14.00־18.00).

חנייה – מרווחת, ללא תשלום, 120 מ' מהירידה לחוף. אוטובוסים – 12 של "דן" מבני־ברק או 22 של "אגד". קיוסק ומיתקן מעץ למישחקי ילדים. השכרת כיסאות־נוח – 2 ש"ח + 1 ש"ח ערבון.

■ **הרצליה, חוף הנכים.** בכניסה מאיזור־התעשייה של הרצליה. חנייה – בחינם, צמוד לשער. נכים ובעלי אישורי־כניסה יכולים להיכנס עם רכבם לחוף. מחיר מינוי כניסה לחוף עם רכב: 30 ש"ח לתושב, 60 לאחרים. אוטובוסים – 29 ו־32 של "אגד" עד חוף זבולון. קיוסק.

■ **הרצליה, אכדיה.** צפונית ל"דן אכדיה". חניה – בטיילת, סמוך לכניסה. ברחובות הסמוכים ובמיגרש־החניה של המלון, בחינם. אוטובוסים – 29 ו־32 של "אגד". טלפון ציבורי בתחנת העזרה הראשונה. שתי מסעדות, לעיתים פתוחות בערב. השכרת כיסאות־נוח – 2 ש"ח + 1 ש"ח ערבון.

■ **הרצליה, זבולון.** חניה – בטיילת, מול הכניסה. אפשר לחנות לאורך הטיילת, ברחובות מקבילים ובכיכר דה־שליט. אוטובוסים – 23 ו־29 של "אגד". 2 תחנות־הצלה. נקודת־משטרה וטלפון ציבורי בתחנת העזרה הראשונה. 2 קיוסקים ומסעדה, שלעיתים פתוחה גם בערב.

קפצות מתנפחות, בריכת כדורים, סירות מים ומכוניות קרטינג ב־2 ש"ח. גליש־גלאש מים ב־3 ש"ח ל־3 גלישות, 4 ל־5 גלישות, 6 ל־12 גלישות ו־12 ל־30 גלישות או לכרטיס יומי. השכרת כיסאות־נוח – 2 ש"ח + 1 ש"ח ערבון.

■ **הרצליה, השרון.** סמוך למלון "השרון". חשוף, סגור לרחצה. מועדון־הגלישה "לב־הים" באזור השרון שבחוף משכיר גלשני־רוח ב־15 ש"ח לשעה, או ב־20, בתוספת מדריך.

■ **הרצליה, סידני עלי.** בנוף־ים. קו 29 של "אגד". חניה – 3 ש"ח לרכב פרטי, 6 לאוטובוסים ולמשאיות, ללא הגבלת זמן. הכניסה חינם, קיוסק.

הרצליה, כללי: כל החופים רחבים וחוליים. שעות – עד 31.8: 07.00־18.00, מה־1.9 עד לסוף העונה: 07.00־16.00. כל החופים, למעט סידני עלי (חינם) – 2 ש"ח למבוגר, 1.5 לילד ולגימלאי, חינם לחיילים. כרטיס־תושב, ב־4 ש"ח למבוגר וב־2 ש"ח לילד ולגימלאי, מקנה כניסה חופשית לכל העונה. אוטובוסים: שירות "אגד", תחנה סופית בחוף זבולון.

בכל החופים תחנות הצלה ועזרה ראשונה, מלתחות ומיקלחות במיבנה סגור, בתי־שימוש, מיקלחות חוץ וברזיות למי־שתיה. סככות מצלות, אך לא במידה מספקת. קרטיב – 0.50 ש"ח, ארטיק – 1 ש"ח.

מים נקיים. החופים מנוקים ומיושרים מדי יום. מיתקנים לניקוי זפת. דיג חוקי, לבעלי רישיון – בורים, קרסים, מרמירים וסרדינים, בהתאם לעונה. נשים חשופות בפלג גופן העליון נמצאות ליד סידני עלי והחוף הנפרד.

בשבת (11.00) שעת־כושר בליווי מוסיקה. כל פעם בחוף אחר.

■ *רחל גולדברג*

■ **חוף ניצנים, חוף דלילה באשקלון, חוף לידו באשדוד.** 3 החופים המרכזיים באיזור אשדוד ואשקלון. רחבים וחוליים. ניצנים ארוך במיוחד.

דרכי־גישה נוחות. מיגרשי־חנייה. בניצנים 1,300 מקומות, 8 ש"ח. בדלילה – 4 מיגרשי־חנייה, 2 ש"ח בשישי־שבת, במשך השבוע חינם. בלידו חניה בשפע, חינם. לאשדוד ולאשקלון יש אוטובוסים. לחוף ניצנים – רק ברכב פרטי.

הצלה: דלילה – 07.00־18.00. ניצנים – 07.00־17.30. לידו – 07.00־19.00. כשיש דגל שחור, הרחצה אפשרית רק בלידו. המציל יושב בסוכה בתוך הים ומאפשר להגיע עד אליו.

בתי־שימוש ומיקלחות חיצוניות יש בשלושת החופים. מלתחות רק בניצנים. עזרה ראשונה בכל החופים. אמבולנס צמוד אין. טלפון ציבורי בדלילה ובלידו. בניצנים אין.

סככות בכל החופים. בניצנים יש מיזנון. בדלילה ובלידו גם מיסעדות. קרטיב במיזנונים – 0.50 ש"ח (אצל מוכר ארטיקים בלידו – 1 ש"ח).

החופים נקיים, במיוחד ניצנים. המים צלולים. מעט זפת בכולם. מיתקנים לחורדת זפת יוצבו בניצנים.

בדלילה מיתקני־שעשועים בקצה החוף. בפארק־הימים אשקלונה הסמוך מיגלשות־מים ענקיות. בלידו מיגלשות־מים בצמוד לחוף. בניצנים – אין. כיסאות־נוח בלידו ובניצנים – 2 ש"ח. בדלילה – אין. בדלילה ובלידו התעמלות־בוקר ובשעות הלילה ריקודים ולעתים גם הופעות. בניצנים "יבש".

דיג: בדלילה יש שובר־גלים, בשאר לא: בניצנים ובדלילה יש דייגים. אין נודיסטים. מי שרוצה להתפשט, כדאי בניצנים, המאפשר להתבודד. אין בו פקחים עירוניים.

■ **אשדוד, חברת־החשמל.** הכניסה אפשרית רק דרך מיתקני החברה. אסורה לזרים.

■ **אשדוד, מי־עמי.** מצילים, סככות, מיזנון, טלפון ציבורי ושאר השירותים שיש בחוף מוכרז.

■ **אשדוד, החוף הנפרד.** מיועד לרחצה נפרדת של נשים וגברים. בשבת – לשני המינים.

■ **אשדוד, חוף הי"א.** עדיין חוף פרטיזאני. בקרוב, חוף מוכרז. בקירבת־מקום, הקאנטרי של אשדוד – מיגלשות־מים, מיגרשים למישחקי כדור, 3 בריכות־שחיה, מיגרשי טניס, סאונה, ג'אקוזי, מסאז' וחדרי־כושר. בימי חול – 10 ש"ח לילד ו־15 למבוגר, בשבת – 15 לילד ו־25 למבוגר. חניה בשפע.

אשדוד, כללי: החופים, מצפון לדרום – חוף חברת־החשמל, מי־עמי, לידו (החוף המרכזי), החוף הנפרד (דתי) וחוף הי"א.

אין רצף של כבישים בין החופים. מי שרוצה לקפוץ מחוף לחוף, חוזר לעיר ויורד חזרה.

■ **אשקלון, החוף הדתי.** בשבתות "חילוני". חניה, מצילים ועזרה ראשונה, אין מיזנון.

■ **אשקלון, בר־כוכבא.** חנייה גדולה, 2 ש"ח בסוף־שבוע. בימי חול בחינם. סמוך לחוף, מסעדה.

■ **אשקלון, הפארק הלאומי.** הכניסה דרך הפארק, 4 ש"ח למבוגר ו־2 ש"ח לילד. קבוצות מאורגנות ישלמו עבור אוטובוס שלם: 123 ש"ח למבוגרים, 51 לילדים. יש מצילים. המיזנון בפארק.

אשקלון, כללי: 4 חופים מוכרזים. מצפון לדרום: צפון־ברנע (לדתיים), בר־כוכבא בברנע, דלילה (החוף המרכזי) וחוף הפארק הלאומי.

הגישה לחופים רצופה. ניתן לטייל ולחנות עם רכב לאורכם.

אמבולנס צמוד משרת את כל החופים. בית־החולים ברזילי נמצא בעיר, בקירבתם. גם מצפון לברנע, כמעט עד לניצנים, מתרחצים.

■ *יאיר לוי*

(חופים נוספים – בגליון הבא)

חוטפת תינוקות

אורסולה אנדרס, נערתו של בונד, הפתיעה את מישפחתה ואת ידידיה ברומן לוהט עם נער איטלקי. אנדרס, שפסעה מן הגלים כמו אלילה זהובה בסירטו הראשון של בונד, דוקטור נו, כעת בת 51, לחברה הצעיר, פגושטו פאון, מלאו 20. אבי הנער, איש־עסקים מרופא, כינה את אנדרס חוטפת תינוקות. "הוא צעיר מדי לדעת מה הוא עושה והפירסום מעביר אותו על דעתו. היא מהלכת קסם על בני, התלונן האב. אנדרס עצמה, לא נפרדה מאהובה הצעיר מאז נפגשו, לפני 18 חדשים. כעת היא רוצה לשאתו. ידידיה טוענים, כי הכוכבת איבדה את ראשה לטובת צעיר המעוניין בכספה.

תרבות

איני אומר: „לא נדע" אלא „אינני יודע"

שיחה עם פרופ' יוסף נוימן בעיקבות ספרו של פרופ' ישעיהו ליבוביץ, „בין מדע לפילוסופיה"

יונה הדרי־רמג'י

פרופסור יוסף נוימן, מרצה לביולוגיה ולפילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב, עוסק בחקר הפוטוסינתיזה. השתלם באוניברסיטת ברנדייס וג'ון־הופקינס והיה פרופסור־אורח באוניברסיטת הרווארד. לפני כעשר שנים החל ללמד בחוג לפילוסופיה בתחומים שפרופ' ישעיהו ליבוביץ מלמד באוניברסיטה העברית: הפילוסופיה של הביולוגיה, בעיית גוף־נפש, בעיות באבולוציה.

שיעוריו של פרופ' ליבוביץ באוניברסיטה, שבהם השתתף כשהיה כבר פרופסור לביולוגיה, נתנו לפרופ' נוימן את הבסיס, את הגירוי ואת ההשראה ללמוד מליבוביץ ולחלוק עליו, בעיקר על עמדתו הדיכוטומית העקרונית בתחומי גוף־נפש, מדע־פילוסופיה, מדע־ערכים וכיוצא באלה.

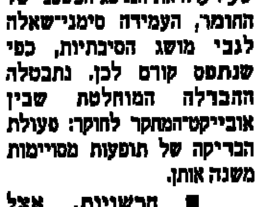
■ מה, לדעתך, בין מדע לפילוסופיה?

פרופ' נוימן: הגבול בין מדע לפילוסופיה אינו חד כפי שליבוביץ מציגו. כל התקדמות גדולה במדע משנה את המערכת המושגית שלנו. התיאוריה של דארווין, למשל, גרמה לשינוי המערכת המושגית במדעי הביולוגיה וגם מעבר להם. הפיזיקה החדישה שעירערה את המושג הפשטני של החומר, העמידה סימני־שאלה לגבי מושג הסיבתיות, כפי שנתפס קודם לכן. נתבטלה ההבדלה המוחלטת שבין אובייקט־המחקר לחוקר: פעולת הבדיקה של תופעות מסויימות משנה אותן.

■ חרשויות, אצל ליבוביץ, בין מדע לפילוסופיה מאוד מובדלות.

ברטראנד ראסל אמר כבר, שהלוגיקה מתייחסת לעולם הממשי לא פחות מהזואולוגיה אלא שהלוגיקה מעוניינת יותר בהיבטים המופשטים והכלליים שלו.

■ „חלוקת המציאות הגשמית לשני חלקים גדולים... עולם העצמים הדוממים ועולם העצמים החיים, היא לאדם הבריה פסיכולוגי ודגותי מאחר". האם

ישעיהו ליבוביץ

ההבריה הפסיכולוגי נכון גם מבחינה מדעית?

מה שמקובל כהבריה פסיכולוגי והגותי תלוי בתקופה ובידע. אשר לחלוקת המציאות לעולם עצמים דוממים וחיים, הרי יש חוליות־מעבר כמו הווירוסים, שיכולים להימצא כגבישים בלתי־פעילים במבחנה כמו כל חומר כימי, ויכולים גם להימצא בצורה פעילה בתוך תאים חיים, ואז הם מגלמים חלק מתכונות החיים כהתרבות.

■ ליבוביץ מצטט בהסכמה אוהדת את קביעתו של נילס בוהר ש„החיים הם עובדה ראשונית של המציאות, שלא ניתן לגזור אותה מן הפיזיקה ולא משום דבר אחר שבמציאות".

נכון שהפיזיקה לא יכולה להסביר את החיים באופן דדוקטיבי. הדדוקציה טובה רק למתימטיקה. אבל הפיזיקה והכימיה, יחד עם התיאוריה על האבולוציה, יכולות להסביר את תופעת החיים.

■ הביולוגיה אינה דנה ב„התהוות החיים", טוען ליבוביץ, ושאלה זו, לדעתו, היא מטאפיזית במהותה.

הרשי לי לצטט את פרופ' אסא כשר, האומר ש„אין לקדש שום גבול". ליבוביץ שם גבול בין חקר־החיים לבין חקר התהוות החיים. יש היום תיאוריות, אומנם נסיבתיות ועקיפות, על היווצרות החיים מחומרים דוממים. תיאוריות אלה מסתמכות על מחקרים מתחום האסטרופיזיקה ומניסויי מודלים במעבדה המנסים לחקות את התנאים, ששררו על פני כדור הארץ לפני היות החיים.

■ מכמי אפשר לדבר על המושג חיים?

המעבר הוא הדרגתי, והשאלה באיזה שלב אפשר לכנות את המערכת כ„חיה", היא פרי הכרעה שרירותית ובעלת אופי סמאנטי.

■ קלוד ברנאר, הפיזיולוג הצרפתי בן המאה ה־19 קבע שיש להבחין בין מנגנוני־החיים, שאותם המדע אומנם יכול לפענח, לבין מהות החיים, שהמדע לא יוכל להבינה לעולם. ליבוביץ מקבל קביעה זו של ברנאר ללא עוררין ואף חוזר עליה מספר פעמים בספרו.

הקביעה, שהחקר המדעי יכול להסביר את המנגנונים ולא את המהות היא מסקנית ושרירותית. היא ניבוי שמגשים את עצמו, שהרי כל מימצא, שנגלה, יהיה בגדר המנגנון ולא המהות.

■ מדוע אתה סבור, בניגוד לליבוביץ, שאין להפריד בין מנגנון למהות?

החיידק, שהוא הצורה הפשוטה ביותר של האורגניזם, אינו אלא

יוסף נוימן

מיכלול המבנים והמנגנונים המהווים אותו, ואין צורך להניח קיום של איזושהי „מהות" מעבר ובנוסף למנגנונים ולמיבנים שלו.

■ האם זה תופס גם לגבי יצורים יותר מפותחים?

לדעתי כן. אם כי ידיעתנו על יצורים מורכבים יותר היא עדיין בחיתוליה.

■ ומה לגבי האדם?

האדם הוא יצור חושב, מרגיש ויוצר. אלו הן תופעות מלאות מיסתורין, לפי שעה.

■ אך הרי גם האדם הוא תוצר התהליך האבולוציוני.

האבולוציה היא אומנם תהליך הדרגתי, אשר בו, בתהליך איטי, יצור אחד נוצר מיצור אחר אך במהלכה נוצרים דברים חדשים. לצעדים הגדולים באבולוציה שייכים המיניות והמוות והופעת התכונות המנטליות ביצורים העילאיים הקרובים לאדם. בחיידקים לא קיימת תופעה של מוות, הם יכולים להתחלק עד אינסוף. המוות מופיע

רק עם היווצרות האבחנה בין תאי הגוף לתאי המין: עם היווצרות המיניות. אנחנו מתים ותאי המין שלנו ממשיכים את החיים.

■ בכל אופן, טוען ליבוביץ בהסתמכו על קלוד ברנאר, שהבנת מנגנוני החיים לא תביא להבנת מהות החיים.

ליבוביץ נוטה להתמקד בבלתי־ידוע. לפני חמישים שנה ראו את „חידת־החיים", את „סודם הכמוס ביותר" בתהליך ההתרבות. היו שהתנבאו, שתהליך מופלא כזה, שבו אורגניזם מורכב לאין־שיעור יוצר אורגניזם כדמותו, לא יובן אף פעם. כיום יש ביכולתנו להבין את תהליך ההתרבות המורכב הזה בעזרת הידע של הביולוגיה והגנטיקה המולקולרית.

■ ליבוביץ רואה בהתפתחות את סימן ההיכר המובהק של החיים, והיות שלדעתו תהליך זה הוא בלתי־מובן, החיים לא מובנים. מדוע אינו מתייחס לתהליך ההתרבות שהוא חלק מהתפתחות?

אני יכול רק לשער, שהסיבה היא אולי בכך שתהליך ההתרבות מובן, בעוד שהבנת ההתפתחות, שהיא רצף־תהליכים מתא־הביצית המופרית עד לאורגניזם המבוגר – היא בראשיתה.

■ התכליתיות, המאפיינת את החיים, אומר ליבוביץ, היא בלתי־מובנת ומדגים זאת ב„משל האוטובוס": גם אם נדע את תהליכי יצורו, הרכבו, פעולת המנוע וכו' של האוטובוס, אין בכל זאת שום הסבר, ואף שום התייחסות, לעובדה, שאוטובוס זה מקיים שרות קבוע בין ירושלים לתל־אביב!

האנלוגיה לא רלוואנטית. אני שולל אותה, כיוון שיש להבחין בין תכליתיות אנושית מודעת לבין תופעות רבות בעולם היצורים החיים, שנכון יהיה לכנותן תכליתיות מכאניסטית. התנהגות רצונית מודעת מאפיינת את האדם, שהוא שלב מאוחר באבולוציה. לעומת זאת התופעות של תכליתיות מכאניסטית מצויות בכל היצורים החיים. בשמירת רמת־הסוכר של האדם בדם, בהתנהגות של נמלים האוספות גרעינים לתוך מחילה, בדגי־הסלמון ששטים אלפי קילומטרים לפני הטלה, בנדידת הציפורים ובתהליך ההתפתחותי עצמו, שהוא רצף של שלבים מאורגנים ויחודיים מתא ביצית מופרית, המסתיימים בהיווצרות האורגניזם המבוגר.

■ מהי אם כן תכליתיות מכאניסטית?

היא מסתמכת על הקיברנטיקה, המדע העוסק בתהליכי בקרה והעברת מידע במערכות ביולוגיות ובמכונות מסוג מסויים. הטוענים

המשך בעמוד 35

„רק כשני אחוזים מהאוכלוסיה הם אנשים, שהתפתחותם האישית היא אופטימאלית"

„בחיידקים לא קיימת תופעת המוות; המוות מופיע רק עם היווצרות תאי המין"

גניוס יהודי? אין דבר כזה

בועז אפלבאום

■ ישעיהו ליבוביץ, בין מדע לפילוסופיה, הוצאת אקדמון, ירושלים, 367 עמ'.

אנשי המדע בארץ מוטרדים היום, אולי יותר מאשר אי־פעם בעבר, משתי סוגיות: האם המדעים והוראתם עשויים לקדם ערכי מוסר, או שמא הם אובייקטיביים לחלוטין, ואולי אפילו אנטי־ערכיים? האם תוך כדי פעילות מדעית יש לאיש־המדע מחוייבות חברתית? כלומר, האם יכול בעל־תגלית להביא את מימצאיו לידיעת הכלל, או גם לתת לעצמו דין־וחשבון באשר למידת התאמתם ושימושם ולאופן יישומם.

המחקר המדעי הבסיסי נושא, כמו אותו יאנוס, שני פנים: זה של הפעילות בתוך מודלים קיימים; וזה של יצירת פראדיגמה חדשה. מניוטון ועד איינשטיין פעלו החוקרים בתוך גבולות צרים של עיבור, תוספות ופרשנות – אולי גבולות 67, אם מותר להתחצף. איינשטיין תתך את המודל הקודם של ניוטון ופתח עידן חדש של מחשבה. כאן גם הוצגה, בפעם הראשונה בכל תוקפה, שאלת הזהות של המחקר היישומי: האם הוא יוצר ערכים, ואולי הוא סתם אוייב העם? פרופ' ישעיהו ליבוביץ כפה על אנשי המחקר שלנו – ועל כל אדם שחושב בארץ – את ההתמודדות עם הפרובלמטיקה המצפונית הזאת.

חופש מעולה ושיפוט

מה מותר החיים על־פני המדע? מסתבר שלתכנן משהו ולרצות להוציאו לפועל – זהו סוד החיים וקיסמם. אחרי שהאדם נוצר ונולד משני תאים שהתאחדו, מתקדמת התפתחותו באורח אוטומאטי, לפי תוכנית פנימית קבועה מראש; בעוד שמוצר תעשייתי, למשל, נזקק להחלטה חיצונית, כדי להיווצר; לכוח שאינו נובע ממנו עצמו, מרצייתו.

יבוא המקשן ויאמר: „רגע אחד, יש כאן ניגוד מעיקרא. אם, אומנם, מישהו יצר אותנו, לראשונה, בתכונות מסויימת – אזי גם אנחנו נגררנו לכך בלי להתכוון". ואכן, כך גרס אריסטו, וקרא לדפוס הראשוני הזה: תכלית. לדעתו, האבן נופלת מכיוון שהיא 'מתרגשת' לנוכח המטרה (התכלית). כלומר, כוח־המשיכה נובע מן המטרה (מאז גליליאו גליליי אנחנו יודעים שיש סיבות, יש כוחות, אבל מרגע שהכוח פועל ומפעיל משהו – הרי קיים היתר לתנועה, והמטרה אינה עוד בבחינת תנאי). ואתה דע מה שתשיב לו, למקשן: את הפאראדוקס הזה פתר עבורנו סבא דארווין, שקבע כי אנו נוצרים, אומנם, על־ידי מנגנון תורשתי־גנטי, אבל באורח מיקרי וחדש, ללא כוונת מכוון. וזוהי הווריאציה הגנטית המיקרית.

אי־אפשר להתקדם בלי להזכיר את הביולוג ז'ק מונו, חתן פרס נובל, שהיה ממפצחי הצופן התורשתי־הגנטי, ואת ספרו

הפיוטי כמעט „מיקרה והכרח". מונו ממשיך מן הנקודה שבה סיים דארווין. הוא מסביר כי בעוד שבביולוגיה ההתפתחות הגנטית היא בבחינת מיקרה הבא בהכרח (והכרח לשרוד), הנה האבולוציה התרבותית, זו המחשבתית, של הרעיונות – היא מיקרית וחופשית. בני־האדם חיים, פשוט, מן הטבע, בתוך אקלים של חופש־פעולה להחליט מה אנחנו עושים באמצאות שלנו, ולאן יובילו אותנו הרעיונות שלנו, ובאקלים של חופש־השיפוט. ומכאן רק פסיעה עד למסקנה כי חופש־השיפוט מחייב אותנו להיות בעלי מוסר ואיכפתיים. וראה זה פלא: המדע הצרוף, בחיפושיו אחר האמת, ואחר האובייקטיביות, כבר מגיח הנחה ערכית, מגלה מעורבות סביבתית, גוזר מעצמו את המוסריות החברתית. כמעט רוצה לומר: קצת צניעות וחוש פרופורציה.

ישעיהו ליבוביץ הוא, בהחלט, איש פרופורציות. מין 'ארביטאר אלגאנטיארום' כזה; אבל שלא כאותו פונקציונר קיסרי, מתקופת רומי הקלאסית, שהיה מופקד על הגינונים והצרוניים, ליבוביץ הוא הדיאגנוויסט הרגיש ביותר שיש לנו, בכל הנוגע להבחנה בין טוב לרע. טולסטוי קרא ליכולת הזאת הכרה דתית, ובמיקרה של ליבוביץ ההגדרה מרוייקת להפליא.

בספרו „בין מדע לפילוסופיה", שהוא למעשה אסופה של מאמרים והרצאות, מתקופות שונות, מתמודד ליבוביץ עם האמביוולנטיות האינטסופית בעזרת אמונתו במותר האדם. רק האדם, שנברא בצלם אלוהים, מסוגל להתגבר על הגייסראליות של המדע, ולרתום אותו למרכבת ההומאניזם, השועטת על כבישי־הכוונות־הטובות; כמאמר בעל־הדבר בעצמו: „...לעולם האדם אחראי להכרעותיו, ואין הוא יכול להימלט מאחריותו תוך הסתמכות על עובדות".

הידיעה וההתרשה

מטרתו של ליבוביץ בכינוס הדברים, כאן, היתה כפולה: להאיר לאנשים משכילים, שאינם בעלי־מיקצוע, פנים שונות של המחקר המדעי, תוך שהוא עורך הפרדות ביניהם לבין דמויות מובילות בדיסציפלינות הגרונות; ולברר, בעיקבות זאת, היכן נגמרת הטריטוריה של הידיעה ומתחילה הארץ המובטחת של התחושה. בהתאם לכך הוא נדרש לשאלות כמו: האם מסבירה התורשה את ההתפתחות? „אינטליגנציה מלאכותית" – האומנם? וגם לבעיות רפואיות־אתיות של המתח־חוסר תנחות־ימתים.

הספר הוא כרימונפנץ, שניצרתו נשלפה על־ידי ליבוביץ והוא מאיים להתרסק בכל רגע בידינו. הנה דוגמה: אנו אוהקים להתכנס, תחת השמיכה האגוצנטרית כליכך, השוביניסטית כל־כך, המחממת כל־כך, של „הגניוס היהודי". המורה הזקן קובע שאין בכלל דבר כזה. מושג קולקטיבי כזה עשוי להיווצר רק בבית־המלאכה של יעקב מרידור, ממציא „האנרגיה היהודית". ליבוביץ קובע, כי מעולם לא היה – וגם היום אין במציאות – 'מוח יהודי', קיימים רק מוחותיהם של יהודים שונים, שכל אחד מהם נבדל מחברו, ותכונות מוחו של כל אחד מהם הן לו לבדו ואינן נובעות משייכותו לקולקטיב היהודי... ראיה לדבר היא שבדרך־כלל לא נמצא כי 'גאון' הוא נצר למשפחת גאונים; יתירה מזו – אבותיו ואבות־אבותיו הם אנשים 'רגילים' לגמרי, ואת גאוניותו הוא אף אינו מוריש לצאצאיו, כך שמעולם לא נוצרה 'גאוניות' גזעית או תורשתית".

מין, מוות ולידה חדשה

אריאל הירשפלד

■ דן בניה סרי, ציפורי צל, הוצאת כתר, ירושלים, 263 עמ'.

צריך לומר זאת פשוט: זה יפה עד מאוד. כשאתה נתקל פתאום ביופי כזה, אתה נזכר כמה אתה זקוק לו.

„ציפורי צל" הוא קובץ של ארבעה סיפורים ארוכים, העוסקים בהווי של שכונה ירושלמית, שתושביה בני עדות־המזרח. אבל הם לא סתם עוסקים בה. אין זה עוד ספר על חיי הספרדים. או הישוב הישן. אין כאן „על" ואי־אפשר להפריד בין הסיפורים לבין נושאם. הם מתארים את השכונות, מביעים אותן, ונוגעים בציפור־הנפש של חייהן ב„ציפורי הצל". לשונם ממוזגת בתוכה את לשונן ואופן ההסתכלות כהם מערב בתוכו את אופן ההסתכלות השכונתי. כל העולם בסיפורים האלה מתנהל אחרת, הרוחות נושבות בו אחרת, התולעים זוחלות אחרת ומתים בו משום סיבות אחרות. זה משהו אחר.

אתחיל ממה שקשה בו ומפחיד, מה שהוא הבסיס והתנאי ההכרחי להישג האמנותי שבספר: סרי נוגע בפגם היסודי, בנקודת־התורפה של עולמו. ארבעת סיפוריו של „ציפורי צל" עוסקים במה שסביב חיי הנישואים – שידוכים, נישואים ומישגל, ועליהם ותלויים כל שאר העניינים – לידה, מינהגים ומוות. אין בהם אהבה.

בארבעת הסיפורים חורר המוות, וליתר דיוק: ההרג, אל תוך יחסי־המין. נפתלי סימן־טוב הורג את פלורה אשתו לאחר שהרג גם את שתי הנשים שקדמו לה. והוא הורג אותה מן הרגע שהוא מבין שהיא הרה (והיא אינה מבינה זאת), מה שנראה בעיניו כמחלה וכשיגעון. הוא בטוח שבגדה בו מפני שהוא עצמו רק מאונן בחברתה מפחד שזרעו מזיק וממית. רג'ינה מנסורה מתה אך לא חדלה לצמוח, והיא נשארת מתה בביתה ובמיטתה ומקיימת הגופה את הווית הבית תגוזר על עצמו מיתה, הוי בכאב נורא ומסרב למות, גורל העובר לאחר מותה וסופי – אל בעלה.

דטרמיניזם עדתי

בסיפור „אמא כובשת מלפפונים", מגע האב מאשתו חיי־מין והוא מקיימם עם בתו, משום שנישואיו נכפו עליו על־ידי סבא, ששכב עם אשת בנו, משום שזילזל בכוח־גברא של זה, ובעצם המית בו כל גאוה גברית ואנושית. בסיפור „היום שבו סגרו את קולנוע ,סטודיו'" נדמה לבעל, שאשתו מנסה להרעילו, אך דמיון זה הוא רק טעות טכניות כפייתיותה השתלטנית של האשה באמת מצליחה לסרסו. אך מה שנשמע עד כאן כמו עלילה של סרט טורקי, רחוק מן העיקר; מה שפורש כאן הוא סימפטום בלבד לעניין נפשי ורוחני עמוק יותר, הטבוע בנפשות הגיבורים במין דטרמיניזם עדתי (הוא לא רק שכונתי); הוא מגיע עד קצווי־העולם הקדרי של סרי, כלומר – עד טורקיה. אם נלך מן החוץ פנימה – או ראשיתו של העניין היא בקמצנות. איזו קמצנות נוראה מפעמת בדפי הספר הזה. קמצנות חומרית בלי כחל ושרק. לא דמונית ולא מגוחכת. פשוטה ומחרידה. אנשים קפוצים וצייקנים המחשבים כל כוסן או גרגיר תמצם. העוני הנורא והפך משום כך למצב שבנפש. עוני נורא של נפש, שהצייקנות מבטאה את עלבונות, סוגרת אותה מפני הזולת. חסר נורא, היוצר אלימות קפוצה, והופכת פניה לקמצנות.

סיר של אורז

שיאה של הקמצנות בספר, ושיא שהוכן באין־ספור הערות וחישובים קטנים וגדולים של הגיבורים, בדבר הפעמים שסידרו את הקיד לכבוד משהו, והוא בהתנהגתה של לונה, זו הכינה על דעת עצמה ביום שמתה העלוב סיר של אורז לאורחיו:

„איפה את הולכת", עצר בה אביה.
„לשים על השולחן", הרשה.
„לא צריך", הרחיקה מעל האוכלים, „קודם יגמרו מה שיש".
(...) „ובכלל, אם היית רואה מה הביאו לך, לא היית מוציאה להם אפילו עשב". (...)
„או מה יאכלו", התחננה.
„מאיפה אני יודע", הטסיקה בקצרת־רוח, „גם בלי זה מוצצים לי את הלב". (עמ' 183)

אך גם קמצנות אדירה זו, המקבלת בספר ממדים של איתן טבע, היא רק קליפה לעניין פנימי, המורד והעצוב, ענין, שאסשר להכלילו במלה משמעו: חוסר אהבה. שני פנים לעניין הזה (והם כמובן קשורים זה בזה): הראשון הוא החוסר המוחלט של ארוטיקה, של הרדיות, או לפחות דרך־הרדיות ביחסי המין, וענין זה קשור בעומק בהשקפה המרתית שלמה. בסיפור הראשון, הבעל מאונן בחברת אשתו פלורה האשה אינה מבינה כלל מה קורה. יש איזה מעשה משונה תנעשה על־ידי בעלה בלילות תחת השמיכה, המסתכם במלים „תביאי את המגבת". ואילו זרעו שעל המגבת הוא בעיניה „חיבור" (גם ניבור הסיפור האחרון, הצופה בסופיה לדרך שעל מנך הקולנוע „ידין תחנות בכיסי מכנסיו הרותחים, זוזה מסתיר עיבור ממנה ומוחט את הרקתו הלוהות ברעב כבוש", עמ' 242). כל אחד מהם סגור בתוך עצמו

היא מתוך תמימות הגובלת בפשע, והוא בתוך נרקיסיזם מבועת – בתוך פחדים קמאיים, שורעו משתית.

האשה שתגעה תחתיו

הכל נובע ממין תפיסה של גבריות או זכריות, שקשה לנסחה. בן־זכר הוא הצלחה. מישגל מוצלח הוא זה שנולד מתוכו בן זכר ואפשר, על־פי הסיפור השני, להתחכם ולהתחמש גם בקערת שעועית לקראת המיבצע הזה. על הגברים לעמוד במין מיבחן זכריות פרית, שתגרום לאשה ש„תגעה" תחתם. אך האנרגיה הנדרשת למבצע כזה יכולה להצטבר רק בכוח איזו כליאה והסתגרות. במקום אחד בספר עולה מערכת זו בגלוי, בסיפור השלישי (עמ' 216–225) נוצרת הקבלה בין שלושה זכרים – האבא, הרועה ופר כלוא; ושלש נשים – שתי הבנות ופרה. מה שקורה בין הפרה והפר מגלה יותר מטפח מן המיטענים שבין נשים וגברים בספר הזה. הפרה הכמהה אל הפר מתפרעת, והפר הכלוא „משוגע" (גם בני־האדם שבספר, שליבם ויצרם מלא מהביל „משתגעים", הנשים מערבבות קפה בקקאו, מחליפות מלח בסוכר, ולאו מילתא זוטרתא היא בעולמו של סרי – זהו שיגעון ממש). הפרה נעקרת ונפצעת ע"י הרועה, ורק אחר־כך מורד הסוגר מעל הפר, וזה רץ אל הפרה הנוספת ומכלה את אונו בה. כהקבלה וכו בזמן כסיפור, אורג המספר עוד שני מישגלים – של הרועה והילדה ושל האב וכתו השניה. ברקע נראות כל הזמן דמות האם הרחויה ורמות סבא על אוניו הרכים. זה מקור המטאפורה המינית כביכול „שתגעה". הזכר פורץ מכלאו, והפרה באמת גועה, אבל בלי שום זיקה ל„עיתם" – לייחומם האמיתי. הפרה כבר שחוטה וכל דמיה עליה וגעייתה היא געיית גויעה. במקום אחד ניבעה פתח אל המרכז הנורא של ההוויה הזו:

„והקרון צורח לבנו. כנחשול היו שועטות הבהמות אל דפנותיו. מנפצות לשבבים את קורותיו. ואר הנדהם יילכד בגעיותיהן. עטינו נפוח. עד לצוקי האבן יגררו אותו עמן. ידיקו לתוכן את דמו הרותח. כלילה ימיתו אותו. גוש ריק. סתום. מושלך כשק נקוב. ושם, לשפת השוקת היבשה, יותר הרועה. גופו קרוע. דומם. השמש תכלה את בשרו. רמשים יגיחו מנקביו" (עמ' 219).

אובדן, יאוש והשפלה

זהו חוון הפחד הזכרי שבספר: הנקמות הרכות שולטות בפר הכלוא בעוצמתן העדרית. והסמל של אונו, אשכיו, מדומה כאן, משום זרעו הרב, שהצטבר כביכול במסק עליאתו, משום היזקקותו הנואשת לחן – לעטין. להיפוכו. לסמל הנקבי השופע ביותר. הזרע הופך לדם. הנקבים – לפתחי מוות. אובדן ואון: גם אובדן האון החוזר ונשנה דבר יום ביומו, זה שאחר שפיכת־זורע, נתפס כאן לא כ„עצב" כבאותו פיתגם רומאי, אלא כאובדן, יאוש, השפלה והתאבדות כמעט.

ההיזקקות לאשה והיא כאן העיין נקודת־תורפה משפילה, המעוררת זעם עצום. כאן נקשרים לענין זה השפלת הנשים החברתית, השגבת הבנים הזכרים ועיקר – העלבון היסודי שטופנים בספר הזה הילדים מהוריהם. כאן אולי נמצא המרכז, העלבון, שהוא בסיס כל העלבונות הקיומיים, והממלאים בהוויתם הקודרת את הספר הזה.

צרות־העין, הצייקנות, השינאה והפליאה – מקורם כאן ביחסי בנים ואימותיהם (בשני הסיפורים הראשונים ובאחרון) או בנים ואביהם (בשלישי). כל סיפור לפני סופו (ואסלו) מעלה מזיכרות גדולה כמה רגעים עקרוניים בילדותם של הגיבורים, סימן־טוב נזכר בילדותו, בשינאת אימו את אביו, בעוניה, בכרידות, שכפתה על עצמה ועל בנה, ובעוברה שהפכה אותו לחתנה. ורגע הרוך היתיר שבספר הוא אותו מגע של רחמים מנסורה הילד באביו, בתוך זקנו הארוך, כשזה מסביר לו את מהלך מתוגי־השעון (כשהסבר זה, שנה, מעלה עיינות חדשה – בין אשכנזים וספרדים. המתוג הגדול – רץ מהר כמו אשכנזי להשיג את אחיו הספרדים). הילדים נפגעים על־ידי הוריהם, שנפגעו בילדותם, וכך הלאה עד קדמת הימים. בכולם מקנן עלבון יסודי, המפעפע בחייהם ומבטל כל רגש מפגיו. ואין כאן בכלל אהבה. הצחוות כאן היא כחלום־בלהות. הכמיהה לרגש ולאמפאתיה מאכזבת כאן כל קשר עם העולם הגולה וקונה ממדים מטאפיזיים: ציפורים פלאיות, ציפורים גוססות, יונה מתה ולא נקברה, תתול כלוא בקלנוע עזוב, מת ולא נקבר.

תשמיש גינקולוגי

אבל מה שתואר עד כאן אינו נוגע בכוח ההבעתי הבלתי־רגיל של הספר. ראשית – בהבעת תחושת הכיעור. זו פושה כאן כמחלה ממארת האוכלת כל חלקה של חיים. והאדם נתפס בעיני־עצמו כבשר בעל נקבים, וטרמינולוגיית „התשמיש" הדתית הופכת בספר הזה לקורס גינקולוגי מגעיל, שבעשיו הופך המין ממעשה שיש בו – זנו יכול להיות בו – מגע אנושי, לביטוי של הרפש, בושה, יאוש, עלבון וכיעור. רימה ותולעה פורצים מתוך מתחי־המין, כאילו המוות נצבר שם במקום תשוקה, מתוך איזה רצון עצמי שבתחושת העלבון. אבל אוסף הכיעור הזה, אינו מגעיל משומימות, אלא שובר לב. עצוב נורא.

ומה שתואר כאן אינו נוגע מעקי־העולם המאורים של סיפורי סרי, כמו בסיפוריהם של הסופרים הדרום־אמריקניים הגדולים בני הדור האחרון (כמו ג.ג. מארקס וז'. אמאדו), הסיבתיות כולה מטרבת כאן לקבל על עצמה את חוקי השכל והמדע. לא רק רג'ינה מנסורה מתה וממשיכה לצמוח אחר־כך. הטבע כולו נתנהג כאן אחרת. אפילו התולעים שבארמון, בסוף הסיפור הראשון, מתו בסוף אותו קיץ. בעולם הזה מתים והולדים משום אמונות (לא בדיוק תפלות) ולא משום סיבות ראציות. אפילו בשיחה ברחוב בין שני זרים עולה אחד מתוקי העולם של סיפורי סרי:

אם יש תינוק סימן שסבא שלו מתו
„לא מפסיק לבכות"
„אולי חולה?"
„עכשיו אני באה מהרופא"
„והשם שלו?"
„מנשה", האירו פניה.
„שם יפה".
„הסבא שלה".
לפתע הרצינו „בת מאיזה מחלה?"
„בכה זה". נקטה (עמ' 259)

ההוויה כולה נושאת את החוקיות הזאת כמין סוד גדול, שאפשר רק להיכנע לו. תאוי הטבע נושאים, כביכול בממדים קוסמיים את

מוצא

צפורה דולן

סיפור מיניאטורי

בגיל ארבעים ואחת, בשעת ערב מוקדמת של מוצאי־שבת קר מאוד וגם גשום, לאחר שנעל את דלת הכניסה, כשנכנס אדם רוזנצווייג לבוש בפיג'אמת פלאנל כחולה אל מיטתו המחוממת בסדין חשמלי, משעין את הכר אל הקיר ואת ראשו אל הכר, נאנח אנחת רווחה ועונג ואמר לעצמו כמעט בקול רם, שאין בעולם כולו דבר נפלא, מהנה ומשמח יותר מאשר להשתרע ספק בישיבה ספק בשכיבה במיטה מחוממת בסדין חשמלי, להתכסות עד הסנטר, להטות את הראש לאחור אל הכר הרך, לעצום את העיניים ולא לפקוח אותן עוד לעולם.

החסר הקרמון שבחיי בני־האדם: הוא האפך לחוק־טבע. העולם חי כאן במועקה קוסמית.

לא שכך החן

אבל, „עולם מצערו מתרונן" כמו בשירו של אברהם בן יצחק: המגע האמיץ הזה בפגום ובנורא איפשר גם את ההתרוממות מתוכו, את היכולת לגבש מתוכו יצירת אמנות, שהיא יפה מאוד. וביופי הזה יש שמחה, אין מה לעשות. המגע הזה איפשר לאמן להשתמש בלקון השכונתית־ספרדית הזו כעושה בתוך שלו, בלא כל ריחוק. בכך טמון הוחו. הסיפורים האלה, שלא כמו סיפורי בורלא והמסורת שצמחה עליהם, אינם מפרידים בין אמנות־הסיפור – המיבנה והלשון – לבין העולם שהם מתארים. אין זה סיפור ריאליסטי אידוזי, שנושאו הוא במיקרה עדות־המזרח, ואין בו כל ריחוק אתנוגראפי של עד או מתעד מינהגים, עגות ואורחות־חיים כדי להעמיד מין מוזיאון טפרותי. ואין כאן אף שמץ של יצר פולקלוריסטי או „אוריינטליזם", הנושא עד היום פרצוף של נוסע אירופי בהביטו על ילדים במזרח. סרי לא מצטט עגות ותחבירים מזרחיים, אלא הוא מערב את עמידתו להלוטין, עד שהוא נוגע במוקד חזוניתו של העולם המתואר, ועד שלשונו של העולם הזה נמסכת בתוך לשונו הסיפורית. לשונו של סרי עשויה תערובת של לשון דיבור שכונתית־מזרחית (אפילו יוונים הם יונות) עם עברית רבנית־ספרדית, כשהתערובת יוצרת משהו פוטוריסטי. הרחוק מכל ארכאיות. ובעיקר – יש בה חן. מישהו עוד זוכר את המלה הזאת? לא יופי, לא ברק בלתי־רגיל, לא אריינסך לשוניים משכרים, לא צחוקים מתגלגלים. חן. מין ריקוד של הרמת גבה וניע זרת. הנה דוגמה:

„ארוג'אס חוקן הוסיף ולגם מתוך נמנום. ענין זה של זיווג זיווגים היה מטיל עליו לעיתים תרדמה עמוקה, ואף למעלה מכך" (עמ' 9), Grazioso של ממש.

הקונצנזוס הקיבוצי

הסוד, המגשר וקושר כך את העולם המתואר עם מיבנה הסיפור ולשונו, הוא אופן המסירה – „דיבור משולב" – המתקרב ומתרחק חליפות מן המתואר. כשהוא מתרחק, הוא מתקרב כמעט לאירוניה, אבל לא יותר מרוק שקוף לגמרי. כשהוא מתקרב הוא אמפאטי לחלוטין. לעיתים הוא מתקרב אל „דעת השכונה" – אל הקונצנזוס הקיבוצי של חברתו, אך גם כאן, רק במוקף:

„למה לא תעשי מזה איזה וילון בשביל חלון", שמטה בייאוש את הכר מאצבעותיה. ואף־על־פי־כן אין בכוליסה מעמידה שמלות בכל ירושלים. עד לאנגליה יצא שמה. ואלמלא אותו עורב מגוול (בעלה – א.ה.), המוציאה כל הימים מרשעות, היו מוליכים אותה בוודאי עד כיתר של הנציב העליון. כל־כך אירוה" (עמ' 56).

התנועה הזו, המתקרבת והמתרחקת כמעט עד ניתוק, יש בה חן בלתי־רגיל, היא הנקודה והוירטואוזיות במכניקה של סרי. במימד הזה אין נטוהו נרקיסיזם מבודד המוכע ביצירות האלה. והיופי: יש כאן מגע, יש כאן עניין עצוה בעולם המתואר, ויש כאן חרשניות לא־נעלבת ולא קמצנית.

אפשר להרגיש את האותנטיות, את הנגיעה באמת של הלשון, העמוה החיאור, אפילו במגע עם המצב וכאומן קישורק למעשים:

„מעט מעט החלה רג'ינה משתכחת מלב, וביום שהודחה לונה אף דומה שהילו להזכיר את שמה הרבים. אמנם בערבי־שבתות יש שהדליקו למענה נר קטן, ופעמים אפילו צלחת ירוקה של שמן בישול, אלא שכמהרה דעכה האש ולא נשתייר ממנה אלא אותו שרוך חרוך של פשתן (עמ' 190). יש כאן טקס. יש כאן סוף של חיים והלכים ונעלמים עד שנותר מהם רק פתיל חרוך. יש כאן תהליך סימטרי המקשר גויעה בלידה חדשה. יש כאן נגיעת כוקו העולם שיא חכוי במבנה הרטוריה אמנם, אפילו, אלא ש...) ויש כאן מגע אינטימי עם תנציגה הגלות וזו ירוקה. השמן של בישול. הפתיל הוא מפרוק והוא של פשתן. סרי יודע. הוא היה שם.

עיצוב נחור

מלה על הכריכה נקודרת. תצלום מלא הבעה של שרי־עץ נטול אך מתמרק, על רקע ורמום בצבעים בצירוף „קואטירוי" – סורקין ואשר התסך למגול סכות ותיגול.

אחרי יצור ספריי ספרותי סינתטי (משופרק כמו סומו של עמום עוז, הרי זה כמים חיים. אבל השגנו של סרי נרשים חשוב והרבה יותר מיתיו ניגוד ל„קוטמה שלורה", או מהיותו סיפור על נושא עדות המזרח. הישגו בולט מאוד כנוסה של הסיפורת הדישה בכלל בתחום הגדיר שבא בין אמנות הסיפור לבין המתואר המחוי בו. בעוברה שכל דבר ביצירתו, כל תג שבה, כל זווית וכל עניין, קשורים כמשמעות ונושאים אותה, וכל דבר בעל משמעות כאוטת, מה שפורש בה כאן, ומה שניתן עוד לפרש בה, הוא רק אפס קצהו של מימרוין גדול.

לשונו של סרי יש בה חן. מי עוד זוכר את המלה הזאת? לא יופי, לא ברק. חן

נפתלי סימן־טוב הורג את פלורה אשתו לאחר שהרג גם את שתי הנשים שקדמו לה

הילדים נפגעים על־ידי הוריהם, שנפגעו בילדותם, וכך הלאה עד קדמת הימים

אורי סלע

עזר

היצירה הכנענית

הקבוצה הכנענית – ספרות ואידיאולוגיה יחידות 1־6 ● אסופה (שני כרכים) / ד"ר נורית גרץ, רחל ויסברוד / האוניברסיטה הפתוחה / 227 + 235 עמודים.

„כנענים" היה כינוי הגנאי, ששלונסקי טבע לקבוצת „הוועד לגיבוש הנוער העברי" (בעקבות השמועות הפראיות על פולחני עשתורת הנערכים בסתר). יונתן רטוש, שהיה (עם אהרן אמיר) הרוח החיה של הקבוצה הקטנה, אימץ את כינוי־הגנאי בגאוה. היה לקבוצה זו מצע רעיוני שלם ומקיף, שהוליד גם כמה מונחים („הסהר הפורה", „ערבאות"), אך השפעתה הפוליטית המעשית היתה בטלה בששים. לעומת זאת, היא הותירה עקבות עמוקים וחריים בתחום הספרות־אמנותי. לא רק רטוש ואמיר, אלא גם סופרים ואמנים אחרים, שהתפתחו אליהם או לפחות התקרבו, כמו בנימין תמוז, עמוס קינן, שרגא גפני, יצחק דנציגר, רודולף להמן ואחרים, יצרו חטיבה ספרותית־אמנותית משמעותית. ספרם של נורית גרץ ואחרים בא לתעד, לסכם, לנתח ולהעריך את המהלך הזה בספרות. חשובה במיוחד היא האסופה, שהופיעה בכרך השני. אם שיריו ומאמריו של רטוש כונסו בספרים, ומצויים לדורשיהם, חוברות „אלף" נדירות היום מאוד, והקורא ימצא כאן מיבחר עשיר של מאמרים וסיפורים, שיש בהם לא רק ענין אקדמי.

על המחשב

המחשב מן יסוד / העורכים של ספרי טיים־לייף / עברית: רפי קינן / עריכה מדעית: יוסף דגב / סדרת דור המחשב, ספרי טיים־לייף, גרפאור־דפטל / 128 עמודים.

ספרי טיים־לייף, שכבשו לעצמם את הגיאוגרפיה, ההיסטוריה והאמנויות בסדרות ארוכות של ספרי־מידע מאויירים, הוסיפו עתה סידרה של ספרים על המחשב, והראשון מונח לפנינו בתרגומו העברי. מסופרים פה תולדות המחשב, התחלותיו, טיבה של המתמטיקה הבינארית (דו־ספרתית) שהמחשב מבוסס עליה, התפתחותו של המיזער, סיפוריהם של כמה מראשתי היזמים בתחום דינאמי זה ועוד. כמו בספרים אחרים בנושא זה, גם כאן מושם דגש חזק על האיורים הרבים והצבעוניים, שאליהם נוסף בהדפסה צבע־כסף, לתוספת הידור.

פיטורים ופיצויים

פיטורים, התפטרות ופיצויי פיטורים / מנחם גולדברג, שופט / מהדורה שלישית מעודכנת / סדן / 112 עמודים.

זהו ספר, שנועד לעזור לכל העוסק, אם דרך קבע ואם למקרה אחד, בסוגיית פיטורים ופיצויים. הוא מביא את החוק עצמו ואת התקדימים המשפטיים, בתוספת הסברים מקיפים על כל סוגיה. זו הוצאה מעודכנת, המכילה גם פסיקות מאוחרות, והיא כוללת מפתח לנוחיות המשתמש.

מחקרים

ספרות כנען הקדומה

אלים וגיבורים – עלילות כנעניות שנמצאו באוגרית / דוד אמיר / בית אוסישקין, קיבוץ דן / 243 עמודים.

הכרות (לא ראשונה) עם כתבי־אוגרית עשה הקורא העברי, כשפרסם קאסוטו את „האלה ענת" (לימים הוסיף על כך את המחקרים והתרגומים, הכלולים בשני הכרכים של „ספרות עבריים וספרות כנענית"). לקאסוטו קדם בכך גינזבורג בתרגומיו, אבל פירסומו של קאסוטו נזכר כאן כאירוע המרכזי, משום שהיתה לו השפעה מרחיקת־לכת, בייחוד הרוחות ל„קבלת הפנים" הנלהבת, שערכו לכבודו משוררי ה„כנענים" (בייחוד־רטוש). הקירבה הבולטת שבין הספרות האוגריתית למקרא, הן מצד הלשון והן מצד התוכן (חלקית) חייבת לעורר בקורא העברי עניין וסקרנות, גם אם אין ספק „אידיאולוגי" בצידם, ולפיכך כמעט מפליא הדבר עד כמה בושש לבוא תרגום מקיף של כתבים אלה לעברית. המחדל הזה תוקן עכשיו בספרו של ד"ר אמיר, המגיש תרגומים של עלילות בעל וענת, [illegible]

מונומנטלי, שנועד להאיר את התלמוד ועולמו מצדדים רבים. הכרך הקודם („ההלכה" לפרופ' אורבך) עסק בתכנים ההגותיים, הרתיים והמשפטיים של התלמוד, ואילו כרך זה מתמקד בחטיבה אחת של הריאליה התלמודית, אם כי לא מצידה החומרי בלבד. נדונים פה האומנים והפועלים בימי חז"ל, המלאכות והמיקצועות שעסקו בהם, יחסי עובד־מעביד בימי חז"ל, תנאים סוציאליים והיחס הערכי של חז"ל לעבודה ולמלאכה (לא מעטים מחז"ל היו בעלי־מלאכה בעצמם). בין הנספחים, מצוי חיבור רב־ערך מבחינה לשונית (שכבר ראה אור קודם בנפרד) על כינויי־עובדים בספרות חז"ל וכן יש לקט מקורות בעניין תנאי־עבודה ולקט של מבחר אגדות ופתגמים בנושא העבודה והמלאכה.

הנאציזם: נגמר?

הדיקטטורה הגרמנית (שני כרכים) / קרל דיטריך בראכר / תירגם מגרמנית ארנון מגן / ספרית אופקים, עם עובד / 820 עמודים.

הספרות הענפה, שנכתבה על גרמניה הנאצית, ניסתה לתאר את הנושא מהיבטים שונים: אם מצד מלחמת העולם השנייה והשתלשלותה, אם מצד השואה, אם מצד אישיותו של היטלר. הספר שלפנינו מתמקד בתיאור ובניתוח התהליכים הפוליטיים והחברתיים, בעיקר [illegible]

קרל דיטריך בראכר
הדיקטטורה
הגרמנית

שער „הדיקטטורה הגרמנית"

[illegible]

על ההשכלה ועגנון

The Triple Cord: Agnon, Hamsun, Strindberg / Yair Mazor / Word & World, Papyrus / 250 pages.

[illegible]

שנשא בעת קבלת פרס־נובל, כפר בהשפעות שיוחסו לו. אבל מזור חולק עליו בדבר הזה, באמצעות בדיקה השוואתית המגלה בעגנון – במיוחד בדמויות הנשים שלו וב„ספר המעשים" – השפעות של סטרינדברג והמסון.

סיפורת

רצח מתוך תשוקה

תרז ראקן / אמיל זולה / מצרפתית: מרים טבעון / כתר / 164 עמודים.

זה סיפורו של קשר שקשרו תרז ראקן, אשה נשואה ומאהבה לוראן, לרצוח את בעלה של תרז, קאמיל, כדי להינשא אחר־כך. מזימה נפשעת זו מביאה עליהם סיוטים קשים, ההולכים ומתעצמים בחייהם המשותפים, ההופכים בהדרגה לסיוט בפני עצמם. הזוועה מתעצמת, כיוון ששינאתם נחשפת דווקא לעיני אמו הישישה והמשותקת של הנרצח, שהאמת מתגלה לה, אבל מחמת נכותה אינה מסוגלת לעשות דבר בעניין זה. בסופו של דבר, מתאבדים בני־הזוג, בעוד הישישה המשותקת צופה בשתיקה. כל זה איננו לובש כאן צורה של רומן־אימים גותי קדורני, אלא של סיפור נטורליסטי, שפירסומו הראשון גרר גל גדול של מחאות והניע את זולא לחבר מעין מאניפסט של הסיפורת הנטורליסטית, שגם הוא נדפס כאן בסוף הספר.

שדים ורוחות בירושלים

מורצי גדר / בן־ציון יהושע / ספרית פועלים / 203 עמודים.

קל להבחין בסיפור הזה בשקיעים מעבודתו של יהושע בחקר תולדות יהודי אפגניסטן והפולקלור שלהם. גיבורו הוא מולא דניאל, אבי הכנות, שסוף־סוף נולד לו בן־זכר. אך, מעשה שטן, התינוק פורץ בצחוק, אות שהשדים שולטים בו, והוא נמסר לאפוטרופסותה של איזו מכשפה זקנה. מולא דניאל נושא אשה שנייה, צעירה, ועולה עם משפחתו לירושלים של שלהי השלטון העותומני, והנה, שוב מעשה שטן, הבן שיולדת לו אשתו השנייה בן־זונונים הוא, פרי בגידתה עם מאהבה במהלך המסע לירושלים. ודווקא אותו תינוק ראשון, רדוף שדים, לומד בירושלים קרוא וכתוב, וסופו שיהודיה אירופית מאמצת אותו כמאתב והוא לומד בוינה וחוזר לירושלים כרופא מהולל. מתוך סיפור עלילה זה מתרקמת הווייתה של ירושלים, הוויה קדושה ודימיונית גם יחד.

דרמה

אפרים, הרחק מהאספסת

אפרים חוזר לצבא / יצחק לאור / סימן / 67 עמודים.

זהו אותו אפרים שהצנזורה גורה עליו גזירה ובית־המשפט העליון ביטל את החלטתה (תוך הערות לא־מחמיאות על רוח המחזה כשלעצמו) ובכך תרם, כנראה, אפרים זה לביטול הצנזורה על מחזות תיאטרון בישראל, אף על פי שתיאטרון חיפה – שעמד להעלות את המחזה בזמנו – שוב איננו מזדרז לממש את האפשרות שחזרה ונפתחה. כל זה הוא מידע חיצוני למחזה ועכשיו לפנינו, המחזה עצמו. זה מחזה קשה לקורא הישראלי. גם אם מדובר באנשים (בדויים) ספציפיים, אי־אפשר שלא לראות באפרים ובשאר הדמויות נציגים „אופייניים" של צה"ל ושל החברה הישראלית. אפרים, מושל צבאי, אינו נהנה מהדיכוי והדיכוי ויש לו התפרצויות מפורשות של מרי נפשי כלפיהם, בייחוד כשהדברים מגיעים לרצח מפגינים, אבל הוא משלים עם מה שעושים אחרים, מתוך עצלות, תוטר־אונים ונהנתנות. אברהם עוז הוסיף למחזה הקדמה מתלהבת והמחבר רשם כמוטו לפני המחזה פסוק הולם של ברטולד ברכט: „שאחרים ידברו על חרפתם, אני מדבר על שלי".

תיעוד

הבעש"ט בראי חב"ד

ספר התולדות – רבי ישראל בעל שם טוב (שני כרכים) / ליקט וסידר, תירגם וערך הרב אברהם חנוך גליצנשטיין / מערכת אוצר החסידים, קה"ת / 794 עמודים.

שני הספרים של שבחי הבעש"ט שיצאו לאחרונה היו פרי עטם של סופרים (עגנון ושרה) שביקשו לומר דבר מעצמם [illegible]

[illegible]

למלאת מאתיים שנה להסתלקותו ועוד כהנה וכהנה. יש כאן גם מבחר מתורותיו, מפתגמיו וממכתביו. הספר יצא, בגילגולו הראשון, במלאת מאתיים שנה לפטירת הבעש"ט (לפני כ"ו שנה) ועכשיו הורחב הרבה ונערך מחדש, בתוספת חומר רב.

גזר דין מוות

צעקה שקטה – חייו ומותו של ערן שחם / רוביק רוזנטל, בהשתתפות עדנה גולדמן־רוזנטל / ספריית פועלים / 126 עמודים.

ערן שחם (1961 עד 1985), בן קיבוץ נחשונים, נולד כשהוא נושא בגופו את מחלת ניוון השרירים, שבסופו של דבר הביאה עליו את קיצו, בתוספת תאונה. הספר הוא שיחזור של חייו דרך האנשים הקרובים אליו – אמו (שנפטרה גם היא אחריו), אביו, הנשים שקשרו איתו קשרי־אהבה וקשרים אחרים ואנשים, שטיפלו בו. בתוך זה משולב סיפור גסיסתו הקשה ונפתחות שאלות קיומיות מורכבות.

כתב־עת

חשמל מן האטום

כתב־עת של החברה להגנת הטבע: טבע וארץ כ"ט 5 / עורך: ספי בן־יוסף / כרטא / 48 עמודים + עלון טיולים ומידע 48 עמודים ● רתם – 23־24 / עורכים: גד פולק ואבי שמידע / 168 עמודים.

נושא מרכזי ב„טבע וארץ", שהסף בשעה טובה לירחון, הוא משאל הרב בייצור חשמל בכורים גרעיניים והסיכונים הסביבתיים הכרוכים בו, שבו משתתפים כמה מן המומחים לעניין זה. בצד המאמרים הרבים האחרים, יש הפעם מרורים נרחבים של חרשות טבע ומאמר של מנעם תראר על עבודת היוגבים במגילת רות ומקבילותיה אצל [illegible]

ספרות בלשונות היהודים

מה עוזר בפסיכותרפיה?

לילדים

חלום מבדווה

[illegible]

עמלה עינת

ממבוגרים מטופלים ועד ילדים מתאבדים

**סלוואדור מנוחין, קליידוסקופ משפחתי, מאנגלית: יהודית כפרי, הוצאת ספרית פועלים, 282 עמ'.
א. לסט, עבודה פסיכולוגית בבית־הספר, הוצאת מאגנס, 381 עמ'.
עפרה איילון, עדינה פלשר, תגובת שרשרת ילדים וגירושין, הוצאת נורד, 226 עמ'.
ישראל אורבך, ילדים שאינם רוצים לחיות, הוצאת אוניברסיטת בר־אילן, 274 עמ'.**

הפסיכולוגיה, כמו הרפואה, ריכזה מאז תחילתה את עיקר עניינה בפרט, מגעיו עם עצמו ועם זולתו, ביכולת הסתגלותו והתמודדותו עם אתגרים, [illegible] וסבלו במצבי משבר שונים.

[illegible]

ורווחי תשובות נוחים, כך שאפשר, כמעט ללא [illegible] של החומר ל„דפי עבודה" ממשיים.

■

אלא שלא כולם זוכים, וודאי שלא תמיד [illegible]

[illegible]

הצעקה, אם כן, היא אינדיווידואלית, אלא [illegible] המשפחתית כולה. משום־כך חייבת גם הגישה השיקומית להתמקד בבעיות הקומוניקציה הכוללנית שבתוכה.

מכל מקום, הקשר הבינאישי הוא שעומד בבסיס מטרתה של הפסיכולוגיה, על היבטיה המחקריים והטיפוליים גם־יחד, והוא שעולה מהשורות ומבין־בכל אחד מהספרים הנסקרים. ועם זאת, ראוי כל אחד מהם להתשומת־לב יחודית.

פיליפ רוזנאו

בנארם, היזהר מהפאתוס

בְּנָאְרָם הִזָּהֵר מֵהַפָּתוֹס אַתָּה
עוֹד עָלוּל לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ
הֲזוֹ הַשָּׁעָה לֵאמֹר אֶת הַדְּבָרִים לֹא,
זוֹ לֹא הַשָּׁעָה, זוֹ רַק עוֹד שָׁעָה
וְלֹא בָּזֶה הָעִנְיָן אֶלָּא רַק עִנְיָן נוֹסָף
לֹא, אֵלֶּה לֹא הַדְּבָרִים אֶלָּא רַק דְּבָרִים
בְּשׁוּלֵי הַדְּבָרִים שֶׁאָסוּר לִי לוֹמַר
אוֹ לַחֲלוֹם כִּי עוֹרִי יָבוֹא מִתּוֹכָם, כְּנֶגֶד
הַדֶּלֶת וְעָלַי לְהַחֲזִיק אֶת הַמְּקָרֵר
סָגוּר שֶׁלֹּא יַפְשִׁיר הַזָּמִיר טֶרֶם זְמַנּוֹ
כִּי מַה שֶּׁשָּׁר הַזָּמִיר לֹא יוּכַל
לוֹ גַּם קֵיסָר סִין וּבִכְלָל
הֲנִתָּן לְתָאֵר זְמִירוֹת כָּאֵלֶּה בְּלֹא זָמִיר כָּמוֹ
שֶׁנִּתָּן לְתָאֵר זָמִיר בְּלֹא קֵיסָר סִין
אִם כִּי אֲנִי בִּמְקוֹמוֹ לֹא הָיִיתִי סוֹמֵךְ
עַל הַקָּפִיץ שֶׁיִּתְעַיֵּף לִפְנֵי וַאֲנִי רַק בִּמְקוֹמִי
וְהַאֲמִינוּ לִי, צִפּוֹר מֵאֲשֶׁר לֹא שָׁר שָׁם
אָז אֲנִי מִתְנַדֵּב וְעוֹזֵב כִּי
מִשְׁקַל גּוּפִי אֵינוֹ מַרְשֶׁה לִי
שֶׁאֶתְנַדֵּף אָז אֲנִי קָם וְעוֹזֵב
אֲבָל לֹא בּוֹטֵשׁ בֶּהָמוֹן לֹא בְּהַחְלָט

ענת לויט

האם יבוטלו הסדנאות?

בישיבת הנהלת אגודת־הסופרים הועלתה הצעה לבטל את סדנאות הכתיבה בבית־הסופר בתל־אביב, בטענה שאינן מביאות תועלת ועלולות לעודד גראפומניה. לדברי גיורא לשם, שהיה בין מעלי ההצעה, אין המדובר בביטול אלא במציאת תחליף. הכוונה ליזום מפגשים קבועים בין קוראים לסופרים, מבלי לעודד באופן ישיר כתיבה יצירתית. ואם הדוגמה של הסופרת סביון ליברכט, שהתגלתה בעיקבות השתתפותה בסדנה בהדרכת הסופרת עמליה כהנא־כרמון, אינה מלמדת דווקא על חשיבות קיומן של סדנאות הכתיבה? „אני מסיר את הכובע לפני ליברכט", משיב לשם. „היא דוגמה לאיכות כתיבה יוצאת מן הכלל של סופרת ולאיכות יוצאת מן הכלל של המדריכה, אבל לצערי ליברכט אינה מעידה על כלל הכישרונות המשתתפים בסדנאות הללו". לעומתו גורס הסופר חנוך ברטוב, שהינחה בסמסטר האחרון סדנה בבית־הסופר, כי „עקרונית, סדנאות יצירה הן דבר חשוב מאין כמוהו, ולא מפני שמתוכן יוצאים יוצרים גדולים". ברטוב סבור, כי דווקא עמידת הכותבים מול יצירות עצמם, כפי שהיא מתרחשת בסדנאות, היא שהופכת אותם „מקוראים פאסיביים, מנומנמים־למחצה, לקוראים פעילים". ברטוב נזכר בנעגועים בסדנת היצירה שבה למד, בהנחייתה של המשוררת לאה גולדברג. מכל מקום, בתום פגרת הקיץ תביא הנהלת האגודה את ההצעה לפני הוועד, והוא שיצטרך להחליט.

40 יום בעיקבות ה„כתר"

בתחילת ספטמבר ייצא הסופר אמנון שמוש למסע בן ארבעים יום ברחבי הקהילות החלביות בעולם, בעיקבות מאתיים הדפים החסרים ב„כתר", שהוא אב־הטופס לתנ"ך משנת 910 לספירה, ויש טוענים כי קדושתו עולה אפילו על קדושת ספר התורה. שמוש יתור אחר תצלומים והעתקים שנעשו לכתב־היד ויאסוף תעודות ועדויות, שדבר קיומן נודע במהלך ההכנה והפירסום של ספרו „הכתר – סיפורו של כתר ארם־צובה", שראה אור בהוצאת מכון בן־צבי. אגב, הספר הופיע ומן קצר לפני תחילת שבוע הספר, ובימים אלה מופיעה מהדורה שנייה שלו, לאחר שהראשונה „נחטפה" בתוך ימים, בעיקר על־ידי הציבור החרדי.

מאה חוברות „פרוזה"

גיליון חגיגי של כתב־העת „פרוזה", במלאת לו מאה גליונות ושתים־עשרה שנות הופעה, יופיע לאחר החגים. הגיליון, שיכלול 250 עמודים, יודפס על נייר כרומו. יוסי קריים, עורך העיתון ומייסדו, מסרב למסור את שמות המשתתפים בחוברת. הוא רק מוכן „להדליף" כי היא תכלול הרבה „פנים חדשות" ומיצירותיהם של יוצרים שפירסומם הראשון היה ב„פרוזה". כן יופיעו בחוברת „כל הסופרים מן השורה הראשונה, מסות, ראיונות, מדור אמנות מורחב, שיכלול שיח בין אוצרי מוזיאונים, שיחות עם אספנים ובעלי גלריות על אמנות ישראלית, מדור תיאטרון מורחב שיעסוק בשניים מן היוצרים המרכזיים בדראמה הישראלית, סקירה על סופרים ומשוררים משנות ה־70 וה־80 ושיח חברים על המשוררת יונה וולך ז"ל, שהיתה חברת מערכת בראשית דרכו של „פרוזה". בקיצור, „חגיגה ספרותית אמיתית", כך לדברי קריים. כן מתוכננת מסיבה גדולה ומבצע הרחבת מנויים, שמטרתו להגיע ל־6,000 החתמים ושישים.

פגיס בסרבו־קרואטית

שלושה מחזורים משירי דן פגיס ז"ל בתרגום לסרבו־קרואטית הופיעו באחרונה בעיתונות הספרותית ביוגוסלביה. שני מחזורים תורגמו (מאנגלית) על־ידי הסופר דוד אלבהרי. האחד, ובו ששה שירים, פורסם בגליון אפריל של עיתון הספרות „קנייז'בנה רץ'" (דבר ספרות) תחת הכותרת „שעת התבוננות"; והשני, ובו שנים־עשר שירים, ב„קרימה", כתב־עת של הנוער היהודי ביוגוסלביה, שבעריכת דוד אלבהרי. שני הפירסומים מלווים בסיכום ממצה על שירת פגיס, והם מצטרפים לשירים נוספים ולקטע של אריה זקס על פגיס, [illegible]

„להיות או לא להיות"

[illegible]

[illegible]

[illegible]

תאופיק אל־חכים וישראל

עם מותו של זקן סופרי מצרים

סמדר פרי

הסתלקותו של תאופיק אל־חכים, זקן סופריה של מצרים, לפני ימים אחדים, זכתה אצלנו להתייחסות מכובדת. מה הפלא: בחוג לערבית באוניברסיטאות מסתייעים עד היום ב"עין האומללות" מפרי עטו, כדי לנתח ולהבהיר את כללי הדיקדוק הערבי הנכון. "ציפור מן המזרח", על נפתוליו של צעיר מצרי המתייסר באהבת־בתולין בפאריס, כשהוא נקרע מגעגועים למולדת, משמש ספר־חובה למאות מורתנים השואפים לתואר בוגר. "בנק תדאגה" ו"המטפס על העץ" הועלו בתיאטרון "צוותא", ו"יומנו של תובע בכפרי מצרים" זכה לגירסה עברית מעטו המיומן של הסופר, העיתונאי והמזרחן מנחם קפליוק, ופרץ אל המערב באנגלית הרהוטה של אבא אבן. גם "היתה רוח אחרת", שעורר פולמוס גדול בקרב האינטלקטואלים של אלכסנדריה וקהיר, זכה לגירסה עברית של שמואל רגולנט. אין בארץ מזרחן המכבד את עצמו שלא קרא עוד יצירות, מאמרים, ראיונות וטקסטים של מחזות מפרי עטו של אל־חכים.

תאופיק אל־חכים

האיש בסוף השיער המסולסל, שגוו היה שחוח מזיקנה, קיבל, אחד לאחר, את כל הישראלים ששיחרו לפתח מישרדו לפני עשר שנים. בקומה הששית בבניין "אלאהראם", קומת המכובדים, סמוך ללישכתו של סופר מפורסם לא פחות, נגיב מחפוז, וה"הרולד רובינס המצרי", עבד אלקודוס, ניתן היה לזהות על נקלה את אל־חכים: מקל־העץ המחוספס, שעליו נסמך בבואו ובצאתו, והברט הכהה, אותה כומתה באסקית עשויה צמר גט, היו מונחים דרך קבע על שולחן הכתיבה ולידו.

רעיון חריג

תאופיק אל־חכים אימץ את יוזמת השלום של סאדאת כמובנת מאליה. ואין לאו חמש שנים לפני סאדאת היה הוא, כיו"ר אגודת הסופרים במצרים, גוף שאין לזלזל בהשפעתו, פעיל בגיבוש אמנה של סופריה ואנשי רוח, שקראו לניתוק מדינתם מן הסיכסוך. הרעיון המרכזי היה: אסור למצרים להקריב עוד את עצמה, את בניה ואת כספה למען "האחרים".

לא היתה זאת הפעם הראשונה שבה העלה אל־חכים רעיון חריג הקשור בישראל: ב"שיבת ההכרה" הביע אכזבה מן הנאצריזם. הפמפלט הפוליטי הנוקב, שלא תורגם לעברית אך הסב למחברו צרות לא

> **אל־חכים אימץ את יוזמת השלום של סאדאת כמובנת מאליה. חמש שנים לפני כן קרא לניתוק מצרים מן הסיכסוך**

מעטות, קרא להקים לנשיא המצרי פסל דווקא ב"תל־אביב, "אחרי שנאצר איפשר לישראל להשיג עליונות על מצרים, בגלל מחדליו". אל־חכים המשיך לפתח את רעיונותיו יוצאי הדופן, כשהוא מסתייע בספרים שפירסומם נתעכב, במאמרים ב"אלאהראם" שחלקם צונזרו, במחזות שנכתבו בלשון כפולה. ועוד לפני שסאדאת הגיע לירושלים, אץ אל־חכים אל ה"לה מונד" הפאריסאי, שאותו הושיב, כדי לתמוך בלא שמץ של הסתייגות במהלך המדיני המפתיע.

בפגישותיו עם הישראלים העדיף אל־חכים להתרפק על העבר, על הביקור שלו ב"הבימה" ב־1945, על היכרותו עם יהודים במצרים ובצרפת, על אנשי רוח ישראלים ששמע את שמותיהם אך לא יכול היה לקרוא את יצירותיהם הבלתי מתורגמות לערבית. החסר הזה הוביל אותו לרעיון חדש: להעניק את שמו, כיו"ר אגודת הסופרים, לייסוד קרן שתעודד יוצרים משתי המדינות לכתוב ולתרגם ספרים של השלום. אל־חכים -- ואני מעידה: זאת על־פי שלוש פגישות עימי - היה נלהב מן הרעיון שהגה. גלהב עד הוי כן, ש"הכה" ושמו הוכנס אחרי סידרת מכתבי איום, אל "הרשימות השחורות". אין ספק כי ביקור הישראל של מישלחות סופרים ואנשי רוח מצריים, בעידודו של היו"ר, היה מעלה תרומה חשובה לריקמת היחסים המורכבת והעדינה. אל־חכים עצמו כבר לא היה מסוגל לעמוד במאמץ כזה. השלום "תפס" אותו בגיל 77, סובל ממחלות ומהעיות מישפחתיות, שסיכלו כל תוכניות לצאת את מצרים. גם נגיב מחפוז, תומך נלהב עד היום בשלום ובנורמליזציה, סובל מפחד טיסות ואינו יוצא את גבולות ארצו.

פגישה בתל־אביב

הסופר והעיתונאי מנחם קפליוק נזכר השבוע בחליפת המיכתבים בינו לבין תאופיק אל־חכים, לפני ארבעים שנה. קפליוק, חלוץ מתרגמי הספרות הערבית החדשה ("הימים" מאת טהה חוסיין, "מלכי ערב" מאת אמין אריחאני, סיפורים קצרים של מחמוד תימור ונגיב מחפוז), ביקש את אישורו של הסופר המצרי לתרגם את "יומנו של תובע". אל־חכים השיב מייד בחיוב, ואף המשיך לשמור על קשר מיכתבים עם המתרגם שלו עד 1948. אל־חכים וקפליוק נפגשו לראשונה בעת ביקורו של הסופר המצרי בתל־אביב, ב־1945. כעבור שנה, כשלוו קפליוק לקהיר בשליחות "דבר", לסקר את מישפט אליהו חכים ואליהו בית־צורי, הגיש לסופר המצרי את "יומנו של תובע" בגירסתו העברית.

מספר מנחם קפליוק: "אל־חכים שמח מאוד למראה התרגום (בהוצאת עם עובד), שהיה כרוך בכריכת־בד כחולה. הוא אף הביע את התקווה שתרגומים נוספים, משני הצדדים, יתרבו ויתרמו להבנה ולשיתוף בין שני העמים".

עמיתי, ד"ר אמנון קפליוק, נועד בקהיר, בהגיעו עם ראשוני הישראלים, לפגישה עם תאופיק אל־חכים. לאחר שהציג עצמו כבנו של המתרגם, זכה לכבוד ולברכות. השבוע הצטרפו שני המזרחנים ממשפחת קפליוק אל הספדו של הנשיא מובארק, שקבע כי אל־חכים החזיק את העט, במשך ששים שנה, על הדופק האמיתי של החיים במצרים.

אידיאולוגיה ומדיניות

גבי שפר

■ ברברה ו. טוכמן, התנ"ך והחרב, עברית: אהרן אמיר, הוצאת זמורה־ביתן, 343 עמ'.

כדרכנו אנו מאחרים לאמץ אופנות השוררות בעולם הרוח. כך גילו רק באחרונה הקוראים בישראל את כתבי ברברה טוכמן, אחרי שחלק מהם ניתרגמו לעברית, ודומה כי בכך נפתחה אופנה חדשה. רבים אצלנו מתגאים בכך שקראו או עיינו בספריה. בכך אין כל רע, במובן, אלא רק טוב. ראויה הגב' טוכמן שספריה ייקראו, מה גם שהקריאה ברבים מספריה יכולה לשמש מקור להנאה אינטלקטואלית ובסיס לחשיבה על כמה וכמה סוגיות שעומדות בכיבשונה של ההוויה הישראלית.

ספרה של טוכמן "התנ"ך והחרב" התפרסם לראשונה במחצית שנות ה־60 ואנשי המקצוע הכירו אותו על פגמיו כבר אז. לעבודה זו יש משמעויות חיוביות, אבל גם כמה משמעויות בלתי מחמיאות.

משני טעמים צריך ספר זה של טוכמן לעניין את הקורא הישראלי הרגיש לבעיות היסטוריות והמבקש גם פרספקטיבות היסטוריות, המגשרות על פני דורות ומאות רבות. ראשית, היא דנה כאן בתולדות העניין של בריטניה ושל האנגלים בסוגיית ארץ־ישראל, בבעיית היהודים ובאפשרות לפיתרון המצוקה היהודית. שנית, היא עוסקת באופן מעניין, ולעיתים מרתק, בהשפעת דברים שברוח ובאידיאולוגיה על המדיניות המעשית של אימפריה גדולה. במיוחד ראוי שיושם לב לדיונה בישראל, כיוון שנשכחה מאיתנו מזמן האפשרות ששני מרכיבים אלה של המעשה הפוליטי קשורים קשר שאינו ניתק.

תנועת עולידגל

טוכמן אינה נוגעת בסוגיות שוליות והמתמשכות על פני זמן קצר. הספר מבקש לעסוק בקשרי האנגלים וממשלותיהם ובעיית ארץ־ישראל ויהודיה משחר ההיסטוריה הבריטית, לאורך תהפוכות הזמנים, עד לנקודת־מיפנה מכרעת ביחסים האלה. במיקרה זה נקודת־המיפנה היא שלהי מלחמת העולם הראשונה, זאת לאחר שהבריטים העניקו לתנועה הציונית את הצ'ארטר, שהרצל ביקש להשיג בימיו ללא הצלחה. לפי עדותה של טוכמן עצמה, מטרתה כריון היתה להראות כי המקורות לתפקיד שמילאה בריטניה בתולדות ארץ־ישראל היו בשני תחומים: הדתי־אידיאולוגי והמדיני־אסטרטגי. היא רצתה להראות איך המיתוסים, המסורות והרוחניות והרעיונות משפיעים בדרכים שלא ישוערו על המדיניות.

כדרכם של היסטוריונים בקיאים וחריפים היא מתחילה את סיפור־המעשה בשאלת־מפתח לכל החברות המודרניות – זו שאלת החיפוש אחרי האב הקדמון. היא מצביעה על כך שהיו בריטים שהאמינו כי הם צאצאיו של גומר, בנו של נוח. אמור מעתה: היא מראה כי הקשר האנגלי למזרח־התיכון, לתנ"ך ולמסורת היהודית הוא עתיק מאוד.

מן התחום המיתי וממחוזות האגדות היא עוברת לתקופות ולנושאים שלגביהם יש לנו מידע יותר ברור, כגון מסעי הפניקים לאנגליה, והקשרים בין בריטניה לארץ־ישראל בתקופה הרומית. בימי־הביניים החלה תנועה של עולידגל, שלמעשה לא פסקה במשך מאות רבות ושפירותיה היו שיטפון אדיר של ספרי מסעות לארץ־ישראל והידוק הקשרים הרוחניים בין בריטים לבין ארץ הקודש. ספרי מסעות כאלה רואים אור בשפה האנגלית עוד בימינו.

מסעי־הצלב השונים חיזקו את הקשר הרוחני והמוחשי של האנגלים לארץ הקודש. אנגלים רבים השתתפו כמעט בכל מסעי־

> **דרך ספרה של טוכמן יכול הקורא לעמוד על כתיבת היסטוריה בסיפור דראמטי**

הצלב ומלכים אנגלים רכשו תהילת עולם (כמו ריצ'רד לב הארי) או דראון עולם בניצחונותיהם או בכישלונותיהם כאן. בכל תהפוכות העיתים האלה היה דפוס מיוחד, שטוכמן מנתחת אותו היטב. זוהי ההבחנה בין הערכה מצד אחד, ושינה או אפילו שינאה ליהודים מצד שני וללא קשר ליחס כלפי היהודים – כך טוענת טוכמן – הלך והתחזק במשך כל המאות והשנים האלה, שבהן חזרו וגילו האנגלים את התנ"ך ואת ארץ הבחירה, הקשר לארץ־ישראל ולרעיונות השליטה בה. מסעי־הצלב, שבהם השתתפו אנגלים, היו ביטוי ברור להצלבה של החרב ושל התנ"ך.

השפעת תרגום התנ"ך

ב־1611 התפרסם התרגום של המלך ג'יימס לתנ"ך. אין ספק שזו היתה תפנית אדירה. לבד מן החשיבות הספרותית והלשונית וההשפעה המכרעת של תרגום זה על חיי הרוח באנגליה, הוא גם חיזק את הידיעה המיוחדת במינה של האנגלים בכל הקשור לארץ־ישראל. אני מסכים למסקנתה של טוכמן, הטוענת כי עם פירסום התרגום הזה הפכו קורות היהודים חלק בלתי־נפרד מתולדות בריטניה.

המצע קצר לתיאור ולניתוח התקופות שבהן זרמה והידוקקות הרוחנית וגם הפוליטית לתנ"ך ומיעפעה במעמקי ההוויה הבריטית, כמו בתקופה הפוריטנית. מכל מקום, ניתוחה של טוכמן מעיד על כך כי אכן התנ"ך הפך, לטוב ולרע (זאת בעיקר מנקודת־ראות יהודית), לחלק שאין אפשר לנתקו מן המסורת הבריטית.

במאות ה־18, ה־19 ובראשית המאה שלנו הופכת ארץ־ישראל לאלמנט חיוני בשיקוליהם האסטרטגיים הבריטיים של הגנת דרכי המיסחר והקשר למזרח־הרחוק ולהודו. רכישת תעלת־סואץ על־ידי המדינאי היהודי המומר ד'יזראלי העלתה עוד יותר את חשיבותה של ארץ־ישראל בעיני המתכננים האסטרטגיים הבריטים. מאז היתה ארץ־ישראל דרושה גם כחיץ מגן על התעלה מפני התקפה עליה מצפון, ובעיקר מצידה של רוסיה הצארית, שלטשה עיניים מעטמים הנכנתיים לעבר המזרח־התיכון.

בראשית המאה העשרים נפתח השלב הבא בעניין הבריטי בארץ־ישראל. העלייה בחשיבות שיוחסה לארץ־ישראל מקורה הנוסף הוא בהבנה הברורה שהאימפריה התורכית עמדה להתפורר. תחושה זו היתה קיימת גם אם לא היו תוכניות בריטיות ברורות לגבי גורל הטריטוריות במזרח־התיכון. האימפריה הבריטית, כמו גם אימפריות גדולות אחרות, כולל אימפריות־הכיס הישראלית, לקו תמיד בתהליכי קבלת ההחלטות.

קביעה בלתי נכונה

שיאו של הספר ופרקיו האחרונים מכוונים להביא את הסיפור ההיסטורי שטוכמן ביקשה לספר אל המסקנה העיקרית שלו. אולם כיוון שהספר נכתב בשנות ה־50 ולא עודכן לקראת הוצאתו בעברית, הרי דווקא הפרקים העוסקים בהצהרת־בלפור ובשנים הסוערות שבאו בעיקבותיה ושבהן ביקשה בריטניה להתבסס בארץ־ישראל, הם מן החלשים בספר, פשוט מפני שאינם מסתמכים על המחקרים הרבים שראו אור מאז פירסומו. מבחינה מסוימת הספר אפילו מחטיא את המטרה ומחזק מיתוסים שוגים בקשר לשליטה בארץ־ישראל, שהיסטוריונים מאוחרים יותר עמלים לשרש, ללא הצלחה. כך לדוגמה קביעתה של טוכמן, כי בגלל חשיבותה האסטרטגית של ארץ־ישראל לא היה למעשה מנוס מכך שבריטניה תתפוס את הארץ, היא בלשון המעטה אינה נכונה. היו לבריטניה אופציות שונות, והתוצאה הסופית

> **השפעת גורמים "רכים" כמו מיתוסים ורעיונות על מעצמת־על**

לא היתה סטיכית, קרי: המנדט הבריטי לא היה תוצאה של תיכנון או כורח כלל ועיקר.

עם זאת, כמובן שטוב עשתה ההוצאה שפירסמה את הספר הזה. הקורא הישראלי יכול לעמוד דרכו על כך שכתיבת היסטוריה יכולה להביא לידי סיפור דראמטי לעילא ולעילא, כדרכה של טוכמן. הקורא יכול גם להבחין בכמה חזרות הדיון, בשילוב פנים ושרטוט עם הבנות היסטוריות מקיפות ושוחפות. ובעיקר, הקורא הישראלי יכול ללמוד מן הספר על השפעת גורמים "רכים" כמו מיתוסים, רעיונות, אידיאולוגיה וכיוצא באלה אפילו על מהלכים של מעצמת־על דוגמת בריטניה בתקופתה.

הערת ביקורת קטנה להוצאה: אף שהשיקולים מובנים, אין הדרך שבה הוצגו הערות־השוליים והביבליוגראפיה מספקת. מכיוון שגם מומחים או מורים עשויים להשתמש בספר, כדאי לערכו בדרך המקובלת ולא להתחכם בתחום הלא חשוב לכאורה של האפראט המדעי.

היהודים והמהפכה

עודד ברושי

■ מסורת ומהפכה, מוזיאון־ישראל, ירושלים.

המהפכה הרוסית היתה, כנראה, התנודה הפוליטית הגדולה והחדה בתולדות אירופה, שבאירועיה היה חלק נכבד ליהודים. ברוסיה של התקופה ההיא חיו ברצועה הרחבה שבין הים הבלטי לים השחור כחמישה מיליון יהודים. המציאות החדשה, שהחלה להתגבש עוד לפני המהפך של 1917, עוררה שתי תופעות סותרות לכאורה: לאומיות יהודית וגאווה קומוניסטית. לאורך תקופה קצרה יחסית שבין 1910 ועד תחילת שנות ה־20 התעורר גל של יצירה אמנותית יהודית, שהוציא מתוכו כמה מן האמנים הבולטים של המאה כליסיצקי ושאגאל. בקונטרס שפורסם כנגד בוריס שץ, אשר הקים עוד ב־1906 את "בצלאל" בארץ, טענו בוריס אהרונסון ויששכר ריבק, שאמנות יהודית אינה תלויה בנושא כי אם בסיגנון ובצורה, ואת מקורותיה יש למצוא באמנות היהודית העממית ובפולקלור. כך קרה שבמשך שנים ספורות יצרו האמנים היהודים ברוסיה אמנות ששאבה את סיגנונה מהפולקלור היהודי, בעוד ששץ ותלמידיו, שישבו בירושלים, עשו אמנות על נושאים יהודיים, אך בסיגנון האר־נובו.

החיפוש־מחדש אחר "העממיות" היהודית הלם להפליא את אווירת תרבות המהפכה. האחראי לאיסוף ולמחקר הראשוני של הפולקלור היהודי־רוסי היה אנסקי (שמו הספרותי של ש. רפופורט, מחבר "הדיבוק"), שיצא ב־1912 בראש מישלחת מחקר אל העיירות והכפרים היהודים בוולין ובפודוליה, כדי לתור אחר מה שניתן לתעד, לצלם ולשמר. למימצאי מישלחת זו ומישלחות נוספות שיצאה מאוחר יותר, היתה השפעה על האמנות של השנים הבאות.

ייתכן שהניסיון ליצור אמנות יהודית, הממזגת את המסורתי עם החדש, נדון לכישלון עוד בטרם נולד, מפני שמשמעותו היתה נכונה לרגע מסוים בהיסטוריה של רוסיה ולרגע מסוים בתולדות יהודיה: ניסיון להגדיר מחדש את היהדות בתוך ההקשר הפוליטי החדש: יהדות ומהפכה. כישלונה של המהפכה לאפשר ליהודים לזקוף קומה היה גם קיצה של האמנות היהודית, ולמעשה של האמנות בבריה"מ בכלל.

הביוגראפיה של האמנים היהודים נראית דומה למדי בשנים אלה, לפחות על־פי מה שכתוב בנתונים הרשמיים. כמעט כולם עסקו בעיצוב ובביצוע תפאורות לתיאטרון היהודי הממלכתי "הגוסט" במוסקבה וה"בליגוסט" במינסק, וכמעט כולם השתתפו בקישוט הביכורות לכבוד חגיגות יום המהפכה.

המעטים שעזבו את בריה"מ לאחר שנים אלה המשיכו בכיוון אמנותי עצמאי. שאגאל וריבק עברו לפאריס, בוריס אהרונסון עסק לארה"ב והפך עד־מהרה למעצב תפאורות מצליח וחלק גדול מהתערוכה בא מעיזבונו של אהרונסון. התערוכה על מימצאיה מוצגת באגף אחר של המוזיאון. האמנים שנשארו נאלצו לקבל על עצמם, עם הזמן, את קו הריאליזם הסוציאליסטי, או לפרוש מהיצירה. אל ליסיצקי, כנראה האמן החשוב ביותר בחבורה ובעל ההשפעה הגדולה ביותר על האמנות העולמית, חדל ליצור אמנות ועבר לעיצוב תערוכות.

...גינר, מתווה לתלבושת ל"הדיבוק", 1920.

ריבוי כיוונים

■ בצלאל בתל־אביב, גלריה ארטיפקט, נחמני 43.

תערוכת סטודנטים לאמנות, שעדיין לא סיימו את האקדמיה מתוך לכותלי בית־ספרם, היא תופעה נדירה. הצייר לארי אברמסון, המלמד בבצלאל, בחר עבודות של שנים־עשר תלמידים כדי להציג תמונה של מצב מסוים, המתרחש בין כותלי המחלקה לאמנות.

בדף ההסבר שכתב אברמסון עולה מספר פעמים המלה משבר. המשבר הוא חיפוש הדרך של סוף שנות ה־80. תחושה של ריבוי ערכים, שחלקם סותרים. העונה של אחרי הקו הניאו־אקספרסיוניסטי, ששלט בתחילת העשור. זו אינה תערוכת אמנות במובן השיגרתי. היא אינה מציגה אמנים שעברו כברת־דרך, וההתייחסות אינה יכולה להיות שונה עקרונית מביקור במחלקה לאמנות בעת ביקורת שנתית.

מעניין להיווכח בפיזור ובריבוי הכיוונים, בעיסוק בחומרים שונים ובפנייה לצורות־ביטוי שונות. הרוח הכללית מאופקת ומחושבת. זוהי הרגיעה שלאחר הסערה והפאתוס האקספרסיוניסטיים.

רק ארבעה מן המציגים סיימו השנה את המחלקה. השאר הם תלמידי שנה שניה ושלישית. בהרבה עבודות תהליך היצירה שקוף, כמעט דידאקטי. עדיין אין הטמעה והפנמה של ההשפעות, והיסודות השונים מוצגים יחדיו כקולאז' של רעיונות, אולם עדיין הם מתמזגים לשלם אחד.

עם זאת, בולטות בתערוכה מיספר עבודות טובות ומבטיחות כמו מיצבה הקיר הגדול של אורנה ספרוקט שבמרכזו רישום דימוי תחריט־עץ מוקף במסיכות אפריקניות מצידו האחד, ובמעגון בניין גדול מצידו השני. פסל ראש מיציקת אלומיניום של אורי גלקין מרשים בדיוק הבעה שבו ובטיפול המקורי במתכת, וציור מעלה של מריב כותל שצייר גיתי אשת.

איני אומר "לא נדע"

(המשך מעמוד 30)

הכימיים, שהחיידק מייצר לשם קיומו, נוצרים בתא כרמה הדרושה ועל־פי הצורך של החיידק. כאשר כמות החומר מגיעה לרמה מסויימת בתא, מנגנון הוויסות מפסיק את המשך היווצרותו. זהו מנגנון של פעולת משוב, דהיינו, שכמות החומר מכוונת את קצב יצירת עצמו. זהו מנגנון מעגלי ואי־אפשר להפריד כאן בין סיבה לתוצאה. התוצר הוא תוצאה של פעולת המנגנון, שיוצר אותו, אבל גם סיבה להיווצרות עצמו. מנגנון זה מוכר ממכונות קיברנטיות שונות כמו התרמוסטט, או טיל נגד מטוסים ש"מחפש" את המטרה.

■ אפשר לומר, איפוא, שמדע הקיברנטיקה מבטל את הטיעון של ליבוביץ, שאנחנו לא יכולים להבין את התכליתיות של תופעות החיים.

כן, בהחלט. תמונת העולם של קאנט, שליבוביץ מסתמך עליה, היתה תמונת עולם ניוטונית של סיבתיות מכאניסטית. תמונת העולם הנוכחית היא רחבה יותר, והיא מסתמכת על הדארוויניזם, על הגנטיקה ועל הקיברנטיקה.

■ ליבוביץ אומר שאף־על־פי שהקורלאציה בין המוח לנפש היא עובדה קיימת, אנחנו לא נוכל אף פעם להבין אותה.

אני מסרב להתנבא לגבי אי־אפשרות עתידית. שנתיים לפני שמונגולפייר התרומם מכדור פורח התנבאו, שהאדם לעולם לא יוכל לבנות כלי שיתרומם באוויר, משום שהוא יותר כבד מהאוויר. הרי ידועות לא מעט תופעות שנראו כבלתי־ניתנות לפיתרון לחלוטין בזמנן, מפני שלא היו הכלים המושגיים, שבעזרתם אפשר היה אפילו לדמיין את הפיתרונות האפשריים, והיום הן מובנות כמו למשל ההתרבות והרבייה.

■ אך ליבוביץ טוען ששום תוספת מידע לא תוכל להסביר את הקשר בין עצבות ושימחה לבין מתחים חשמליים ואלקטרונים המתרחשים במוח.

כשאומרים, שאי־אפשר להסביר משהו, מתבססים על המושגים הקיימים. ייתכן, שתיווצר מערכת של מושגים, שבעזרתה אפשר יהיה להבין את מה שבאמת לא מובן כיום, הקשר בין תופעות גופניות לנפשיות.

■ ליבוביץ מסיק, שלעולם לא יבינו את הקשר שבין מוח לנפש, מפני שאין לדעתו גבול עקרוני בין המוח לבין מכונת־מתכת, שאינה שמחה ואינה עצובה.

הקביעה המסקנית, שאין גבול עקרוני, היא שרירותית. נכון שברמה של מולקולות שתי "המכונות" הן תוצאות חומריות, אך המוח הוא מערכת ביולוגית, שנוצרה בתהליך האבולוציוני כדי למלא פונקציות קיומיות.

■ אך גם אתה מודה שאינך יכול להבין כיצד שינויים נוירו־פיזיולוגיים מתבטאים בתחושות ומחשבות.

באנגליה של ימי־הביניים עמדו בפני חבר־המושבעים ארבע אפשרויות לתמך פסק־דין במשפטו: "אשם", "לא אשם", "איננו יודעים", או "לא נדע". אני גורס "איננו יודעים" ולא "לא נדע".

■ "...אפשר רק להאמין שגם בני־אדם אחרים הם בעלי תודעה, רצון, רגשות, אך אי־אפשר להוכיח זאת" – טוען ליבוביץ.

גם הדיכוטומיה בין הוכחה לאמונה לא מקובלת עלי. יש דרגות של הוכחה. הוכחות מוחלטות קיימות רק במערכת דדוקטיבית, המבוססת על הסקת מסקנות על בסיס אקסיומות. בתחום האמפירי, האמנות (beliefs) והתיאוריות, יש להן דרגות שונות של סבירות.

■ אף־על־פי־כן אומר ליבוביץ: "אין אדם בעולם, שיכול לחוש את כאב השיניים שלי. הוא יכול להאמין, שיש לי כאב שיניים, אבל הוא אינו יכול לחוש כאב זה".

אנו אכן עוסקים "ברשות הפרט" כמאמרו של ליבוביץ, ואיננו יכולים לחוש את הזולת. אך אנחנו פרטים בני אותו מין ביולוגי, ולמרות קיום ניואנסים חשובים, כשם שיש דימיון רב בתכונות הגופניות שלנו, יש דימיון בינינו בתכונות המנטאליות. נוסף לכך, אם נסתמך על קרל פופר, הרי כל ידיעה היא השערתית, אפילו הידיעה המדעית, אם כי היא הידיעה הטובה ביותר שמצוייה בידינו.

■ מן ההבחנה, שליבוביץ עושה, בין "רשות הפרט" ל"רשות הרבים" עולה, שהפסיכולוגיה איננה מדע, גם מפני שאינה ניתנת לכימות.

על־פי הקריטריונים, שליבוביץ מציג, הרי חלקים גדולים של הביולוגיה, כמו חקר התאמת האורגניזם לתנאי חייו, או תולדות השתלשלות המינים בתהליך האבולוציה, לא ייחשבו למדע. מאידך התופעות הנפשיות, התחושות, המחשבות, אף כי הן "רשות הפרט", הפרט החש יכול לדווח עליהן. לתופעות נפשיות יכול להיות ביטוי גופני כגון התופעות ההיסטריות שהתבטאו בשיתוק ושנחקרו על־ידי פרויד.

■ אם הכימות ו"רשות הרבים" אינם הקריטריונים הבלעדיים להגדרת מדע, מהו אם כן מדע?

גם הגדרת מדע אינה "תורה מסיני", והיא משתנה. אני מקבל את ההגדרה הרואה במדע התייחסות הכרתית ושיטתית אל הסביבה, איסוף נתונים ומציאת הקורלאציות ביניהם וחיפוש חוקים כלליים, הם חלק מהמחקר המדעי גם בתחום הסוציולוגי והפסיכולוגי. למרות שלתופעות המנטאליות יש צד יחודי והן מאוד מורכבות, פסיכולוגים מנסים לכוון את החוקיות שלהן.

■ "...מה ששייך להתנהגות, ההבנה והמצפון שלנו, לטוב יצרינו ומאווינו ולשליטתנו. עליהם לא נתחייש מאומה מיום שעמד האדם על דעתו".

ההבנה העצמית שלנו גדלה בהחלט כתוצאה מהגותם ושירתם של שייקספיר, קאנט, דאודן דוסטוייבסקי, פרויד ואחרים.

■ מה ערכה של הבנה כזאת, אם לא תביא לצימצום הסבל האנושי לאדם ולעצמו, מדבריו של ליבוביץ?

המורך להבנת תופעות בכלל, ותופעות אנושיות בפרט, לא נבחן אך ורק בנושא שלו שנית, הבנה אינה ערובה לשינוי, אבל היא תנאי הכרחי.

■ ערכים הם פרי הכרעה, שאינה ניתנת להנמקה, גורס ליבוביץ.

הכרעה בערכים אינה שרירותית, כמו הטלת מטבע. מעורב בה שיקול דעת. כשיש התנגשות בין ערכים שונים, אנחנו משווים ביניהם ומכריעים על־פי התוצאות האפשריות. ערכים אינם תלויים באוויר, הם חלק מסדר־עדיפויות, שהוא בסיסי לנו.

■ מנין נובע סדר העדיפויות הזה?

בחלקו מהביולוגיה שלנו ובחלקו מהחינוך. סבורים למשל שלאיסור־העריות או לדאגת הורים לצאצאיהם יש תשתית אבולוציונית־ביולוגית קדומה מאוד ולפיכך נפרצים ברוב החברות האנושיות.

■ יש סוציולוגים הטוענים שהתשתית הביולוגית בטלה בהשוואה לתנאי החינוך המסביבה בעיצוב התנהגותו של האדם.

■ יש סוציולוגים הטוענים שהתשתית הביולוגית בטלה בהשוואה לתנאי החינוך המסביבה בעיצוב והתנהגותו של האדם.

מי שמנסה לכפור בקיום רצף אבולוציוני בין בני־אדם ובעלי־חיים עליו הראייה. כשם שרצף זה קיים לגבי התכונות הגופניות, כך הוא קיים לגבי התכונות המנטאליות.

■ אהבת אם, אומר ליבוביץ, שייכת למיתוסים הקיטשיים. יש אמהות שמתאכזרות לילדיהן ויש אבות המוכנים להקריב חיים למענם.

יתכן שיש אמהות כאלה, גם בין עכברים התגלה, שהנטייה להתמכרות לאלכוהול שונה מעכבר לעכבר. קיימים הבדלים אינדיבידואליים אצל בני־האדם, כמו שהם קיימים בכל היצורים החיים.

■ אך יש היום ספרות היסטורית ופסיכולוגית ענפה, הטוענת שאהבת־אם היא אמצאה של המאה ה־20.

כאן אנו נכנסים לבעייה המורכבת של הקשר בין ביולוגיה לתרבות, התכונות הביולוגיות הגופניות, ההתנהגותיות והמנטאליות אצל האדם התפתחו במשך כשני מיליון שנים, כשהאדם חי כצייד מלקט בחבורות קטנות של 50־100 איש, שהיו בעצם מישפחה מורחבת. התרבות, שאפשר לראות את ראשיתה עם החקלאות, התחילה לפני כ־10,000 שנה, היא הרף־עין מבחינת השינויים האבולוציוניים־גנטיים. בחיי האדם בתרבות ובמיוחד במאות השנים האחרונות, אפשר לראות עיוות מבחינת המתאמות של תכונותיו שעוצבו באבולוציה.

■ ואם אתה מתנגד ל"פרא האציל" של רוסו?

הפרא לא היה אציל. המחקרים הסוציו־ביולוגיים בשנים האחרונות מדגישים את קיום הקונפליקט בכל אתר ואתר בין הורים המקווים את התברה, בין הגברים והנשים במשפחה ואף בין ההורים וילדיהם. אין זה ממתיע לפיכך שפסיכולוג אברהם מאסלאו הגיע למסקנה, שרק כשני אחוזים מהאוכלוסיה הם אנשים שהתפתחותם האישית היא אופטימאלית.

■ אם העיוות הוסף לנרכבה מה נשאר מהאבולוציה?

והתשתית, הנטיות והבסיסיות שלנו לא השתנו. הביטוי שלהן יכול לקבל צורות שונות ומשונות ואפילו מיפלצתיות, אך השינויים התרבותיים לא הרסו ולא שינו את התשתית הביולוגית. הדאגה לצאצאים יש לה מרכיב תורשתי כמו למשל מפני הבלתי־צפוי, לאהבה בין ידידים לזוגים ולאמפתיה להורי־האנשים, זקנים וילדים. ואדם, מאידך גיסא, הוא יחודי, הוא יצור בעל מודעות ובושר החלטה שיכול להתנגד גם בניגוד לנטיות הביולוגיות הבסיסיות ביותר. הוא יכול להחליט לא להוליד ילדים, יכול גם להתאכזר לילדיו ויכול גם להתאבד.

> **הוא יכול להחליט לא להוליד ילדים, יכול גם להתאכזר לילדיו ויכול גם להתאבד**

> **ליבוביץ שם גבול בין חקר החיים לחקר התודעה האנושית**

כריסי היינד והרכב האחרון של ה„פריטנדרס”, המגיע לישראל. איור על־פי צילום: יואל גילינסקי

כריסי אשת הברזל

דני בלושטיין, בראיון טלפוני עם המנהיגה הקשוחה של ה„פריטנדרס”: השפעות היפיות והפאנקיסטיות, סמים ומוות בלהקה, סילוקו של מתופף ידיד, להיות אשה ואמא – וכוכבת־רוק ● בקרוב לישראל, להופעה אחת בפארק

ג'ואן ארמטריידינג אמרה פעם: „יש דרך לעוור, גם ללא הנפת דגלים. אשה מצליחה עוזרת לנשים אחרות”.

מישפט זה מתאר, כמעט במרוייק, את אישיותה ודרכה של כריסי היינד, סולנית ומנהיגת להקת ה„פריטנדרס”, שתופיע אצלנו בעוד כשבוע. היינד, 36, אם לשתי בנות, נשואה לג'ים קאר, סולן ה„סימפל מיינדס”, אחת מאמניות־הרוק הבולטות ביותר כיום.

להלן, תקציר סיפור חייה ודרכה האמנותית, משולב בראיון טלפוני שערכתי עימה לפני ימים אחדים.

היינד קורצה, ללא ספק, מפלדה. אחרת, קשה להסביר כיצד הצליחה להנהיג ולטוט את להקתה בדרך־חתחתים של מיקרי מוות וסיכסוכים אישיים. את המוטו האישי שלה מיצתה בשיר „מסר של אהבה”: „כולנו נמצאים בביבים, אך חלק מאיתנו מסתכל על הכוכבים”. היינד, בניגוד לאחרים, ידעה להימנע מלהיתפס לשחצנות, המאפיינת לעתים את אלה שזחלו מהביבים ותפסו עמדת כוכבות כשלה.

▲

בת לדור ה„בייבי־בום” האמריקני, שלאחר המילחמה העולמית השנייה. גדלה באקרון, אוהיו, פעם מרכז תעשיית הגומי. תרבות הבית, ילדי הפרחים של שנות ה־60. החלום – לנגן בגיטרה כמו בריאן ג'ונס מ„האבנים המתגלגלות” או לשיר כמו ריי דייויס מה„קינקס”. כדי להגשימו, עקרה בתחילת שנות ה־70 ללונדון, אל זירת ההתרחשות של מהפכת הפאנק.

– האם את יכולה להצביע על ההשפעה שהיו לשתי תקופות אלו עלייך, על המוסיקה שלך?

„שנות ה־60 עיצבו אותי – הביטלס, האבנים המתגלגלות, הקינקס. היתה גם מילחמת וייטנאם. החברה באמריקה היתה מאוד מקוטבת. היה, כמובן, גם העניין ההיפיי, הפסיכדלי, תודעה קוסמית, פילוסופיות מיזרחיות. כל זה השפיע עלי. אני מוצאת דימיון בין הפאנקיסטים הראשונים להיפיס הראשונים. כשתקופת ההיפיס הפכה למשעממת, הילדים הצעירים, בדומה להיפיס הראשונים, מרדו גם הם במימסד. הם עשו זאת בסיגנון שלהם, כפאנקיסטים. אני יודעת איזו צורת ביטוי קיבל מרד זה בשנות ה־80. אני מקווה, שהם יצאו החוצה, ממקום מחבואם”.

– זו הסיבה, שהקלטתם גירסה ל„חדר מלא מראות” של ג'ימי הנדריקס בתקליטכם האחרון?

„כן. זו הסיבה לקיום ה'פריטנדרס' – מיזוג מוסיקאלי של שנות ה־60 וה־70, אבל, עם פנים לעתיד”.

▲

ללונדון הגיעה במחלקת תיירים, אך מהר מאוד מצאה עצמה עסוקה במאבק להישרד. היתה זבנית ברחוב אוקספורד ומלצרית – החלום ושברו. תקופה קצרה כתבה בעיתון המוסיקה „ניו מיוזיקל אקספרס”. הגיבוש בביבים הפך אותה למועמדת טבעית למהפך פאנקיסטי. ניגנה בהרכבי פאנק שונים ומשונים, עם חברים מ„אקדחי־המין”, „הארורים” ו„המתנקים” – לימים, עמודי התווך של מהפכת הפאנק.

„מעולם לא הגעתי לקאריירה ככוכבת־רוק בגלל הכסף והזוהר. ההצעה לחוזה־הקלטה היתה, פשוט, הרבה יותר אטרקטיבית מלהמשיך ולעבוד כמלצרית”, היא אומרת באירוניה עצמית אופיינית. ההצעה הגיעה בסוף 78' מדייב היל, איש חברת־התקליטים „ריאל”. היל מקים סביבה את ה„פריטנדרס” – פיט פרנדון, ג'יימס האנימרסקוט ומרטין צ'אמברס, כולם בני גיל ורקע דומים להיינד.

להיט ראשון ב־79' – „עצרי את דמעותייך”. ההצלחה מתחילה להתגלגל. חברת „האחים וורנר” רוכשת את „ריאל” ומפיקה ללהקה את אלבומה השני. ה„רולינג סטון” האמריקני בוחר בהם כלהקה המבטיחה לשנות ה־80. מסע־הופעות מוצלח. עם ההצלחה באים המשברים. אצל ה„פריטנדרס” הם באו בגדול.

האנימרסקוט מת ממנת־יתר של הירואין. היינד מפטרת את פרנדון מהלהקה עקב התמכרותו לסמים. זמן קצר לאחר־מכן, מת. הלהקה על סף התפרקות. כריסי מנהלת רומן סוער עם ריי דייויס, אליל נעוריה, ויולדת לו את בתה הראשונה.

– ל„פריטנדרס” יש היסטוריה של מיקרי מוות ופיטורים של חברי להקה, שיצרו לך תדמית של מנהיגת להקה קשוחה.

„די ברור שתהיה לי תדמית כזו. חושבים, שאם אני מנהיגת להקה, אני קשוחה. מה שמנחה אותי הוא כיוון וחזון מוסיקאלי מסויים. קשה להתמודד עם האשמות כאלה. הרי לא הרגתי את הבחורים מהלהקה שמתו. פיטרתי את פרנדון, כי היה שקוע לחלוטין בסמים”.

היא מצרפת ללהקה גיטריסט ובאסיסט חדשים ומוציאה אלבום שלישי, בעל השם הסמלי „לומדים לזחול”. זחילה זו מבססת את מעמדה כאחת מיוצרות הרוק החשובות של שנות ה־80. בסיבוב־הופעות היא נפגשת עם ג'ים קאר, סולן ה„סימפל מיינדס”, ומתאהבת בו. בשיחת־טלפון היא מנתקת את הקשר עם דייויס. ב־84' היא נישאת לג'ים קאר ויולדת את בתה השנייה.

את אלבומה האחרון, „התקרב”, הקליטה פעמיים, אחרי שביקשה את המתופף מרטין צ'אמברס, ידיד קרוב, לעזוב את הלהקה. „היה לי קשה מאוד להגיד לצ'אמברס לעזוב. הוא אחד החברים היותר טובים שלי, ואולי נעשה עוד דברים ביחד. כרגע אין בינינו קשר, מפני שהמצב עדיין מתוח. צריך להבין, שבלהקה קיים איזון מוסיקאלי־חברתי מאוד עדין. וכשקורה תהליך כזה, חייבים לשנות הרכב. מרטין לא התאמן בתקופה ההיא. כמנהיגת הלהקה הייתי חייבת לבקש ממנו לעזוב”.

אחר־כך הקימה, יחד עם הגיטריסט רובי מקינטוש, הרכב חדש של „הפריטנדרס”, והקליטה מחדש את „התקרב”, שהניב שרשרת להיטים. לארץ היא תגיע מלווה במקינטוש, בבאסיסט מאלקולם פוסטר, במתופף בלייר קאנינגהם ובקלידן רופרט בלק.

▲

– למוסיקת־הרוק דימוי גברי שוביניסטי. איך את מרגישה כמנהיגת להקת־רוק?

„לי מעולם לא היתה בעיה. בלהקות שבהן ניגנתי, מעולם לא קיבלתי יחס שונה”.

– נאמר עלייך, שמעולם לא הזדהית עם כל צורה שהיא של מיליטנטיות נשית, מלבד, אולי, בדוגמה האישית שלך.

„אישית, מעולם לא נתקלתי בהפלייה עקב היותי אשה. תמיד קיבלתי אותו שכר בכל העבודות, כולל בזבנות. אותי מעסיקות בעיות אחרות. אני עסוקה בזכויות הפרט, במניעת התעללות בחיות. אני בהחלט מעריכה את הפמיניסטיות על מאבקן, אבל מתמקדת בתחומים אחרים. חשוב, לדעתי, שכל בוגר יקדיש עצמו למטרה מסויימת, לאיזשהו מאבק על עניין עקרוני. זו הסיבה, שעל עטיפת 'התקרב' מופיעה ההערה, שמוצר זה נעשה ללא התעללות בחיות. היה לי חשוב, שאנשים ידעו את עמדתי העקרונית”.

– איך את מצליחה לשלב קאריירה של כוכבת־רוק עם אימהות?

„די בקלות. כשאני נמצאת בסיבוב הופעות בעולם, אני לוקחת את הילדים. יש להם אומנת. לישראל הם לא יבואו, כי זה רק לארבעה ימים. כל השנה היו איתי בחו"ל, כך שלא איכפת להם להישאר בבית, עם אבא שלהם (ג'ים קאר) ועם האומנת”.

– האם שמעת על ישראל מאמנים חברים שהופיעו כאן?

„בהחלט, שמעתי מה'יוריתמיקס'. הם היו נלהבים. אמרו, שההופעות והקהל היו פנטאסטיים. אני לא יודעת הרבה על ישראל, חושבת עליה כעל קיבוץ. מאוד מתלהבת מדברים חדשים. ההופעה בישראל תהיה האחרונה בסיבוב־ההופעות העולמי שלנו. אנחנו מאוד נרגשים לקראתה”.

■ דני בלושטיין

ג'ינס, טריקו, עמידת פישוק, מיקרופון בין הרגליים, קול מיוסר וצרוד. ארם, אליל־טיפש־עשרה. גימיק תקשורתי, שהפך להיסטריה. רק חמישה חודשים בשוק – והן חונקות אותו מאהבה. איך הוא עשה את זה

עמוס אורן

אלפי המצטופפות באמפי מחכות רק לארם. לא מעניין אותן מכלום. הן יעשו את המוות למנחה, המבקש להתאזר בסבלנות ולהאזין בינתיים לחני יופה. אפילו התואר „מארונה הישראלית” לא מצליח לגונן עליה. הגרונות צועקים: „לא רוצים! לא רוציםו”. כשהמארונה מתעקשת, מקבל אותה מטר שאגות: „ארם! ארם! ארם!”. מסכנה, יופה.

הרגע בו ארם מתקרב לבימה, עם ארבעת נגניו, מלווה בבוחות משטרה ובמאבטחים שכירים, משחרר נהמה מבין האלפים. הילדות, שהגיעו שעתיים לפני תחילת ההופעה, קמות על רגליהן, מתעלמות מניסיונות הנועם והאלימות של הסדרנים להשיבן על הדשא. מי שתפשה חזקה בקירבת הגדר, לא תוותר בקלות. לשבת אף אחת לא תעז. הגברתנים מסוכבים על ארם. בכניסה, מלאכתם קלה. הילדות מסתפקות בצווחות שימחה ובהבוקי מצלמות. בסיום ההופעה, הסיפור יהיה שונה. בינתיים, ההמון מתפף את יופה מהבמה. אם היא כועסת, לא תראה זאת. יודעת היטב, שהקהל בא לארם, לא אליה. אולי יזכרו אותה בזכותו. גם זה משהו.

כשהוא עולה סוף־סוף לבימה, תחת ערפל־עשן, מפולח באלומות אור מבהיקות, מתחילה ההיסטריה. קריאות שבר, שאגות שימחה, שירה ובכי. הן יעמדו שעה, קרועות עיניים, מושיטות ידיים בתחינה, רוצות לגעת. ישליכו לעברו זרי פרחים, יצלמו שוב ושוב. פה ושם כרזות בד: „ארם, שלך בכיף”, כאלה.

יודעות על־פה כל שיר. הן הקהל שציפצף על הביקורות, וקנה 20 אלף עותקים מ„סוד”, אלבום־הבכורה שלו. שרות ובוכות, בוכות ושרות, מתמכרות, כוססות ציפורניים. על פניהן מבט לא מאמין, היסטרי. אחת לכמה דקות תפלח את החלל זעקה נואשת: „ארםוו”

הצעירונת במרכז השורה הקדמית עשתה לו עיניים בעקשנות. בת 15, לכל היותר. ילדה, שרק החלה לשחק עם נשיותה. שיער גולש, עיניים ממוריות, שפתיים תושניות. גופיה קצרה, חלקת־בטן גלויה, ג'ינס קצרצר, ירכיים שזופות. עמודי הגדר נלחצים אל בשרה, ננעצים בגופה, מחככים ירכיה. מתעלמת במבטים עם האליל, מתערפלת במלות ה„סוד”: „רק בחום של הידיים,/ בלי מלים,/ אפתור לך את הסוד./ אם את לא לבד, אז זה כואב פתות/ אגלה לך את הסוד”. מנציחה במצלמת־כיס.

▲

על הבימה הוא פקעת אנרגיה. ג'ינס, חולצת טריקו קצרת שרוולים, נעליים גבוהות־עקב. עמידת פישוק, מיקרופון בין הרגליים. תנועה נרקסיסטית, קול מיוסר וצרוד, עיניים עצומות, הזעה ניגרת. מנגב הפנים ב„באנדנה” שעל אמת־ידו הימנית. לוגם מכוס חד־פעמית.

50 דקות, עשרה שירים. תשעה מאלבומו, ואחד, „ברחוב הנשמות הטהורות”, הזכור לטוב. לפחות פעם בהופעה יורד ללחוץ ידיים, ללטף ראשים. „כבר חטפו אותו פעם”, נזכר המתופף דובי קיולשטיין, „נבלע בקהל ונעלם. חזר אחרי 3 דקות שרוט וחיוור, בלי המיקרופון”. הנוגעות בו הרוסות. רק פרצי־בכי היסטריים מונעים בעדן להתעלף.

הסיום תלוי בדרכי המילוט האלטרנטיביות, שהוכנו מראש. המיניבוס, החונה מאחורי הקלעים, הוא יעד ראשון להסתערות. ארם מובל־נרחף לרכב אחר. למהירות הביצוע השפעה מכריעה על

שההקרנ. השתהות מיוחדת עלולה להיות קריטית. איש לא רוצה אסון.

▲

הוא לא נלקח כלל בחשבון מיתקפת הקיץ. מי חשב על זמר, שהוציא אלבום־בכורה לפני ארבעה חודשים בלבד? בתוך חצי שנה הפך ארם – מוכר על־ידי מישרד־הפנים כחיים כהן, ועל־ידי חברות תקליטים אירופיות ככריס לייף – מגימיק תקשורתי לשמך קהל, בדרגת שלום חנוך וארצי. תופעה.

וצמנה: „אין מוצא” בראש המיצעד. העניין בו מועט. סוף אותו חודש: חשיפה ויזואלית ראשונה ב„עוד להיט”. סוף ינואר: הופעה ב„זהו זה”. החודשים הבאים מוקדשים להקלטת האלבום. אתנחתא. סוף אפריל: התקליט יוצא. מכבש יחסי־ציבור מתחיל לפעול. יריה ראשונה ב„ממני”. „סטיות באוויר”, „עד־פופ”, שוב „עוד להיט”, שוב „זהו זה”. מושלם שלב החשיפה הטוטאלית. „הטלוויזיה שיחקה תפקיד מכריע בקאריירה שלי”, הוא מודה, „עשתה לי את כל הפרומושן. אחרי כל תוכנית, נראף מכירת התקליטים קפץ היסטרית”. וזה עוד לפני ההופעות.

גם ל„להיטון” חלק מכריע בעיצובו כאליל בנות העשרה. בחצי השנה האחרונה הקדיש לו השבועון 11 עמודי מערכת.

סימנים היסטריה ראשונים: דואר המעריצים תופח. ההליכה ברחוב נעשתה קשה ומסובכת. צרחות „כפארה שליך”, התנצחויות קולניות באשר לזהותו. לפני פחות מחודשיים, עם צאתו להופעות, תפשה התאוצה סיחרור. הוא הוזמן על־ידי רשת ג' למיצעד פיזמונים חי באמפי ואהל בפארק־הירקון.

„יזודתי מהרכב, נכנסתי לאמפי כדי להתראיין, אפילו לא חששתי”. תוך שניות, הפך מטרה להתפרעות היסטרית. „היה מפחיד. רציתי לקפל זנב ולברוח. ידעתי שבאו בגללי, אבל נדהמתי: מה קורה פה פה? וזה תחילה תחושת בילבול, חוסר ביטחון. הגילויים האלה מרתיעים, אולי מפני שהתרחשו מהר. ידעתי שזה יקרה, תיכננתי שזה יקרה. כל־זאת, בא לי בהפתעה. ההיסטריה הזאת היא הבומרנג המזין שלי. אבל, אני נזהר, שלא תעבור גבולות. אני על הבימה בשביל לשיר, להעביר מוסיקה, בשביל הכיף שלי. לא נהנה כשההיסטריה משתוללת. לא כיף. הצעקות, באמצע השירים, מוציאות אותי מהריכוז”.

▲

אמרו, שהוא בלון מנופח של יחסי־ציבור, מוצר סינתטי. הקהל בא בכל־זאת. „רגילים בארץ למישבצות מסויימות וקבועות. כל מה שמחוץ להן, לא נקלט. הפתיחות – רק לחומר מיובא. באתי עם קטע לא ישראלי. רוק, אבל אחר. עם תנועה, עם הנראה שלי. לכן, דיברו על חיקוי, על פיקציה, על ניסיון לגרוף רווחים מהירים. לדידה היה קל יותר לשבור מוסכמות. משום־מה נתפש, שזה לא מתאים לזמר. אני סטנדרטי – ג'ינס, חולצה, מוסיקה פשוטה. מגיע שהתייחסו לאלמנטים חיצוניים, ראוותניים־כביכול. כאילו זרקו לפח את ההפקה של יותר אשרות, את הטיפוח של שלמה צח, את ההשקעה של חברת־התקליטים. מי שבא להופעה, שינה את דעתו. 'זה' הרבה יותר משכנע”.

▲

27 פלוס, יליד חיפה, גרוש. 'ארם' שמו האמנותי. „חיים כהן זה לא שם לזמר”, אמר בעבר. מגיל 13 שאף להיות שחקן. למד שנה־וחצי ב„בית־צבי”. לקח קורסים בריקוד ובכוריאוגראפיה. כרקדן, ליווה את יזהר כהן בשוודיה, באירוויזיון 85'. אז התגלו כישוריו כזמר. צח פרש עליו חסות, הועיד אותו לגדולות באירופה. שהה שנה בצרפת. עשה להיט גדול, „ג'יפסי לייף”. 100 אלף עותקים. השאיר לצרפתים את „אין יותר אור” באנגלית ושב ארצה. כקין אשתקד, עם הגירסה העברית, „אין מוצא”, לפגרה. השהות התארכה. איש לא מצטער.

ארם, מיטיב להתנסח, מנתח את נסיבות הצלחתו. „היה 'חור' בארץ בתחום הזמרים. שיודע לרמות תרשה. לא רק אני באתי לסתום אותו. גם קיינשטיין. הבאתי רוקיסוש אחר, גוונרקול ומראה יוצא־דופן. אלה גרמו לתגובות, מהשיר הראשון”.

לא רק נראה טוב – עיניים תכולות, שיער שחור עד מהדר – גם חושב. עבד על תדמיתו. „זמר זה קונספציה. אתה מוכר משהו לציבור. ההשקעה בתדמית, מרכיב לא פחות חשוב מהמוסיקה. הבעיה בארץ פוחדים מתגובות. לוא הייתי מתלבש כמו בקליפ שעשיתי בצרפת, כתפיים מרופדות ומכנסיים נוחים, היו כותבים כמה אני מזוייף. אני מבין את זה. המוסיקה האיכותית בעולם משקיעה מאות־אלפי דולאר בתדמיות. לא מאמין באימאג' מזוייף. בחוץ, כמו על הבימה: אותה חולצה, אותם ג'ינס, אותה תדמית”. הדבר היחיד, שמרשה לעצמו על הבימה: משיחת השיער בשמן. על ההשמצה, שעיניו כחולות בזכות עדשות־מגע צבעוניות, כבר לא טורח להגיב.

הופעת הבימה שלו אינטואיטיבית. אוהב את הכוח והאנרגיה של בואי, טרנר, ספרינגסטין. מזכיר אותם כמקורות השראה. „הבימה היא סוללה, הקהל – הנורה. ככל שהסוללה יותר טעונה, הקהל נדלק יותר”. לשם כך משתמש בכל מה שלמד – שירה, תנועה, מישחק.

▲

אליל־נוער הוא תואר כפוי. צח וארם רצו לעשות מוסיקה טובה, תקליט טוב, הופעה טובה. לא דיסקו. שירים עם קו צעיר, לא לילדים. אבל, עיקר ההזדהות באה מבני־נוער, „מפני שחשוק עובר עליהם. מבוגרים לא בקיאים בשמות. מקווה, שזה לא יישאר כך. רוצה להגיע לכמה שיותר שכבות גיל”.

כרגע, בנות 14 עד 18. במיכתבים, גם בנות 11. אנחות בטלפון. אלימות. שברו דלת ותריס בדירתו הקודמת. שברו את תיבת־המיכתבים. מצלצלות יום ולילה בפעמון ובטלפון. בקריית־חיים יצא מהמיפגש איתן בשן ועין, שרוט והמום. בבת־ים הפילו זרקור על ראשו. משתדל להיות נחמד אליהן. קולט את המסתערות לעברו על הבימה בזרועות פתוחות. בולם את ההיסטריה בחיבוק רגוע. והן נרגעות.

▲

הכיף שלו, בסיום, למסור את ה„באנדנה”, צמיד המגבת, לאחת הנערות בקהל. זה המעט שהוא יכול לתת להן בתמורה לאהבה. מרגיש, שלא עושה זאת כדי לגרום פרץ היסטריה נוסף. „לוא רציתי לחולל מהומות, הייתי משליך לקהל כוסות־שתייה ותפצים אחרים”. הן מלקטות ושומרות, לא רק כוסות פלסטיק, אלא גם בדלי סיגריות שלו. „לא מצליח להבין את זה. לא מאמין בהערצה עיוורת. כשהייתי צעיר, לא הערצתי. רוצה שיתייחסו אלי כאל בשר־ודם”.

ב„קומבינה” נכונה, יגמור את הקיץ בשלוש־ארבע הופעות פתוחות. היא צריכה להיות אמנותית, לא לגריפת כספים. „אין לי 20־22 שירים להופעה. אני זמר של חמישה חודשים בלבד. לא אעבוד על קהל עם 50 דקות. לוא רציתי לעשות כסף, הייתי מופיע עם פליי־בקים. המיסגרת של זמרת או להקת חימום, ערבי דיסקו, כשאני נועל, היא הנכונה. אי־אפשר אחרת. זו תהיה הונאה”.

השיווק שלו בהזנחה. חברת־התקליטים מפיצה רק מרבקות של עטיפת האלבום. השבוע חתם עם חברת־האופנה „ליגת”, לפוסטר־חוצות ולסרט פירסומת. לא חולצות מודפסות, לא כפתורי רש, לא תמונות חתומות, לא מזכרות. צח: „מבחינה זו, ארם נקי. אני בונה אותו כאמן, לא כבובה מיסחרית. הוא מולטי טאלנטד. איני רוצה, שיידבק בו מיסחור”.

האלבום הבא, שהעבודה עליו תחל בספטמבר, יילך גבוה יותר. יכתוב כמה טקסטים. בא לו. את חורף 88' יעשה באירופה. „אחד ממיליון”, שהקליט עכשיו באנגלית, מיטיב לתאר את תחושותיו: „הייתי רוצה לשוב ולהיות אלמוני, לכמה שיותר זמן. זה הדבר, שהכי מטריד ומשגע אותי. הפרטיות הלכה”.

„ההיסטריה הזאת היא הבומרנג המזין שלי. אבל, אני נזהר, שלא תעבור גבולות”

צילום: [illegible] מנשה

בידור קיץ לכל המשפחה ברשת גולן גלובוס

סוד ההצלחה

בכורה ארצית: "חדר" גבעתיים · "רון" חיפה · "היכל" פתח-תקוה · "שחף" תל-אביב

הפצה: גולן גלובוס-קולנוע ישראל

האגדה הנפלאה עפ"י האחים גרים — הסרט

עמי ותמי

(הנזל וגרטל)

צולם בארץ · דובר עברית

הפצה: גולן גלובוס-קולנוע ישראל

הסיפור שריגש את העולם — הלהיט הקולנועי הענק

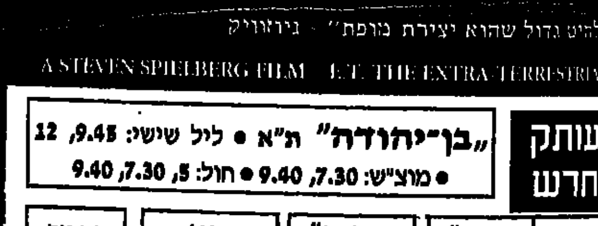
סרטו המדובר והמצליח ביותר של

סטיבן ספילברג

אי. טי.

חבר מכוכב אחר

A STEVEN SPIELBERG FILM · E.T. THE EXTRA-TERRESTRIAL

עותק חדש: "בן-יהודה" ת"א · "אורות" קרית מוצקין · "יד שמורית" טבריה · "גונה" קרית ים · "שביט" גבעתיים

הפצה: גולן גלובוס-קולנוע ישראל

"תל-אביב" תל-אביב · "דרייב-אין" תל-אביב · "אדיסון" ירושלים · "אמפי" חיפה · "אורנים" בת-ים · "סבוי" חולון · "אסתר" · "היכל" · "רון"

הגדול בסרטי הפעולה לשנת 1987

"חן" תל-אביב · "עדן" ירושלים · "עצמון" חיפה · "כפיר" ירושלים · "עצמאות" בת-ים · "רינה" חולון · "אורדע" רמת-גן · "רון" ראשון-לציון · "היכל" פתח-תקוה · "דוד" הרצליה

סופרמן 4

מלחמה לשלום

כריסטופר ריב · ג'ין הקמן

מרלי מטלן · ויליאם הארט

ילדים חורגים לאלוהים

אהבה צעירה

אפיזודה בחיי עולם פופ ישראלי — הסרטו של בעז דוידזון

שבלול

פסטיבל סרטי רוק ומוסיקה

המעוניינים ברכישת דמויות ומוצרים מהסרט "סופרמן 4" יפנו ל-"גלמיר בע"מ" חברת למוצרי פופ ומתנות. טל: 03-748896

הכונו בקרוב!!!

בלט ג'ד "שני העולמות"

מתרגשים באהבה

חלק II

רב-חן ת"א · רב-גן ר"ג · חדר רחובות · אור ירושלים · ספיר ק. ביאליק

ג'ודי דייוויס (המועמדת לאוסקר)

"סרט יפהפה, מעמיק מאוד, מעוצב להפליא. איכות אמיתית" — Variety

"הופעה מדהימה של ג'ודי דייויס" — New York Times

קנגרו

Kangaroo

עפ"י ספרו הנועז של ד.ה. לורנס על כח, אלימות ודעות קדומות.

בקרוב! "גורדון המחודש" ת"א

ז'ראר דפרדייה · פייר רישארד

"פושע, מובטל... וילדה קטנה"

בתי קולנוע "דיזנגוף" ת"א

סרט הפתיחה בפסטיבל ברלין 1987

וויידה

יומן אהבות

Kronika Wypadków Milosnych (Chronicle of Love Affairs)

סרטו החדש של אנג'י ויידה

"בהיסטוריה של הקולנוע ירשם כאחד מסרטיו האישיים, הגלויים והאמינים ביותר של ויידה. אתה נע כבתוך חלום. חוויה" — The Hollywood Reporter

"מושקע, נפלא. סרט קסום" — Le Monde

"אדיר, מעולה, לא להחמיץ" — Le Canard Enchaîné

מבוסס על סיפור של טדיאוש קונויצקי

בקרוב! בית ציוני אמריקה

הסרט

ראשים מדברים

בית ליסין ת"א

הקרנות נוספות השבוע: ימים א' + ד' 7.30, 9.30

כותי רומן

סרטם של: יעקב קוצקי ואסי דיין

עם: סמדר קלצ'ינסקי · אלון אבוטבול

בכורה ארצית — בקרוב ברחבי הארץ

מוצאי שבת בבתי הקולנוע

■ תל-אביב יפו

אורלי: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30

אסתר: "נשק קטלני" 7.30, 9.45

בית לסין: "ראשים מדברים — הסרט" 11.15

בן-יהודה: "אי. טי. חבר מכוכב אחר" 7.30, 9.40

גורדון המחודש: "קנרט" 7.30, 9.45

גת: "בלוז לחופש הגדול" 7.30, 9.45

דיזנגוף 1: "פושע מובטל וילדה קטנה" 7.30, 9.50

דיזנגוף 2: "שרותים אישיים" 7.30, 9.50

דיזנגוף 3: "שיחות מלוכלכות" 7.30, 9.50

דקל: "קרוקודיל דנדי" 7.30, 9.35

דרייב-אין: "עמי ותמי" 7.45; "007 באזור מסוכן" 9.45; סקס 12

הקולנוע — בית ציוני אמריקה: "שבלול" 8, 10; "סרט אילם" 11.45

הוד: "סופרמן 4" 7.30, 9.30

הסינמטק הישראלי: "קאזינו רויאל" 8.00; "גרים" 10.00

חן 1: "הנוכל, האוהבת והמאהבת" 7.55, 9.55

חן 2: "חנות קטנה ומטריפה" 7.45, 9.50

חן 3: "אני והחבורה" 7.50, 9.50

חן 4: "אל תקרא לי לבן" 7.45, 9.55

חן 5: "בי"ס למשמר האזרחי" 7.45, 9.55

לב 1: "נרדפי החוק" 8, 10

לב 2: "תעלולי שטן" 8, 10

לב 3: "לוי וגולייתי" 8; "ימי הרדיו" 10

לב 4: "בקצב השעון" 8, 10

לב יפו העתיקה — התדית הישראלית: "אני אוהב אותך כרמן" אנטוניו גארס 9.45

לימור: "מלון לצעירים" 7.30, 9.30; "למות בעד תשוקה" 12

מוזיאון ת"א: "מותר של סוכן" 7, 9.30

קולנוע קיץ בגן המוזיאון: "לורי אנדרסון — בית האמיצים" 9.00

סינמה 1: "חתיך אמריקאי" 7.30, 9.40

סינמה 2: "אהבת צעירה" (אסקימו לימון 7) 7.30, 9.40

סינ (אלנבי המחודש): "הרעב" 13.00; "אלגרו נון טרופו" 15.00; "חולית" 16.45; "משחק פראי" 7.30, 9.40; "כל מה שרצית לדעת על המין" בחצות

פאר: "לא שם זין" 8, 10

פריז: "שיער" 11; "משפחת המלוכלכים" 13.00; "פרובידנס" 15.00; "מופע הקולנוע של רוקי" 17.00; "לבירינט" 7.15, 9.30; "מופע הקולנוע של רוקי" 01.45

צליל (יפו): "קורבנ" 6.30, 9.15

צפון המחודש: "שם הורד" 7, 9.45

שחף: "סוד ההצלחה" 7.30, 9.40

תכלת: "חנות מעבר לפינה" 7.45, 9.50

תל-אביב: "007 באזור המסוכן" 7.15, 9.45

תמוז: (רמת אביב) "קיץ קטלני" 13.00; "פריז טקסס" 15.45; "בטי בלו" 7.15, 9.40; "מונטי פייטון צוחב הוקי" בחצות

■ חיפה

אורה: "משחק פראי" 7, 9.15

אורלי: "ימי הרדיו" 7, 9.15

אמפי: "007 באיזור המסוכן" 7, 9.15

חן: "לבירינט" 7, 9.15

סינמטק: "אותלו" 7.00; "שושנת קהיר הסגולה" 9.30

עצמון 1: "סופרמן 4" 7.15, 9.30

עצמון 2: "המובטל בטיטר" 7.15, 9.30

פאר: "הנוכל האוהבת והמאהבת" 7, 9.15

קרן אור: (המחודש) "לא שם זין" 7.15, 9.30; "כל מה שרצית לדעת על המין" 11.30

רב גת 1: "בלוז לחופש הגדול" 7, 9.15

רב גת 2: "מועדון גן עדן" 7, 9.15

רון: "סוד ההצלחה" 7.00, 9.00

שביט: "לא שם זין" 7, 9

■ ירושלים

אדיסון: "007 באזור מסוכן" 9.30

אורגיל: "הנוכל האוהבת והמאהבת" 9.15

אור 1: "אני והחבורה" 9.15

אור 2: "בקצב השעון" 9.15

אור 3: "לבירינט" 9.15

אור 4: "דוו" 9.00; "מעבר לתקוה" 11.15

אור 5: "נרדפי החוק" 9.15; "ברזיל" 11.15

אורנע: "מועדון גן עדן" 9.30

בית אגרון: "לטי שובי הביתה" 5.00; "3 אמיגוס" 6.45; "ואיפה העירנות לעזאזל" 8.30; "רסטי ג'יימס" 10.15

"משנה מקום משנה מזל" 12.00

הבירה — אימפריות של קולנוע: סגור לרגל שיפוצים

מוזיאון ישראל: "ממלא מקום ראש העיר" (מסין העממית) 9.00

כפיר: "ימי הרדיו" 9.30

מיטשל: "לא שם זין" 9.30

סמדר: "בנים חורגים לאלוהים" 9.15

סינמטק 1: "דונה קלור נשואה לשניים" 8; "קאוס" 10.00

סינמטק 2: "בני 7" "בני 28"

עדן: "סופרמן 4" 9.30

רון: "בלוז לחופש הגדול" 9.15

תיאטרון ירושלים: "שיחות מלוכלכות" 9.15

■ ר"ג גבעתיים

אואזיס: "לבירינט" 7.30, 9.40

אורדע: "סופרמן 4" 7.15, 9.30

ארמון: "הנוכל האוהבת והמאהבת" 7.30, 9.45

גן 1: "בלוז לחופש הגדול" 7.30, 9.45

גן 2: "ימי הרדיו" 7.30, 9.45

גן 3: "אני והחבורה" 7.30, 9.45

גן 4: "קרוקודיל דנדי" 7.30, 9.45

הדר: "סוד ההצלחה" 7.15, 9.40

לילי: "לא שם זין" 7.30, 9.30

סוקוס (כפר המכביה): "הרומן שלי באוקספורד" 9.30

שביט: "אי. טי. חבר מכוכב אחר" 7.30, 9.30

■ אשדוד

אסתר: "קרוקודיל דנדי" 7.15, 9.30

אשדור: "8 מיליון דרכים למות" 7.30, 9.30

■ אשקלון

אסתר: "בלוז לחופש הגדול" 8, 10

מאור: "המובטל בטיטר" 8.15, 10.10

רחל: "הנוכל האוהבת והמאהבת" 8.30, 10.30

■ באר-שבע

אורות: "הכוקי שאתרי" 7.15, 9.15

גילת: "חנות קטנה ומטריפה" 7.15, 9.15

חן: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30

■ בת-ים

אורנים: "007 באזור מסוכן" 7.15, 9.30

עצמאות: "סופרמן 4" 7.30, 9.30

■ בית שאן

מתנ"ס: "נשק קטלני" 9.15

■ גדרות

בית העם: "ג'ק פלאש המקסים" 7.30, 9.30

■ הרצליה

דוד: "סופרמן 4" 7.15, 9.30

היכל: "ילדים חורגים לאלהים" 7, 9.30

מלון דניאל: "סיפור מהחיים" 7.15, 9.30

מועדון קולנוע רן אכדיה: "מעבר לשיא" 7

תפארת: "חנות קטנה ומטריפה" 7.30, 9.30

■ חולון

ארמון המחודש: "לא שם זין" 7.30, 9.30; "בלייד ראנר" 11.30

מגדל: "נשק קטלני" 7.15, 9.30

סביון: "007 באיזור המסוכן" 7.15, 9.40

רינה: "סופרמן 4" 7.30, 9.30

■ חדרה

הדרה: "הזבוב" 7.15, 9.30

חוף: "בלוז לחופש הגדול" 7, 9.15

■ טבריה

גיל: "המובטל בטיטר" 7.30, 9.30

יד שמורית: "אי.טי. חבר מכוכב אחר" 9.30

■ כפר-סבא

בית ברל קולנוע ותיאטרון: "המלך והציפור" 6; "תמיד" 10

חן: "אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 7.30, 9.30

עמל: "קרוקודיל דנדי" 7.30, 9.30

■ לוד

נוה זית: "המובטל בטיטר" 7.30, 9.30

■ נתניה

אסתר: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30

סטוריו: "חנות קטנה ומטריפה"

שרון: "לא שם זין" 8, 10

צור (היכל התרבות): "קרוקודיל דנדי" 8.15, 10

■ נהריה

הוד: "לא שם זין" 7.15, 9.15

רון: "שיחות מלוכלכות" 7.15, 9.15

■ נס ציונה

מוסיית: "אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 7, 9.15

■ נתיבות

שביט: "המובטל בטיטר" 9, 10.30

■ עפולה

היכל תרבות: "ילדים חורגים לאלוהים" 9.15

מופתרון: "קרוקודיל דנדי" 9

■ פתח-תקוה

היכל 1: "סופרמן 4" 7.30, 9.30

היכל 2: "עמי ותמי" 7.30; "007 באזור מסוכן" 9.30

היכל 3: "סוד ההצלחה" 7.30, 9.30

שלום: "לא שם זין" 8, 10

■ ק. אונו

המרכז הקהילתי: "במבי" 11 בבוקר

■ ק. ביאליק

סביון: "הנוכל, האוהבת והמאהבת" 7, 9.15

ספיר: "קרוקודיל דנדי" 7.15, 9.30

■ ק. חיים

בית העם: "המובטל בטיטר" 7, 9.15

היובל: "סופרמן 4" 7.15, 9.15

■ ק. ים

ביצן: "לא שם זין" 7.30, 9.30

■ ק. מוצקין

אורות: "שם הורד" 9.30

■ ק. מלאכי

צמרת: "אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 7.30, 9.30

■ ק. שמונה

שניר: "שבט רב המערות" 7, 9

■ רמלה

היכל תרבות: "בי"ס למשמר אורחי" 9

ארן: "007 באזור מסוכן" 7.30, 9.30

■ ראשון-לציון

ראשון: "לא שם זין" 7.30, 9.30

רון 1: "סופרמן 4" 7.30, 9.30

רון 2: "007 באזור מסוכן" 7.15, 9.30

תריצה: "עסקה מסודרת באירופה" 9

■ רחובות

בית העם: "קסיפה מתולה" 8.30

הדרי: "לא שם זין" 8.15, 10

חן: "המובטל בטיטר" 8.15, 10

■ רמת השרון

כוכב: "מהדוקים באהבה" 11; "הרומן שלי באוקספורד" 7; "פלאטון" 9.30; "חולית" 11.45

■ שדרות

חן: "נשק קטלני" 7.45, 9.45

"נרדפי החוק" — הארוע הקולנועי המדובר ביותר בעיר, סרטו של ג'ים ג'רמיש עם: טום ווייטס, רוברטו בניני וג'ון לורי. "נרדפי החוק — אדיר. אם צריך לראות סרט אחד על אמריקה — זה הסרט... קומדיה נפלאה... משחק אדיר... לרוץ מחר". יהונתן גפן, חדשות

"נרדפי החוק" שבוע 14 בתי קולנוע "לב" ת"א גם ליל שישי 10

צלצלו 03-317111 ומוכן יבוא לביתכם להרגמת הקלטות

לשמחתנו הצלחנו לספק את הביקוש הרב שנוצר בשבועות האחרונים ומעתה ניתן להשיג מיד את הקלטות

אנגלית

500 מלים ראשונות באנגלית לילדים

בהנחיית סוזי מילר ובלה שירי

המתנה האידיאלית לילדים, נוער ומבוגרים

אנגלית

ב־6 קלטות וידאו

צרפתית

ב־6 קלטות וידאו

קריינות · צילום

רדיו וטלוויזיה · וידאו וטלוויזיה

איפור

קולנוע, טלוויזיה ותיאטרון

מופע הדיסקו של אילן בן־שחר

קריית־גת

סינמטק ציון

קולנוע תמוז

״קצת אחרת״

ערב מזרחי

בבריכת מלון מרינה בת־ים

מלון השרון

052-575777

לאילת עם סילון בע״מ

מרכז הזמנות לטיסות ארקיע וחבילות נופש

בן־יהודה 1 (מגדל) ת״א 03-5101094-6

ימים א׳־ה׳ 09.00–17.00, יום ו׳ 09.00–13.00

מוזיאון ישראל, ירושלים

שעות הביקור: בחודשים יולי–אוגוסט יהיה המוזיאון פתוח בימים ג׳: 10–22; א׳, ב׳, ד׳, ה׳: 10–17; שישי, שבת: 10–14 (מס׳ טלפון: 02-698211)

״לצייר באור הים התיכון״

100 יצירות מופת של גדולי האמנים בצרפת ביניהם סזאן, רנואר, מאטיס, פיקאסו, מירו, בונאר ועוד – שנבחרו כדי לבחון את השלכות האור הים־תיכוני על תפיסת הצבע בתקופות ובסגנונות שונים.

פול סזאן: ״המתרחצות״

רשימת סרטי הערב בבתי הקולנוע – ליום שישי 7.8.87 בערב

לאילת עם סילון בע״מ

מרכז הזמנות לטיסות ארקיע וחבילות נופש

בן־יהודה 1 (מגדל) ת״א 03-5101094-6

ימים א׳–ה׳ 09.00–17.00, יום ו׳ 09.00–13.00

״מחולות תימן״

ציון גולן

אבנר גדסי · אהרון עמרם · מוטי נהרי · מני קוממי

חיים גולן

בליל רומני משובח

יפו, אילת 11

מוזיאון תל אביב

ממארם עד פיקאסו

ג׳ורג׳ גרוס

ו. יוג׳ין סמית

תחרות אדריכלית

החופש הגדול

קולנוע קיץ בגינה

קולנוע

אוסף יצירות מופת

השנים בברלין

צלם מודד

בניין בית המשפט העליון בירושלים

הערב **בטלוויזיה** סיבה לסמבה

קטעים מתוך המופע הנפלא של **מתי כספי**

„ארץ טרופית משגעת"

וזה רק על „קצה המזלג" לעוצמת המופע החי על הבמה

35 נגנים ★ רקדניות ★ זמרים, זמרות ואשפי המקצב מברזיל המטריפים את החושים.

אסור להחמיץ את המופע !!

שעתיים נטו של סמבה וקרנבל במופע המקסים והמרקיד את כל הקהל באולמות התיאטרון בכל הארץ.

פרסום בלקין

קריאה מהנה בשבוע ן „לאשה"

הקאמרי – התיאטרון של תל-אביב

הבימה – התיאטרון הלאומי

המחזמר

טנגו בטיילת

הרגעים הגדולים של הבידור והזמר

רותי הולצמן ■ יפה ירקוני ■ אריה מוסקונה ■ עירית ענבי ■ מאיר סויסה

דודו טופז

בהצגת הבידור החמה

בלי חשבון

יהודית רביץ

באה מאהבה

בית ברל – קולנוע ותיאטרון

תיאטרון בבית ברל

תימנה בראוור ואלי מאירי

דני סנדרסון „חכם על קטנים"

„חדר נשים" – ערב שכולו נשים

„הזמן הצהוב"

קולנוע בבית ברל

ALWAYS

---

3 הצגות במחיר של 2

נובמבר

אבנר דן

LAMKAS – "BLACK THETARE"

בית ליסין

המרכז לתיאטרון עכו

פותח סדנת קיץ

31.8.87–9.9.87

„מבוא למשחק לא ריאליסטי"

הרמונה

הסימטה

מופעי תיאטרון ★ בידור ★ מוסיקה

אגוד האמרגנים והמפיקים בישראל

הלב

אלברט כהן

חיים בנאי – אשתי המשוחררת

תימנה בראור – אלי מאירי והקתם

אביבית – המסעדה

Rishon cellaR

הפינג'אן

המערה

קרוקודיל

אלדין

רנצ'ו בנצ'ו

המרתף הקטן

הבמה האחורית

אדם – בהופעה

דני סנדרסון – חכם על קטנים

טנגו בטיילת

מועדונים

החמאם – EL HAMAM

צביקה פיק

שוב על הבמה

נוה צדק – המרכז התיאטרוני

קרוואן

מגוש תכנית אמנותית חדשה מדהימה ומחממת

הזמר שימי תבורי

קומדיה – קומדיה

„גבר דל קלוריות ואשתו המשוחררת"

מועדון **רפיס** – club RAFIS

עליזה אביב

אלי קניאל

לונה פארק

גני התערוכה ת"א

הרמונה

מסיבת קיץ עליזה לבנים פנויות

יוסי ראובני

להקת

הפריטנדרס

THE PRETENDERS

הופעה אחת ויחידה

נותרו עוד 12 ימים!

פארק הירקון (גני יהושע)

יום ג' 18/8 בשעה 8:30

צפו בטלוויזיה הלימודית ביום א' 9.8 בשעה 11.00 לפנה"צ

תכנית עם הפריטנדרס

עירית בת-ים

בת-ים למען לב"י

יתקיים ביום ראשון 16.8.87 מ-9.00 בבוקר עד 11.00 בלילה
בקרית הנופש והספורט בת-ים
במעמד: ראש העיריה- אהוד קנמון
יו"ר קרן לב"י - מנחם סבידור

מופע מרכזי בשעה 20.30
עם **להקת הנח"ל**
והזמר **חיים משה** ותזמורתו

מחיר תרומה לכל היום 15 ש"ח
מחיר תרומה החל משעה 10,15.00 ש"ח
כרטיסים בקופות הקריה ובחוף לדוגמא
ארגון הפקה ובצוע תרומת חב' חוף בת-ים

בנק המזרחי המאוחד באדיבות סניף בת-ים

פרטים בלוחות המודעות ובטל: 5517063 ,5519561

קרית ספורט - קיץ 87
קרית הספורט הגדולה בישראל

ידיעות אחרונות
עירית תל-אביב-יפו

בין התאריכים 15.8.87 עד ה-29.8.87
בשעות אחה"צ והערב
בשטח הספורטק, שדרות רוקח ת"א.

שבוע לסיום הרישום!

תחרויות ואליפויות ברישום מוקדם
קט-רגל (5 שחקנים)
קט-סל
כדורסל
כדורעף
טניס שולחן
טניקט
הורדת ידיים
מר/מרת הקריה
אליפות הטבעות
ויד הזהב

פעילות חופשית
משחקי נופש פעיל
החלקה על גלגליות
במת ספורט
פינת כושר
בדיקת כושר
גופני לכל

דמי השתתפות: 8 ש"ח לקבוצה.
3 ש"ח לענפים האישיים.
פרטים והרשמה בבניין עירית ת"א כיכר מלכי ישראל קומת 11 חדר 1154 טל' 438267, 438285 ובספורטק.

פרסים למשתתפים!!
הפרסים תרומת: אדידס, אפולו - בגדי ילדים הקומקום, אופני ברטין ומגן ליברמן

אמפיתיאטרון צמח יום שישי 7.8 22.00
חג האהבה בכינרת ★ הפנינג אמיתי עם רוקי
כרטיסים במשרדי הכרטיסים ובערב המופע בקופה

חיפה יגור — יד למגינים
הופעה יחידה ואחרונה בארץ לתושבי חיפה והסביבה — מוצ"ש 8.8.87 שעה 21.00
כרטיסים מתאריכים 5-6/8 כוחם יפה לתאריך זה. יש להחליפם במשרד גרבר טל. 04-384222 ובקופה טל. 04-848173 • מוגבל מגיל 16

תקליטן! דיסקוטק!
הגיעו תקליטי מיקסים MASTERMIX לתקליטנים בלבד!
ניתן להשיג מס' 11 ו-12
אילן בן-שחר
המשרד: 03-449649

כך קוראות כולן לאשה

★ דיסקו ★ פאב ★ מסעדה ★
שישבת – ערבי דיסקו מהממים במיטב הלהיטים
יום שלישי – ערב גל חדש
יום חמישי – ערב דיסקו מהמם במיטב הלהיטים
רח' הרצל 61, תל-אביב
03-829719

בואו לחנות מהמקום של עוזי
פאב חדש
תחת כיפת השמים
רח' ברנט 4 (כביש החוף הישן) יפו
להזמנת מקומות 03-664942

ערבי נוער
קיץ 87
כל יום שני
קולוסאום
מחיר: 12 ש"ח

מבצע קיץ 87
ב"פאב 101"

מכחר שיפודים	מרקים ביתיים	סלטים נבחר מגוון
2 ש"ח	2 ש"ח	2 ש"ח

מוסיקת וידאו ממיטב הלהיטים, שירות מעולה ואוירה נעימה עם מזוג אויר.
דיזנגוף 101 ת"א, מסז' הוד ק"ב
03-224456

פאב מסעדה "הבריכה"
על שפת הבריכה
אבן-יהודה
★ ערב שישי 7.8 הזמר גילי
בשירי א"י ושנות ה-60
★ רחצה בבריכה, סאונה וג'קוזי ★
★ ☆ ★
טל. להזמנת מקומות 053-699758

המועדון המפואר ביותר בארץ
NIGHT CLUB No1 מחדש
ערב ששי, דיסקו משגע והמתעורת
ערב שני 10.8 **שימי תבורי** - ישן וגם חדש
מוצ"ש 15.8 הזמר **צביקה פיק**
★ אל תחמיצו! ★
053-617474 ,613434

פארק הירקון (גני יהושע)
מוצ"ש 5/9 בשעה 8:30

בריכת השולטן (ע"ש האסנפלד)
יום ב' 7.9 בשעה 8:30

כרטיס חינם למופע
עם שמפו פלקס רבלון.
קנו שמפו ומרכך שיער פלקס ותמורת השובר באריזה ניתן לרכוש כרטיס ב-35 ש"ח ולקבל כרטיס נוסף חינם.
את שמפו פלקס ניתן להשיג בכל החנויות, פרפומריות ורשתות השיווק ברחבי הארץ.

מבצע
פלקס
עם
כוכבים בינלאומיים

אגדה חיה
בהופעה חיה

REVLON
CBS

מופע פארק
בוב דילן
ביחד ולחוד
טום פטי
ושוברי הלבבות

עירית תל-אביב-יפו · גני יהושע (פארק הירקון) · קרן תל-אביב לפיתוח

במוצאי שבת הקרובה 8.8.87 בשעה 9.00 בערב
יהורם גאון בפארק

אירוע האירועים, פתוח לכולם.
יהורם גאון בפארק הירקון (גני יהושע)
בליווי תזמורת הטיילת של ת"א
בניצוחו של **דוד קריבושה.**

סנדלי דנוור יופעלו כנגד החונים שלא כחוק.
הישיבה על הדשא –
הקהל מתבקש לא להביא כסאות.
אסורה הכנסתם של כלי נשק
ומשקאות אלכוהוליים בהוראת המשטרה.

מופע הפארק הבא: ב-15.8.87 **רמי קליינשטיין ואהוד בנאי**

הכניסה חופשית

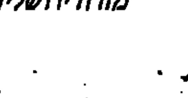
יריד חוצות היוצר

ירושלים - מול שער יפו 22.8.87 — 11.8.87

פתוח כל יום (פרט ליום ו') בשעות 19.00-23.00. במוצ"ש עד 24.00.
מדי ערב בשעה 21.00 מתקיימים אירועים מוסיקאליים:

11.8.87 — אנסמבל קאמרי "אמני ירושלים".
12.8.87 — ערב ג'אז.
13.8.87 — רביעיית המתכת הקיבוצית.
15.8.87 — אנסמבל קאמרי "אמני ירושלים".
16.8.87 — אריק לביא ותזמורתו.
17.8.87 — חמישיית המתכת הישראלית.
18.8.87 — ערב ג'אז.
19.8.87 — אילנית ותזמורתה.
20.8.87 — אבנר שטראוס — "על אש קטנה".
22.8.87 — אנסמבל קאמרי "אמני ירושלים".
הכניסה ליריד בתשלום.

משרד התיירות · פיתוח מזרח ירושלים · עירית ירושלים · בחסות: ד. ברמן בטוחים בע"מ סוכני "המגן" חברה לביטוח.

מכירת סוף העונה!
עד 50% הנחה!! חוטי קיץ!

אמפיסל התמורה הטובה ביותר לכספך!

במחסננו, אמפיסל (ישראל) בע"מ, אפעל 3, קרית אריה, פ"ת 03-9226921 תל-אביב: אלנבי 98, חגליל 9 (צמר אבי), נחלת בנימין 6. רמת-גן: ביאליק 11, ירושלים: אך זרק בסניף המלך ג'ורג' 8, חיפה: הרצל 31, נתניה: החלוצים 7 (תחנה מרכזית), חולון: סוקולוב 63, הרצליה: סוקולוב 16, באר שבע: ההסתדרות פינת הפלמ"ח

שי לחגים
סלסלות קש משגעות
• המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר.
• המכירה הסיטונית לעסקים ולמוסדות.
אמנון גדליהו—מוצרי קש
רח' אחד העם 11 ת"א
טלפון: (03)653364

המקום של יגאל
פאב - מסעדה ליד כפר הבפטיסטים
7,8/8 - **עטליה פניאל**
בשירי ג'אז בלוז ביבופ
בשעה 23.30
טל. להזמנות: 03-916817

"נדה" הפקות גאים להציג
(בשיתוף "קורוס" תקליטים)

ת"א: אמפי ואהל (פארק הירקון), 11.8. כרטיסים: "הדרן-קסטל", "לאן", קורוס (בן-יהודה 150).
חיפה: אודיטוריום, 12.8. כרטיסים: "גרבר", "מופע קריות" ובל המשרדים.
ירושלים: תאטרון, 15.8. כרטיסים: "בימות", "קלעים", "כהנא" וקופת התאטרון.
פרטים נוספים "נדה" הפקות 04-332426. האמנים מתארחים ב"דן פנורמה", ת"א.

בגרות עד סוף 87

לימודי ערב:
בשיטת הלימוד הבלעדית של עמוס ערד, המבטיחה את הבנת החומר ומגדילה את יכולתך להתמודד עם בעיות חדשות.
- מורים מומחים לבגרות למבוגרים.
- כיתות לימוד בכל המקצועות.

תחילת הלימודים ב-16.8.87
- קורסים מיוחדים במתמטיקה (4-5 יח') ע"י אורי גוטהלף.

תחילת הלימודים ב-9.8.87
- קורסי הכנה לבחינות הפסיכומטריות בשילוב עם "קידום 81".

25% הנחה לחיילים ולשוטרים.

תל אביב רח' תל חי 5 (ע"י ככר דיזנגוף) טל. 03-288121-2
הרצליה רח' העצמאות 59 טל. 052-541262, 546923
רחובות רח' הרצל 108 טל. 08-455572

המסגרת הבטוחה ביותר לבגרות
תיכון רון
רשת בתי הספר הפרטיים הגדולה בישראל בפיקוח משרד החינוך
נוסד ב-1955

נמשכת ההרשמה ללימודי הבוקר לתלמידי תיכון.
בתל-אביב: כיתות י"א, י"ב.
בהרצליה: כיתות ט', י', י"א, י"ב.
ברחובות: כיתות ט', י', י"א, י"ב.

הפתיחה בספטמבר
עכשיו הזמן ללמוד מקצוע תכליתי
קורס ליחסי ציבור ולפרסום כולל שיווק ויחסי אנוש מחזור סתיו 87

- הרצאות
- סדנאות
- ייעוץ מקצועי

פרטים והרשמה:
בשעות 13 — 8 לפנה"צ
16.30 — 20.30 אחה"צ

לעומדים בבחינות תוענק תעודת גמר

מישלב
המרכז הישראלי להשכלה
מרכז מישלב: רח' ויצמן 53 תל־אביב טל. 263185-9
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל • מפעלי תרבות וחינוך בע"מ

רוצה להצליח בבגרות?

נמשכת ההרשמה לכיתות בוקר וערב למבוגרים לכל מקצועות הבגרות למועד חורף 1987
פתיחת כיתות בוקר ב-13,18 באוגוסט
כיתות מיוחדות: • כיתות מזורזות במתמטיקה מורחבת למועד חורף 1987
• מתמטיקה ופיסיקה מורחבת
• ביולוגיה
פרטים והרשמה:
מרכז מישלב — ויצמן 53 ת"א, מיקוד 61213, טל. 263185-9
בימים א' – ה': 16.30-20.30, 08.00-14.00 וביום ו' 08.00-12.00

נמשכת ההרשמה ללימודי בגרות לנוער לכיתות י"א-י"ב לשנת הלימודים תשמ"ח
- שיטות לימוד חדשות
- פעילות חברתית וספורטיבית מגוונת
- כיתות מיוחדות למתמטיקה מורחבת 4-5 יחידות
- כיתות מיוחדות לעולים
- אפשרות להיבחן בחלק מבחינות הבגרות במועד חורף 1987
- אפשרות ללימודי נהיגה

מישלב
המרכז הישראלי להשכלה
ביה"ס היחידי המאפשר לימודי בגרות בתנאים מיוחדים ההולמים את יכולתך הכספית.
25%

סניפים:

במישלב גומרים טוב!

ספרי "ידיעות אחרונות"
שפות והשכלה תיכונית

ספרי „ידיעות אחרונות"

הצעה מיוחדת למפעלים, ארגונים וועדים
לרכישה מרוכזת עבור ידידים, עובדים, ספקים ולקוחות
של אחד הספרים היפים והמהודרים שהופיעו בישראל
לכבוד מלאת 20 שנה לאיחוד ירושלים
הופיע הספר

הרובע היהודי בעיר העתיקה ירושלים

מהדורה אלבומית (23x29 ס"מ) על פני 544 עמודים, המכיל 500 צילומים – כמחציתם בצבע מלא - וכן תיאור החפירות הארכיאולוגיות, תולדות הרובע, מוסדות התורה והתפילה, נפילת הרובע במלחמת תש"ח, על אגדות המהלכות סביב הרובע והסיפור-המרתק אודות שיקומו של הרובע, הכל מתואר בעט חבקיאות וכשרון העט של בני הסמכא בנושא פרופ' נחמן אביגד, יהושע בן־אריה, יהודה קרמון וזאב וילנאי, וכן אהרון בי"ר, רמי יזרעאלי, נתנאל לורך, מרדכי נאור, דן עומר (ז"ל) וגיורא בסין.

המחיר לצרכן —.85 ש"ח בלבד

לקבלת פרטים נא להתקשר בטלפון 03-621064-5 או בכתב ל„ידיעות אחרונות", ת"ד 37744 תל־אביב, 61376 ותענו מיד.

מ.ל. המכון הישראלי למינהל
בית הספר הוותיק והגדול להכשרת עובדי משרד וחשבונאות
מ.י.ל. שרותי כח אדם

אנו נכשיר אותך לעבודה מעניינת ומכניסה

אנו נכשיר אותך תוך מספר שבועות ללא תלות בגילך והשכלתך בכל מקום בארץ למקצועות:
- ◄ **מעבדת תמלילים** על מחשבי P.C
- ◄ **כתבנית** עברית־אנגלית
- ◄ **מנהלת חשבונות** ◄ **קלדנית**
- ◄ **מפעילת מסוף** מחשבי P.C

הפניה למקומות עבודה לבוגרות

פנה עוד היום לסניפי המכון הישראלי למינהל:
הסניפים פתוחים בין השעות: 9.00-1.00 לפנה"צ, 16.00-19.30 אחה"צ

חיפה ביאליק 17 פינת הרצל טל. 664505	ירושלים יפו 36 מול בית יואל טל. 221933	באר-שבע העצמאות 49 טל. 73714	ראשל"צ רוטשילד 35 עסוי חיים טל. 968801	רחובות הרצל 163 טל 463532	פתח תקוה איכילוב 13 טל. 913886	נתניה הרצל 24 כיכר ציון טל. 22404
רמת-גן ביאליק 47 מול אורדע טל. 726132	חולון סוקולוב 48 בנין הסוסר טל. 880669	בת-ים רוטשילד 81 פינת בלפור טל. 684161	אשדוד בנין מאן לון מרכז א' טל. 36624	כפר-סבא עמרמי 3 מול סינמה טל. 444208	רמלה הרצל 84 מעל בנק לאומי טל. 242366	אשקלון הרצל 38 בית גור טל. 28488

נרשמים עכשיו!

בגרות במהירות.

"מכון שחר" מכין לבגרות במתמטיקה ובאנגלית למועד הקרוב בתוך פחות מ-3 חודשים! הכי מהיר בעיר.
כך אין שום אפשרות לשכוח בבחינה את החומר הנלמד.
וההוכחה הכי טובה הם אחוזי ההצלחה.
95% מתלמידי מכון שחר עברו את הבחינות במכה ראשונה!
אורה שינרמן – מנהלת מכון שחר, מלמדת בעצמה מתמטיקה, בשיטת הוראה יחודית, המתאימה גם לחלשים ביותר.
ועל כך זכינו בפרס!

"מכון שחר"
בגרות במתמטיקה ובאנגלית והכנה לבחינות פסיכומטריות
אורה שינרמן-אלוני

- ★ בית בני ברית, לסקוב 28 (פינת קפלן), ת"א. טל. 03-252637
- ★ בי"ס בסמת חיפה, פרטים בסניף ת"א.

משרד החינוך והתרבות · האוניברסיטה העברית בירושלים
מרכז הסתדרות המורים בישראל
בית־הספר המרכזי להשתלמות מורים
תל־אביב, רח' בן־סרוק 8, מיקוד 62 969 · טלפון 260211

לציבור המורים –
אל תחמיצו ההזדמנות לזכות בתואר אקדמי B.A.

עדיין ניתן להירשם לחוגים הבאים:
- ★ מקרא
- ★ ספרות עברית
- ★ היסטוריה של עם ישראל
- ★ חינוך
- ★ גיאוגרפיה
- ★ תולדות האמנות
- ★ לשון עברית

כמו־כן אנו מעניקים את התעודות הבאות:
א. הסמכה לחטיבת הביניים
ב. מורה בכיר.

לימודי בוקר
נותרו מקומות בודדים בקורסים הבאים:
א. לימודי המחשב (רכז מחשבים)
ב. הכרת המחשב.

שעות קבלה והרשמה: באוגוסט, בימים א'–ה', בשעות הבוקר בלבד 8.00–12.00.

המרעננים של Fa לכל תקופה

Fa תמרוקי "פה" בפרפומריות, בתי מרקחת ובתי כלבו

מועדון אנג'לס ENERGY CLUB
הערב - יום ו'
TOMMY HUNNT
כוכב הזמר הכושי מארה"ב
תצוגת אופנה ★
של גדולי היצרנים
בקבוצה של 4 ארוחים-אחד על חשבוננו!!

מוצ"ש
ערב היכרויות לפנויים ופנויות
בחסות יוסקה הג'ינג'י
עם: **מוני אלפין** זמר פסנתרן

מלון פאלאס, הירקון 277, ת"א 445111

חוג פו"פ – פנויים ופנויות בע"מ
בן־יהודה 1 ת"א (פסג' בנין מגדלור) 03-5101094-6

ביום שני, ט"ו באב 10.8.87
כולם נפגשים בפרק
מלון פרק הירקון 75 ת"א, משעה 21.30 לתוך הלילה

תצוגת אופנה מרהיבה	מסיבת ריקודים גדולה של לתיטי כל הזמנים	★ קפה ועוגה ★ הכרויות ★ פרסים

המחיר 15 ש"ח בלבד – הכניסה רק עם ת.ז.!

חוג פו"פ – פנויים ופנויות בע"מ
בן־יהודה 1 ת"א (פסג' בנין מגדלור) 03-5101094-6

בואו לבושים לבן לחגוג אתנו את
טו־באב חג האהבה
בפרק חמים ריף פלמחים באוירה רומנטית אל מול נוף משגע
ביום רביעי 12.8.87 משעה 21.30
בתכנית: מסיבת ריקודים, אוטן אורח, משחקים, הגרלות
הסעה חינם!!!

מועדון הסילון
במלון אויה ליד סביון
אקסקלוסיבי
הנהלת המועדון גאה להציג הערב, יום שישי 7.8.87
את הבדרן החקיין **דני ליאונוב** (בתכניתו החדשה)
- ★ תזמורת לריקודים „כחול־לבן" עם הזמרת אורנה צדוק, במוסיקה משנות ה־60 וה־30
- ★ שירה בציבור ★ בינגו נושא פרסים

פרטים להזמנות: 03-352221-7

השנה החלטתי ללמוד אנגלית
בשיטת **ספיקינג** הבלעדית למכון מיל"ה

ספיקינג הוא המורה לאנגלית הטוב ביותר שלי.
ב**ספיקינג** כל שיעור הוא חויה. השיטה משלבת לימוד מהיר ויעיל עם הנאה ועניין רב. לא עוד שיעורים משעממים ומעייפים. בכל שיעור של ספיקינג (בן שעה ושלושה רבעי) מוגשים לתלמיד שפע של פעילויות והפעלות, משחקי תפקידים, שיחות, סימולציות ועבודה עם ערכות לימוד חדישות ביותר הבלעדיות למכון מיל"ה.
ב**ספיקינג** תפגוש מורים מעולים, מנוסים ודינמיים שנבחרו בקפידה רבה. המורה שלך ילווה אותך בצורה אישית תוך פיקוח צמוד ויוודא שגם אתה תדבר אנגלית.

אנגלית פי 4
ב**ספיקינג** תמצא את עצמך מדבר... ומדבר... ומדבר... (כ-20 דקות דיבור בכל שיעור, לעומת שיעור ממוצע אחר בו מדברים 5 דקות בלבד).
והתוצאה תוך זמן קצר האנגלית מפסיקה לחיות "שפה זרה", כל המחסומים של חוסר ביטחון בדיבור נשברים והאנגלית הופכת לשוטפת וקולחת. קורס אחד בן חודשיים וחצי ישכנע אותך כי גם אתה יכול לדבר אנגלית.

הדגמה אישית חינם
לקראת פתיחת עונת הלימודים בספטמבר יתקיימו הדגמות אישיות ומבדקי סווג לרמה (ישנן 10 רמות, מהמתחילים A.B.C ועד מתקדמים)

ספיקינג - השנה תדבר אנגלית

מבצע החלף ישן בחדש!
200 ש"ח עבור המכונה הישנה
במקום –.489 עליך להוסיף רק –.289
או בתשלומים 3 x –.100 ש"ח
5 שנים אחריות

elina 7506
תופרת כל סוגי הבדים ובכל עובי, תופרת ישר זיג־זג, לולאות; כפתורים, קיפולים, כיווצים, רוכסנים, מונוגרמים, אפליקציות, רקמה חופשית ועוד.
המחיר כולל מע"מ, מזוודה, מנוע + תאורה והדרכה חינם.
ברגמן ת"א, בן־יהודה 10 ע"י קולנוע מוגרבי
פתוח – 8.00–13.00, 16.30–19.00
ביום ג' אחה"צ סגור טל' 297660, 293130, 290674
חניה בחניון מגדלור מול החנות

להומוסקסואלים
החודש יוצא לאור גליון מס' 1 של „מגעים" ירחון ישראלי ראשון של ההומוסקסואלים ולסביות.
„מגעים" מודפס על נייר כרומו וכולל כתבות, מידע, מדריך חו"ל, לוח הכרויות ומדור ייעוץ של הפסיכולוגית זיוית אברמסון.
את „מגעים" ניתן לקבל בדואר בדיסקרטיות מלאה.
מחיר הגליון 6 ש"ח.
מחיר מנוי חצי שנתי (6 גליונות), 30 ש"ח בלבד.
„מגעים" ת.ד. 11990 ת"א 61116.

חוג פו"פ נפגשים בפרק
(הירקון 75 ת"א)
החוג הגדול במדינה לפנויים ופנויות בכל יום שני משעה 21.30 לתוך הלילה

מבצע ידיעות אחרונות
קרנדש בספרי ילדים

ברוסית קְרַאנְדַשׁ היא המילה לעפרון ומדוע זכתה המילה לפרסום עולמי, כי קראנדש היא גם השם השוויצרי... לספרי ילדים מסוג מעולה, עם ציורים מרהיבים.

ספרי **קרנדאש** בעברית מופיעים עתה בהוצאת „ידיעות אחרונות"

בינתיים הופיעו הספרים:

סדרת
ירמי הדב
6 ספרים (המטריה שלי, יום הולדת, בקרקס, הסוכה שלי, ביקור בעיר, ריצה בגן), נוסח עברי: אוריאל אופק, **לגילאי 1½–3 שנים.**
מחיר כל ספר (במקום –.6 ש"ח) –.5 ש"ח

עבור כל הסדרה –.27 ש"ח בלבד

סדרת
בארץ אי שם
(קוסם החלומות, מקטרנן השמים, החפצים של מר חרקש, עושה הימים) בתרגומה של נורית יובל, **לגילאי 3–7 שנים.**
מחיר כל ספר (במקום –.15 ש"ח) –.11 ש"ח.

עבור כל הסדרה –.39 ש"ח בלבד

סדרת
האגדות מרחבי תבל
4 ספרים (הקרקס, הנסיך הזאב, בובת תקסם, המפלצת מלוך־נס) בתרגומה של נורית יובל **לגילאי 3–7 שנים.**
מחיר כל ספר (במקום –.15 ו־–.12 ש"ח) –.10 ש"ח.

עבור כל הסדרה –.36 ש"ח בלבד

בבואך לחנות הספרים זכור את השם **קרנדאש** לספרי ילדים מעולים.
ניתן להשיג הספרים גם באמצעות התלוש:

לכב' ידיעות אחרונות, ת"ד 37744, תל־אביב 61376 (טל. 03-621065)
נא לשלוח אלי: (אם רק ספרים בודדים נא לפרט)
- □ סדרת „ירמי הדב" ....
- □ סדרת „בארץ אישם" ....
- □ סדרת „האגדות מרחבי תבל" ....

ל"ב המחאה/המחאות דואר בסך .... ש"ח

....

השם | משפחה | הכתובת | מיקוד | טלפון